GRAHAM GREENE

UCIGAȘUL PLĂTIT

Graham Greene

UCIGAȘUL PLĂTIT

În româneşte de **PETRE SOLOMON**

Colecția AVENTURA
EDITURA TINERETULUI
București, 1966

A Gun for Sale
Publisher: William Heinemann
Publication date: 1936

Capitolul I

1

O crimă nu însemna mare lucru pentru Raven? Era ca o slujbă oarecare. Trebuia doar să fii cu băgare de seamă. Și să-ți pui creierul la contribuție. Ura nu intra câtuși de puțin în joc. Raven nu-l văzuse pe ministru decât o singură dată – i-l arătase cineva, în timp ce inspecta lotul de case noi mergând printre pomii de Crăciun iluminați: un om bătrân și cam jigărit, despre care se spunea că iubește omenirea, deși n-avea niciun prieten.

Ajuns pe larga stradă Continentală, își simți fața biciuită de vântul rece. Era un bun pretext de a-și ridica gulerul pardesiului până deasupra gurii.

În profesiunea lui, o buză-de-iepure constituia un

handicap serios; fiind cusută prost în frageda lui pruncie, buza de sus i se cicatrizase strâmb. Când ai semnalmente atât de vizibile, e cu neputință să nu adopți metode brutale. Încă de la început, Raven se văzuse nevoit să suprime orice urme posibile.

Purta cu el o valijoară. Arăta ca orice tinerel care se-ntoarce acasă după lucru; pardesiul lui cenușiu avea un aspect funcționăresc. Mergea pe stradă cu pași hotărâți, ca sute de alți indivizi de categoria lui Prin întunericul ce se lăsa, trecu un tramvai luminat, dar Raven nu-l luă. S-ar fi zis că-i un tânăr econom, care-și pune banii deoparte pentru viitorul său cămin. Poate chiar în clipa asta se ducea să-și întâlnească iubita.

Dar Raven n-avusese niciodată o iubită. Din pricina buzei-de-iepure. Își dăduse seama, încă pe când era foarte tânăr, de urâțenia ei respingătoare.

Intră pe ușa uneia dintre casele înalte și cenușii, și începu să urce scările – o siluetă chinuită, de om amărât. Ajuns pe palierul ultimului etaj, își lăsă jos valijoara și își puse mănușile. Scoțând din buzunar o foarfecă, tăie firul de telefon acolo unde acesta răzbea deasupra ușii pentru a se îndrepta spre cușca ascensorului. Apoi apăsă pe sonerie.

Spera să-l găsească singur pe ministru. Aici, în acest mic apartament de la ultimul etaj, locuia socialistul. Ducea o viață modestă și solitară, iar Raven aflase că secretara îl părăsea totdeauna la orele șase și jumătate: era plin de solicitudine față de subalternii lui. Dar Raven sosise cu un minut mai devreme, iar ministrul întârziase cu o jumătate de oră. Îi deschise ușa o femeie în vârstă, cu lornion și cu mulți dinți de aur. Purta pe cap o pălărie și-și ținea mantoul pe braț: era pe punctul de a ieși. Furioasă pe el din această pricină, nici nu-l lăsă să vorbească.

— Domnul ministru e ocupat – îl repezi ea, în nemțește.

Raven ar fi vrut s-o cruțe, nu pentru că s-ar fi dat înapoi de la încă o crimă, ci pentru că patronii lui preferau, desigur, ca instrucțiunile lor să fie respectate cu strictețe. Îi întinse femeii scrisoarea de recomandare, fără să scoată o vorbă; atâta timp cât ea nu-i auzea accentul străin și nu-i vedea buza-de-iepure, n-o păștea nicio primejdie. Femeia apucă scrisoarea cu un gest afectat și o duse aproape de lornion. „Strașnic – își spuse el – e mioapă!”

— Așteaptă aici – îi zise ea și porni spre fundul coridorului.

Raven îi putu auzi vocea arțăgoasă, de guvernantă, care se întoarse curând pe coridor, pentru a-i spune:

— Domnul ministru e dispus să te primească. Urmează-mă, te rog.

Raven nu înțelegea limba străină în care-i vorbea femeia, dar ghicea din atitudinea ei ce voia să-i spună.

Ochii lui, ca niște mici aparate ascunse, fotografiară instantaneu încăperea: biroul, fotoliul, harta de pe perete, ușa ce dădea spre dormitorul din fund, fereastra largă ce se deschidea peste strada înghețată, dar plină de strălucirea Crăciunului. O sobiță de petrol, pe care ministrul tocmai își pusese la fiert puțină apă într-un ibric, era singurul focar de căldură din încăpere. Un ceas deșteptător, de bucătărie, așezat pe birou, arăta ora șapte.

— Emma, pune te rog încă un ou în ibric! rosti un glas.

Ministrul ieși din dormitor. Încercase, la repezeală, să-și îndrepte ținuta, dar uitase să-și scuture de pe pantaloni scrumul de țigară. Era un om bătrân, scund și cam murdar. Secretara scoase un ou

dintr-unul din sertarele biroului.

— Nu uita să pui sare în apă – îi spuse ministrul. Și adăugă, într-o englezească domoală: Sarea întărește coaja oului… Ia loc, prietene. Simte-te ca la dumneata acasă. Poți pleca, Emma.

Raven se așeză, cu ochii ațintiți asupra ministrului. „Îi dau femeii trei minute, după ceasul deșteptător, ca să plece – își spuse el. Exact acolo o să trag” – calculă el, privind pieptul ministrului. Își lăsă în jos gulerul pardesiului și văzu, cu o furie amară, că bătrânul își ferea ochii de buza lui de iepure.

— Au trecut mulți ani de când n-am mai auzit nimic despre el – spuse ministrul. Dar nu l-am uitat niciodată. Pot să-ți arăt fotografia lui în cealaltă cameră. E frumos din parte-i că și-a adus aminte de vechiul lui prieten. Mai ales că-i atât de bogat și de puternic. Te rog să-l întrebi la întoarcere dacă mai ține minte perioada când…

O sonerie începu să țârâie, cu furie.

„O fi telefonul? se întrebă Raven. Doar i-am tăiat firul…”

Zgomotul ăsta îl călca pe nervi. Dar nu era decât ceasul deșteptător, care suna pe birou. Ministrul îl făcu să amuțească.

— Un ou a fiert – spuse el, aplecându-se peste ibric.

Raven își deschise valijoara: sub capacul ei își fixase arma automată, prevăzută cu un amortizor.

— Îmi pare rău că soneria te-a făcut să tresari – îi spuse ministrul. Îmi place ca ouăle să fiarbă exact patru minute.

Pe coridor se auziră pași grăbiți. Ușa se deschise. Raven se răsuci furios pe scaun, iar buza-de-iepure i se înroși, ca un boț de carne crudă. Era secretara. „Doamne, ce casă! își spuse el. Oamenii ăștia nu te

lasă să-ți faci treaba ca lumea!” Uitase de buza lui de iepure, era mânios, supărat. Secretara intră, dezvelindu-și dinții de aur într-un zâmbet prevenitor și afectat.

— Tocmai ieșeam, când am auzit telefonul – explică ea, apoi tresări ușor și-și întoarse fața în altă parte, ferindu-se cu o grație stângace de diformitatea lui.

Gestul acesta, pe care nu putea să nu-l observe, o condamnă în ochii lui. Raven scoase brusc arma automată din valijoară și trase două gloanțe în spatele ministrului. Acesta se prăbuși peste sobiță; ibricul se răsturnă, iar cele două ouă se sparseră pe podea. Raven mai trase un glonț în capul ministrului, rezemându-se de birou ca să poată ținti cât mai precis; glonțul pătrunse adânc în baza craniului, care se sfărâmă ca țeasta unei păpuși de porțelan. Apoi se întoarse spre secretară, care începu să geamă: îi pierise graiul, iar gura ei bătrână se umpluse de salivă. Raven își închipui că-l implora s-o cruțe. Apăsă din nou pe trăgaci; bătrâna se clătină, ca și cum ar fi fost lovită în coaste de copita vreunui animal. Dar asasinul nu țintise bine. Veșmintele demodate ale femeii, cârpele și zorzoanele nefolositoare ce-i ascundeau trupul îl derutaseră, poate. Și apoi, era neașteptat de robustă: până să tragă el încă o dată, ea și ajunsese la ușă, trântindu-i-o în nas. De încuiat, însă, nu fu în stare s-o încuie: cheia era înăuntru. Raven apăsă pe clanță și împinse ușa, dar bătrâna avea o forță uluitoare: ușa nu cedă decât cu câțiva centimetri. Bătrâna începu să strige din răsputeri.

Nu era timp de pierdut. Raven se dădu înapoi și trase prin canatul de lemn al ușii. Auzi cum lornionul cade pe podea și se sparge. Vocea strigă din nou, apoi amuți; în locul ei se auzea un sunet straniu, ca un

oftat. Dar bătrâna nu ofta, ci-și dădea sufletul, prin rănile deschise. Raven era mulțumit. Se întoarse la ministru.

Primise instrucțiuni să lase în urma lui un indiciu și să suprime un altul. Scrisoarea de recomandare se afla pe birou. O puse în buzunar, apoi vârî între degetele țepene ale ministrului o bucățică de hârtie. Raven nu era curios din fire; se mulțumi să arunce o privire asupra scrisorii, dar numele, mai bine zis porecla celui ce-o iscălise, nu-i spunea nimic. Da, Raven era un om pe care te puteai bizui.

Începu să-și rotească privirea prin cămăruța cam golașă, ca să vadă dacă nu lăsase cumva și vreo altă urmă. Trebuia să rămână acolo doar valijoara și arma automată. Totul era foarte simplu.

Deschise ușa dinspre dormitor; ochii lui înregistrară din nou scena – patul îngust, scaunul de lemn, scrinul prăfuit, fotografia unui tânăr evreu cu o mică cicatrice pe bărbie (parcă fusese lovit cu un ciomag), o pereche de perii de cap, făcute dintr-un lemn cafeniu, cu inițialele J.K., și peste tot scrum de țigară. Într-un cuvânt, locuința unui bătrân singuratic și neglijent, locuința ministrului de război.

O voce stinsă murmură destul de deslușit un apel, prin ușa întredeschisă. Raven apucă din nou arma automată: cine să-și fi închipuit că o bătrână putea fi atât de voinică? Gândul acesta era aproape la fel de enervant ca și soneria de adineauri: era ca și cum un strigoi s-ar fi amestecat în treaba lui.

Deschise ușa biroului – o deschise cu greu, împingând trupul bătrânei. Aceasta părea îndeajuns de moartă, dar, ca să se încredințeze, aproape că-i atinse ochii cu arma.

Era momentul s-o șteargă. Își luă automatul cu el.

2

Ședeau alături, dârdâind în întunericul serii ce se lăsa; pluteau deasupra străzilor, ca într-o cușcă luminoasă, în autobuzul fumuriu ce cobora, hurducându-se, spre Hammersmith. Galantarele prăvăliilor scânteiau ca gheața.

— Ia te uită! exclamă fata. Ninge!

Câțiva fulgi mari zburară prin fața lor, în timp ce traversau podul, și căzură ca niște confeti în apa neagră a Tamisei.

— Câtă vreme ne duce autobuzul, sunt fericit – spuse el.

— Ne vedem și mâine… Jimmy!

Ezita totdeauna înainte de a-i rosti numele. Era un nume absurd pentru un ins atât de masiv și de grav.

— Nopțile mă sâcâie cel mai mult.

— Da, o să fie cam obositor – râse ea, dar redeveni de îndată serioasă și adăugă: Și eu sunt fericită.

Când venea vorba despre fericire, era totdeauna serioasă; prefera să râdă când era tristă. Nu putea să nu fie serioasă în legătură cu lucrurile la care ținea, iar fericirea o făcea să reflecteze cu gravitate la tot ceea ce o putea distruge.

— Ar fi groaznic dac-ar izbucni războiul – spuse ea.

— N-o să izbucnească niciun război.

— Ultimul a început tot printr-un asasinat.

— Da, dar cel ucis era un arhiduce, pe când acum e vorba doar de un politician bătrân.

— Fii atent, ai să-mi spargi discul… Jimmy!

— Dă-l încolo de disc!

Fata începu să fredoneze melodia pentru care

cumpărase discul: „Pentru tine, Kew[1] nu-i decât”… (Dincolo de fereastră cădeau fulgi mari, care se topeau pe caldarâm.)… „Un edelweiss[2] adus din Groenlanda”…

— Tâmpit cântec! mârâi el.

— Ba e un cântec adorabil… Jimmy. Nu știu ce am, dar nu-ți pot spune „Jimmy” Nu ești Jimmy. Ești prea mare pentru numele ăsta, detectiv-sergent Mather! Din cauza unora ca tine fac oamenii glume despre cizmele polițiștilor.

— Atunci, de ce nu-mi spui simplu: „dragă”?

— Dragă, dragă… — încercă fata, scoțându-și vârful limbii printre buzele viu colorate, ca o boabă de măceș. A, nu! hotărî ea. O să-ți spun așa după zece ani de căsnicie.

— Atunci, poate… „iubitule”?

— „Iubitule”… Nu, nu-mi place. E ca și cum te-aș cunoaște de multă, multă vreme.

Autobuzul sui colina, lăsând în urmă dughenele unde se vindea pește cu cartofi prăjiți. Zăriră un grătar încins, dinspre care venea până la ei o mireasmă de castane coapte. Cursa se apropia de sfârșit; autobuzul trebuia să mai traverseze doar două străzi, apoi să cotească la stânga, pe lângă biserică, a cărei turlă se înălța ca un lung țurțure de gheață deasupra clădirilor. Cu cât se apropiau mai mult de casă, cu atât mai tristă devenea fata, deși vorba-i era din ce în ce mai veselă. Se silea să-și alunge din minte unele lucruri, să nu se mai gândească, de pildă, la tapetul crăpat de pe pereți, la interminabilele scări ce duceau spre odaia ei, la cina rece împărțită cu

---

1 Grădină botanică din Londra, unde se găsesc numeroase plante și flori rare.

2 *Edelweiss* - Plantă erbacee cu frunze albicioase dispuse în jurul inflorescenței, care crește pe crestele munților; *floare-de-colț*.

doamna Brewer și la vizita pe care trebuia s-o facă, mâine, la impresar, vizită urmată, poate, de un nou angajament în provincie, departe de Mather.

Acesta spuse, greoi:

— Tu nu ții la mine așa cum țin eu la tine. Au să treacă aproape douăzeci și patru de ore pân-o să te revăd.

— Ba chiar mai mult, dacă voi fi angajată.

— Nu mă iubești, asta e!

Ea îl strânse de braț:

— Uite! Uită-te la afișul acela!

Dar el n-apucă să vadă prin geamul aburit afișul pe care scria „Mobilizare în Europa”; cuvintele astea o înfiorară.

— Ce era? întrebă el.

— A, veșnic aceeași poveste cu crima aceea…

— Crima aia nu-ți iese din cap. S-a întâmplat acum o săptămână și nu ne privește câtuși de puțin.

— Nu, zău?

— Dac-ar fi avut loc aici, am fi pus până acum mâna pe ucigaș.

— Mă întreb de ce-a făcut ce-a făcut?

— Politică…

— Bine. Uite c-am ajuns. E cazul să cobori. Lasă mutra asta de înmormântare! Parcă ziceai că ești fericit…

— Asta era acum cinci minute.

— A! exclamă ea, cu o inimă grea și totodată ușoară. Dar repede se mai trăiește în zilele noastre!

Se sărutară sub un felinar. Ea trebui să se ridice în vârful picioarelor ca să ajungă în dreptul gurii lui; chiar când era posomorât și stupid, Mather i se părea reconfortant ca un dulău. Dar e păcat să alungi chiar și-un câine într-o noapte atât de rece și întunecoasă.

— Ana – îi spuse el – o să ne căsătorim după

Crăciun, nu-i așa?

— Păi n-avem niciun ban – îi răspunse ea. Știi bine că n-avem niciun ban... Jimmy.

— O să fiu avansat.

— Vezi să nu întârzii la serviciu, până una alta.

— La dracu' serviciul! Simt că nu mă iubești.

— Niciun pic, dragule! râse ea și se îndreptă, singură, spre casa cu numărul 54, spunându-și în gând: „Doamne, de-aș face rost grabnic de ceva bani, pentru ca *de data asta* să se-ntâmple ce trebuie să se-ntâmple!"

N-avea pic de încredere în ea însăși.

Un individ trecu pe lângă ea – părea contrariat și rebegit în pardesiul lui negru. Și avea o buză-de-iepure. „Nenorocitul!" își spuse fata, și-l uită numaidecât!

Deschizând ușa casei cu numărul 54, începu să urce lunga scară ce ducea spre ultimul etaj (covorul se oprea la primul). De îndată ce ajunse sus, puse noua placă de patefon, lăsându-și inima să se legene în ritmul domol și leneș al cântecului fără noimă:

Pentru tine, Kew nu-i decât
Kew, și-atât!
Dar pentru mine e visul,
E paradisul.
Pentru tine, florile astea albastre
Sunt doar petunii în glastre,
Dar pentru mine, ele
Sunt chiar ochii tăi – două stele.

Individul cu buză-de-iepure se întoarse și străbătu în sens invers strada: nu se încălzise de loc mergând repede. Ca și Kay din *Crăiasa zăpezii*[3], purta

3 Kay este un personaj din povestirea „*Crăiasa zăpezii*" de H. C.

frigul în el. Fulgii continuau să cadă, topindu-se în zloata de pe trotuar; dintr-o odaie luminată de la etajul al treilea coborau cuvintele unui cântec, punctate de scârțâitul unui acuzat:

Se zice că-i un edelweiss
Adus din Groenlanda.
Eu, însă, spun că-i mâna ta,
Ușoară, albă, rece.

Individul nu se opri, ci merse mai departe în josul străzii, cu pași grăbiți. Deși avea în piept un țurțure de gheață, nu simțea nicio durere.

3

Raven ședea la o masă goală din „Corner House”, lângă o coloană de marmură. Se uita cu scârbă la lunga listă de siropuri, de ape minerale, de parfait-uri, înghețate cu fructe, cup-jac-uri. La masa de alături, un individ mânca pâine neagră cu unt și bea *Horlicks*[4]. Simțindu-se privit de Raven, își plecă ochii și desfăcu un ziar: cuvântul ULTIMATUM domina pagina.

Domnul Cholmondeley își croi drum printre mese. Era gras și purta un inel cu smarald. Fața lui lată și pătrată se revărsa în falduri peste guler. Avea aerul unui agent imobiliar, sau poate al unui vânzător de centuri de damă – dar mai prosper decât sunt de obicei asemenea oameni.

— Bună seara – zise el, așezându-se la masa lui Raven.

— Credeam că nu mai vii, domnule Chol-mon-de-ley – spuse Raven, despărțind silabele.

— Se pronunță Chumley, dragul meu, Chumley – îl corectă domnul Cholmondeley.

Andersen, a cărui inimă s-a prefăcut într-un sloi de gheață.

4 Un fel de băutură lactată.

— N-are importanță cum se pronunță. N-am impresia că ăsta-i numele dumitale adevărat.

— Totuși, eu mi l-am ales – protestă domnul Cholmondeley, apoi începu să răsfoiască paginile meniului.

Inelul îi scăpăra sub globurile luminoase întoarse cu gura în jos.

— Servește un parfait – îl îmbie el pe Raven.

— E o nebunie să mănânci înghețată pe-o vreme ca asta. Ajunge să ieși puțin afară dacă ți se face cald. Nu, domnule Chol-mon-deley, nu vreau să pierd timpul. Ai adus banii? Sunt lefter.

— Înghețata de-aici e excelentă – zise domnul Cholmondeley. Îți recomand „Visul fecioarei”, „Văpaia alpină” sau „Knickerbocker”…

— De când am plecat din Calais, n-am pus nimic în gură.

— Dă-mi scrisoarea – spuse domnul Cholmondeley. Mulțumesc. Apoi, către chelneriță: Adu-mi, te rog, o „Văpaie alpină” și un păhărel de Kümmel.

— Banii – repetă Raven.

— Sunt aici, în portofelul ăsta.

— Nu-s decât hârtii de câte cinci lire.

— Doar n-ai vrea să ți se plătească două sute de lire în mărunțiș. De altfel, chestia asta nu mă privește câtuși de puțin. Eu sunt doar un intermediar.

Domnul Cholmondeley se lumină la față când văzu un sirop de zmeură pe masa vecină.

— Mor după dulciuri – îi mărturisi el lui Raven, cu o mutră visătoare.

— Nu vrei să-ți povestesc cum a fost? îl întrebă acesta. Bătrâna…

— Te rog, te rog – îl întrerupse domnul Cholmondeley – nu vreau s-aud nimic. Sunt doar un

intermediar. Nu-mi asum nicio răspundere. Clienții mei…

Raven îl privi cu dispreț, strâmbându-și buza-de-iepure.

— Frumos le mai zici…

— Dar mult mai întârzie chelnerița cu parfait-ul meu! se plânse domnul Cholmondeley. Clienții mei sunt niște oameni admirabili. Ei văd în aceste acte de violență niște… niște fapte de război.

— Dar eu și bătrânul…

— Sunteți în prima linie – zise domnul Cholmondeley, chicotind de propria-i glumă.

Fața lui lată și albă era ca un ecran pe oare se proiectează imagini grotești: un iepure, un om cu coarne… Ochii lui mici străluceau de plăcere privind înghețata ce se apropia de el, într-o cupă înaltă.

— Ți-ai făcut foarte bine treaba. Foarte curat – adăugă el. Clienții mei sunt mulțumiți de dumneata, Acum vei putea să-ți iei un concediu îndelungat.

Era gras, era vulgar, era fals, dar dădea o impresie de mare forță, așa cum ședea acolo, cu gura plină de înghețată. Întruchipa prosperitatea, era unul dintre cei ce posedă averi, pe când Raven nu poseda nimic altceva în afară de conținutul valijoarei, de hainele pe care le avea pe el, de buza-de-iepure și de arma automată pe care ar fi trebuit s-o lase la locul crimei.

— Mă duc – zise el.

— La revedere, omule, la revedere – spuse domnul Cholmondeley, sorbind printr-un pai.

Raven se ridică și ieși afară. Tuciuriu și subțire, ca o unealtă de distrugere, nu se simțea la largul lui printre măsuțele astea, printre băuturile astea strălucitoare, făcute din fructe scumpe. Ieși în Piața Picadilly, de unde porni pe Shaftesbury Avenue.

Vitrinele erau pline de fluturași de aur și bobițe de vâsc. Atmosfera asta de Crăciun îl scotea din minți. Cu pumnii strânși în buzunare, își lipi nasul de vitrina unui magazin de mode și râse în sinea lui. Dincolo de geam, o tânără, cu o față ovală și expresivă, stătea aplecată peste un manechin. Disprețuitor, Raven îi devora din ochi pulpele și coapsele. „Câtă carne de vânzare într-o vitrină împodobită pentru Crăciun!” își spuse el.

Un soi de cruzime rece îl împinse în magazin. Când fata se apropie, el își dezveli buza-de-iepure, cu aceeași satisfacție cu care ar fi tras cu o mitralieră într-o galerie de pictură.

— Rochia aia din vitrină… Cât costă? o întrebă el.

— Cinci guinee – răspunse fata.

Nu-i venea să-i spună „domnule”: buza lui era ca un simbol social – dezvăluia sărăcia unor părinți oare nu-și putuseră permite să plătească onorariul unui chirurg abil.

— E frumoasă, nu-i așa? zise el.

— Are o croială foarte apreciată – răspunse fata, amabilă, graseind.

— Materialul pare fin, moale. Cu o rochie ca asta trebuie să umbli foarte atent… S-ar potrivi pentru o femeie frumoasă și bogată, nu-i așa?

— E un exemplar unic – minți vânzătoarea, fără vreun interes: era femeie și cunoștea adevărul, știa că, de fapt, totul era ieftin și vulgar în prăvălioara asta.

— E o rochie de gală, așa-i?

— Da, desigur, e o rochie de gală – zise ea, întâlnind prin vitrină privirea unui meridional îmbrăcat în roșu.

— În regulă – zise el – îți plătesc cinci lire.

Și scoase o bancnotă din portofelul pe care i-l dăduse domnul Cholmondeley.

— Să v-o împachetez?

— Nu. O s-o trimit chiar pe fată să și-o ia. Și rânji la vânzătoare, cu buza lui de iepure. Ai să vezi, e o fată de soi – adăugă el. Ia spune-mi, asta-i cea mai elegantă rochie pe care-o ai de vânzare?

Iar când vânzătoarea dădu din cap afirmativ, luându-i bancnota din mână, Raven îi spuse:

— Atunci o să fie tocmai bună pentru Alice.

După ce-și ușură puțin sufletul de ciuda ce-l împovăra, ieși din magazin și o apucă pe Frith Street; dând colțul acestei străzi, intră într-o cafenea nemțească, deasupra căreia își închiriase o cămăruță. Avu o tresărire văzând acolo un brăduleț înfipt într-un hârdău și împodobit cu globuri colorate, precum și o iesle.

— Crezi în bucata asta de lemn? i se adresă el patronului cafenelei.

— O să fie iarăși război? îl întrebă bătrânul. E groaznic ce scriu ziarele!

— Toată povestea asta, cu hanul în care nu mai era niciun loc… Ne-o serveau o dată cu plum-pudding-ul. Din porunca lui Cezar August, cică. După cum vezi, cunosc povestea. Sunt un om cu carte. Ni se citea o dată pe an.

— Am trăit un război…

— Urăsc dulcegăriile astea!

— Pentru afaceri prinde bine – zise bătrânul.

Raven apucă păpușa Pruncului Isus, cu iesle cu tot: nu era decât o bucată de ghips vopsit.

— Pruncul a fost pus în iesle, așa-i? rânji el. Cunosc povestea, precum vezi, sunt un om cu carte.

Urcă scările spre cămăruța lui. Aceasta nu fusese dereticată: ligheanul era încă plin cu apă murdară, iar carafa era goală. Își aminti de vocea grăsunului; „Se pronunță Chumley, omule, Chumley” – îi spusese,

scăpărându-și inelul cu smarald.

— Alice! răcni el furios, aplecându-se peste balustradă.

Alice ieși din odaia de alături: o femeie murdară, cu un umăr mai înalt decât celălalt și cu fața năpădită de smocuri de păr blond, decolorat.

— Nu-i nevoie să zbieri – îi zise ea,

— Odaia asta e o cocină! N-ai dreptul să mă tratezi așa. Du-te și fă curat!

Și o pocni în moalele capului. Femeia se târî departe de el, necutezând să-i spună decât:

— Drept cine te crezi?

— Haide, cățea cocoșată!

Începu să râdă la ea când o văzu că se apleacă peste pat

— Ți-am cumpărat o rochie de Crăciun, Alice. Uite factura. Du-te și ia-ți rochia. E grozavă. O să-ți stea bine.

— Te crezi glumeț…

— Am plătit cinci lire pentru gluma asta. Grăbește-te, Alice, până nu se-nchide prăvălia.

Dar când ajunse din nou pe palier, ea își recapătă curajul și-i strigă:

— N-o să arăt mai rău decât tine, cu buza aia crăpată!

Toți puteau s-o audă: bătrânul din cafenea, nevastă-sa din salon, clienții de la tejghea.

Raven își imagina zâmbetele lor. Își spuneau, de bună seamă: „Bravo, Alice, urâtă pereche mai sunteți voi doi!”

De fapt, nu suferea: sorbise otrava încă de mic copil, picătură cu picătură, încât acum nici nu-i mai simțea amăreala.

Raven merse la fereastră, o deschise și începu să-i zgârie pervazul. Pisicuța se apropie de el, în

salturi ușoare, de-a lungul streșinii, torcând sub mâna lui.

— Târfă mică! îi zise el. Târfă mică!

Scoase din buzunarul pardesiului o cutioară cu smântână și o deșertă în savoniera lui. Pisicuța încetă să se joace și se repezi la el cu un mieunat subțire. Raven o apucă de pielea gâtului și o așeză pe scrin, lângă smântână. Pisicuța dădu să se smulgă din strânsoarea lui: nu era mai mare decât șobolanul pe care-l îmblânzise, cândva, acasă, ci doar mai catifelată. O scărpină și după ureche, iar pisicuța se frecă de el, cu un aer preocupat, în timp ce lingea smântâna.

„E vremea cinei” – își spuse el. Cu banii pe care-i avea se putea duce oriunde. Bunăoară la „Simpson”, printre oamenii de afaceri, își putea oferi o cină copioasă: mușchi la tavă și legume la discreție.

Când trecu pe lângă telefonul public instalat în colțul întunecos de sub scară, își auzi numele pomenit de către bătrân:

— Are totdeauna rezervată o cameră la noi. A fost plecat câtva timp.

O voce necunoscută rosti:

— Dumneata… cum te cheamă… Alice, arată-mi odaia lui! Stai cu ochii la ușă, Saunders!

Raven îngenunche în interiorul cabinei telefonice, lăsând ușa întredeschisă: nu-i plăcea să se simtă închis. Nu putea vedea ce se întâmplă afară, dar n-avea nevoie să-l vadă pe cel care vorbea, ca să-și dea seama că era de la poliție: un agent în civil, cu accentul specific celor de la Scotland Yard. Omul trecu atât de aproape, încât pașii lui făcură să vibreze podeaua cabinei. Apoi se întoarse și spuse:

— Nu-i nimeni acolo. Și-a luat pălăria și pardesiul. O fi ieșit, pesemne.

— Se prea poate – zise bătrânul. E unul din ăia care umblă fără să facă zgomot.

Străinul începu să-i interogheze:

— Cum arată?

Bătrânul și fata răspunseră într-un glas:

— Are o buză-de-iepure.

— E bine de știut – zise detectivul. Nu vă atingeți de niciun obiect din camera lui. O să trimit pe cineva să-i ia amprentele digitale. Ce fel de om e?

Raven auzea fiece cuvânt. Nu putea pricepe ce anume căutau. Știa că nu lăsase nicio urmă, știa precis, nu-și închipuia numai: nu era el omul care să se bizuie pe imaginație. Odaia aceea și întreg apartamentul ministrului i se întipăriseră limpede în minte, ca într-o fotografie. Nu puteau avea nimic împotriva lui. Nesocotise, ce-i drept, instrucțiunile primite, păstrându-și arma automată, dar acum o simțea la loc sigur, subsuoară. Și-apoi, dacă poliția ar fi găsit vreo urmă, l-ar fi arestat la Dover.

Asculta cu o furie posacă vocile celorlalți; ar fi vrut să ia masa – de douăzeci și patru de ore nu mai mâncase ca lumea, iar acum, cu două sute de lire în buzunar, putea să-și cumpere tot ce-i poftea inima, absolut tot.

— Îl cred în stare de orice – zise bătrânul. Astă-seară și-a bătut joc până și de ieslea lucrată de biata nevastă-mea!

— E o brută! întări fata. N-o să-mi pară rău când o să-l vârâți la răcoare.

„Mă urăsc” – își spuse Raven, uimit.

— E un adevărat monstru – adăugă fata. Buza aia de iepure te bagă-n boală!

— O pocitanie de client, ce mai!

— Nu l-aș ține în casă dacă n-ar plăti – zise bătrânul. Nu poți da afară pe cineva care plătește. Mai

ales în zilele astea…

— Are prieteni?

— Mă faceți să râd – zise Alice. El și prieteni! La ce i-ar folosi prietenii?

Stând în genunchi pe podeaua cabinei strâmte și întunecoase, Raven râse în sinea lui: „De mine vorbesc, de mine!” Și privi prin geam, cu mâna pe arma automată.

— Pari să fii furioasă pe el. Ce ți-a făcut? Voia să-ți dea cadou o rochie, nu-i așa?

— O glumă scârboasă!

— Totuși, te duceai să iei rochia…

— Vedeți-vă de treabă! Credeți c-aș primi un *cadou* de la el? Aveam de gând să le-o vând înapoi ălora de la magazin și să-i arăt banii, ca să-mi bat joc de el.

„Mă urăsc – își spuse Raven din nou, cu o curiozitate amară. Dacă au să deschidă ușa asta, am să-i împușc pe toți!”

— Tare-aș vrea să-i dau una peste buza aia de iepure! Ce-aș mai râde! Grozav aș mai râde!

— O să pun un om să stea la pândă pe stradă – rosti vocea necunoscutului. Să-i faceți semn cu ochiul, când o să se întoarcă dumnealui.

Ușa cafenelei se închise.

— Ce păcat că nu-i și nevastă-mea aici! oftă bătrânul. Ea n-ar scăpa o asemenea ocazie nici dacă i-ai da zece șilingi!

— Mă duc să-i telefonez – spuse Alice. O fi stând la taifas la familia Mason. Ar putea să se-ntoarcă la timp, aducând-o și pe doamna Mason. Să se bucure toți! Nu-i nicio săptămână de când doamna Mason a zis că nu vrea să-i mai vadă în prăvălie mutra pocită.

— Da, Alice, fii drăguță și telefonează-i.

Raven întinse mâna și smulse aparatul din priză.

Apoi se ridică și se lipi de peretele cabinei.

Alice deschise ușa și se pomeni închisă împreună cu el. Raven îi astupă gura cu palma, înainte ca ea să fi avut răgazul să strige.

— Nu vârî fisa în aparat. Dacă nu m-asculți, te împușc. Dacă strigi, te împușc. Fă întocmai ce-ți spun.

Îi șopti drept în ureche toate aceste vorbe. Erau la fel de aproape unul de celălalt ca și cum ar fi fost într-un pat. Îi putea simți umărul scălâmb proptit de pieptul lui..

— Ridică receptorul! îi porunci el. Fă-te că vorbești cu bătrâna. Hai! Mi-e egal dacă te-mpușc. Spune: „Alo, Frau Groener”.

— Alo, Frau Groener.

— Înșiră-i toată povestea.

— „Raven e urmărit de poliție.”

— „Pentru ce?”

— „Pe chestia bancnotei ăleia de cinci lire. Au venit să-l caute la cafenea.”

— „Cum de-au aflat?”

— „După seria bancnotei. Era o bancnotă furată.”

Vasăzică fusese tras pe sfoară! Mintea lui Raven lucra cu precizia mecanică a unei mașini de calculat. Trebuia doar să-i dai cifrele, iar ea îți furniza rezultatul. Raven era stăpânit de o furie cruntă. Dacă domnul Cholmondeley ar fi fost în cabină cu el. L-ar fi împușcat fără să-i pese de nimic.

— Furată, de unde?

— Ar trebui să știi…

— Fără insinuări! Spune-mi, de unde?

Raven nu știa nici măcar cine erau stăpânii domnului Cholmondeley. Era limpede că n-avuseseră încredere în el. Aranjaseră dinadins lucrurile așa fel. Ca să se descotorosească de el.

De afară se auzi vocea unui vânzător de ziare,

care striga: „Ultimatum! Ultimatum!”

Mintea lui Raven înregistră faptul, și-atât: nu părea să aibă vreo legătură cu el. Repetă întrebarea:

— De unde?

— Nu știu. Nu-mi amintesc.

Lipindu-și automatul de spinarea fetei, încercă s-o convingă:

— Caută să-ți amintești. E foarte important. Nu eu am făcut treaba asta.

— Firește că nu – mârâi ea, înciudată, în aparatul deconectat.

— Acordă-mi un răgaz. Nu-ți cer decât un lucru, să-ți amintești.

— Din partea mea, poți să și crăpi!

— Uiți că ți-am dăruit rochia aia…

— Nu mi-ai dăruit nimic. Ai încercat doar să-ți plasezi banii. Atâta tot. Nu-ți închipuiai că poliția o să comunice fiecărui magazin din oraș numerele bancnotelor. Până și la cafenea…

— Dacă eu aș fi făptuit crima, pentru ce-aș mai căuta să aflu de unde provin banii?

— Asta ar fi cel mai amuzant, să fii judecat pentru o crimă pe care n-ai făptuit-o!

— Alice! întrebă din cafenea bătrânul. Ce face, vine?

— Îți dau zece lire.

— Bancnote false… Nu, mulțumesc, domnule Filotim!

— Alice! chemă din nou bătrânul și-i auziră pașii apropiindu-se pe coridor.

— Justiție – mormăi Raven, acru, împungând-o între coaste cu automatul.

— Tocmai tu ți-ai găsit să vorbești de justiție! Te porți cu mine de parc-aș fi o pușcăriașă. Mă lovești când ai chef. Îți scuturi scrumul pe podea. M-am

săturat să tot curăț murdăria după tine. Și laptele din savonieră… Nu-mi mai vorbi de justiție!

Strâns lipită de el în cabina strâmtă și întunecoasă, ea deveni subit o ființă vie pentru simțurile lui. Raven era atât de uimit, încât uită de bătrân, până în clipa când acesta deschise ușa cabinei.

— Nicio vorbă, sau te curăț! mârâi el, cu ură, pe întuneric.

Îi scoase pe amândoi din cabină, spunându-le:

— Băgați-vă bine în cap: n-au să mă prindă! N-o să intru la pușcărie. Nu-mi pasă dac-o să vă împușc, pe unul sau altul. Și nu-mi pasă dac-o să fiu spânzurat. Taică-meu a pierit în ștreang, ceea ce n-a fost de loc rău pentru unul ca el… Luați-o înainte amândoi, spre odăița mea!… Cineva o să plătească scump pentru istoria asta.

Când ajunseră toți trei în odaie, Raven încuie ușa. Un mușteriu suna de zor la intrarea cafenelei.

— Tare-aș avea chef să vă curăț pe-amândoi! Le-ați vorbit și de buza mea de iepure! De ce nu sunteți în stare să jucați cinstit?

Merse la fereastră. Știa că pe-acolo putea coborî lesne: tocmai de aceea alesese odaia asta. Zări pisicuța, care se fâțâia de colo până colo pe marginea scrinului, ca un pui de tigru într-o cușcă, temându-se să sară. O prinse și-o azvârli pe pat; pisicuța încercă să-i muște degetul. Raven ieși pe fereastră și începu să se cațăre pe acoperișul de tablă. Norii se îngrămădeau în jurul lunii, iar pământul părea să se miște o dată cu ei, ca un glob de gheață pierdut în bezna nesfârșită.

4

Ana Crowder se plimba de colo până colo prin cămăruță, îmbrăcată în mantoul ei greu, de tweed; nu

voia să vâre un șiling în contorul de gaz, pentru că n-avea cum să recupereze până a doua zi dimineața contravaloarea în căldură a acestui șiling.

„Mare noroc am că am găsit slujba asta – își spunea ea. Mă bucur c-o să lucrez din nou.” Dar nu părea convinsă. Acum era opt seara; până la miezul nopții, puteau petrece împreună patru ore. Va trebui să-l mintă, spunându-i că pleacă cu trenul de nouă, nu cu cel de cinci; altfel, el ar trimite-o la culcare devreme. Așa era el: câtuși de puțin romantic. Ana surâse tandru și-și suflă în degete.

Telefonul de jos începu să sune. Crezând că era soneria de la intrare, Ana dădu fuga la oglinda de la toaletă. Becul mat nu răspândea destulă lumină ca să o poată lămuri dacă fardul va rezista sau nu la strălucirea sălii de dans „Astoria”. Începu să se fardeze din nou: dac-ar fi palidă, el ar aduce-o devreme acasă.

Proprietăreasa își vârî capul pe ușă și spuse:

La telefon e prietenul dumitale.

— La telefon?

— Da – zise proprietăreasa, pregătindu-se pentru un mic taifas. Mi s-a părut că-i cam enervat. Sau poate numai grăbit. Când i-am spus bună seara, a zbierat la mine, de era să surzesc.

— A! făcu Ana, disperată. Așa e felul lui, nu trebuie să te superi pe el.

— Am impresia că nu mai vine în seara asta. Veșnic aceeași poveste! Nu se poartă nimeni corect cu o fată care umblă mereu pe drumuri… Parcă spuneai *Dick Whittington*[5], nu-i așa?

— Nu, nu! *Aladin.*

---

5 Dick Whittington e numele unui băiat sărac, despre care o veche poveste spune că a venit la Londra însoțit de o pisică și a ajuns primarul orașului.

Ana coborî în fugă scările. Nu-i păsa că proprietăreasa o vedea în halul ăsta.

— Tu ești, dragule?

Într-un fel sau altul, aparatul era întotdeauna deranjat. Glasul lui vibra acum atât de aproape de urechea ei, încât abia îl recunoscu.

— Mult ai mai zăbovit! îi spuse el. Îți telefonez dintr-o cabină publică. Mi-am pus în aparat ultimii gologani. Ascultă, Ana, nu pot veni la tine. Îmi pare rău. Serviciul e de vină. Suntem pe urmele individului ăluia despre care ți-am spus că a spart un seif. Voi fi de serviciu toată noaptea. Am dat peste una din bancnote.

Vocea lui ațâțată vibra în urechea ei.

— Nu-i nimic, dragule. Știu că voiai… Dar nu putu continua pe acest ton, așa că adăugă: Jimmy, n-am să te mai văd săptămâni în șir…

— E greu, știu. M-am gândit că… Ascultă, ai face mai bine să nu iei trenul ăla matinal. Ce rost are? Nici nu există unul la nouă. M-am uitat în *Mersul trenurilor*.

— Știu. Îți spusesem doar…

— Ai face mai bine să pleci astă-seară. Ca să te poți odihni înainte de repetiții. Ia trenul de la miezul nopții, din Gara Euston.

— Bine, dar nu mi-am făcut bagajele…

El nu o luă în seamă: ocupația lui preferată era să organizeze, să ia hotărâri…

— Dacă voi fi pe lângă gară, voi încerca să…

— Cele două minute s-au terminat, domnule!

— La dracu’! exclamă el. Nu mai am niciun ban. Draga mea, te iubesc!

Se sili să-i spună și ea „te iubesc”, dar numele lui se puse curmeziș pe limbă. Împiedicând-o să-l rostească. Nu putea niciodată să-l pronunțe fără

ezitare. Telefonul amuţi la celălalt capăt al firului. „N-ar fi trebuit să iasă fără bani – îşi spuse ea cu amărăciune. Nu e drept, totuşi, să întrerupi în felul ăsta convorbirea telefonică a unui detectiv...” Începu să urce scările înapoi. Nu plângea: era ca şi cum ar fi murit cineva, lăsând-o singură şi speriată – speriată de mutrele noi, de slujba cea nouă, de glumele proaste ale mediului provincial, de colegele noi şi de sine însăşi, dar mai ales de perspectiva de a uita ce bine e să fii iubită.

— Mă gândisem eu c-aşa o să se-ntâmple – zise proprietăreasa. Ce-ar fi să vii jos, la o parolă şi la o ceaşcă de ceai? Ţi-ar face bine să stai de vorbă. Chiar foarte bine. Un doctor mi-a zis odată că vorbitul curăţă plămânii. E şi firesc. Plămânii se umplu mereu de praf, iar când vorbeşti, scoţi praful afară. Eu, una, nu mi-aş face încă bagajele. Mai ai destul timp, ore întregi. Răposatul meu soţ n-ar fi murit niciodată dac-ar fi vorbit mai mult. E limpede. Saliva otrăvită strânsă în gâtlejul lui l-a doborât în floarea vârstei Dac-ar fi vorbit mai mult, ar fi scos-o afară. E mai bine să vorbeşti decât să scuipi.

5

Reporterul de la rubrica „Crime” nu izbutea să se facă auzit.

— Am ceva nou în legătură cu spargerea acelui seif – îi repeta el într-una redactorului-şef.

Acesta băuse peste măsură. Ca, de altfel toţi ceilalţi.

— Du-te acasă şi citeşte *Declinul şi prăbuşirea*[6] – îi zise el reporterului.

Acesta era un tinerel zelos, care nu bea şi nu fuma. Când văzu pe cineva vărsând într-o cabină

---

6 *Declinul şi prăbuşirea Imperiului Roman*, lucrare celebră de Edward Gibbon (1737-1794).

telefonică, simți că i se-ntorc mațele pe dos.

— A fost găsită una din bancnote! strigă el din răsputeri.

— Scrie și asta, băiete, și pe urmă, din hârtia ei, fă-ți o țigară – îl îndemnă redactorul-șef.

— Individul a fugit, după ce-a reținut cu forța o femeie. Ce știre splendidă! exclamă tânărul reporter.

Vorbea cu accentul celor de la Oxford: tocmai de aceea îl repartizaseră la rubrica „Crime”. Fusese o glumă de-a patronului.

— Du-te acasă și citește-l pe Gibbon.

Tânărul se agăță, furios, de mâneca unui coleg.

— Ce se petrece cu voi? Ați căpiat cu toții? N-o să mai apară ziarul, sau ce?

— În patruzeci și opt de ore izbucnește războiul – răcni cineva.

— Bine, dar am pus mâna pe un material splendid! Individul a reținut cu forța o fată și-un bătrân, apoi a fugit pe fereastră.

— Du-te acasă. N-o să fie loc pentru reportajul tău.

— A fost scos din pagină chiar raportul anual al „Clubului pisicuțelor” din Kensington.

— Și rubrica „Prin magazine”.

— Incendiul de la Limehouse a fost dat la „Scurte știri”…

— Du-te acasă și citește-l pe Gibbon.

— Individul a șters-o sub nasul polițistului care supraveghea ușa de la intrare. Brigada mobilă a pornit pe urmele lui. Tipul e înarmat. Polițiștii și-au luat revolverele… E o poveste grozavă!

— Înarmat?! răcni redactorul-șef. Du-te acasă și vâră-ți capul într-o cană cu lapte. Peste o zi-două, toți vom fi înarmați! Au fost date publicității depozițiile martorilor. E limpede ca lumina zilei că un sârb l-a

împușcat. Italia sprijină ultimatumul, care expiră peste patruzeci și opt de ore. Dacă vrei să cumperi acțiuni ale uzinelor de armament, grăbește-te, și-o să faci avere!

— Până la sfârșitul acestei săptămâni o să fii în armată! spuse cineva.

— A, nu! exclamă tânărul. N-o să fiu! Doar știi că-s pacifist!

Omul care vărsase în cabina telefonică zise deodată:

— Eu mă duc acasă. Nici măcar știrea că Banca Angliei a fost aruncată în aer nu și-ar mai putea găsi loc în ziar!

Un glăscior subțire ca de fluier rosti:

— Materialul meu intră!

— Îți repet că nu mai e niciun spațiu!

— Ba pentru materialul meu o să fie! râse omul cu glas de fluier. „Măști de gaze pentru toată lumea. Exerciții de alarmă aeriană pentru civili, în fiece oraș cu peste cincizeci de mii de locuitori."

— Cel mai nostim e că... e că...

Dar nimeni nu avea să știe vreodată ce anume era „nostim": un băiețaș deschise ușa și le azvârli un teanc de șpalturi cu pagina de mijloc; de pe hârtia udă, cenușie, îți săreau în ochi titlurile, tipărite cu litere enorme, ce-ți murdăreau mâinile: „IUGOSLAVIA CERE UN RĂGAZ." „FLOTA DIN ADRIATICA PE PICIOR DE RĂZBOI." „LA PARIS, RĂSCULAȚII IAU CU ASALT AMBASADA ITALIANĂ"...

Amuțiră toți deodată când auziră un avion care trecea pe deasupra: zbura foarte jos, prin noapte, îndreptându-se spre miazăzi, cu o luminiță roșie la coadă și cu aripile-i palide, străvezii, strălucind sub clarul de lună. Îl priveau prin plafonul uriaș de sticlă. Le pierise cheful să mai comande ceva de băut.

— Sunt obosit – zise redactorul-șef. Mă duc la culcare.

— Să urmăresc mai departe povestea? îl întrebă reporterul de la rubrica de crime.

— Dacă-ți face plăcere... Dar de-aici înainte, asta va fi singura știre!

Se zgâiau la tavanul de sticlă, la lună, la cerul pustiu.

6

Ceasornicul din gară arăta că mai erau trei minute până la miezul nopții.

— Sunt locuri în față – zise controlorul care perfora biletele la intrarea pe peron.

— Aștept un prieten – răspunse Ana Crowder. N-aș putea să mă urc pe-aici și să mă duc în față după plecarea trenului?

— Ușile au fost încuiate.

Ana privi disperată peste umărul controlorului. Cineva stingea luminile la bufet.

Era ultimul tren care pleca de pe peronul acela.

— Trebuie să te grăbești, domnișoară.

Afișul unui ziar de seară îi atrase atenția. Începu să alerge de-a lungul trenului, întorcându-și mereu capul. Gândul că războiul putea să izbucnească înainte de viitoarea lor întâlnire nu-i ieșea din minte. El va merge la război: „Totdeauna se ia după ceilalți” – își spuse ea, cu ciudă. Știa însă că-l iubea tocmai pentru că era un om de nădejde. Nu l-ar fi iubit dac-ar fi fost un tip original, cu opinii proprii. Ana trăia prea aproape de anumite genii neînțelese – actrițe de mâna a doua trimise în provincie, dar care se credeau vedete – ca să poată admira originalitatea. Își dorea un bărbat obișnuit, căruia să-i poată ghici fiece replică.

Zări un rând de fețe luminate de becuri; trenul

era plin, atât de plin încât în vagoanele de clasa întâi vedeai oameni stângaci și timizi, care se foiau în fotoliile adânci, temându-se să nu vină controlorul să-i scoată de acolo. Renunțând să mai caute un vagon de clasa a treia, deschise o ușă și-și azvârli exemplarul din revista *Femeia și frumusețea* pe singurul loc vacant. Apoi își croi drum spre fereastră, călcând peste picioare și valize. Locomotiva pufăia, învăluind peronul în fumul ei des.

Se simți deodată trasă de mânecă.

— Scuzați-mă – îi spuse un individ corpolent. Mai aveți treabă la fereastră? Aș vrea să cumpăr și eu niște ciocolată.

— Încă o clipă, vă rog. Vine cineva să mă vadă.

— E prea târziu ca să mai vină. N-aveți dreptul să monopolizați fereastra în felul acesta. Trebuie neapărat să-mi cumpăr puțină ciocolată.

Și o împinse cât colo, agitând un inel cu smarald, care scăpără în lumina becului. Ana încercă să privească peste umărul lui, spre intrarea peronului. Grăsunul astupa aproape întreaga fereastră.

— Hei, băiete! strigă el, fluturându-și inelul cu smarald. Ce fel de ciocolată ai? Nu „Motociclist”, nici „Mexicană”. Ceva mai dulce…

Deodată, Ana îl zări pe Mather, printr-un colț de geam. Intrase pe peron și mergea de-a lungul trenului, căutând-o din ochi în toate compartimentele de clasa a treia; nici nu se uita la cele de clasa întâi.

— Vă rog, domnule, dați-mi voie să trec – îl imploră ea pe grăsun. Mi-a sosit prietenul!

— Un moment, un moment… „Nestlé” ai? Dă-mi un pachețel de un șiling.

— Lăsați-mă, vă rog!

— N-aveți bani mai mărunți decât o bancnotă de zece șilingi?

Mather trecu în fugă pe lângă compartimentul de clasa întâi. Ana bătu în geam, dar el n-o putea auzi, din pricina fluierăturilor, a scrâșnetelor de roți, a zgomotului făcut de ultimele colete aruncate în vagonul de bagaje. Portierele se închiseră, se auzi un fluierat, iar trenul se urni din loc.

— Vă rog, vă implor!

— Trebuie să-mi iau restul – zise grăsunul, în timp ce băiatul alerga pe lângă vagon, numărând în palmă șilingii.

Când Ana ajunse în sfârșit la fereastră și-și scoase capul, trenul trecuse de peron, așa că nu mai zări decât o siluetă măruntă, proțăpită pe o bucățică de asfalt, de unde n-o putea vedea. O femeie mai în vârstă o dojeni:

— N-ar trebui să te apleci așa pe fereastră, e periculos.

Ana izbuti cu greu să se întoarcă la locul ei, călcând peste picioarele celorlalți și simțind cum ostilitatea crește ca un val în jurul ei. Desigur că toți își spuneau: „N-are ce căuta în acest compartiment. Ce rost mai are să plătim bilete de clasa întâi, când…”

Dar Ana nu plânse: observațiile clasice care se fac, și se vor face și peste cincizeci de ani, precum că „n-are rost să plângi după laptele vărsat”, îi veneau în minte și-i dădeau curaj. Observă totuși, cu adâncă scârbă, că pe eticheta atârnată pe valiza grăsunului scria Nottwich, adică aceeași destinație ca și a ei. Grăsunul ședea pe bancheta din față, ținând pe genunchi *Passing Show*, *Evening News* și *Financial Times* și ronțăind ciocolată cu lapte.

Capitolul ÎI

1

Raven traversă, cu batista la gură, piața Soho, apoi străzile Oxford și Charlotte. Era periculos, dar

mai puțin periculos decât dacă și-ar fi dezvăluit buza-de-iepure. Coti la stânga, apoi la dreapta, pe o străduță îngustă, pe care niște femei pieptoase, încinse cu șorțuri, se interpelau de la un trotuar la celălalt; câțiva copii explorau, cu gravitate, șanțul din marginea străduței. Raven se opri în fața unei uși cu o plăcuță de aramă pe care se putea citi: *Dr. Alfred Yogel, la etajul ÎI. Societatea dentară nord-americană, la etajul I.* Urcă scările și sună. De la parter venea un iz de legume; pe perete, cineva desenase cu creionul un tors gol.

Îi deschise ușa o femeie îmbrăcată într-un halat de infirmieră; avea niște trăsături șterse și un păr sur, încâlcit. Halatul nu mai fusese de mult spălat: era pătat cu grăsime și poate chiar cu sânge, sau tinctură de iod. Toată ființa ei emana o duhoare de chimicale și dezinfectante. Când îl văzu pe Raven cu batista la gură, îi spuse:

— Dentistul e cu un etaj mai jos.

— Vreau să-l văd pe doctorul Yogel.

Femeia îi aruncă o privire iscoditoare și bănuitoare, cercetându-i îndeosebi pardesiul fumuriu.

— E ocupat.

— Aștept.

În spatele femeii, pe coridorul murdar, se bălăbănea un bec chior.

— Nu primește pe nimeni la o oră atât de târzie.

— Plătesc pentru deranj – zise Raven.

Femeia îl cântări din ochi, întocmai ca portarul unui club de noapte rău famat.

— Poți intra – îi zise ea în sfârșit.

Raven o urmă într-o sală de așteptare: același bec chior, un scaun, o masă rotundă, din lemn de stejar, cu pete de vopsea neagră. Femeia îl lăsă acolo și închise ușa. Raven îi auzi vocea în odaia de alături –

vorbea într-una. Luă unica revistă de pe masă, *Gospodina* – un număr vechi de optsprezece luni – și începu să citească mecanic: „Pereții goi sunt foarte la modă în zilele noastre, deși un tablou poate că n-ar strica, pentru a le da indispensabila notă de culoare…”

Infirmiera deschise ușa și-i spuse, făcându-i semn cu mâna:

— Poftim înăuntru.

Doctorul Yogel se spăla tocmai pe mâini într-un lavoar fixat înapoia lungului său birou galben, cu scaun turnant. Un dulap, un scaun de bucătărie și o canapea lungă completau mobilierul încăperii. Doctorul avea un păr rar și negru ca smoala – pesemne că și-l cănise: câteva șuvițe firave întinse peste tigvă. Întorcându-se spre noul venit, îi arătă o față rumenă și bonomă, cu niște buze groase și senzuale.

— Cu ce vă putem fi de folos?

Se simțea că era mai deprins cu femeile decât cu bărbații. Infirmiera aștepta, țâfnoasă, în spatele lui.

Raven spuse, luându-și batista de pe gură:

— Îmi puteți aranja buza asta cât mai repede?

Doctorul Yogel se apropie și-i pipăi buza cu arătătorul lui mic și durduliu.

— Nu sunt chirurg – spuse el.

— Plătesc – stărui Raven.

— E o treabă de chirurg. Nu-i specialitatea mea.

— Știu – zise Raven, surprinzând un fulgerător schimb de priviri între infirmieră și doctor.

Acesta răsuci buza pe o parte și pe cealaltă – unghiile degetelor lui nu erau tocmai curate.

— Dacă vii mâine la zece – rosti el, după ce-l privi cu luare-aminte pe Raven.

Îi cam mirosea gura a rachiu.

— Nu – zise Raven – vreau să mi-o aranjați chiar acum.

— Zece lire – spuse precipitat doctorul.

— De acord.

— Bani gheață.

— Îi am la mine.

Doctorul Yogel se așeză la birou.

— Și acum, fii bun și spune-mi cum te cheamă…

— Nu-i nevoie să-mi știți numele.

— Indiferent ce nume – stărui cu blândețe medicul.

— Atunci, scrieți *Chumley*.

— C H O L M O…

— Nu! Scrieți *Chumley,* așa cum se aude.

Doctorul scrise ceva pe o bucățică de hârtie și i-o dădu infirmierei. Aceasta ieși, închizând ușa. Doctorul merse la dulăpior și scoase de acolo o tavă plină cu bisturie.

— Lumina e slabă – zise Raven.

— Sunt obișnuit cu ea. Am ochi buni.

Dar mâna îi tremură ușor când ridică un bisturiu spre bec.

— Culcă-te pe canapea, omule – îl pofti doctorul cu blândețe.

Raven se supuse.

— Cunosc o fată care v-a fost pacientă – zise el. O fată cu numele Page. Mi-a spus că i-ați făcut bine treaba.

— N-ar fi trebuit să vorbească despre asta.

— A! exclamă Raven. Despre mine, puteți fi liniștit. Cel ce se poartă bine cu mine nu are a se teme de nimic din parte-mi.

Doctorul Yogel luă din dulăpior o cutie ce semăna cu un gramofon portativ și, după ce o puse pe canapea, scoase din ea un tub lung și o mască.

— Aici, la noi, nu se lucrează cu anestezice fi explică el, cu un surâs blajin.

— Stați așa! zise Raven. Nu cumva aveți de gând să mă adormiți?!

— Te-ar durea rău de tot, omule, dacă nu te-aș adormi – răspunse doctorul Yogel, apropiindu-se cu masca.

Raven se ridică și împinse cât colo masca.

— Nu, fără eter! N-am fost gazat niciodată. Încă nu-s mort, și vreau să văd ce se-ntâmplă.

Doctorul Yogel chicoti și-l ciupi de buză, parcă în glumă.

— Ar fi mai bine să te obișnuiești, omule. Peste o zi-două, toți o să fim gazați!

— Ce vreți să spuneți?

— Păi, se pare că-ncepe războiul, n-ai impresia? rosti doctorul Yogel cu glas precipitat, desfășurând tubul și strângându-i șuruburile cu o mână delicată, tremurătoare, dar inexorabilă. Nu se poate ca sârbii să împuște un ministru de război și să rămână nepedepsiți. Italia se pregătește să intre în horă. Iar franțujii încep să se-nfierbânte și ei. N-o să treacă nicio săptămână și-o să intrăm și noi în joc.

— Toate astea numai pentru că un bătrân… N-am citit încă ziarele – explică Raven.

— Păcat că n-am știut dinainte – zise doctorul Yogel, ca să întrețină conversația, în timp ce-și fixa cilindrul. Aș fi putut să câștig o avere cu titlurile de armament. Cursul lor a crescut vertiginos… Și-acum, culcă-te pe spate, omule. N-o să dureze decât o clipă. Și din nou se apropie cu masca, spunând: Trebuie doar să răsufli adânc, omule!

— V-am mai spus că nu mă las adormit. Băgați-vă bine în cap! Mă puteți tăia cât poftiți, dar nu mă las adormit.

— Faci foarte prost, omule – zise doctorul Yogel. O să te doară rău!

Și se întoarse la dulăpior, de unde scoase un alt bisturiu, cu o mână mai tremurătoare ca oricând. Se temea de ceva, pesemne. Deodată, Raven auzi de-afară țârâitul unui telefon scos din furcă și sări de pe canapea. Era tare frig, dar pe doctoral Yogel îl treceau nădușelile: stătea lângă dulăpior, cu bisturiul în mână, incapabil să scoată un cuvânt.

— Gura! Nicio vorbă! îi porunci Raven.

Și, deschizând brusc ușa, o văzu pe infirmieră cu telefonul la ureche, pe coridorul întunecos. Raven se proțăpi în pragul ușii, ca să-i poată avea sub ochi pe amândoi.

— Pune jos aparatul! răcni el

Infirmiera se supuse, privindu-l cu ochii ei mici și inexpresivi.

— Prefăcuților! răcni Raven, furios. Îmi vine să vă împușc pe amândoi!

— Te înșeli profund, omule – zise doctorul Yogel.

Infirmiera, însă, tăcea chitic. Ca asociată a medicului, ei îi reveneau treburile cele mai murdare; se călise de-a lungul unei cariere bogate în nereguli și chiar în decese.

— Pleacă de lângă telefonul ăla! îi porunci Raven.

Smulgând bisturiul din mâna doctorului Yogel, începu să taie firul telefonic. Se simțea tulburat de ceva – o senzație pe care n-o mai încercase până atunci și care-l făcea să se bâlbâie: senzația nedreptății. Oamenii ăștia erau din tagma lui, nu făceau parte din lumea supusă legilor; pentru a doua oară în cuprinsul aceleiași zile, fusese trădat de niște oameni aflați în afara legii. Fusese totdeauna singur, dar parcă niciodată ca acum.

Firul cedă. Raven se silea să tacă, de teamă să nu tragă, ieșindu-și din fire. Nu era momentul să tragă. Coborî scările, năuc și posomorât, cu batista la gură; o voce care ieșea din micul magazin de aparate de radio de la colțul străzii tocmai spunea: „Am primit următoarea comunicare…”

Aceeași voce îl urmări de-a lungul străzii, revărsându-se prin ferestrele deschise ale căsuțelor sărăcăcioase – o voce suavă și ștearsă: „Scotland Yard-ul îl caută pe James Raven. Aproximativ douăzeci și opt de ani. Ușor de recunoscut după buza-de-iepure. De statură mijlocie. Ultima oară când a fost văzut purta un pardesiu cenușiu și o pălărie neagră, de fetru. Orice informații care-ar putea contribui la arestarea lui…”

Raven se depărtă de voce, îndreptându-se spre miazăzi, prin șuvoiul pietonilor de pe Oxford Street.

Nu putea înțelege multe, prea multe lucruri: războiul ăsta, despre care se tot vorbea, motivele ce-i făcuseră să-l tragă pe sfoară… Ar fi vrut să-l găsească pe Cholmondeley – Cholmondeley era un ins lipsit de importanță, un simplu executant al ordinelor altora, dar, dacă l-ar găsi, i-ar putea smulge mărturisiri… Era hărțuit, urmărit și se simțea singur, copleșit de sentimentul unei mari nedreptăți, dar și de o ciudată mândrie. Mergând în jos pe Charing Cross Road, pe lângă magazinele de muzică și prăvăliile în care se vindeau articole de cauciuc, se simțea din ce în ce mai mândru: la urma urmei, nu-i puțin lucru să dezlănțui, de unul singur, un război!

N-avea habar unde locuia Cholmondeley; singurul indiciu era adresa unei cunoștințe. I se năzări, deodată, că exista, poate, o șansă de a-l întâlni, dacă ar supraveghea prăvălioara unde Cholmondeley aranjase să i se trimită corespondența: o șansă foarte

mică, dar nu de lepădat, acum când Raven era urmărit. Fuga lui fusese anunțată la radio și avea să fie, desigur, și în ziarele de seară; nu era exclus ca și Cholmondeley să dorească să se dea la fund pentru câtva timp, dar înainte de a dispare ar fi putut trece să-și ia corespondența primită. Rămânea însă de văzut dacă folosea adresa aceea și pentru alte scrisori decât ale lui Raven. Dacă n-ar fi știut că Cholmondeley e un imbecil, Raven ar fi socotit că șansa asta este de unu la mie. Nu era nevoie să mănânci multe înghețate în tovărășia lui, ca să-ți dai seama că-i un dobitoc.

Prăvălia se afla pe o stradă lăturalnică, în fața unui teatru, și ocupa o cămăruță, în care nu se vindea nimic mai de soi decât obișnuitele reviste „pentru fete”. Mai puteai cumpăra acolo ilustrate de la Paris, în plicuri sigilate; de asemenea, reviste americane și franțuzești, precum și cărți despre flagelare, cu învelitori de hârtie, pentru care patronul, un tânăr bubos, sau o soră de-a lui, îți cerea câte douăzeci de șilingi, promițând să-ți restituie cincisprezece dacă-i aduceai înapoi cartea.

Nu era lucru ușor să supraveghezi prăvălia. La colțul străzii, o femeie-polițist stătea la pândă în căutarea prostituatelor, iar peste drum se întindea lungul zid gol al teatrului, cu ușa de acces spre galerie. Lipit de zidul acesta, își spunea Raven, erai la fel de expus ca o muscă pe un tapet, afară doar de cazul când ai fi traversat strada, pierzându-te în mulțime. Căci spectacolul era foarte popular. Deși ușile se deschideau abia peste o oră, se formase de pe acum o coadă destul de lungă, pentru locurile de la galerie.

Raven își închirie un scaun pliant, pentru care plăti aproape toți banii mărunți ce-i mai rămăseseră, și se așeză. Prăvălia se afla chiar peste drum. Nu

tânărul, ci soră-sa era de serviciu. Ședea lângă ușă, îmbrăcată într-o rochie verde de stofă uzată, decupată parcă dintr-una din mesele de biliard ale cafenelei de alături. Avea o față pătrată, care nu fusese niciodată tânără, și niște ochi sașii, pe care ochelarii ei grei, cu rame de oțel, nu-i ascundeau câtuși de puțin. Îi puteai da orice vârstă între douăzeci și patruzeci de ani: o caricatură de femeie, murdară și dărâmată, ghemuită sub pozele unor făpturi adorabile, înzestrate cu cele mai superbe și mai inexpresive fețe ce puteau fi găsite de un fotograf obscen.

Raven stătea la pândă: cu batista la gură, pierdut printre alți șaizeci de oameni care făceau coadă la bilete, stătea la pândă. Deodată zări un tânăr care se opri din mers o clipă, pentru a privi pe furiș o broșură intitulată *Plăcerile Parisului;* zări apoi un bătrân care intră în prăvălie și ieși după un timp afară, cu un pachet învelit în hârtie maro. Un ins ieși din rând și traversă strada, ca să-și cumpere țigări.

O femeie în vârstă, cu lornion, care ședea lângă Raven, vorbea cu cineva, peste umăr:

— Tocmai de-aia mi-a plăcut totdeauna Galsworthy: era un gentleman. Cu el știai totdeauna pe ce lume te afli, pricepi ce vreau să spun.

— Se pare că tot în Balcani a început, ca și data trecută.

— Mi-a plăcut mult *Loyalties*[7].

— Ce om plin de omenie a fost!

În mijlocul străzii, între Raven și prăvălie, se ivi un individ cu un pătrățel de hârtie în mână; și-l puse în gură, apoi scoase din buzunar un alt pătrățel. Dinspre celălalt capăt al străzii apăru o prostituată, care-i spuse ceva fetei din prăvălie. Individul își duse la gură cel de-al doilea pătrățel de hârtie.

---

7 Piesă de teatru a lui Galsworthy, jucată pentru prima oară în 1922.

— Se zice că flota…

— Te obligă să gândești! Tocmai de-aceea îmi place.

Raven își spuse: „Dacă nu vine înainte de-a se pune în mișcare coada, va trebui să plec”.

— Scrie ceva în ziare?

— Nimic nou.

Individul din mijlocul drumului își scoase din gură hârtiile și începu să le rupă și să le îndoaie. Pe urmă le desfășură, sub forma unei cruci a sfântului Gheorghe, care flutura în vântul rece,

— Subscria mereu sume mari la „Asociația contra vivisecției”. Știu de la doamna Milbanke. Mi-a arătat unul din cecurile semnate de el.

— Era plin de omenie, într-adevăr.

— Și un scriitor cu adevărat mare.

O fată și un băiat care păreau fericiți îl aplaudară pe omul cu stegulețul de hârtie; acesta își scoase pălăria și porni cu ea întinsă, în lungul cozii, ca să strângă bani.

La capătul străzii se opri un taxi, din care coborî un individ. Era Cholmondeley. Intră în librărie, iar fata se ridică de pe scaun și veni lângă el. Raven își numără banii. Avea doi șilingi și șase pence, pe lângă cele o sută nouăzeci și cinci de lire în bancnote furate, cu care nu putea face nimic. Vârându-și și mai adânc fața în batistă, se ridică repede, ca un om căruia i s-a făcut deodată rău. Omul cu stegulețul de hârtie se oprise în dreptul lui, cu pălăria întinsă, iar Raven îi privi cu invidie conținutul: o duzină de pence, o piesă de șase și una de trei. Ar fi dat o sută de lire pentru gologanii ăștia. Îl îmbrânci pe cerșetor și se depărtă.

La celălalt capăt al străzii așteptau un șir de taxiuri. Se postă acolo, rezemându-se de zid, ca un om bolnav, până-n clipa când domnul Cholmondeley ieși

din prăvălie.

— Ține-te după taxiul ăla! îi zise el șoferului și se trânti pe bancheta mașinii, cu un sentiment de ușurare.

Mașina îl duse înapoi pe Charing Cross Road, pe Tottenham Court Road și pe Euston Road, unde fuseseră parcate, pentru la noapte, o sumedenie de biciclete; negustorii de automobile de ocazie de la colțul străzii Great Portland mai făceau o scurtă plimbare înainte de a-și duce acasă mutrele de bonomi obosiți, cu cravate vechi, rămase de pe vremea școlii. Raven nu era deprins să fie urmărit. Era mult mai plăcut să urmărești pe alții.

Contorul taxiului se arătase destul de înțelegător până acum. Raven mai avea un șiling în clipa când domnul Cholmondeley coborî lângă monumentul eroilor de pe Euston Road și se îndreptă spre marea poartă fumegândă a gării. I-l dădu șoferului, cu ciudă, pentru că se gândea că în lunga pândă care urma nu-și va putea cumpăra nici măcar un sandviș cu cele o sută nouăzeci și cinci de lire din portofel. Domnul Cholmondeley înainta, urmat de doi hamali, spre ghișeul de bagaje; depuse acolo trei valize, o mașină de scris portabilă, un sac cu crose de golf, o servietă și o cutie cu pălării. Raven îl auzi întrebând de pe ce peron pleacă trenul de la miezul nopții.

Se așeză în sala imensă, lângă o reproducere a *Rachetei* lui Stephenson. Trebuia să chibzuiască temeinic. Exista un singur tren la miezul nopții. Dacă domnul Cholmondeley va pleca cu acest tren, înseamnă că patronii lui se aflau undeva în regiunea industrială din nord, căci trenul nu se oprea înainte de Nottwich. Dar Raven își aduse din nou aminte că era sărac, în ciuda bancnotelor lui: numerele acestora fuseseră comunicate pretutindeni; le aveau, desigur, și

vânzătorii de la ghișee. La intrarea peronului nr. 3, urmărirea trebuia, pare-se, să ia sfârșit.

Dar încet-încet, un plan se închegă în mintea lui Raven, pe când ședea sub *Racheta* lui Stephenson, printre bagaje și printre firimiturile rămase de la mâncătorii de sandvișuri. Da, exista o șansă: poate că totuși controlorii biletelor de tren nu primiseră numerele bancnotelor furate. Asemenea neglijență se puteau produce în activitatea autorităților. Rămânea, desigur, o primejdie: bancnota cu care și-ar fi cumpărat un bilet i-ar fi putut da în vileag prezența în trenul care pleca spre miazănoapte. Trebuia să-și cumpere un bilet pentru toată călătoria, și chiar dac-ar fi coborât pe parcurs, i s-ar fi putut da lesne de urmă. Ar fi fost urmărit, deși ar fi avut, poate, un avans de o jumătate de zi, în care să se apropie de propria lui pradă. Raven nu-i putea înțelege pe ceilalți oameni: i se părea că ei nu trăiesc la fel ca el. Și deși era supărat pe domnul Cholmondeley și-l ura destul de mult ca să-l omoare, nu-și putea imagina temerile și motivele lui. Raven era copoiul, iar domnul Cholmondeley iepurele – un iepure mecanic; dar în tot cazul copoiul era urmărit, la rându-i, de un alt iepure mecanic.

Era lihnit de foame, dar nu putea risca să schimbe o bancnotă; n-avea nici măcar un gologan cu care să intre la closet. După un timp, se sculă și începu să umble de colo până colo, ca să se încălzească, în atmosfera plină de funingine și de zgomot a gării înghețate.

La orele unsprezece treizeci îl zări pe domnul Cholmondeley înapoia unui automat cu bomboane de ciocolată: tocmai își lua valiza.

Raven îl urmări, de la o oarecare distanță, până când domnul Cholmondeley trecu de bariera peronului

și începu să pășească de-a lungul trenului luminat. Gara era ticsită de călători – călătorii aceia din zilele de Crăciun, care nu seamănă de loc cu cei obișnuiți, pentru că-ți dau sentimentul că se întorc buluc la casele lor.

Raven se ascunse în umbra unui panou indicator; le auzea râsetele și chemările, le pândea fețele surâzătoare în lumina lămpilor mari ale gării; stâlpii acesteia fuseseră împodobiți ca niște petarde enorme. Valizele oamenilor erau burdușite cu daruri; o fată purta o crenguță de ilice la butonieră, iar sus de tot, sub acoperiș, se legăna o ramură de vâsc luminată de reflectoare. Ori de câte ori făcea o mișcare, Raven simțea arma automată sub braț.

La douăsprezece fără două minute, o luă la fugă spre peronul învăluit în fumul locomotivei; auzea cum se trântesc portierele vagoanelor.

— N-am timp să mai cumpăr bilet, o să plătesc în tren – îi spuse el controlorului de la barieră.

Ajunse la primele vagoane: erau ticsite și încuiate. Un hamal îi strigă să meargă mai în față, așa că alergă mai departe. Se urcă într-un vagon, exact în clipa când trenul se urnea. Nu găsi loc să șadă, așa că rămase pe coridor; lipindu-și fața de fereastră, ca să-și ascundă buza-de-iepure, privea spre orașul care se depărta. În cabina luminată a unui acar zări o sobă pe care era pus la fiert un ibric cu cacao; apoi un semnal verde, un lung șir de case negre ce se ridicau, departe, pe fundalul bolții reci și înstelate. Se uita pe fereastră pentru că n-avea altceva mai bun de făcut, pentru că trebuia să-și ascundă buza-de-iepure, dar avea aerul unui om care se uită la ceva foarte drag, ce se depărta de el, din ce în ce mai inaccesibil.

2

Mather porni înapoi pe peron. Îi părea rău că n-o

zărise pe Ana, dar își spunea că n-are importanță: o va revedea peste câteva săptămâni. Nu că ar fi iubit-o mai puțin decât îl iubea ea, dar avea o minte mai echilibrată. I se dăduse o misiune, iar dacă o va duce la bun sfârșit, va fi desigur avansat, și atunci vor putea să se căsătorească. Fără nicio dificultate, încetă să se mai gândească la ea.

Saunders îl aștepta dincolo de bariera peronului.

— Pornim – îi zise Mather.

— Încotro?

— La Charlie.

Se așezară pe bancheta automobilului, care se înfundă în labirintul de străduțe murdare din spatele gării. O prostituată scoase limba la ei.

— Dar l-l-la Joe nu mer-mergem?

— Nu cred că-i bine, dar o să-ncercăm.

Mașina îi lăsă cu două uși înaintea unei dughene unde se vindea pește prăjit. Omul de lângă șofer coborî și rămase în așteptarea unor ordine.

— Ocolește clădirea și postează-te în spatele ei, Frost! îi porunci Mather.

Lăsă să treacă două minute, apoi bătu la ușa dughenei. O lumină se aprinse înăuntru, iar Mather putu vedea atunci prin fereastră tejgheaua lungă, maldărul de ziare vechi, grătarul stins. Ușa se deschise puțin. Mather își vârî piciorul în deschizătură și o dădu de perete.

— Bună seara, Charlie – spuse el, aruncând o privire în jur.

— Domnul Mather! exclamă Charlie.

Era gras ca un eunuc oriental și-și legăna sfios coapsele enorme, întocmai ca o femeie de stradă.

— Vreau să-ți vorbesc – îi spuse Mather.

— A, sunt încântat – zise Charlie. Poftim pe-aici, domnule Mather. Tocmai mă duceam la culcare.

— Nici nu mă îndoiam. Sala de jos e plină astă-seară, nu-i așa?

— Vai, domnule Mather, ce glumeț sunteți! Nu-s decât doi-trei băieți de la Oxford.

— Ascultă, caut un tip cu o buză-de-iepure. Circa douăzeci și opt de ani.

— Nu-i aici.

— Pardesiu cenușiu, pălărie neagră…

— Nu-l cunosc, dom'le Mather.

— Aș vrea să arunc o privire în pivnița dumitale.

— Cum de nu, dom'le Mather! Nu-s decât doi-trei băieți de la Oxford, dar poftim! Dați-mi voie s-o iau înainte, ca să vă prezint, dom'le Mather. E mai sigur așa.

Și începu să coboare treptele de piatră.

— Știu să mă apăr și singur – mârâi Mather Saunders, rămâi în dugheană!

Charlie deschise o ușă:

— Nu vă temeți, băieți. Domnul Mather e un prieten de-al meu.

„Băieții de la Oxford”, o bandă, sinistră, adunată în fundul încăperii, îl priviră mirați; Mather avu un fior la vederea nasurilor lor sparte și a urechilor înfoiate ca niște conopide. Drojdia boxerilor!

— Bună seara – le spuse.

Băuturile și cărțile de joc dispăruseră de pe mese, Mather coborî ultimele trepte și păși pe pardoseala de piatră.

— Măi băieți, n-aveți de ce să vă temeți – îi liniști Charlie.

— De ce nu primești și câțiva băieți de la Cambridge în clubul ăsta? îl întrebă Mather.

— Ce glumeț sunteți, dom'le Mather!

„Băieții” îl urmăreau din ochi în timp ce străbătea încăperea. Nu voiau să-i vorbească: era

Inamicul! Nimic nu-i obliga, ca pe Charlie, să fie diplomați; își puteau arăta pe față ura. Îi pândeau fiece mișcare.

— Ce ții ascuns în dulapul ăsta? întrebă Mather.

Și porni spre dulap, sub ochii tinerilor.

— Fiți îngăduitor cu băieții, dom’le Mather zise Charlie. N-au vreun gând rău. Clubul ăsta e unul dintre cele mai selecte…

Mather deschise dulapul: patru fete căzură afară, în încăpere, patru păpuși croite după același calapod, cu același păr blond și fragil.

— Bună glumă! râse Mather. Nu m-aș fi așteptat, Charlie, să văd așa ceva într-unul din cluburile dumitale. Noapte bună tuturor!

Fetele se ridicară și începură să se scuture de praf, Băieții continuau să tacă.

— Zău, dom’le Mather – zise Charlie, roșind, în timp ce urcau scările. Îmi pare rău că s-a putut întâmpla una ca asta în clubul meu. Nu știu ce-o să credeți, dar băieții n-au avut vreun gând rău. Știți, însă, cum e. Nu le place să-și lase surorile singure acasă..

— Despre ce-i vorba? întrebă Saunders din capul scărilor.

— …așa că le-am spus că pot să-și aducă surorile, iar dragele de ele au venit și s-au așezat…

— Ce face? F-f-fete?! exclamă Saunders.

— Nu uita, Charlie – zise Mather. Un tip cu buză-de-iepure. Te sfătuiesc să m-anunți dacă se arată pe-aici. Doar nu vrei să-ți închidem clubul?!

— Se dă vreo recompensă?

— Dumneata o să capeți, oricum, o răsplată.

Se întoarseră la mașină.

— Du-te de-l caută pe Frost – spuse Mather. Mergem la Joe. Și scoțând din buzunar un carnețel,

șterse un nume. Iar după Joe, la încă vreo șase…

— N-n-o să ter-terminăm p-p-până la t-t-trei noaptea! zise Saunders.

— Facem toate astea de formă, individul a și părăsit Londra. Dar mai devreme sau mai târziu, tot o să mai schimbe o bancnotă.

— Amprente digitale?

— Din belșug! Pe savonieră erau destule ca să umpli un album întreg cu ele. O fi, pesemne, un tip curat de felul lui… A, n-are nicio șansă să scape! E doar o chestiune de timp.

Luminile de pe Tottenham Court Road jucau pe fețele lor. Vitrinele marilor magazine erau încă luminate.

— Frumos mobilier pentru un dormitor! comentă Mather.

— P-p-prea mare c-c-caz se face! zise Saunders. P-p-pentru câteva b-b-bancnote, vreau să spun. C-c-când ne așteaptă, p-p-poate, un răz…

— Dacă tipii ăștia de sus ar fi la fel de capabili ca noi, n-ar mai fi, poate, niciun război. Asasinul ar fi deja în mâinile noastre. Și atunci, toată lumea ar vedea dacă sârbii… Tare-aș vrea să mă ocup de un astfel de caz! (Tocmai treceau pe lângă magazinul de mobilă „Heal”, cu vitrina strălucitoare ca o placă de oțel.) Un ucigaș asupra căruia sunt ațintiți ochii întregii lumi!

Mather ajunsese la extrema limită a imaginației sale.

— P-p-pentru câteva b-b-bancnote! gemu Saunders.

— Nu, aici greșești – zise Mather. Ceea ce contează e munca noastră de zi cu zi. Azi am găsit niște bancnote de cinci lire, dar mâine s-ar putea să găsim ceva mai important. Principalul e, însă, munca de zi cu zi. Eu, cel puțin, așa văd lucrurile.

Mather dădea frâu liber imaginației sale mărginite, în vreme ce mașina ocolea piața St. Giles și se îndrepta spre cartierul Seven Dials, oprindu-se rând pe rând la fiecare din ascunzătorile posibile ale hoțului.

— Mie nu-mi pasă dac-o să fie sau nu război. Chiar când o să se termine, eu tot în meseria asta vreau să rămân. Ceea ce-mi place la noi e organizarea. Vreau să fiu totdeauna de partea acelora care organizează. E adevărat că și de partea cealaltă se găsesc oameni deștepți, dar mai ales șarlatani, plini de cruzime, egoism și trufie.

Toate aceste cusururi, afară de trufie, puteau fi găsite și la clienții lui Joe, care-l lăsară pe Mather să inspecteze în voie localul. Stăteau tăcuți la mesele lor, golite la repezeală de sticlele cu băuturi spirtoase; își vârâseră în mâneci așii „de rezervă” și se uitau la polițist, fiecare cu pecetea-i individuală de cruzime și egoism. Chiar și trufia se ascundea, poate, în vreun ungher, întrupată în omul acela aplecat peste o foaie de hârtie, pe care desena la nesfârșit ovale și cruci, într-un joc solitar, la care se deda pentru că nu socotea pe niciun alt membru al clubului vrednic de a-i fi partener.

Mather șterse încă un nume în carnețelul lui și porni spre Kennington, în direcția sud-est. Între timp, în întreaga Londră numeroase alte automobile făceau același lucru: el era doar o părticică dintr-o organizație vastă. N-ar fi vrut să fie „șef”, și nici măcar să se consacre vreunui conducător fanatic, convins că-i trimisul lui Dumnezeu pe pământ. Îi plăcea să se simtă unul din miile de oameni mai mult sau mai puțin egali, care conlucrează la atingerea unui țel concret. Nu avea în vedere un regim al posibilităților egale, un guvernământ democratic sau

unul în care să conducă doar bogătașii ori „aleșii poporului”. Se gândea numai la o luptă eficace împotriva criminalității, izvorul tuturor incertitudinilor. Lui Mather îi plăcea certitudinea, îi plăcea să știe că, într-o bună zi, se va căsători în chip inevitabil cu Ana Crowder.

Difuzorul din automobil îi întrerupse gândurile: „Mașinile poliției se concentrează în cartierul King’s Cross, intensificându-și cercetările. Raven s-a dus la Gara Euston cu un taxi, pe la orele șapte p.m. S-ar putea să nu se fi urcat în tren”.

Mather se aplecă spre șofer și-i spuse:

— Ne întoarcem la Euston!

Ajunseră la Vauxhall. O altă mașină a poliției le-o luă înainte în tunelul din Vauxhall. Mather îi făcu semn cu mâna. Mașina lui o urmă pe cealaltă, de îndată ce trecu dincolo de fluviu.

Orologiul luminat din creștetul clădirii „Shell-Mex” arăta ora unu și jumătate. Era luminat și turnul cu orologiu al Westminster-ului: Parlamentul se întrunise în ședință de noapte, la cererea opoziției, care-și desfășura campania, dinainte pierdută, împotriva mobilizării.

Când se întoarseră spre chei era șase dimineața. Saunders dormea.

— Strașnic! gemu el prin somn.

Când visa, nu avea niciun defect de vorbire. Visa că are destui bani ca să ducă o viață independentă și să bea șampanie cu o fată. Totul era „strașnic”.

Mather își revedea însemnările din carnețel. Deodată îi spuse lui Saunders:

— Pun pariu că s-a suit într-un tren…

Dar văzând că Saunders doarme, îi trase peste genunchi o pătură și se cufundă în gândurile lui. Mașina tocmai intra pe poarta noului sediu al Yard-

ului.

Mather zări o lumină în fereastra biroului inspectorului-șef și urcă scările într-acolo.

— Ai ceva de raportat? îl întrebă Kusack.

— Nimic, domnule. O fi luat un tren.

— Avem puține temeiuri pentru a face o asemenea deducție. Raven a urmărit pe cineva până la Gara Euston. Ne străduim să dăm de șoferul primului taxi. Și încă ceva: s-a dus la un doctor pe nume Yogel, ca să încerce să-și opereze buza. I-a oferit încă vreo câteva bancnote din acelea, pentru operație. Era cât pe-aci să facă din nou uz de arma automată. Cunoaștem câte ceva și despre trecutul individului: a fost trimis, de mic copil, la o școală de meserii. De-atunci încoace a fost destul de inteligent ca să ne ocolească. Nu pot pricepe de ce-a făcut-o de oaie așa, dintr-o dată. Un tip atât de deștept! Să lase atâtea urme!

— Are mulți bani, în afară de hârtiile alea?

— Credem că nu. Ai vreo idee, Mather?

Cerul boltit deasupra orașului începu să se coloreze. Kusack stinse lampa de pe birou, lăsând încăperea într-o lumină cenușie.

— E timpul să mă duc la culcare.

— Presupun că toate ghișeele au primit numerele bancnotelor – zise Mather.

— Absolut toate.

— Am impresia că dacă cineva n-ar avea decât niște bancnote inutilizabile și ar dori totuși să ia un tren expres…

— De unde știm dacă era sau nu un tren expres?

— Aveți dreptate, sir, nici eu nu știu de ce-am spus asta. Deși dacă s-ar fi urcat într-un personal dintre cele care se opresc în atâtea gări din jurul Londrei, atunci s-ar fi găsit cineva să ne semnaleze…

— S-ar putea să ai dreptate.

— Ei bine, dac-aș dori să iau un tren expres, aș aștepta până-n ultimul moment, ca să pot plăti chiar în tren. N-aș crede că și controlorilor de bilete li s-au comunicat numerele.

— Cred că ai dreptate. Ești obosit. Mather?

— Nu.

— Ei bine, eu sunt. N-ai vrea să rămâi aici și să chemi la telefon Euston, King's Cross, St. Pancras și toate celelalte gări? Fă o listă de toate trenurile expres care pleacă după orele șapte. Cere-le să comunice telefonic tuturor gărilor de pe traseul ăsta ordinul de a reține orice călător care și-a plătit biletul chiar în tren. O să aflăm curând unde anume a coborât. Noapte bună, Mather.

— Bună dimineața, sir.

Lui Mather îi plăcea să fie cât mai precis.

3

Ziua aceea începu fără zori la Nottwich. Ceața plutea deasupra orașului, ca un cer nocturn fără stele. Pe străzi, însă, era lumină. Cu puțină imaginație, puteai crede că-i noapte. Primul tramvai se târî din depou și porni pe șine spre piață. O foaie dintr-un ziar vechi fu luată de vânt și lipită de ușa Teatrului Regal. Pe străzile periferice din imediata apropiere a minelor șchiopăta un bătrân, sprijinindu-se într-un toiag și ciocănind în vitrine. Galantarul unei librării de pe High Street era plin de biblii și cărți de rugăciuni; printre ele se rătăcise și o gravură înfățișând o ghirlandă de maci artificiali, ca acelea care se depun, de Ziua Armistițiului, la Monumentul Eroilor, sub inscripția: „Priviți și jurați, pe amintirea celor uciși în război, că nu veți uita niciodată!”.[8]

---

8 În amintirea soldaţilor căzuţi în primul război mondial, la 11 noiembrie se sărbătoreşte în Anglia „Ziua Armistiţiului" (semnat la 11

În preajma căii ferate, un semafor clipi verde prin semiîntunericul zilei, iar vagoanele luminate se urniră încet, lăsând în urmă cimitirul, fabrica de clei și fluviul larg, cu maluri curate, de beton. Un clopot începu să bată în turla catedralei romano-catolice. Se auzi și un fluierat.

Trenul ticsit intra, domol, într-o nouă dimineață. Fețele tuturor călătorilor erau mânjite cu funingine; oamenii dormiseră îmbrăcați. Domnul Cholmondeley mâncase prea multe dulciuri și simțea nevoia să se spele pe dinți – gura îi era încleiată. Își scoase capul pe coridor, și în aceeași clipă Raven îi întoarse spatele și începu să contemple liniile de garaj, pline de vagoane încărcate cu cărbuni din minele locale. Dinspre fabrica de clei venea o duhoare de pește stricat. Domnul Cholmondeley se întoarse în compartiment și merse la fereastră pentru a încerca să-și dea seama la care peron trăgea trenul.

— Scuzați-mă – spuse el, călcând peste picioarele vecinilor de compartiment.

Zâmbind în sinea ei, Ana îl pocni cu vârful pantofului în gleznă. Domnul Cholmondeley se zgâi la ea.

— Îmi pare rău, – zise Ana și începu să-și refacă fața cu tampoane și cu pudră, ca să se poată gândi cu curaj la Teatrul Regal, la cabinele strâmte, la lămpile cu ulei, la rivalitățile și scandalurile care-o așteptau,

— Fiți bună și dați-mi voie să trec! mârâi Cholmondeley, fioros. Cobor aici.

Raven îi zări în geam silueta care cobora. Nu îndrăzni, însă, să-l urmărească de aproape. Era ca și cum un glas proiectat deasupra a sute de kilometri de câmpuri cețoase, terenuri de vânătoare și suburbii ce

---

noiembrie 1918). Cu acest prilej, foştii combatanţi poartă la butonieră câte o floare artificială de mac roşu.

se târau spre orașe i-ar fi spus: „Orice persoană care va călători fără bilet...”

Își repeta într-una aceste cuvinte, în vreme ce ținea în mână peticul de hârtie albă pe care i-l dăduse controlorul. Deschise portiera și privi șuvoiul călătorilor ce se îndreptau spre ieșire. Trebuia să câștige timp și-și dădea seama că hârtiuța asta va duce curând la identificarea lui. Avea nevoie de timp și știa acum că avea un avans de cel mult douăsprezece ore. Poliția va controla fiece casă de raport, fiece locuință din Nottwich; nu exista niciun adăpost pentru el.

Deodată, stând pe peronul nr. 2, lângă un automat, îi veni ideea care avea să-l scoată din universul lui solitar și să-l facă să se amestece în viața altora.

Mai toți călătorii ieșiseră, dar o fată aștepta, lângă ușa bufetului, să se întoarcă un hamal. Raven se apropie de ea.

— Pot să te-ajut să-ți duci bagajele?

— Dac-ai vrea! oftă Ana.

Raven își ținu capul ușor aplecat, ca să nu i se vadă buza-de-iepure.

— Ce-ar fi să luăm câte un sandviș? propuse el. A fost un drum obositor.

— E deschis, așa devreme? întrebă ea.

— Da, e deschis – răspunse el, încercând ușa.

— E o invitație? Faci cinste?

Raven o privi nedumerit: fața ei curățică și nu prea mare, cu ochii poate cam prea depărtați unul de celălalt, îi zâmbea. Obișnuit cu drăgălășeniile mecanice și venale ale prostituatelor, era uimit de această atitudine spontan prietenoasă, de umorul ei, e drept cam deznădăjduit.

— Da, desigur, eu plătesc – îi răspunse.

După ce-i duse bagajele înăuntru, ciocăni în tejghea.

— Ce dorești să iei? o întrebă el.

Stătea cu spatele la ea, în lumina palidă a unui bec. Nu voia s-o sperie.

— E o listă bogată – răspunse Ana. Brioșe, cozonaci, pișcoturi vechi, sandvișuri cu șuncă... Aș dori un sandviș cu șuncă și o ceașcă de cafea. Dar nu te-ar ruina? Dacă da, renunț la cafea.

Raven așteptă ca vânzătoarea de după tejghea să dispară și ca sandvișul să umple gura fetei de lângă el, încât să nu poată țipa, chiar dac-ar fi vrut. Apoi se întoarse cu fața spre ea. Dar, spre uimirea lui, fata nu vădi da loc scârbă, ci-i zâmbi cu gura plină.

— Am nevoie de biletul dumitale de tren – îi spuse el. Sunt urmărit de poliție. Aș face orice ca să-ți iau biletul.

Fata înghiți dumicatul de pâine și începu să tușească.

— Pentru Dumnezeu! bâigui ea. Dă-mi una-n spate!

Raven era cât pe ce s-o asculte. Parcă-și pierduse mințile din cauza fetei. Nu era deprins cu lucrurile normale din viață, astfel încât toate acestea îi zdruncinau nervii.

— Am o armă – îi spuse. Apoi adăugă, pe un ton mai blajin: îți dau în schimb asta.

Și puse pe tejghea hârtiuța.

— „Clasa întâi” – citi ea cu interes, între două accese de tuse. „Valabil până la”... Strașnic! O să capăt și ceva bani pentru hârtia asta. Bună afacere, zău!... Dar ce-i cu arma?

— Dă-mi biletul!

— Poftim.

— Și-acum – zise el – vei ieși din gară împreună

cu mine. Nu vreau să risc nimic.

— Nu-i mai bine să-ți mănânci mai întâi sandvișul?

— Ține-ți gura! N-am timp de glumele dumitale.

— Îmi plac bărbații autoritari. Numele meu e Ana. Pe dumneata cum te cheamă?

De afară se auzi un fluierat; vagoanele începură să se urnească; lungul lor șir de lumini se întorcea în ceață, iar aburul locomotivei biciuia peronul. Raven își luă o clipă ochii de la fată. Ana își ridică ceașca și-i trânti în obraz cafeaua fierbinte. Durerea îl sili să se dea înapoi, cu mâinile pe ochi, gemea de durere, ca un animal. Deci asta era durerea. Era poate aceeași durere pe care-o simțiseră bătrânul ministru de război și secretara lui, precum și propriul său tată, în clipa când trapa se deschisese sub el, lăsând în seama gâtului întreaga greutate a trupului. Stând rezemat cu spatele de ușă, își căută cu mâna dreaptă arma automată. Totdeauna era silit de ceilalți să facă lucruri necugetate, să-și piardă capul. Încercă să se stăpânească. Biruindu-și durerea cumplită provocată de arsură, durere ce-l îndemna să ucidă, îi spuse:

— Sunt un bun ochitor. Ia-ți calabalâcul și mergi în fața mea, cu hârtia aia în mână.

Ana se supuse, clătinându-se sub povara valizelor. Controlorul de bilete o întrebă:

— V-ați răzgândit? Cu biletul ăsta aveți dreptul să mergeți până la Edinburgh. Vreți să vă întrerupeți călătoria?

— Da – răspunse ea. Ați ghicit.

Controlorul scoase din buzunar un creion și începu să scrie ceva pe hârtiuță. Anei îi veni o idee: voia ca omul acesta să-și amintească de ea și de bilet, în eventualitatea unei anchete.

— Nu – zise ea. Renunț să merg mai departe.

Rămân aici.

Și trecu dincolo de peron, spunându-și: „N-o să uite chiar așa repede”.

Strada lungă cobora printre căsuțele prăfuite. Un faeton de lăptar se mistui după un colț, scrâșnind din roți.

— Acum pot să plec? întrebă Ana.

— Mă crezi un prost! mârâi Raven, înciudat. Mergi înainte!

— Ai putea să iei o valiză! îi zise ea, lăsând una din valize în mijlocul străzii și mergând mai departe.

Era o valiză grea. Fu nevoit s-o ridice cu mâna stângă. De cealaltă mână avea nevoie pentru arma automată.

— Strada asta nu ne duce la Nottwich – zise fata. Ar fi trebuit s-o luăm la dreapta, după colțul acela.

— Știu eu unde merg.

— Aș vrea să știu și eu!

Căsuțele se înșirau la nesfârșit, prin ceață. Era foarte devreme. În pragul unei uși apăru o femeie și luă sticla cu lapte pusă acolo. Printr-o fereastră, Ana zări un bărbat care se bărbierea. Ar fi putut să-l strige, dar își dădu seama că omul era pe altă lume: parcă-i vedea ochii holbați prostește, și-și închipuia penibilul efort mintal depus până să priceapă că ceva nu-i în regulă. Merse mai departe, cu un pas înaintea lui Raven. Se întreba dacă nu cumva încerca doar s-o intimideze. Pesemne că era urmărit pentru ceva foarte grav, dacă stătea gata să tragă. Își rosti gândurile cu glas tare:

— Pentru omor?

Limbuția asta necugetată, care-o făcea să-și exprime în șoaptă spaima, îl impresionă pe Raven ca o atitudine familiară, prietenoasă: era obișnuit cu frica. De douăzeci de ani încoace o purta în el. Numai cu

sentimentele normale nu se putea deprinde, îi răspunse fără supărare:

— Nu. Nu pentru asta sunt urmărit.

— Atunci n-o să îndrăznești să tragi – îl sfidă ea.

Dar el avea răspunsul cel mai potrivit, răspunsul care convingea totdeauna, pentru că se confunda cu însuși adevărul:

— Nu vreau să intru la pușcărie. Aș prefera să fiu spânzurat. Ca taică-meu…

— Unde mergem? îl întrebă ea din nou, pândind mereu o ocazie de-a scăpa.

Raven nu-i răspunse.

— Cunoști orașul ăsta? stărui ea.

Dar el spusese tot ce avea de spus.

Deodată, ocazia se ivi: în fața unei mici librării, lângă care erau etalate afișele ziarelor de dimineață, un polițist se uita în vitrina plină cu hârtie ieftină de scrisori, tocuri și sticluțe de cerneală. Ana îl simți pe Raven apropiindu-se în spatele ei și, înainte de a avea răgazul să se hotărască, se pomeni departe de polițist, pe aceeași străduță îngustă. Acum era prea târziu ca să mai țipe: între ea și polițist erau vreo douăzeci de yarzi, așa că n-ar fi putut să fugă.

— Sunt sigură că-i pentru omor! rosti ea în șoaptă.

Stăruința ei îl îmboldi să vorbească.

— Asta se cheamă dreptate la dumneata? Să te gândești totdeauna la tot ce poate fi mai rău? Sunt învinuit de un furt, și nu știu nici măcar de unde-au fost furate bancnotele.

Dintr-un restaurant ieși un om care-ncepu să frece cu o cârpă udă treptele de la intrare.

Simțiră un miros de slănină prăjită. Valizele le atârnau greu în mâini. Raven nu-și putea schimba mâna, de teamă să nu-i scape automatul.

— Când un om e urât din născare – spuse el – norocul îl ocolește. Ghinioanele încep chiar din școală. Ba și mai devreme.

— Dar ce-are fața dumitale? îl întrebă ea, cu o ironie amară.

Câtă vreme Raven vorbea, Ana putea să spere. Își spunea că-i mai greu să ucizi o ființă pe care ai început s-o cunoști.

— Păi, buza, firește…

— Dar ce-are buza dumitale?

— Vrei să spui că n-ai observat?! exclamă el, uimit.

— A, te referi probabil la buza-de-iepure! Află că am văzut fețe și mai urâte…

Lăsaseră în urmă căsuțele murdare. Ana citi numele străzii pe care cotiseră: „Shakespeare Avenue”.

Cărămizi de un roșu strălucitor, acoperișuri în stil „Tudor”, cu grinzile de sub coamă la vedere, uși de sticlă mată, nume pompoase, gen „Restholme”… Casele astea reprezentau ceva mai rău decât sărăcia: mizeria spirituală. Se aflau acum chiar la periferia Nottwich-ului, acolo unde speculanții de terenuri își construiau casele de închiriat. Ana avea sentimentul că Raven o adusese aici ca s-o omoare pe vreunul din maidanele ce se întindeau înapoia noilor locuințe, maidane pe care iarba fusese făcută una cu țărâna. O sumedenie de cioturi arătau că pe-aici se întinsese cândva o pădure. Mergând mai departe, trecură pe lângă o casă cu ușa deschisă: puteai s-o vizitezi la orice oră din zi, trecând dintr-un salonaș pătrat, printr-un mic dormitor la fel de pătrat și apoi prin baie, până-n closetul de pe palier. O pancartă uriașă spunea: „Intrați și vizitați o casă-model. Zece lire arvună și casa vă aparține!”

— Ai de gând să cumperi o casă? îl întrebă ea, cu un umor care ascundea o disperare adâncă.

— Am în buzunar o sută nouăzeci de lire, dar n-aș putea să cumpăr cu ele nicio cutie de chibrituri. Îți repet c-am fost tras pe sfoară. N-am furat aceste bancnote. Le-am primit de la un șnapan.

— Generos om!

Raven șovăi în fața „Cuibului somnoros” – o clădire atât de nouă, încât geamurile erau încă murdare de tencuială.

— Mi i-a dat pentru o treabă pe care am făcut-o – urmă el. Am făcut-o perfect, așa că ar fi trebuit să mă plătească cinstit. Pentru el am venit în orășelul ăsta. Un pezevenchi pe nume Chol-mon-deley.

Împingând-o pe poarta „Cuibului somnoros”, porni împreună cu Ana pe o cărare ce ducea spre ușa din dos. Se aflau acum chiar la marginea ceții, ca și cum ar fi ajuns la hotarul dintre noapte și zi: ceața se destrăma în șuvițe lungi, ce se pierdeau spre bolta cenușie a zilei de iarnă.

Raven împinse ușa cu umărul și lăcățelul acelei case de păpuși sări numaidecât din lemnul ieftin și putred. Se pomeniră în bucătărie – o încăpere plină de sârme ce-și așteptau becurile și de țevi ce-și așteptau soba cu gaz.

— Du-te la perete, ca să te pot supraveghea! îi porunci el și se așeză pe dușumea, cu revolverul în mână. Sunt obosit – îi spuse. Să stai toată noaptea în picioare, într-un tren… Nu mi se leagă nici gândurile. Nu știu ce să fac cu dumneata.

— Am un angajament în orașul ăsta – zise Ana. Dacă-l pierd, rămân fără un ban. Îți dau cuvântul meu de onoare că nu spun nimănui nimic dacă mă lași să plec. Dar știu că nu mă crezi – adăugă ea, deznădăjduită.

— Oamenii nu-și dau osteneala să-și țină cuvântul față de mine – spuse Raven, muncit de gânduri negre, în colțul lui prăfuit de lângă chiuvetă. Mă simt la adăpost aici, atâta vreme cât te am și pe dumneata alături.

Își duse mâna la față și se strâmbă de durere – arsura era încă vie. Ana schiță un gest.

— Nu te clinti! mârâi el. Te împușc dacă faci vreo mișcare.

— N-aș putea să mă așez? Sunt și eu obosită! Va trebui să stau în picioare toată după-amiaza.

În timp ce vorbea, se și vedea azvârlită într-un dulap, plină de sânge.

— Joc rolul unei chinezoaice. Cânt.

Dar el n-o asculta; învăluit în propria-i beznă, își făurea planuri. Ana încercă să-și dea curaj cântând cel dintâi cântec ce-i veni în minte; îl fredonă pentru că-i amintea de Mather, de lunga lor plimbare până la locuința ei, de promisiunea lui că se vor vedea „mâine”.

— Pentru tine, Kew nu-i decât
Kew, și-atât!
Dar pentru mine e visul,
E paradisul…

— Parc-am mai auzit melodia asta – zise Raven.

Nu-și putea aminti, însă, unde anume; își amintea doar de o noapte întunecoasă, de un vânt rece, de împunsăturile foamei și de scârțâitul unui ac de patefon. Simți o durere acută, ca și cum ceva ascuțit și rece s-ar fi frânt în inima lui. Ghemuit sub chiuvetă, cu automatul în mână, începu deodată să plângă. Un plâns liniștit, fără zgomot, ca și cum lacrimile i s-ar fi desprins singure din colțurile ochilor, zburând ca niște

muște. Ana nici nu le observă la început, fiind absorbită de cântecul pe care-l fredona:

— Se zice că-i un edelweiss
Adus din Groenlanda…

Deodată văzu lacrimile de pe fața lui.

— Ce-i cu dumneata? îl întrebă.

— Stai lipită de perete, altfel te-mpușc!

— Pari tulburat.

— Nu te privește!

— Totuși, sunt și eu un om! Încă nu mi-ai făcut niciun rău.

— Lacrimile astea nu-nseamnă nimic. Sunt pur și simplu obosit.

Raven se uită la scândurile goale și prăfuite din bucătăria neterminată.

— Am obosit să tot stau în hoteluri – încercă el să facă pe grozavul. Mi-ar plăcea să mă instalez în bucătăria asta și s-o aranjez ca lumea. Am învățat cândva meseria de electrician. Sunt un om cu carte… „Cuibul somnoros”… e un nume potrivit pentru un om obosit ca mine…

— Lasă-mă să plec! îl rugă Ana. Poți avea încredere în mine. N-o să spun o vorbă. De altfel, nu știu nici măcar cine ești.

— Încredere! râse el galben. Când ai să ajungi în oraș, ai să-mi vezi în ziare numele și semnalmentele, până și vârsta și îmbrăcămintea. Nu eu am furat bancnotele alea, dar n-aș putea să dau la ziar o descriere a omului pe care-l caut: numele e Cholmondeley, de profesie pungaș, rotofei, poartă un inel cu smarald…

— Stai nițel! îl întrerupse ea. Am impresia că am călătorit în același compartiment cu un asemenea

individ. N-aș fi crezut că ar fi în stare să…

— A, nu-i decât un intermediar – zise Raven. Dar dacă l-aș găsi, l-aș face eu să-mi divulge numele celorlalți!

— De ce nu te predai? De ce nu spui poliției ce s-a întâmplat?

— Grozavă idee! Să le spun că bătrânul ceh a fost asasinat de prietenii lui Cholmondeley! Ești o fată deșteaptă.

— Bătrânul ceh? exclamă ea. Vorbești cumva despre crima de care scrie-n ziare?

În bucătărie pătrundea acum ceva mai multă lumină, deoarece ceața se ridica deasupra noului cartier, deasupra câmpurilor rănite.

— Chiar așa – răspunse el cu o mândrie sumbră.

— Îl cunoști pe ucigaș?

— La fel de bine ca pe mine însumi.

— Iar Cholmondeley e și el amestecat… Nu cumva asta-nseamnă că… toți se înșală?!

— Ziarele n-au habar de nimic. Ele nu dau crezare acelora care-o merită.

— Iar dumneata și Cholmondeley cunoașteți adevărul. Atunci înseamnă că n-o să mai fie război dac-o să-l găsești pe Cholmondeley.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dac-o să fie sau nu război. Am o singură dorință: să aflu cine m-a tras pe sfoară. Vreau să-i plătesc cu aceeași monedă!

Ascunzându-și buza-de-iepure cu palma, se uită la Ana și băgă de seamă că e tânără, robustă și atrăgătoare – calități pe care i le observa cu lipsa de interes personal cu care se uită, din cușca lui, un lup râios la o cățea curată și bine hrănită, de dincolo de gratii.

— Războiul o să le prindă bine tuturor – adăugă

el. O să-i pună cu botul pe labe și o să-i facă să guste puțin din propria lor murdărie. Cât despre mine, totdeauna am fost în război! Ceea ce mă sâcâie – continuă el, atingând arma automată – e că nu știu cum să fac să-ți închid gura vreme de douăzeci și patru de ore.

— Sper că n-ai să mă omori! zise ea cu jumătate de glas.

— Dacă n-o să am încotro... Stai să mă gândesc puțin.

— Bine, dar eu sunt de partea dumitale! îl imploră ea, căutând din ochi vreun obiect pe care să i-l arunce în obraz, ca să poată fugi.

— Nimeni nu-i de partea mea! Mi-am dat seama. Până și doctorul ăla șarlatan... Precum vezi, sunt pocit. N-am pretenția că-s băiat frumos. Dar sunt om cu carte. M-am gândit la toate astea... Dar îmi pierd vremea! adăugă el, precipitat. Ar trebui s-o pornesc.

— Ce-ai de gând să faci? îl întrebă ea, dând să se ridice în picioare.

— A, iar ți-e frică! zise el, cu dezamăgire în glas. Îți ședea mai bine când nu-ți era frică.

O privea din celălalt capăt al bucătăriei, cu automatul îndreptat spre pieptul ei.

— Nu trebuie să-ți fie frică. Buza asta...

— Nu mă sperie buza dumitale! exclamă ea, deznădăjduită. Nu arăți chiar așa de rău. S-ar cuveni să ai o prietenă. Nu te-ai mai necăji atâta din pricina buzei.

— Vorbești așa pentru că ți-e frică – zise Raven, scuturând din cap. Pe mine n-o să mă poți duce de nas cu asemenea vorbe. Mare ghinion ai avut că te-am găsit tocmai pe dumneata! N-ar trebui să te temi atâta de moarte! Toți o să murim odată și-odată. Dac-o să fie război, ai să mori în orice caz. Moartea vine deodată,

și te ia repede, dar nu doare…

Își aminti de țeasta sfărâmată a bătrânului – da, așa era moartea! O treabă simplă, ca spargerea unui ou.

— Vrei să mă omori? murmură Ana.

— A, nu! zise el, încercând s-o liniștească. Întoarce-te cu spatele și pornește-o spre ușă. O să găsim noi o odaie în care să te pot închide pentru câteva ore.

Își aținti privirea asupra spatelui ei, ca s-o poată împușca fără greș: nu voia s-o facă să sufere.

— Nu ești chiar așa rău – spuse ea. Am fi putut deveni prieteni, dacă nu ne-am fi întâlnit în felul ăsta. Altceva ar fi fost dacă ne-am fi întâlnit la intrarea artiștilor. Ți s-a întâmplat vreodată să aștepți vreo actriță la ieșirea din teatru?

— Eu? A, nu! Fetele nu s-ar uita la mine!

— Dar nu ești urât – stărui ea. Prefer o buză ca a dumitale, decât niște urechi mari cât verzele, cum au unii, care se cred grozavi. Când îi văd îmbrăcați în șort, fetele înnebunesc după ei. Dar în costum de seară arată ca niște zevzeci.

„Dac-o împușc aici – își spuse Raven – s-ar vedea pe fereastră. O s-o împușc sus, în baie.”

— Hai, mișcă-te! îi porunci el.

— Dă-mi voie să plec! Te rog! Îmi pierd angajamentul dacă nu mă prezint la teatru azi după-amiază.

Ieșiră în vestibulul strâmt și lucios, care mirosea a vopsea proaspătă.

— Îți dau un loc la spectacol.

— Hai, urcă scările!

— Face să-l vezi. Alfred Bleek joacă în rolul văduvei Twankey[9]…

---

9 Unul din personajele pantomimei „*Aladin și lampa fermecată*”.

Pe palierul îngust se aflau doar trei uși; una dintre ele avea panouri de sticlă mată.

— Deschide ușa și intră! îi spuse el.

Se hotărâse s-o împuște pe la spate de îndată ce va trece pragul. După aceea, ar fi fost de ajuns să închidă ușa, ca să n-o mai vadă. În memoria lui gemea o altă voce, auzită printr-o ușă închisă – vocea stinsă a unei bătrâne muribunde.

Amintirile nu-l tulburaseră niciodată. Moartea nu-l impresiona: era stupid să te temi de ea în lumea asta pustie și rece.

— Ești fericită? o întrebă, cu asprime. Vreau să spun, îți place profesia pe care-o ai?

— A, nu, profesia în sine nu-mi place. Și-apoi, n-o să țină o veșnicie. Crezi că ar putea să mă ia cineva de nevastă? Nădăjduiesc că da.

— Intră! murmură el. Uită-te pe fereastră!

Își puse degetul pe trăgaci.

Ana se supuse și făcu un pas înainte. Raven ridică automatul, fără să-i tremure mâna. Își spunea că fata nu va simți nimic. Moartea nu-i un lucru de care trebuie să-ți fie teamă. Ana își scoase de sub braț o poșetă ciudat de complicată; Raven îi observă abia acum inelul de sticlă spiralată, având în mijloc două inițiale nichelate: A.C. Fata se pregătea să se fardeze.

Se auzi o ușă ce se închidea și un glas:

— Scuzați-mă că v-am chemat aici atât de devreme, dar trebuie să rămân la birou până seara târziu…

— Nu face nimic, domnule Graves, nu face nimic. Ei, nu-i așa că-i o căsuță confortabilă?

Raven coborî arma, în timp ce Ana se întorcea cu fața spre el.

— Vino-aici, repede! îi șopti ea.

Fără să priceapă, el se supuse, hotărât s-o

împuște dac-ar auzi-o țipând.

— Ascunde-l! îi zise Ana, zărind revolverul. Nu-ți poate aduce decât neplăceri.

— Valizele dumitale sunt în bucătărie – îi spuse Raven.

— Știu. Au intrat pe ușa din față.

Auziră un glas:

— Gazul și electricitatea se instalează pe loc. O arvună de zece lire, o semnătură, și gata, puteți să vă aduceți mobila.

O voce pedantă, care-ți evoca un lornion, un guler înalt și un păr blond, rărit, rosti:

— Va trebui, firește, să reflectez puțin.

— Veniți să vedeți și sus, domnule Graves.

Îi auziră străbătând vestibulul și urcând scările. Agentul imobiliar vorbea într-una.

Raven mârâi printre dinți:

— Te împușc dacă…

— Stai liniștit – îl întrerupse Ana. Nu vorbi! Ascultă! Ai bancnotele alea? Dă-mi două din ele. Trebuie să riscăm – șopti ea, văzându-l că șovăie.

Agentul și domnul Graves se aflau acum în cel mai bun dormitor al imobilului,

— Gândiți-vă, domnule Graves – zicea agentul. Creton înflorat!

— Pereții sunt izolați?

— Printr-un procedeu special. Dacă închideți ușa…

Ușa se închise, iar glasul agentului se auzi ceva mai slab, dar destul de limpede:

— Nu mai auziți niciun zgomot de pe coridor. Casele astea au fost construite anume pentru familiști,

— Acum aș dori să văd baia – zise domnul Graves.

— Nu te mișca! mârâi Raven, amenințător.

— Hai, lasă arma și ține-ți firea – îi spuse Ana și, închizând în urma ei ușa camerei de baie, porni spre dormitor. Ușa acestuia se deschise și agentul exclamă, cu galanteria spontană a unui personaj cunoscut în toate barurile din Nottwich:

— Ia te uită, lume nouă!

— Tocmai treceam pe-aici și am văzut ușa deschisă – zise Ana. Aveam de gând să vă vizitez, dar nu credeam c-o să vă sculați așa devreme.

— Pentru o tânără doamnă sunt treaz totdeauna – spuse agentul.

— Aș dori să cumpăr această casă.

— Uite ce e... — protestă Graves. (Era un bărbat tânăr, dar cam bătrânicios și irascibil, îmbrăcat într-un costum negru și cu o față palidă ce te făcea să te gândești la nopți nedormite, petrecute într-o odăiță murdară și plină de prunci gălăgioși.) Nu puteți face una ca asta! Am venit aici special ca să cercetez această locuință.

— Soțul meu m-a trimis s-o cumpăr.

— Eu am venit primul.

— Ați cumpărat-o?

— Trebuie s-o văd mai întâi, nu-i așa?

— Poftim – zise Ana, scoțând la vedere cele două bancnote. Nu-mi rămâne decât să...

— Să semnați contractul – preciza agentul.

— Dați-mi un răgaz – îl rugă domnul Graves. Casa îmi place. Îmi place și priveliștea – adăugă el, mergând la fereastră.

Ochii lui scrutau câmpiile devastate care se întindeau sub ceața ce se risipea treptat, dezvăluind haldele de zgură de la marginea orașului.

— E ca la țară – zise domnul Graves. O să fie bine pentru copii și pentru nevastă-mea.

— Îmi pare rău – spuse Ana – dar, după cum

vedeți, sunt gata să plătesc și să semnez contractul.

— Referințele dumitale? o întrebă agentul.

— Le voi aduce azi după-amiază.

— Dați-mi voie să vă arăt altă casă, domnule Graves.

Se auzi un ghiorțăit și agentul se scuză:

— Nu am obiceiul să tratez afaceri înainte de micul dejun…

— Nu. Ori casa asta, ori niciuna! hotărî domnul Graves.

Palid și jignit, stătea în dormitorul „Cuibului somnoros” și sfida destinul, știind dintr-o îndelungată și amară experiență că acesta primea totdeauna sfidarea.

— Zău, nu puteți avea această casă! zise agentul. Primul client are totdeauna prioritate.

— Bună ziua – rosti domnul Graves și coborî scările cu jalnicul și anemicul său orgoliu: putea cel puțin pretinde că, deși ajungea totdeauna prea târziu pentru a obține ceea ce dorea, nu accepta niciodată un surogat.

— Merg chiar acum la biroul dumneavoastră – zise Ana apucându-l de braț pe agent și întorcându-se cu spatele spre camera de baie, unde urmăritorul stătea la pândă, cu revolverul în mână.

Coborî scările, bucuroasă să iasă la lumina acelei zile înnorate și reci, dar care i se părea dulce ca lumina unei zile de vară, pentru că se simțea iarăși liberă.

4

Ce-a zis Aladin
Când a sosit la Pekin?

— „Cin-cin” – repetară cu o vioiciune cam obosită fetele, aplecându-se înainte și pocnindu-și genunchii,

într-un lung și fremătător șir.

Repetiția dura de cinci ore.

— Nu e bine. Lipsește antrenul. Încă o dată, vă rog…

— Ce-a zis Aladin…

— Câte dintre voi au fost scoase din circulație pân-acum? întrebă Ana, în șoaptă.

— „Cin-cin”…

— A, doar vreo șase!

— Mă bucur c-am intrat abia acum, în ultimul moment. Două săptămâni de chinuri dintr-astea! Nu, mulțumesc!

— Nu puteți pune și puțină artă în treaba asta? le imploră producătorul. Fiți ceva mai mândre! Doar nu jucați într-o revistă oarecare…

— Ce-a zis Aladin…

— Arăți cam plouată – spuse Ana.

— Nici tu nu arăți prea grozav.

— Aici, totul se desfășoară foarte repede…

— Încă o dată, fetelor, și pe urmă trecem la scena domnișoarei Maydew…

Ce-a zis Aladin
Când a sosit la Pekin?

— O să-ți schimbi părerea după ce-o să lucrezi o săptămână aici.

Domnișoara Maydew ședea în primul rând de la parter, cu picioarele întinse peste scaunul vecin. Era îmbrăcată într-o rochie de tweed și avea un aer de moșieriță fudulă. Numele ei adevărat era Binns și era fiica lordului Fordhaven.

— Îți repet că nu vreau să fiu prezentată – i se adresă ea lui Alfred Bleek, cu o voce gravă și distinsă.

— Cine-i tipul din fundul sălii? întrebă Ana în

șoaptă.

Nu vedea, de fapt, decât o umbră.

— Nu știu. N-a mai fost pe-aici niciodată. Cred că-i unul dintre barosanii care-au finanțat spectacolul: vrea pesemne să vadă pe ce dă banii.

Și fata începu să maimuțărească un personaj imaginar:

— „Domnule Collier, n-ai vrea să mă prezinți acestor domnișoare? Aș dori să le mulțumesc pentru osteneala pe care și-o dau pentru reușita acestei reviste… Ce-ați spune de un mic dineu împreună, duduie?”

— Ține-ți gura, Ruby, și fii mai vioaie! o muștrului domnul Collier.

Ce-a zis Aladin
Când a sosit la Pekin?

— Perfect! Acum e bine.

— Domnule Collier, aș putea să vă pun o întrebare? zise Ruby.

— Și-acum, domnișoară Maydew, urmează scena dumitale cu domnul Bleek… Da, ce dorești, fetițo?

— Aș vrea să știu ce-a zis Aladin?

— Țin la disciplină și o voi impune! mârâi domnul Collier.

Era un bărbat cam scund, cu niște ochi fioroși, un păr de culoarea paielor și o bărbie lipsită de relief. Privea mereu peste umăr, de teamă să nu se strâmbe cineva la el, pe la spate. Era un regizor mediocru. Numirea lui era rezultatul a nenumărate „rotițe” puse în mișcare: cineva datora niște bani cuiva, care avea un nepot… Dar nu domnul Collier era nepotul. Ca să ajungi la domnul Collier trebuia să desfășori mult mai mult lanțul cauzalităților. Pe undeva, în acest lanț, se

afla și domnișoara Maydew, dar lanțul era prea lung ca să-l poți cuprinde în întregime. Rămâneai, astfel, cu vaga impresie că domnul Collier își datora, poate, poziția propriilor sale merite. Domnișoara Maydew nu avea asemenea pretenții în ceea ce-o privea. Scria tot timpul articolașe pentru niște revistuțe feminine de duzină – articolașe intitulate cam așa: „Munca asiduă, singurul mijloc de a reuși în teatru”.

— Cu mine vorbeai? îi întrebă ea pe domnul Collier, aprinzându-și încă o țigară. Apoi, adresându-se lui Alfred Bleek – un tip îmbrăcat în haină de seară, cu umerii înfășurați într-un șal de lână roșie: E timpul să fugim de toate aceste petreceri regale.

— Nimeni nu poate părăsi acest teatru! exclamă domnul Collier, aruncând o privire enervată peste umăr spre personajul corpolent care ieșea la lumină din fundul sălii – era, de bună seamă, una din nenumăratele „rotițe” care-l aduseseră pe domnul Collier la Nottwich, pe această avanscenă deschisă, unde trebuia să se teamă veșnic că nu va fi ascultat de nimeni.

— N-ai vrea să mă prezinți acestor domnișoare, domnule Collier? îl întrebă personajul. Bineînțeles, dacă ați terminat. N-aș vrea să vă întrerup.

— Desigur – spuse domnul Collier. Apoi, către fete: Domnișoarelor, vă prezint pe domnul Davenant, unul dintre principalii noștri suporteri.

— Davis, nu Davenant – îl corectă grăsunul. Am răscumpărat partea lui Davenant.

Și-și flutură mâna, făcând să scapere inelul cu smarald de pe degetul său mic. Ana tresări.

— Mi-ar face plăcere să vă invit pe rând la masă, pe toată durata spectacolului. Vă spun asta ca să vă exprim admirația ce v-o port pentru osteneala ce v-o dați pentru reușita spectacolului. Cu cine să încep?

Avea jovialitatea deznădăjduită a unuia care, constatând că nu mai are la ce să se gândească, simte nevoia să-și umple într-un fel vidul mintal.

— Cu domnișoara Maydew? întrebă el, cu jumătate de glas, vrând parcă să demonstreze fetelor din cor cât de cinstite îi erau intențiile: dovadă, invitația făcută vedetei principale.

— Regret, dar iau masa cu Bleek – zise domnișoara Maydew.

Ana se strecură afară din rând: nu voia să-și dea aere față de Davis, dar prezența lui aici o scandaliza.

Ea credea în Destin, în Dumnezeu, în Viciu și în Virtute, în nașterea lui Cristos într-o iesle, în toată povestea Crăciunului; credea în forțele nevăzute care potriveau întâlnirile, împingându-i pe oameni pe căi nedorite de ei. Era hotărâtă însă să nu forțeze Destinul. Nu voia să-i facă jocul nici lui Dumnezeu, nici Diavolului. Izbutise să scape de Raven, lăsându-l acolo, în baia căsuței aceleia pustii, iar treburile lui n-o priveau câtuși de puțin. Nu-l va da de gol, deoarece încă nu trecuse de partea marilor batalioane organizate, dar nici nu-l va ajuta. Hotărâtă să pășească pe calea unei stricte neutralități, ieși din vestiar și apoi pe ușa teatrului, pe Strada Mare din Nottwich. Dar se opri locului când văzu mulțimea adunată acolo: oamenii se înșirau de-a lungul trotuarului dinspre miazăzi, dincolo de intrarea teatrului, până spre piață. Se uitau cu toții la panoul luminos de deasupra imobilului marilor postăvării Wallace și silabiseau cu glas tare ultimele știri anunțate de becurile electrice. Ana nu văzuse așa ceva de la ultimele alegeri încoace, dar acum, spre deosebire de data trecută, nu se auzeau aclamații. Oamenii citeau despre mișcările de trupe din Europa, despre măsurile de precauție împotriva atacurilor cu

gaze…

Ana era prea tânără ca să-și aducă aminte cum începuse războiul anterior; citise însă despre mulțimile adunate în fața Palatului, despre cozile entuziaste ce se formau la centrele de recrutare și își închipuise că așa trebuie să înceapă orice război. Se temea de război doar pentru ea și pentru Mather, văzând în el un soi de tragedie personală, desfășurată pe un fundal de drapele și aclamații. Dar ceea ce vedea acum era cu totul altceva: mulțimea tăcută nu jubila, ci era îngrozită. Fețele palide se întorceau spre cer ca într-o rugă laică – nu se rugau la niciun Dumnezeu, ar fi vrut doar să citească pe panoul electric o cu totul altă poveste. Șirurile de becuri îi atrăseseră într-acolo, în timp ce se întorceau de la lucru, cu uneltele și servietele lor. Și acum citeau cu glas tare niște fraze complicate, pe care pur și simplu nu le înțelegeau.

„E oare cu putință ca dobitocul ăla gras și tânărul ăla cu buză-de-iepure să știe? se întreba Ana. Eu, care cred în Destin, n-am dreptul, presupun, să-mi văd de drum și să-i las așa. Sunt vârâtă până în gât în povestea asta. Barem de-ar fi Jimmy aici!”

Își aminti însă, cu amărăciune, că Jimmy făcea parte din cealaltă tabără, a acelora care-l urmăreau pe Raven. Și trebuia mai întâi ca Raven să aibă posibilitatea de a-și duce la bun sfârșit propria lui urmărire. Ana se întoarse așadar în teatru.

Domnul Davenant – Davis – Cholmondeley, sau cum l-o fi chemând, tocmai spunea o poveste. Domnișoara Maydew și Alfred Bleek plecaseră. Mai toate fetele plecaseră și ele, ca să se schimbe. Domnul Collier privea și asculta, nervos, încercând să-și amintească cine era domnul Davis. Domnul Davenant era angrosist de ciorapi de mătase și-l cunoscuse pe

Callitrope, nepotul individului căruia Dreid îi datora niște bani… Domnul Collier știa precis cine era domnul Davenant, dar în privința lui Davis avea multe îndoieli.

…Cum spectacolul acesta nu va ține veșnic afișul, a te asocia cu un personaj dubios era la fel de periculos ca a te pune rău cu un Mecena adevărat. Davis putea să fie omul cu care se certase Cohen, sau unchiul omului cu care se certase Cohen. Ecourile acelei certe nu se stinseseră încă în culisele strâmte ale teatrelor din orașele de provincie, onorate cu turneele unor trupe de mâna a doua. În curând, aceste ecouri aveau să ajungă la trupele de mâna a treia și fiecare va avea prilejul să fie avansat sau retrogradat – cu excepția acelora care decăzuseră prea mult pentru a mai putea coborî.

Domnul Collier râdea nervos, făcând o încercare jalnică de a fi distant și afabil în același timp.

— Mi s-a părut că aud pe cineva rostind cuvântul „masă” – spuse Ana. Mi-e foame.

— Primul venit, primul servit! exclamă domnul Davis-Cholmondeley. Spune-le fetelor c-o să mai vin să le văd. Unde dorești să mergem, domnișoară…

— Ana.

— Frumos nume. Pe mine mă cheamă Willie.

— Cunoașteți, desigur, bine orașul – zise Ana. Eu vin pentru prima oară aici.

Și, spunând acestea, merse lângă rampă, ca să-și dea seama dacă individul o recunoaște sau nu, pe lumină. Dar domnul Davis nu se uita niciodată la fețele oamenilor. Privea totdeauna peste capetele lor. Fața lui lată și pătrată n-avea nevoie să-și arate puterea înfruntând privirea cuiva. Puterea ei rezida în simpla-i existență: văzând-o, nu te puteai împiedica să te-ntrebi, cum te-ai fi întrebat în legătură cu un

buldog uriaș, câtă cantitate de hrană trebuia să consume zilnic pentru a se menține în formă.

Domnul Davis îi făcu semn cu ochiul domnului Collier (care se decise să-i întoarcă privirea) și-i spuse Anei:

— Da, cunosc bine orașul. Într-un fel, s-ar putea spune că orașul ăsta e opera mea… Nu prea avem de ales: ori „Grand Hotel”, ori „Metropol”. „Metropol”-ul e mai intim.

— Să mergem la „Metropol”.

— Da, e renumit și pentru cup-jac-urile sale, cele mai bune din Nottwich.

Strada se cam golise de oameni – rămăseseră doar obișnuiții trecători care căscau gura la vitrine, care se plimbau în drum spre casă sau care se duceau la cinematograful „Imperial”. Ana se întreba: „Unde-o fi acum Raven? Cum l-aș putea găsi?”

— Nu merită să luăm un taxi – zise domnul Davis. „Metropol” e chiar după colț. O să-ți placă localul, ai să vezi – repetă el. E mai intim decât la „Grand Hotel”.

Nu era însă genul de local care să poată sugera ideea de intimitate. Le apăru brusc în față, într-o latură a pieței: un imobil uriaș ca o gară, construit din blocuri de piatră roșie și galbenă, cu un fel de turlă ascuțită, prevăzută c-un orologiu.

— Un soi de primărie, nu ți se pare? zise domnul Davis.

Se vedea cât de colo că era foarte mândru de Nottwich.

Intervalele dintre ferestre erau pline de figuri sculptate – toți bărbații iluștri din istoria Nottwichului, de la Robin Hood și până la primarul din 1864 al orașului, se ridicau țepeni, încremeniți în atitudini neogotice.

— Unii vin de departe ca să vadă statuile astea –

comentă domnul Davis.

— Dar „Grand Hotel” cum arată?

— A, Grand-ul e cam pestriț – răspunse domnul Davis și o împinse înaintea lui pe ușa turnantă.

Dându-și seama că portarul îl cunoaște, Ana își spuse: „Nu pare să fie prea greu să-l găsești pe domnul Davis în Nottwich. Dar cum aș putea să-l găsesc pe Raven?”

Restaurantul era destul de spațios pentru a adăposti pasagerii unui întreg transatlantic. Tavanul, sprijinit pe coloane pictate în dungi aurii și verzi ca pătrunjelul, era vopsit într-un albastru presărat cu stele de aur, grupate în constelații.

— E una din atracțiile Nottwichului – zise Davis, îmi rezerv totdeauna o masă sub Venus.

Și se așeză pe un scaun, izbucnind într-un râs nervos, iar Ana observă că nu se aflau câtuși de puțin sub Venus, ci sub Iupiter.

— Sub Ursa Mare ar trebui să te așezi – îi spuse ea.

— Ha-ha! Bună glumă! N-o s-o uit! Apoi, aplecându-se peste lista de vinuri, domnul Davis adăugă: Știu că vouă, femeilor, vă plac de obicei vinurile dulci. Și mie îmi place tot ce-i dulce.

Ședea acolo studiind lista, fără să ia aminte la nimic: nici măcar Ana nu-l interesa. Pentru moment părea să aibă o singură preocupare – să-și satisfacă o seamă de gusturi, începând cu homarii pe care-i și comandase. Restaurantul acesta era localul lui preferat – un fel de palat al crăpelniței, în care se simțea ca la el acasă. Așa concepea el intimitatea: o masă pierdută printre alte două sute.

Ana crezuse că domnul Davis o adusese aici pentru a-i face curte. Și-și închipuise că-i va fi ușor să se-nțeleagă cu el, chiar dacă ritualul o speria nițeluș.

Cu toate că juca de cinci ani pe scenele teatrelor de provincie, încă nu știa până unde putea merge fără să-și excite partenerul mai mult decât era prudent. Retragerile ei erau totdeauna bruște și periculoase... Cu farfuria cu homari în față, se gândea la Mather, la o viață tihnită, la fericirea de a iubi un singur bărbat. Deodată, întinzându-și piciorul, atinse genunchiul domnului Davis. Acesta nu observă, fiind ocupat cu suptul unei labe de homar. Putea foarte bine să fie și singur.

Ana se simți prost la gândul că era ignorată. I se părea ceva nefiresc. Îi atinse din nou genunchiul și-l întrebă:

— Te frământă ceva, Willie?

El ridică spre ea niște ochi asemănători lentilelor unui microscop puternic ațintit asupra unei lamele.

— Cum adică? Homarul e bun, nu-i așa?

Privirea lui pluti, peste capul ei, prin localul spațios, dar cam pustiu, ale cărui mese erau împodobite, toate, cu ramuri de vâsc și de ilice.

— Chelner! strigă el. Aș dori un ziar de seară.

Și se apucă din nou să sugă laba de homar.

Când chelnerul îi aduse ziarul cerut, domnul Davis îl deschise întâi la pagina financiară. Păru satisfăcut de ceea ce citi acolo – era o veste bună ca o acadea.

— Scuză-mă o clipă, Willie – îi spuse Ana.

Și, scoțând din poșetă trei bănuți, merse la toaleta femeilor. Se privi în oglinda de deasupra lavaboului: fața ei nu părea să fi pățit nimic.

— Arăt bine, ce zici? o întrebă ea pe bătrâna îngrijitoare.

Aceasta rânji:

— Poate că dumnealui nu prea-i place atâta ruj.

— A, nu, tocmai că e genul de bărbat căruia-i

place rujul. E plecat de-acasă și vrea o schimbare. Și-a luat concediu de la nevastă... Nu cumva știi cine e? Zice că-l cheamă Davis și că orășelul ăsta e opera lui.

— Scuză-mă, drăguță, dar ai o gaură-n ciorap.

— Nu-i din vina lui, în orice caz. Nu știi cine e?

— În viața mea n-am auzit de el, drăguță. Întreabă-l pe portar.

— Așa am să fac.

Ana merse la ușa din față.

— E așa de cald în localul ăsta! exclamă ea. Am simțit nevoia să iau puțin aer.

Portarul de la „Metropol” se bucura de una din clipele sale de răgaz. Nu intra nimeni în local, și nici nu ieșea.

— Afară, însă, e destul de rece – observă el.

Pe bordura trotuarului stătea un invalid cu un singur picior și vindea chibrituri. Pe stradă treceau tramvaiele, ca niște căsuțe luminate, din care ieșeau aburi și vorbe prietenoase. Un orologiu sună de opt și jumătate, iar de pe una din străzile din spatele scuarului se auzeau glasurile țipătoare ale unor cop care cântau brambura un cântec de Crăciun.

— Trebuie să mă întorc la domnul Davis – zise Ana. Știi cumva cine e domnul Davis?

— Un om foarte bogat – răspunse portarul.

— Pretinde că el a făcut acest oraș.

— Se laudă – zise portarul. Orașul ăsta a fost făcut de Oțelăriile Midland, care-și au birourile pe strada Tăbăcăriilor. Acum, însă, orașul se duce de râpă. În loc de cincizeci de mii de lucrători, câți aveau înainte, oțelăriile n-au acum nici zece mii. Odinioară am lucrat eu însumi acolo, ca portar. Dar dumnealor i-au concediat până și pe portari.

— Trebuie să fi fost îngrozitor – spuse Ana.

— Cel mai îngrozitor a fost pentru ăla – zise

portarul, arătând cu capul spre invalidul de pe trotuar. A lucrat douăzeci de ani la dumnealor. Pe urmă și-a pierdut piciorul, iar dumnealor nu i-au dat niciun sfanț, fiindcă tribunalul a hotărât că la mijloc fusese o neglijență de-a lui. După cum vezi, dumnealor au făcut economii și în cazul ăsta. Sigur că era neglijență din parte-i: omul adormise. Dacă ți s-ar cere să supraveghezi timp de opt ore o mașină care execută aceeași operație în fiecare secundă, ai dormi și mătăluță.

— Dar domnul Davis?

— A, nu știu nimic despre domnul Davis. O fi unul din patronii fabricii de încălțăminte. Sau poate că-i unul dintre directorii firmei Wallace. Aia au bani, nu glumă!

Pe ușă intră o femeie îmbrăcată într-un mantou greu de blană și purtând în brațe un cățel pechinez.

— Domnul Alfred Piker a fost pe-aici? întrebă ea.

— Nu, doamnă.

— Ca să vezi! Exact așa obișnuia să facă și unchisău. Dispărea… Fii bun și ține puțin cățelul – adăugă ea și ieși pe ușă, pentru a traversa scuarul.

— E primăreasa – zise portarul.

Ana se întoarse în local. Între timp se întâmplase ceva acolo. Sticla de vin era aproape goală, iar ziarul zăcea pe podea, la picioarele domnului Davis. Chelnerul adusese două cup-jac-uri, dar domnul Davis nu se atinsese de-al lui. Și asta nu din politețe: părea tulburat de ceva.

— Unde-ai fost? mârâi el.

Ana încercă să vadă ce anume citise domnul Davis: ziarul nu mai era deschis la pagina financiară. Nu putu citi, însă, decât titlurile: „Suspendarea sentinței în procesul lady-ei…” – numele acesteia era prea complicat pentru a putea fi descifrat de-a-

ndoaselea. „Șofer condamnat pentru omor”...

— Ceva nu-i în regulă, nu știu ce anume – zise domnul Davis. Au pus sare sau altceva în cup-jac-uri. Apoi, întorcându-și fața buhăită și furioasă spre chelnerul care tocmai trecea, strigă: Asta numești dumneata un cup-jac?

— Vă aduc altă porție, domnule.

— Nu, mulțumesc. Socoteala!

— Așadar, mica noastră petrecere s-a încheiat – zise Ana.

Domnul Davis își ridică privirea de pe nota de plată, o privire parcă îngrozită.

— A, nu! exclamă el. Nu asta a fost intenția mea. Sper că n-ai de gând să pleci și să mă lași mască!

— Păi, ce propui, să ne facem ochi dulci?

— Mă gândeam că ai putea să vii la mine să asculți puțină muzică la radio și să bei un păhărel cu ceva bun. Am putea merge pe jos, ce zici?

Nu se uita la ea în timp ce-i vorbea și, de altfel, nici nu știa ce spune. Nu părea de loc periculos. „Cunosc genul ăsta de bărbați – își spuse Ana. Scapi ușor de ei cu o sărutare-două, iar când se îmbată, îi poți îmbrobodi cu o poveste sentimentală, încât ajung să te ia drept o soră. E ultimul cu care am de-a face; în curând, voi deveni nevasta lui Mather și voi fi în siguranță. Dar, până una alta, tare-aș vrea să știu unde locuiește domnul Davis!”

Când ajunseră în scuar, micuții cântăreți le ieșiră în drum: șase băiețași, care cântau fiecare pe alt ton. Purtau mănuși de lână. Și fulare, și cântau:

— „Urmează-mi pașii, pajule iubit”...

— Doriți un taxi, domnule? întrebă portarul.

— Nu – zise domnul Davis. Și-i explică apoi Anei: Dacă luăm un taxi din stația Tăbăcăriei, economisim trei pence.

Băieții îi stăteau în drum, cu beretele întinse pentru pomană.

— Faceți loc! le porunci domnul Davis.

Cu intuiția lor de copii, ei îi ghiciră stinghereala și continuam să se țină după el, pe trotuar, cântând:

— „Urmează-mi pașii, cu curaj”…

Trecătorii din fața „Coroanei” se întoarseră ca să privească. Cineva începu să bată din palme. Domnul Davis se răsuci brusc pe călcâie și, apucându-l de păr pe băiatul cel mai apropiat, trase tare, până când îi smulse o șuviță. Băiatul începu să țipe.

— Asta ca să te-nveți minte! îi zise domnul Davis.

Peste câteva clipe, așezându-se comod în taxiul luat din stația Tăbăcăriei, spuse cu satisfacție.

— Cu mine nu le merge!

Gura-i era deschisă și plină de salivă: domnul Davis își savura triumful la fel cum își savurase homarul. Ana nu-l mai găsea chiar atât de inofensiv ca înainte. Își amintea de ceea ce-i spusese Raven, că-i doar un intermediar: îl cunoștea pe asasin, dar nu făptuise chiar el crima.

— Ce-i clădirea asta? îl întrebă ea, zărind fațada de sticlă fumurie a unui imobil falnic și sumbru ce domina strada Victoriană, mărginită de birourile austere în care odinioară pielării tăbăceau pieile.

— Oțelăriile Midland – răspunse domnul Davis.

— Lucrezi aici?

Pentru prima oară, domnul Davis îi întoarse privirea.

— Ce te face să crezi asta?

— Nu știu – zise Ana, constatând cu neliniște că domnul Davis nu era chiar atât de lipsit de inteligență cum i se păruse.

— Crezi c-aș putea să-ți plac? o întrebă el, atingându-i genunchiul.

— Cred că da.

Taxiul ieșise de pe strada Tăbăcăriilor. Trecând peste o încrengătură de șine de tramvai, coti pe Bulevardul Gării.

— Locuiești afară din oraș?

— Chiar la margine – răspunse domnul Davis.

— Ar fi cazul să se cheltuiască mai mult pentru iluminarea acestui cartier.

— Ești o fetiță isteață. Pun pariu că pricepi ce e bine și ce e rău în viață.

— Nu m-am născut ieri-alaltăieri, dacă asta vrei să spui.

Taxiul tocmai trecea pe sub marele pod de oțel al căii ferate ce ducea spre York. Lunga pantă abruptă ce cobora spre gară era luminată de numai două felinare. Pe deasupra unui gard de lemn se puteau vedea vagoanele trase pe o linie de garaj și mormanele de cărbuni pregătiți pentru încărcare. Un taxi antediluvian și un autobuz așteptau pasageri la ieșirea din gara mică și murdară: construită în 1860, nu crescuse o dată cu Nottwichul.

— Ai mult de mers până la biroul dumitale – spuse Ana.

— Aproape c-am ajuns.

Taxiul coti la stânga. Ana citi numele străzii: „Khyber Avenue” – un lung șir de vile pricăjite, cu tăblițe pe care scria „de închiriat”. Taxiul se opri la capătul străzii.

— Vrei să mă faci să cred că locuiești aici? î exclamă Ana.

Domnul Davis tocmai îi plătea șoferului.

— La numărul 61 – spuse el.

Ana băgă de seamă că în fereastra acestui apartament nu era nicio tăbliță între geam și perdeaua groasă, de dantelă.

— Înăuntru e foarte drăguț, mititico – zise el, surâzând galeș.

Și, vârând cheia în broască, o împinse cu putere pe Ana într-un mic vestibul întunecos, unde se afla un cuier. După ce-și agăță pălăria în cuier, domnul Davis porni tiptil spre scară. Peste tot mirosea a gaz și a zarzavaturi. Un bec albastru lumina o plantă prăfuită.

— O să puneau radio-ul și-o să ascultăm puțină muzică – spuse domnul Davis.

Pe coridor se deschise o ușă și un glas de femeie întrebă:

— Cine-i acolo?

— Nimeni altcineva decât domnul Cholmondeley.

— Nu uita să plătești înainte să urci sus.

— E la etajul întâi, chiar camera din fața matale – îi zise el Anei. Vin și eu într-o secundă.

Și așteptă pe scară ca Ana s-o ia înainte. Apoi își vârî mâna în buzunar, căutându-și banii, care zornăiră.

În încăpere exista într-adevăr un aparat de radio, așezat pe un lavoar de marmură, dar nu era loc de dansat, căci un pat dublu, uriaș, umplea întreaga odaie. Nimic nu arăta că aceasta fusese vreodată locuită: oglinda garderobului era plină de praf, iar carafa de lângă difuzor era uscată.

Privind printre stâlpii patului, Ana zări pe fereastră o curticică întunecoasă. Mâna începu să-i tremure: lucrurile luau o întorsătură mai periculoasă decât își închipuise la-nceput. Domnul Davis deschise ușa.

Ana era tare speriată, ceea ce o făcu să treacă numaidecât la atac:

— Vasăzică te cheamă Cholmondeley?

El clipi din ochi și spuse, închizând încetișor ușa în urma lui:

— Și ce dacă?

— Mi-ai zis că mă duci la dumneata acasă. Asta nu-i casa dumitale.

Domnul Davis se așeză pe pat și-și scoase pantofii.

— Nu trebuie să facem zgomot, scumpa mea – se justifică el. Bătrânei nu-i place zgomotul.

Deschizând sertarul măsuței de toaletă, scoase de-acolo o cutie de carton și porni cu ea spre Ana: prin crăpăturile cutiei se revărsară pe podea și pe pat cristale fine de zahăr.

— Rahat turcesc. Ia, te rog, o bucată.

— Asta nu-i casa dumitale – stărui Ana.

— Sigur că nu – zise domnul Davis, cu degetele aproape de gură. Nu cumva credeai c-o să te duc la mine acasă? Doar nu ești chiar așa de naivă! N-am de gând să-mi stric reputația... Pentru început, o să punem puțină muzică, ce zici?

Și se apucă să răsucească butoanele aparatului, care începu să geamă și să țipe.

— Atmosfera e foarte încărcată – explică domnul Davis, întorcând de zor butoanele, până când, de undeva, de foarte departe, se auzi o orchestră de dans, care cânta o melodie visătoare, acoperită de paraziții atmosferici. Se deslușea, vag, refrenul melodiei: „Lumina nopții, lumina iubirii”...

— E programul postului nostru din Nottwich – spuse domnul Davis. E cea mai bună orchestră a radiodifuziunii regionale. Cântă la Grand. Hai să facem câțiva pași!

Și, apucând-o de mijloc pe Ana, începu să se bâțâie între pat și perete.

— Am cunoscut parchete de dans mai bune, dar n-am fost niciodată înghesuită așa – zise Ana, încercând să-și dea curaj cu umorul ei cam deznădăjduit.

— Bună glumă, o s-o țin minte – spuse domnul Davis.

Deodată, suflându-și firișoarele de zahăr ce-i rămăseseră în jurul gurii, deveni pătimaș și-și lipi buzele de gâtul fetei. Ea îl împinse cât colo, râzând. Nu trebuia să-și piardă capul.

— Acum – spuse ea – știu ce trebuie să simtă o stâncă în clipa când o amenonă de mare… sau anemonă… niciodată n-am fost în stare să pronunț cuvântul ăsta!

— E bună! rosti mașinal domnul Davis, trăgând-o spre el.

Ana începu să vorbească, foarte repede, spunând tot ce-i trecea prin minte:

— Mă întreb cum or să fie exercițiile astea cu măști de gaze… Nu-i așa că felul cum a fost împușcată între ochi bătrâna aia e îngrozitor?

Domnul Davis avu o tresărire, deși Ana nu pomenise intenționat despre crima aceea.

— Ce-ți veni să vorbești despre asta? o întrebă el.

— Am citit într-un ziar. Individul a făcut un adevărat prăpăd în apartamentul ăla.

— Taci, te rog! o imploră domnul Davis, cu o voce stinsă, rezemându-se de tăblia patului. Am inima slabă. Nu-mi plac grozăviile.

— Mie-mi plac poveștile astea înfiorătoare. Deunăzi am citit una.

— Am o imaginație foarte vie – zise domnul Davis.

— Țin minte că odată, când m-am tăiat la un deget…

— Taci, te rog!

Succesul o făcea pe Ana să-și piardă capul.

— Și eu am o imaginație vie – spuse ea. Mi s-a părut că cineva stă la pândă în fața casei.

— Ce vrei să spui? întrebă domnul Davis.

Era speriat de-a binelea. Ana întindea prea tare coarda:

— Un tip sinistru stătea la pândă în fața ușii. Unul cu o buză-de-iepure.

Domnul Davis merse la ușă și o încuie. Apoi făcu mai încet aparatul de radio și spuse:

— Cel mai apropiat felinar se află la douăzeci de metri. N-aveai cum să-i vezi buza individului…

— Mi s-a părut doar…

— Mă întreb cât anume ți-o fi povestit – zise domnul Davis așezându-se pe pat și privindu-și mâinile. Voiai să știi unde locuiesc și dacă lucrez…

Amuți brusc și o privi îngrozit. Dar Ana își dădu seama după atitudinea lui că nu se mai temea de ea, ci de altceva.

— N-au să te creadă! zise el.

— Cine anume?

— Cei de la poliție. E o poveste atât de fantastică…

Spre uimirea ei, începu să se smiorcăie, mângâindu-și mâinile mari și păroase, în timp ce ședea pe pat.

— Trebuie să existe o ieșire – urmă el. Nu vreau să-ți fac rău. Nu vreau să fac rău nimănui. Am o inimă slabă.

— N-am habar de nimic – spuse Ana. Te rog să deschizi ușa.

— Stai liniștită! mârâi domnul Davis, furios. Te-ai vârât singură în bucluc.

— N-am habar de nimic – repetă ea.

— Nu-s decât un intermediar. Nu sunt răspunzător…

Ședea acolo, numai în ciorapi, iar ochii lui adânci și egoiști erau plini de lacrimi.

— Tactica noastră a fost totdeauna de a evita orice riscuri – urmă el să explice, cu blândețe în glas. Nu-i vina mea că individul acela a fugit. Eu mi-am dat toată silința. Totdeauna mi-am dat silința. Dar *el* n-o să mă ierte!

— Dacă nu deschizi ușa, țip!

— N-ai decât să țipi. O să reușești doar s-o superi pe bătrână.

— Ce-ai de gând să faci?

— E în joc peste o jumătate de milion. De data asta trebuie să iau măsurile cele mai sigure.

Se ridică și veni spre ea cu mâinile întinse. Ana țipă și se repezi la ușă, zgâlțâind-o, dar cum nu auzi niciun răspuns, începu să alerge în jurul patului. Domnul Davis o lăsă să alerge – nu exista mijloc de scăpare din odăița asta înghesuită. Rămase acolo, bombănind:

— Oribil! Oribil!

Era limpede că i se făcuse rău și că numai teama de cineva îl împingea să acționeze.

— Îți promit orice vrei – îl imploră Ana.

— El n-o să mă ierte niciodată – zise domnul Davis scuturând din cap… Și, lungindu-se pe pat, o prinse de încheietura mâinii. Nu încerca să te zbați – îi șopti cu o voce groasă. N-o să-ți fac rău, dacă n-o să te zbați.

O trase spre el pe pat, căutând cu cealaltă mână perna. „Nu, eu nu pot fi ucisă, doar alții pot fi uciși” – își spuse Ana.

Ținea atât de mult la viață, încât nu putea să creadă că asta însemna pentru ea sfârșitul, definitivul sfârșit al întregii ei ființe, care se bucura de viață și de dragoste. Sentimentul acesta n-o părăsi nici măcar în clipa când perna îi astupă gura și o împiedică să-și dea seama de întreaga grozăvie a ceea ce i se întâmpla, în

timp ce se zbătea între mâinile lui catifelate și lipicioase de zahăr, dar puternice.

5

Vântul de răsărit împingea ploaia în lungul râului Weevil; stropii care înghețau în noaptea geroasă biciuiau aleile de asfalt și scorojeau vopseaua de pe băncile de lemn. Un polițist îmbrăcat într-un impermeabil greu și lucios ca asfaltul ud trecu liniștit, îndreptându-și lanterna spre spațiile negre dintre felinare.

— Bună seara – îi spuse el lui Raven, fără să-i dea atenție.

Deși era decembrie și cădea grindină, polițistul căuta perechi de îndrăgostiți, sărmanele perechi de îndrăgostiți venite să-și astâmpere patimile stătute, de provinciali.

Raven porni, cu haina încheiată până la gât, în căutarea unui alt adăpost. Ar fi vrut să se gândească doar la Cholmondeley, la posibilitatea de a-l găsi în Nottwich. Se surprindea însă, mereu, cu gândul la fata pe care o amenințase în dimineața aceea. Își aminti de pisicuța pe care o lăsase în cafeneaua din Soho. O îndrăgise.

Ca și pisicuța, fata arătase o sublimă nepăsare față de urâțenia lui! „Numele meu e Ana… Nu arăți chiar așa de rău…” Nici nu bănuise că el voise s-o omoare; îi ignorase intențiile întocmai cum i le ignora și cotoiul pe care fusese nevoit să-l înece. Raven își aminti cu mirare că fata nu-l trădase, deși el îi mărturisise că era căutat de poliție. Ba poate chiar îl crezuse.

Gândurile acestea erau mai reci și mai neplăcute pentru el decât grindina. Era obișnuit doar cu lucrurile care lasă un gust amar. Ura era elementul lui: ea făcuse din el această siluetă firavă și sinistră de

ucigaș hărțuit, care trecea acum prin ploaie. Maică-sa îl adusese pe lume în timp ce tatăl său era la închisoare; șase ani mai târziu, când acesta avea să fie spânzurat pentru o altă crimă, ea își tăia beregata cu un cuțit de bucătărie. După aceea, Raven fusese dat în grija Asistenței... Nu simțise niciodată vreo cât de mică afecțiune pentru cineva; așa-i era felul și încerca o mândrie ciudată din pricina asta. Nu ținea câtuși de puțin să se schimbe... Și iată că-și dădea subit seama, cu groază, că trebuia, mai mult decât oricând, să rămână el însuși dacă voia să scape. Un suflet duios e o povară pentru un om care încearcă să fugă.

Proprietarul uneia dintre casele de pe chei lăsase întredeschisă poarta garajului său, care nu era, pare-se, folosit pentru a adăposti un automobil, ci doar un cărucior și câteva păpuși și cărămizi prăfuite: un teren de joacă pentru copii. Raven se ascunse acolo. Tot trupul îi era înghețat, afară de partea care-i rămăsese rece toată viața – un țurțure de gheață care se topea, dureros. Deschise și mai larg poarta garajului: nu voia să dea impresia că se ascunde. Oricine avea dreptul să se adăpostească într-un garaj, pe o astfel de furtună; afară, bineînțeles, de un om cu buză-de-iepure, căutat de poliție.

Casele de pe chei erau despărțite doar pe jumătate una de alta: garajele le uneau.

Închis între pereții de cărămidă roșie, Raven auzea radio-ul care cânta în ambele case. Într-una din ele, o mână nervoasă învârtea mereu butonul, schimbând lungimile de undă; se auzea câte un crâmpei de discurs de la Berlin, câte un fragment de muzică de operă de la Stockholm... Din cealaltă casă se auzea programul postului de radio național: versuri, în lectura unui critic cam bătrâior. Stând în garajul înghețat, lângă căruciorul acela de copii,

Raven era silit să asculte, în timp ce privea ploaia neagră, cu grindină:

O umbră a trecut prin fața mea – Nu erai tu, deși îți semăna…
O, dacă s-ar putea cumva, Isuse,
Măcar un ceas să-i revedem pe cei
Ce ne-au fost dragi, ca să ne spună ce-i
Acolo unde sufletele lor sunt duse.

Își înfipse unghiile în palmă, amintindu-și de tatăl lui, mort în ștreang, de maică-sa, care se omorâse în bucătăria de la subsol, precum și de lungul șir al acelora care-l făcuseră să decadă atât de rău. Vocea profesorală a criticului continua să recite:

Urăsc aceste străzi și scuaruri, eu!
Și fețele ce le-ntâlnesc mereu,
Ale-unor oameni ce nu mă iubesc…

Raven își spuse că și Ana va sfârși prin a se duce la poliție. „Așa fac totdeauna fustele…”

Doar ție sufletul ți-l dăruiesc!

Se silea să-și transforme din nou inima într-un țurțure de gheață: era mai sigur așa.

„L-ați ascultat pe domnul Druce Winton, care a prezentat o selecție din poemul *Maud* de Lord Tenyson. Cu aceasta, emisiunea Programului Național se încheie. Bună seara.”

Capitolul III

1

Mather sosi cu trenul la ora unsprezece noaptea și porni de-a dreptul spre comisariat, împreună cu

Saunders. Mașina îi duse pe niște străzi aproape pustii. Nottwichul se ducea la culcare devreme; cinematografele își închideau porțile la zece și jumătate, iar cu un sfert de ceas mai târziu nu mai rămânea nimeni în centrul orașului: toți plecau acasă, cu tramvaiul sau cu autobuzul. Singura prostituată din Nottwich făcea trotuarul în piață: era vânătă de frig sub umbrela ei. În vestibulul hotelului „Metropol", doi-trei oameni de afaceri își fumau ultimul trabuc. Mașina luneca pe strada înghețată. Cu puțin înainte de a ajunge la comisariat, Mather zări pe zidurile Teatrului Regal afișele care anunțau spectacolul *Aladin.*

— Logodnica mea joacă în acest spectacol – îi spuse el lui Saunders: se simțea mândru și fericit.

Prefectul venise la comisariat ca să-l întâmpine pe Mather. Faptul că Raven era înarmat și gata la orice, în disperarea lui, dădea urmăririi o gravitate pe care altfel n-ar fi avut-o. Prefectul, un bărbat rotofei, era foarte ațâțat. Câștigase o avere ca negustor, iar în timpul războiului primise un grad în armată, precum și președinția tribunalului militar din localitate. Se mândrea că fusese spaima pacifiștilor: asta îl consola oarecum pentru viața lui de familie, dominată de o nevastă care-l disprețuia. Iată de ce venise la comisariat să-l întâmpine pe Mather: era o ispravă cu care se putea lăuda acasă.

— Firește – zise Mather – nu avem certitudinea că e aici. Dar știm că se afla în tren și că biletul lui a fost predat de cineva. De o femeie.

— Vreo complice, pesemne! rosti prefectul.

— Se prea poate. Dac-o găsim pe femeia aceea, poate că punem mâna și pe Raven.

Prefectul râgâi, ascunzându-și fața în dosul palmei: înainte de a veni aici băuse o sticlă de bere.

Comisarul de poliție zise:

— De îndată ce-am primit telefonul de la Scotland Yard, am comunicat tuturor magazinelor, hotelurilor și caselor de raport seria bancnotelor.

— Spuneți-mi, vă rog, harta aia indică posturile dumneavoastră de pază? întrebă Mather.

Înaintară toți spre perete, iar comisarul arătă cu un creion principalele centre din Nottwich: gara, râul, comisariatul.

— Teatrul Regal **e** cam pe-aici? se interesă Mather.

— Exact.

— Ce l-o fi adus pe individ la Nottwich? întrebă prefectul.

— Bine-ar fi să știm, domnule prefect… Pe străzile acestea din jurul gării există hoteluri?

— Câteva case de raport – zise comisarul, distrat, întorcându-i spatele prefectului. Dar partea cea mai proastă e că multe alte case primesc locatari de ocazie.

— Va trebui să le cercetăm pe toate.

— Proprietarii unora dintre ele nu vor lua în considerație un ordin al poliției. Casele astea au totdeauna ușile deschise pentru orice client, fie și pentru unul care nu stă decât zece minute. Știți dumneavoastră cum e…

— Să fim serioși! protestă prefectul. Nu avem asemenea case în Nottwich.

— Îmi permiteți o sugestie, sir? N-ar strica să dublați numărul agenților care vor face descinderi în casele acelea. Trimiteți pe cei mai iscusiți dintre oamenii dumneavoastră. Presupun că ați văzut în ziarele de seară semnalmentele individului. Pare să fie un foarte abil spărgător de seifuri.

— N-am impresia că mai putem face mare lucru

în noaptea asta – își dădu cu părerea comisarul. Îl plâng pe nenorocitul ăla dacă n-a găsit un loc unde să doarmă.

— Ai cumva o sticlă de whisky pe-aici, comisare? întrebă prefectul. Ne-ar prinde bine la toți ceva tare. Am băut cam prea multă bere. Îmi vine-n sus. Whisky-ul e mai bun, dar nevesti-mi nu-i place cum miroase.

Prefectul se lăsă pe spate, încrucișându-și picioarele grase, și-l privi pe inspector cu un soi de beatitudine infantilă. Ce bine-i să bei câte un păhărel cu băieții! părea el să spună. Comisarul, însă, știa ce urât se purta prefectul cu cei mai slabi decât el.

— Doar o picătură, comisare – zise prefectul, peste pahar. Frumos l-ai mai prins pe ticălosul ăla de Baines... Făcea pariuri pe stradă – îi explică el lui Mather. Ne-a dat de furcă luni de zile.

— Era destul de corect. Personal, nu cred că are sens să-i hărțuim pe oameni. Numai pentru că-i sufla clienții lui Macpherson...

— Aha! exclamă prefectul. Păi, asta-i legal. Macphersom are un birou, cu telefon... Are cheltuieli, prin urmare... Noroc, băieți! În sănătatea doamnelor! Și goli paharul. Încă două degete, comisare – îl rugă prefectul, oftând adânc. Ce-ar fi să mai punem ceva cărbuni pe foc? Măcar să ne simțim la căldurică. Tot nu putem face nimic în noaptea asta.

Mather nu era în apele lui. E adevărat că nu se putea face mai nimic, dar, personal, avea oroare de inactivitate. Stătea acolo, în fața hărții. Nottwichul nu era un oraș cine știe ce de mare. Nu le-ar fi trebuit multă vreme ca să-l găsească pe Raven. Numai că el, Mather, era străin în acest oraș. Nu știa unde anume să facă descinderi, în care cluburi și săli de dans.

— Noi credem că a urmărit pe cineva de-aici – spuse el. Aș fi de părere, sir, ca mâine dimineață să

începem prin a-l interoga încă o dată pe controlorul de bilete. Să vedem dacă-și aduce aminte câți localnici au coborât din tren. S-ar putea să avem noroc.

— Cunoști anecdota cu arhiepiscopul de York? îl întrebă prefectul. Bine, bine, așa o să facem. Dar nu-i nicio grabă. Fă-te comod, amice, și gustă puțin whisky. Te afli în Midlands acum. Iar oamenii din Midlands sunt vestiți pentru încetineala lor, nu-i așa, comisare? Nu prea ne-mbulzim, dar tot ajungem la țintă până la urmă.

Avea, desigur, dreptate. Nu era nicio grabă. La ora asta, nimeni nu putea face nimic. Și totuși, stând acolo, în fața hărții, Mather avea senzația că un glas îi striga: „Grăbește-te! Grăbește-te! Altminteri s-ar putea să fie prea târziu”. Începu să-și plimbe degetul peste străzile principale: ar fi vrut ca ele să-i devină la fel de familiare ca centrul Londrei. Iată poșta, piața, hotelul „Metropol”, Strada Mare… Iar aici? A, da, Tăbăcăriile.

— Ce-s clădirile astea mari de pe strada Tăbăcriilor? întrebă el.

— Oțelăriile Midland – răspunse comisarul. Apoi, întorcându-se spre prefect cu fața, îi spuse calm: Nu, sir. Pe-asta n-o știam. E foarte reușită.

— Primarul mi-a spus-o. Mare pișicher e bătrânul Piker! Nu-i dai nici patruzeci de ani. Știi ce-a zis în ziua când am avut adunarea aia în legătură cu exercițiile antigaz? „Asta o să ne îngăduie să ne strecurăm într-un pat străin” – așa a zis. Voia să spună că femeile n-au să-și poată da seama cine se ascunde după masca de gaze. Pricepi?

— Foarte spiritual domnul Piker…

— Da, comisare, dar în ziua aceea am fost mai tare ca el. Mă aflam și eu acolo. Și știi ce i-am spus?

— Nu, sir.

— I-am spus: „Tu, dragul meu Piker, n-ai să fii în stare să găsești un pat străin”… Pricepi ce-am vrut să spun? Mare pezevenchi Piker ăsta!

— Ce măsuri ați luat în legătură cu exercițiile antigaz? întrebă Mather, cu degetul pe clădirea primăriei.

— Nu te poți aștepta ca oamenii să se repeadă să cumpere niște măști care costă douăzeci și cinci de șilingi bucata, dar am organizat pentru poimâine un simulacru de atac aerian, cu bombe fumigene, lansate din avioane ce-vor decola de pe aerodromul din Hanlow; toate persoanele ce vor fi găsite fără măști pe străzi vor fi transportate la spital cu ambulanța. În felul ăsta, toți cei care au prea multă treabă ca să poată sta acasă vor fi siliți să-și cumpere câte o mască. Oțelăriile Midland furnizează măști personalului lor, așa că acolo nu-i o problemă.

— E un fel de șantaj – comentă comisarul. Ori rămâi închis în casă, ori cumperi o mască. Societățile de transport au cheltuit o mulțime de bani pe măști.

— La ce oră va fi atacul, sir?

— Nu-i înștiințăm dinainte pe locuitori. Au să sune sirenele. Cunoști sistemul. Cercetași cu biciclete. Li s-au pus la dispoziție măști. Noi, însă, știm, firește, că alarma o să ia sfârșit înainte de amiază.

Mather se uită din nou la hartă și întrebă:

— Dar rampele astea de cărbuni, din jurul gării, le-ați pus sub supraveghere?

— Da, am avut grijă de asta, din clipa când am primit telefonul de la Scotland Yard – răspunse comisarul.

— Bună treabă, băieți, bună treabă! zise prefectul, dând pe gât ceea ce mai rămăsese din whisky. Eu o să mă cam duc acasă. Ne așteaptă pe toți, o zi grea. Am impresia, comisare, că ai dori să

stăm de vorbă mâine dimineață, nu-i așa?

— A, nu cred că o să vă deranjăm atât de devreme.

— Oricum, dacă aveți nevoie de vreun sfat, mă găsiți la telefon. Noapte bună, băieți!

— Noapte bună, sir, noapte bună.

— Prefectul are dreptate într-o privință – spuse comisarul, punând sticla de whisky înapoi în bufet, în noaptea asta nu mai putem face nimic.

— N-am să te rețin – zise Mather. N-aș vrea să crezi că-s un pisălog. Saunders îți va spune că nici eu nu mă omor cu munca, dar în cazul de față e ceva care mă intrigă. E un caz ciudat. Mă uitam la harta asta și mă întrebam unde m-aș putea ascunde… Ce-i cu liniile astea punctate, din partea de răsărit a orașului?

— Un nou cartier de locuințe.

— Case nefinisate?

— Am trimis doi agenți acolo.

— Ai aranjat foarte bine totul, domnule comisar. De fapt, nici nu prea ai nevoie de noi.

— Nu trebuie să ne judecați după *dumnealui.*

— Ceva mă frământă. Individul ăla a urmărit pe cineva până aici. E un tip inteligent. Până de curând nu l-am prins cu nimic, și iată că, de douăzeci și patru de ore încoace, nu face decât gafă după gafă. Parc-ar umbla cu limba scoasă după cineva, vorba șefului. Am impresia că într-adevăr caută cu disperare să pună mâna pe cineva.

Comisarul se uită la pendulă.

— Eu mă duc, domnule comisar – zise Mather. Ne vedem mâine dimineață. Noapte bună, Saunders. Mă duc să fac o mică plimbare înainte de a mă întoarce la hotel. Vreau să mă familiarizez cu locurile astea.

Ieși pe Strada Mare. Ploaia contenise și îngheța în șanțuri. Mather alunecă pe trotuar și trebui să se

agațe de un felinar ca să nu cadă. La Nottwich, lumina ardea foarte slab după ora unsprezece noaptea. După ce merse vreo cincizeci de metri în direcția pieței zări fațada Teatrului Regal. Acolo nu mai ardea nicio lumină. Mather se pomeni fredonând: „Dar pentru mine e paradisul”.

„E bine să iubești, să ai o țintă în viață, o certitudine, nu doar să umbli năuc, ca un îndrăgostit!” își spunea.

Îi plăceau lucrurile organizate, și ar fi vrut ca și dragostea lui să fie organizată cât mai curând cu putință: visa o iubire vizată și parafată, cu taxele de căsătorie plătite.

Avea în el o tandrețe mută, pe care n-ar fi vrut s-o exprime niciodată în afara căsătoriei. Nu era un amant: era de pe acum un om însurat, ca un soț mulțumit de o căsnicie îndelungată, plină de fericire și de încredere reciprocă.

Făcu cel mai nebunesc lucru din câte făcuse de când o cunoscuse pe Ana: se duse să-i vadă locuința. Ana îi dăduse adresa prin telefon. De altfel, tot trebuia să ajungă în All Saints Road, în interes de serviciu. Mergând într-acolo, cu ochii larg deschiși, putea să afle o sumedenie de lucruri: nu era de loc o pierdere de timp. Află, bunăoară, denumirea și adresa ziarelor locale: *Nottwich Journal* și *Nottwich Guardian*, două gazete rivale, ale căror redacții stăteau față-n față pe Chatton Street; una din ele era situată alături de un mare cinematograf cu fațada pestriță. Putu chiar să aprecieze ce fel de cititori aveau: judecând după afișele lor, *Journal* era un ziar popular, iar *Guardian* se adresa „elitei”. Află și adresele celor mai bune localuri populare și ale bodegilor frecventate de mineri; descoperi apoi parcul, cu aleile lui acoperite cu pietriș, pentru cărucioare, și străjuite de garduri și de

arbori veștezi. Toate aceste detalii puteau fi de folos. Ele umanizau oarecum harta Nottwichului, dându-i lui Mather posibilitatea de a se gândi la acest oraș, la fel cum se gândea la Londra, când era de serviciu, adică în termeni familiari: Charlie, Joe…

Pe All Saints Road se înșirau ca la paradă două rânduri de case în stil neogotic, acoperite cu țigle mărunte. Mather se opri la casa cu numărul 14, întrebându-se dacă Ana era trează. Va avea o surpriză mâine dimineață: îi trimisese din Gara Euston o carte poștală în care o înștiința că o să tragă la „Coroana”, hotelul „comercial”. La subsol se zărea o lumină: proprietăreasa încă nu se culcase. Mather ar fi vrut să-i fi trimis Anei un mesaj mai rapid decât cartea aceea poștală: cunoștea bine monotonia vieții într-o locuință nouă, cu ceaiul negru băut dimineața, în mijlocul unor fețe neprietenoase. Avea sentimentul că viața nu-i arăta Anei suficientă solicitudine.

Deși vântul îl îngheța, rămase acolo, pe trotuarul din fața casei, întrebându-se dacă Ana avea destule pături și destui bani pentru contorul de gaz. Încurajat de lumina de la subsol, fu cât pe-aci să sune la ușă, ca s-o întrebe pe proprietăreasă dacă Ana avea tot ce-i trebuie. Porni însă spre hotelul „Coroana”. Nu voia să se facă de râs. Nu-i va spune Anei nici măcar că trecuse pe la locuința ei, ca să vadă unde dormea.

2

Îl trezi o bătaie în uşă. Era abia şapte dimineaţa.

— Sunteţi chemat la telefon – îl vesti un glas de femeie.

Apoi pașii ei târșâiți coborâră scările; Mather auzi și zgomotul pe care-l făcea mătura ei, pocnindu-se de balustradă. Se anunța o zi frumoasă.

Mather coborî la telefon, care se afla dincolo de bar, în restaurantul pustiu acum.

— Aici Mather – spuse el. Cine-i la aparat?

Se auzi vocea sergentului de la comisariat:

— Avem ceva vești pentru dumneavoastră. Individul a dormit noaptea trecută în catedrala romano-catolică St. Mark. Și cineva ne-a raportat că l-a văzut ceva mai înainte pe malul râului.

Până să se îmbrace Mather și până să ajungă la comisariat, sosiseră acolo alți câțiva informatori. Reprezentantul unei agenții imobiliare citise în ziarul local despre bancnotele furate și adusese la comisariat două bancnote pe care le primise de la o fată ce-i spusese că vrea să cumpere o casă. Cum fata nu se prezentase pentru a semna contractul, povestea asta i se păruse cam suspectă.

— O fi aceeași fată care a predat și biletul lui de tren – zise comisarul. E complicea lui, pesemne.

— Dar ce-i cu catedrala? se interesă Mather.

— O femeie l-a văzut ieșind de acolo azi-dimineață, devreme. Iar după ce s-a întors acasă (era în drum spre capelă) și a citit ziarul, femeia s-a grăbit să-l prevină pe gardianul de serviciu. Va trebui să închidem peste noapte bisericile.

— Nu să le închideți, ci să le supravegheați – zise Mather, încălzindu-și mâinile deasupra sobiței de tuci. Aș dori să stau de vorbă cu agentul acela imobiliar.

Acesta apăru, volubil, din sala de așteptare, îmbrăcat în pantaloni de golf.

— Mă numesc Green – se prezentă el.

— Ați putea să-mi spuneți, domnule Green, cum arăta fata aceea?

— Micuță și frumușică – răspunse domnul Green.

— Scundă? Sub un metru șaizeci?

— Nu, n-aș zice asta.

— Păi, ați spus „micuță”.

— A, e un cuvânt de alint, știți… Părea foarte

comunicativă.

— Blondă? Brună?

— N-aș putea să vă spun. Nu mă uit la părul fetelor. Știu însă că are niște picioare frumoase.

— Ceva ciudat în purtările ei?

— Nu, n-aș putea spune. E o fată drăguță, și care știe de glumă.

— Nici culoarea ochilor n-ați remarcat-o, desigur.

— Ba, la drept vorbind, am remarcat-o. Totdeauna mă uit în ochii fetelor. Lor le place asta. Vorba ceea, femeia are ochi să fie văzută... Nițică poezie, asta-i tactica mea. Firește, ca să le cuceresc sufletul.

— Și ce culoare aveau?

— De un verde-auriu.

— Cum era îmbrăcată? Ați observat?

— Firește că da – zise domnul Green, agitându-și mâinile în aer. Purta o rochie dintr-un material moale, de culoare închisă. Înțelegeți ce vreau să spun...

— Dar pălăria? Era de paie?

— Nu, nu de paie.

— De fetru?

— Se prea poate să fi fost un fel de fetru. Tot de culoare închisă. Am remarcat-o.

— Ați recunoaște-o dac-ați revedea-o?

— Sigur că da. Nu uit niciodată fețele oamenilor,

— Bine – zise Mather. Puteți pleca. Vom avea nevoie de dumneavoastră ceva mai târziu, pentru identificarea fetei. Vom păstra aceste bancnote.

— Sunt valabile – protestă domnul Green – și aparțin firmei pe care-o reprezint.

— Puteți considera că locuința aceea e încă de vânzare.

— L-am adus aici și pe controlorul de bilete – spuse comisarul. Bineînțeles, nu-și aduce aminte de

niciun detaliu care ne-ar putea fi de folos. În romane se vorbește de oameni care-și amintesc mereu câte ceva, dar în viață oamenii nu spun decât că „persoana era îmbrăcată în negru” sau „în ceva de culoare deschisă”.

— Ai trimis pe cineva la locuința aceea? E ciudat ce ne-a povestit tipul acela de adineauri. Fata s-o fi dus acolo direct de la gară. Pentru ce? Și de ce s-a prefăcut că vrea să cumpere casa, plătindu-i un aconto cu bancnotele alea furate?

— S-ar părea că voia cu orice preț să-l împiedice pe celălalt client să cumpere casa. Ca și cum ar fi avut ceva ascuns între pereții ei…

— N-ar strica, domnule comisar, ca oamenii dumitale să cerceteze fiece colțișor al casei. Firește că n-au să găsească mare lucru: dac-ar mai fi ceva de găsit, fata s-ar fi întors să semneze contractul.

— Nu-i chiar așa sigur – zise comisarul. S-o fi temut, poate, că agentul imobiliar a descoperit că bancnotele erau furate.

— Cazul ăsta nu prea mă interesa – mărturisi Mather. Mi se părea cam meschin. Să urmărești un pungaș, când întreaga lume e pe punctul să se încaiere din pricina unui asasin pe care dobitocii ăia din Europa n-au izbutit să-l prindă. Acum, însă, cazul a început să mă pasioneze. Are ceva ciudat. Ți-am spus ce mi-a zis șeful meu în legătură cu Raven? Că lasă urme parcă dinadins. Dar până acum a izbutit să se țină cu un pas înaintea noastră. Aș putea să văd declarația controlorului de bilete?

— N-are nimic deosebit.

— Nu sunt de acord cu dumneata, domnule – zise Mather, în timp ce comisarul scotea declarația din vraful de hârtii de pe masa lui. Cărțile nu greșesc. Oamenii își amintesc de obicei câte ceva. Dacă nu și-

ar aminti nimic, ar fi într-adevăr foarte straniu. Numai fantomele nu lasă nicio urmă. Până și agentul imobiliar și-a amintit de culoarea ochilor fetei.

— Probabil că inexact – zise comisarul. Poftim declarația. Singurul lucru de care-și amintește este că fata purta două valize. E ceva și asta, desigur, dar nu prezintă cine știe ce interes.

— Ba se pot trage și din asta unele concluzii, nu crezi?

Nu ținea să facă pe deșteptul în fața acestor polițiști din provincie: avea nevoie de ajutorul lor. De aceea urmă:

— Poate că fata a venit aici pentru mai multă vreme. (O femeie poate vârî o sumedenie de lucruri într-o valiză.) Iar dacă ea căra și valiza lui, înseamnă că el îi comandă; convins că trebuie să se poarte brutal cu ea, o pune să facă muncile cele mai grele. Asta ar fi în caracterul lui Raven. Cât despre fată…

— În romanele cu gangsteri – îl întrerupse comisarul – fetele astea sunt totdeauna numite „fufe”.

— Ei bine, „fufa” asta e una din fetele cărora le place să fie brutalizate. Zgârcită și fidelă, așa mi-o imaginez. Dac-ar fi fost mai curajoasă, ar fi refuzat să-i care valiza. Sau, în orice caz, i-ar fi făcut o scenă.

— Sunt convins că Raven ăsta e foarte urât.

— Nici asta n-ar fi de mirare – zise Mather. Poate că fetei îi plac bărbații urâți. O înfioară, poate.

Comisarul izbucni în râs:

— Ai dedus o mulțime de lucruri din valizele astea. După ce o să citești declarația, o să-mi schițezi un portret fotografic al fetei, cu toate că tipul nu-și amintește nimic despre ea, nici măcar cum era îmbrăcată.

Mather citi declarația. O citi încet, fără să scoată o vorbă, dar comisarul ghici după expresia feței lui că

era consternat și că nu-i venea să creadă.

— E ceva deosebit? întrebă el. Așa-i că din asta nu se poate deduce nimic?

— Spuneai adineauri că o să-ți dau un portret fotografic al fetei – răspunse Mather. Și, scoțând o bucată de ziar de sub căpăcelul ceasului său de mână, adaugă: Poftim, domnule. Fii bun și transmite această fotografie presei și tuturor posturilor de poliție din oraș.

— Bine, dar declarația nu conține nimic!

— Fiecare om își amintește câte ceva. Dumneata nu aveai de unde să ghicești. Întâmplarea face să posed unele informații personale în legătură cu acest caz, dar nu mi-am dat seama până adineauri.

— Controlorul acela nu-și amintește decât de valize – stărui comisarul. De nimic altceva.

— Slavă Domnului că-și amintește de valize. S-ar putea să însemne… Pretinde că unul din motivele ce l-au făcut să-și amintească de ea (asta se cheamă la el că-și amintește) este că era singura femeie care a coborât din tren la Nottwich. Iar fata pe care o cunosc a luat tocmai acest tren, pentru că avea un angajament la teatrul de-aici.

Comisarul spuse, brutal, fără să-și dea seama pe deplin de gravitatea șocului suferit de Mather:

— Și e o fată așa cum spuneai? Îi plac bărbații urâți?

— Credeam că-i plac bărbații cinstiți – răspunse Mather, privind pe fereastră la oamenii care se duceau la lucru în lumina rece a dimineții.

— E zgârcită și fidelă?

— Nu! La naiba!

— Dar dac-ar fi fost ceva mai curajoasă… — urmă comisarul să-l maimuțărească pe Mather, crezând că acesta era necăjit din pricină că dăduse greș în

deducțiile sale.

— O știam cât se poate de curajoasă – răspunse Mather, întorcându-se de la fereastră. Uita că e inferior în grad comisarului și că trebuia să fii plin de tact față de ofițerii ăștia de poliție din provincie. La naiba! repetă el. Nu pricepi? Individul i-a dat să-i poarte valiza, ca să-i poată supraveghea mișcările. A *silit-o* să meargă la locuințele alea noi. Trebuie să mă duc numaidecât acolo. Sunt sigur că a vrut s-o omoare.

— A, nu! exclamă comisarul. Uiți că fata i-a dat bani lui Green și că a ieșit singură cu agentul din casa aceea. El a condus-o.

— Aș putea să jur că fata n-are niciun amestec în istoria asta – zise Mather. E absurd. N-are niciun sens… Eram logodiți…

— Urâtă poveste! zise comisarul.

Se vedea că șovăie. Luă un chibrit ars și-și curăță o unghie, apoi îi întinse lui Mather înapoi fotografia, spunându-i:

— Ascunde-o! Vom porni pe altă pistă.

— Nu! protestă Mather. Cazul ăsta mă privește direct. Te rog să iei măsuri pentru publicarea acestei fotografii în presă. Deși e o fotografie proastă, neclară. (Nici nu voia s-o mai privească.) Nu prea o flatează. Dar o să telegrafiez la mine acasă, ca să-mi trimită o poză mai bună. Am acasă un film întreg, cu fața ei văzută din toate unghiurile. Sunt cele mai bune fotografii ce se pot găsi pentru presă.

— Îmi pare rău, Mather – zise comisarul. N-ar fi oare mai bine să vorbesc cu Scotland Yard-ul? Ca să trimită pe altcineva?

— Nu poate fi nimeni mai potrivit decât mine. O cunosc. Dacă poate cineva s-o găsească, atunci eu sunt acela. Mă duc chiar acum la casa aia. Altuia ar

putea să-i scape ceva, pricepi? Pe când eu o cunosc.

— Există, poate, o explicație – stărui comisarul.

— Nu-ți dai seama că singura explicație posibilă este că fata e în pericol, ba poate chiar…

— I-am fi găsit cadavrul…

— N-am fost în stare să găsim nici măcar un om viu!… Vrei să-i spui lui Saunders să mă însoțească?… Care-i adresa?

Mather o transcrise cu grijă în carnet – totdeauna nota faptele: nu se bizuia pe propria-i minte decât când era vorba de teorii și ipoteze.

Până la noile locuințe era un drum destul de lung. Mather avu răgazul să se gândească la multe ipoteze. Poate că Ana adormise și trenul o dusese la York. Poate că nici nu luase trenul… Nimic din casa aceea mică și hidoasă nu-i contrazise presupunerile. În încăperea menită să devină într-o zi „cea mai bună cameră din față” găsi un detectiv în civil. Căminul vopsit în culori țipătoare, simeza cafenie pentru agățat tablouri, precum și lambriurile de stejar ieftin evocau de pe acum niște perdele întunecate, porțelanuri de Gosse[10] și un mobilier greoi, ferit cu grijă de praf.

— Nimic, absolut nimic – zise detectivul. Se poate vedea, firește, că a trecut cineva pe-aici, după felul cum s-a clintit praful. Dar nu era destul praf pentru o urmă de picior. Degeaba, nu-i nimic de găsit aici.

— Totdeauna se găsește câte ceva – replică Mather. Unde ai văzut urme? În toate încăperile?

— Nu, nu în toate. Dar asta nu dovedește nimic. În camera asta n-am găsit nicio urmă, dar praful e mai subțire aici. Poate că zidarii l-au măturat cu mai multă grijă. Nu se poate spune că n-a trecut nimeni pe-aici.

— Cum a intrat fata?

---

10 Un soi de porţelan, folosit adesea la confecţionarea unor „suveniruri" pentru turişti.

— Broasca ușii din dos e spartă.

— Putea oare o fată să facă așa ceva?

— Până și-o pisică ar fi în stare, dacă și-ar pune mintea…

— Green pretinde că a intrat prin față. A deschis, cică, ușa acestei încăperi și pe urmă l-a dus și pe celălalt tip de-a dreptul pe scară, în „dormitorul de lux”. Fata a venit după ei tocmai când Green se pregătea să-i arate celuilalt restul încăperilor. Au coborât împreună scările și cei doi au ieșit din casă, dar fata s-a dus în bucătărie ca să-și ia valizele. Green lăsase deschisă ușa din față, de aceea și-a închipuit că ea intrase tot pe acolo.

— Fata a fost într-adevăr în bucătărie și în baie.

— Unde-i baia?

— Sus, pe stânga.

Mather și detectivul, amândoi spătoși, aproape că umplură strâmta cameră de baie.

— S-ar părea că fata i-a auzit venind și s-a ascuns aici – zise detectivul.

— De ce s-o fi suit până aici? Dacă era în bucătărie, putea, foarte bine să iasă prin ușa din dos.

Mather stătea în spațiul strâmt dintre closet și baie și-și spunea: „E de necrezut, dar ieri *ea* a fost aici!”

Faptul acesta nu se potrivea câtuși de puțin cu ceea ce știa despre ea. Erau logodiți de șase luni: era cu neputință ca Ana să se fi prefăcut atât de total. Își aminti de ultima seară petrecută împreună, de autobuzul pe care-l luaseră de la Kew și în care ea fredonase un cântec – ce fel de cântec? A, da, ceva despre un edelweiss… Își aminti și de seara când văzuseră de două ori același film într-o sală de cinematograf, pentru că el își cheltuise leafa pe săptămâna aceea și nu putea să-i ofere o masă. Ana

ascultase fără să crâcnească vocile aspre, care repetau mașinal:

— „Te crezi băiat deștept?"

— „Ești dulce, păpușico.

— „Nu te-așezi?"

— „Merçi…"

Vorbele astea rămăseseră undeva, la periferia conștiinței lor.

Ana avea o fire deschisă și cinstită; Mather era sigur de asta și nici nu cuteza să se gândească la posibilitatea contrarie, care ar fi însemnat un pericol îngrozitor, căci Raven era gata la orice în disperarea lui.

— Raven a fost aici! se pomeni el vorbind cu convingere. A silit-o să se urce, amenințând-o cu pistolul. Voia s-o închidă aici, sau poate s-o împuște. Pe urmă **a** auzit voci. I-a dat bancnotele și i-a poruncit să se descotorosească de cei doi. Dacă ea ar fi încercat ceva, el ar fi împușcat-o. Nu-i limpede?

Dar detectivul se mulțumi să repete, în substanță, observația critică a comisarului:

— Fata a ieșit din casă împreună cu Green. Nimic n-o împiedica să se ducă la comisariat.

— Poate că el o urmărea de la distanță.

— Am impresia că adoptați ipoteza cea mai neverosimilă – zise detectivul.

Iar Mather putu vedea pe fața lui cât de profund îl nedumerea atitudinea omului de la Scotland Yard: londonezii ăștia erau cam prea fanteziști, pe când el, detectivul, credea în bunul simț caracteristic oamenilor din Midlands.

Mather se simțea jignit în mândria lui profesională. Era chiar nițeluș furios pe Ana, că-l pusese într-o situație în care sentimentele lui îi influențau puterea de judecată.

— N-avem nicio dovadă că fata n-a încercat să prevină poliția – spuse el, întrebându-se în sinea lui: „Aș prefera, oare, s-o știu moartă și nevinovată, sau vie și vinovată?”

Începu să examineze baia cu luare-aminte. Își vârî chiar degetul în robinete, pentru orice eventualitate… Îi venise o idee năstrușnică: dacă într-adevăr Ana fusese acolo, ar fi încercat, poate, să lase un mesaj.

— Nu-i nimic aici – zise el nervos, îndreptându-se din șale.

Își aminti că mai era ceva de verificat: poate că Ana scăpase trenul. De aceea spuse:

— Aș vrea să telefonez.

— Or fi având, desigur, telefon la agenția imobiliară.

Mather telefonă la teatru. Nu era nimeni acolo, afară de o îngrijitoare, care-i spuse că de la repetiție nu lipsise nimeni. Producătorul, domnul Collier, obișnuia să afișeze pe cei absenți pe un panou instalat la intrarea în scenă. Domnul Collier ținea la disciplină…

Îngrijitoarea își mai amintea de încă un lucru, și anume că printre actrițe era și una *nouă.* O văzuse din întâmplare ieșind cu un domn, la ora prânzului, după repetiție: tocmai se-ntorsese la teatru ca să facă puțină curățenie. „O mutră nouă” – își spusese îngrijitoarea. Nu, nu știa cine era tipul cu care ieșise fata. O fi fost, poate, unul dintre „suporteri”.

— Un moment, te rog, un moment! zise Mather.

Trebuia să reflecteze la ceea ce avea de făcut: era vorba de fata care-i dăduse agentului imobiliar două din bancnotele furate. Trebuia să uite că fata asta era Ana, cea care dorise cu atâta ardoare să se mărite cu el înainte de Crăciun, cea care ura

promiscuitatea profesiunii de actriță și care-i făgăduise, în noaptea aceea, în autobuzul din Kew, că se va ține departe de toți „suporterii” bogați și de bătrânii ce pândeau la intrarea artiștilor.

— Unde aș putea să-l găsesc pe domnul Collier? întrebă el.

— O să fie la teatru astă-seară. Avem repetiție la opt.

— Vreau să-l văd numaidecât.

— Nu se poate. A plecat la York cu domnul Bleek.

— Unde-aș putea s-o găsesc pe vreuna din fetele care-au luat parte la repetiție?

— Nu știu. N-am adresele lor. Or fi duse, toate, prin oraș.

— Trebuie să dau măcar de una din fetele care-au fost aici aseară…

— O puteți găsi pe Miss Maydew, firește.

— Unde?

— Nu știu unde stă cu casa. Dar ajunge să vă uitați la afișele pentru bazar.

— Care bazar? Ce vrei să spui?

— Dumneaei o să deschidă, la ora două, bazarul de la St. Luke.

Prin fereastra biroului agenției imobiliare, Mather îl zări pe Saunders, care venea pe cărarea plină de noroi înghețat dintre „casele-model”. Agăță receptorul în furcă și-i ieși în întâmpinare.

— Ceva nou?

— Da – răspunse Saunders.

Saunders aflase de la comisar toată tărășenia și era adânc mâhnit. Ținea foarte mult la Mather, căruia îi datora totul. Grație lui fusese promovat în ierarhia poliției, căci Mather îi convinsese pe superiorii lui că un bâlbâit poate fi un polițist la fel de bun ca acela care recită versuri la șezătorile organizate în cadrul

poliției. Ar fi ținut în orice caz la Mather pentru firea lui idealistă, pentru sufletul pe care-l punea în tot ce făcea.

— Da! Ia s-auzim despre ce e vorba.

— E vorba de f-f-fată. A dis-dispărut. Continuă apoi, pe nerăsuflate: Proprietăreasa ei a telefonat la comisariat, zicând că fata a lipsit toată noaptea și nu s-a mai întors.

— A fugit?! exclamă Mather.

— Să nu credeți as-as-ta! Dumneavoastră i-ați spus să ia t-t-trenul de noapte. Ea ar fi plecat abia de dimineață.

— Ai dreptate. Uitasem de asta. L-o fi întâlnit din întâmplare pe Raven. Nefericită întâmplare, Saunders! La ora asta, poate că-i moartă.

— Ce interes ar fi avut s-o omoare? Până-n prezent, n-are la activul lui decât un furt… Ce-aveți de gând să faceți acum?

— Mă întorc la comisariat. Și pe urmă, la ora două, mă duc la un bazar – adăugă Mather, cu un surâs plin de amărăciune.

3

Vicarul părea îngrijorat. Nici nu voia să asculte ceea ce-i spunea Mather: era prea preocupat de propriile lui griji. Ideea de a o invita pe Miss Maydew să deschidă bazarul fusese a noului paroh, un pastor inteligent și cu vederi largi, venit dintr-o parohie londoneză din East End; socotise că bazarul va atrage astfel lumea.

— Un bazar atrage totdeauna oamenii – îi explica vicarul lui Mather, în vestibulul cu panouri de brad ai sălii St. Luke.

O mulțime de femei cu coșuri făceau coadă în fața ușii, așteptând să se deschidă; nu pentru Miss Maydew veniseră, ci pentru niscaiva chilipiruri.

Bazarurile de la St. Luke erau vestite în întreg Nottwichul.

O femeie uscăţivă şi cilibie, care purta pe piept o broşă cu camee, îşi vârî capul pe uşă:

— Henry, doamnele din comitet jefuiesc iarăşi standurile. N-ai vrea să iei măsuri? N-o să mai rămână nimic când o să înceapă vânzarea!

— Unde-i Mander? Asta-l priveşte pe el – răspunse vicarul,

— Domnul Mander s-a dus, fireşte, s-o aducă pe Miss Maydew…

Femeia îşi suflă nasul şi dispăru în sală, strigând:

— Constance! Constance!

— Nu-i nimic de făcut – zise vicarul. În fiece an se întâmplă la fel. Cucoanele astea inimoase îşi sacrifică, de bună voie, timpul liber. Asociaţia „Altarul" s-ar duce de râpă fără ajutorul lor. Ele îşi închipuie, bineînţeles, că au dreptul să-şi aleagă, cu prioritate, câte ceva din tot ce se trimite aici. Partea proastă este, desigur, că dumnealor fixează şi preţurile.

— Henry – rosti femeia cilibie, apărând din nou în prag – trebuie neapărat să intervii. Doamna Penny a pus un preţ de optsprezece pence pe pălăria aia grozavă trimisă de lady Cundifer, şi a cumpărat-o ea însăşi.

— Draga mea, ce-aş putea să le spun? Nu s-ar mai oferi niciodată să ne ajute. Nu uita că-şi dau timpul şi osteneala…

Dar vicarul se adresa acum unei uşi închise.

— Ceea ce mă frământă – îi zise el lui Mather – este gândul că tânăra aceea se aşteaptă să fie primită cu ovaţii. N-o să priceapă că persoana aleasă pentru a deschide bazarul nu interesează pe nimeni. Aici nu-i ca la Londra.

— Văd însă că întârzie – observă Mather.

— Sunt capabile să dărâme ușile – spuse vicarul, privind nervos pe fereastră la coada din ce în ce mai lungă. Trebuie să recurg la o mică stratagemă. La urma urmei, e musafira noastră. Își dă timpul și osteneala…

Timpul și osteneala erau darurile despre care vicarul pomenea cel mai des. Ele erau oferite mai lesne decât banii.

— Ați văzut vreun băiat afară? întrebă el.

— Sunt numai femei – răspunse Mather.

— Vai, vai! Și doar i-am spus lui Lance, șeful cercetașilor, să-mi trimită câțiva băieți! Mă gândeam că dacă vreo câțiva cercetași, îmbrăcați, firește, în civil, ar veni să-i ceară autografe domnișoarei Maydew, dumneaei ar fi încântată. Ar fi, pentru ea, o dovadă că noi apreciem… timpul și osteneala pe care și le dă. Pe cercetașii de la St. Luke nu te poți bizui niciodată! adăugă el pe un ton jalnic.

Un bărbat cu părul sur și cu o sacoșă în mână își vârî capul pe ușă, spunând:

— Doamna Harris zice că s-a stricat ceva la toaletă.

— Vai, domnule Bacon, ce drăguț din partea dumitale! exclamă vicarul. Du-te, te rog, în sală și-o s-o găsești acolo pe doamna Harris. Pe câte înțeleg, closetul s-a înfundat puțin.

Mather se uită la ceas și spuse:

— Trebuie să vorbesc numaidecât cu Miss Maydew.

În clipa aceea intră un tânăr, foarte grăbit, care-i spuse vicarului:

— Scuzați-mă, domnule Harris, dar aș dori să știu: Miss Maydew va vorbi?

— Sper că nu. Sper din toată inima. Îmi va fi și

așa destul de greu să le țin pe femei departe de standuri în timp ce-mi voi rosti rugăciunea... Unde-i cartea mea de rugăciuni? Cine a văzut cartea de rugăciuni?

— Fac un reportaj pentru *Journal,* iar dacă dumneaei nu vorbește, aș putea să plec...

Mather ar fi vrut să-i spună: „Ascultă-mă, omule, bazarul ăsta afurisit n-are nicio însemnătate! Logodnica mea e în pericol! Poate c-a și murit”. Ar fi vrut să-i zgâlțâie un pic pe oamenii ăștia, dar rămânea acolo nemișcat, răbdător, greoi. Se învățase să-și stăpânească până și pasiunile și spaimele cele mai intime: nu trebuie să te lași pradă furiei, ci să-ți păstrezi calmul și să înaintezi încet, adunând dovadă cu dovadă. Dacă ți-era ucisă logodnica, aveai cel puțin satisfacția de a ști că au fost luate cele mai bune măsuri, de către cea mai bună poliție din lume. În timp ce-l privea pe vicar, care-și căuta cartea de rugăciuni, Mather se întreba cu amărăciune dacă să se consoleze sau nu cu gândul acesta.

Domnul Bacon se întoarse și spuse:

— Acum o să funcționeze.

Și dispăru, cu un zgomot metalic.

— Înaintați puțin, înaintați, Miss Maydew – rosti o voce puternică.

Și parohul își făcu apariția. Avea o față radioasă, încadrată de un păr lins, și era încălțat cu niște pantofi de antilopă, iar sub braț purta o umbrelă, ca pe-o crosă de crichet. Ți-l puteai lesne imagina întorcându-se de la o partidă amicală pierdută, pe care ar fi comentat-o zgomotos, acceptându-și înfrângerea ca un bun sportiv.

— Miss Maydew – spuse el, arătând spre vicar – vă prezint pe superiorul meu. Apoi, către acesta: I-am vorbit domnișoarei despre cercul nostru dramatic.

— Aș putea să vă vorbesc o clipă între patru ochi, Miss Maydew? o întrebă Mather.

Dar vicarul o trase după el pe actriță, spunând:

— Un moment, un moment! Întâi de toate, mica noastră ceremonie. Constance! Constance!

Aproape numaidecât, vestibulul se goli; rămaseră doar Mather și ziaristul, care ședea pe masă bălăbănindu-și picioarele și rozându-și unghiile. Din încăperea alăturată se auzi un zgomot formidabil, asemănător tropăitului unei turme de animale; zgomotul acesta încetă însă curând, ca și cum turma s-ar fi izbit de un gard. În tăcerea ce se lăsă brusc, Mather putu auzi glasul vicarului, care-și rostea repede rugăciunea, apoi vocea limpede și subțire, de elev premiant, a domnișoarei Maydew, spunând:

— Declar deschis acest bazar, în numele Domnului…

Și apoi din nou tropăitul.

Miss Maydew rostea mecanic cuvintele, căci nu învățase de la maică-sa decât formulele rostite de obicei la așezarea pietrelor de temelie. Nimeni nu băgă însă de seamă: toți erau bucuroși că actrița nu ținuse un discurs. Mather merse la ușă. În fața domnișoarei Maydew, vreo șase băieți așteptau la rând, cu câte un carnet pentru autografe. Echipa de cercetași de la St. Luke era, totuși, o echipă de nădejde.

O cucoană aprigă și vicleană, cu o tocă pe cap, i se adresă lui Mather:

— Standul ăsta o să vă intereseze. E standul bărbaților.

Mather își aținti privirea asupra unui jalnic asortiment de pungi de tutun brodate, curățitoare de pipe și ștergătoare de penițe. Cineva adusese chiar o colecție de pipe vechi.

— Nu fumez – minți Mather.

— Ați venit aici ca să cheltuiți niște bani, nu-i așa? stărui cucoana. Atunci cumpărați barem un lucru folositor. N-o să găsiți nimic la celelalte standuri.

Urmărind din ochi mișcările domnișoarei Maydew și ale cercetașilor, Mather putu vedea, printre umerii femeilor, câteva vaze desperecheate, niște fructe stricate și o sumedenie de, scutece îngălbenite.

— Am și câteva perechi de bretele – zise cucoana. Ați putea cumpăra o pereche.

— Poate că-i moartă – se pomeni Mather spunând, spre mirarea și jalea lui.

— Cine-i moartă? îl iscodi cucoana, foindu-se peste o pereche de bretele mov.

— Îmi pare rău – spuse Mather. Eram cu gândul în altă parte.

Era îngrozit că-și pierduse stăpânirea de sine. „Mai bine-i lăsam să mă înlocuiască – își spunea. O să fie prea greu de suportat.”

— Scuzați-mă – zise el cu glas tare, în clipa când văzu că ultimul cercetaș își închidea carnetul de autografe;

O conduse pe Miss Maydew în vestibul. Ziaristul plecase.

— Încerc să dau de urma unei fete din trupa dumneavoastră, o fată cu numele de Ana Crowder.

— N-o cunosc – zise Miss Maydew.

— A venit abia ieri.

— Toate fetele seamănă între ele. Aidoma chinezilor. Nu le rețin niciodată numele.

— E o fată frumoasă, cu ochi verzi, și are voce.

— Atunci nu-i din trupa noastră – spuse Miss Maydew. Pe-ale noastre nu le pot asculta fără să scrâșnesc din dinți.

— Nu vă amintiți că a ieșit aseară împreună cu un bărbat, după terminarea repetiției?

— De ce mi-aș aminti? Nu fi scârbos, domnule!

— V-a invitat și pe dumneavoastră.

— A, dobitocul ăla gras…

— Cine era?

— Nu știu. Collier îi spunea parcă Davenant. Sau poate Davis? Nu-l mai văzusem înainte. Bănuiesc că-i tipul cu care s-a certat Cohen. Deși cineva a pomenit și de Callitrope.

— E ceva foarte important, Miss Maydew. Fata aceea a dispărut.

— Se cam întâmplă în turneele astea. Ori de câte ori intri în cabinele actrițelor, le auzi trăncănind despre *bărbați.* Cum ar putea spera să și joace? Sunt atât de scârboase!

— Nu mă puteți ajuta de loc? N-aveți idee unde-aș putea să-l găsesc pe acel Davenant?

— Collier trebuie să știe. Se-ntoarce astă-seară. Sau poate că nu știe. Nu cred că-l cunoaște de mult. Acum îmi amintesc. Collier îi spunea „Davis”, dar el a zis că-l cheamă „Davenant”: răscumpărase doar participația lui Davis…

Mather se depărtă amărât. Instinctul care-l mâna totdeauna în mijlocul oamenilor îl împinse să meargă în sală: mai degrabă puteai găsi indicii într-o mulțime de oameni necunoscuți, decât într-o odaie goală sau pe o stradă pustie. Judecând după femeile astea avide, n-ai fi zis că Anglia era în pragul războiului.

— I-am spus doamnei Hopkinson: dacă mi te adresezi mie, atunci…

— O să-i vină grozav Dorei…

— A rămas cinci ore cu picioarele-n sus – spuse o babă ascunsă înapoia unui maldăr de chiloți de mătase artificială.

O fată chicoti și murmură apoi, cu glas răgușit:

— Îngrozitor! Să stea așa, cu capul în jos!

De ce să-și fi făcut oamenii ăștia griji din pricina războiului? Se plimbau de la un stand la altul, mișcându-se într-o atmosferă saturată de poveștile lor despre morți, boli și amoruri. O femeie cu fața aspră și colțuroasă îi atinse brațul lui Mather: să tot fi avut vreo șaizeci de ani. Își pleca mereu capul în timp ce vorbea, ca și cum s-ar fi așteptat să fie lovită, dar și-l ridica de fiecare dată, cu o expresie acră și răutăcioasă. Mather o privise în neștire, trecând printre standuri. Iată că, acum, ea îi atingea brațul. Degetele ei miroseau a pește.

— Întinde, te rog, mâna după bucata aia de stofă – îi spuse bătrâna. Ai brațe lungi… Nu, nu asta… Aia roz…

Și începu să scotocească după bani… în poșeta Anei.

4

Fratele lui Mather își făcuse seama. Mai mult decât Mather, simțise nevoia să facă parte dintr-o organizație, să fie instruit și disciplinat și să primească ordine. Dar, spre deosebire de Mather, nu-și găsise o organizație. Când situația se înrăutățise, își făcuse seama, iar Mather fusese chemat la morgă ca să identifice cadavrul. Nădăjduise că va găsi cadavrul unui necunoscut, până-n clipa când îi arătaseră fața lividă și năucă a înecatului. Toată ziua încercase să-și găsească fratele, alergând de la o adresă la alta, dar cei dintâi sentiment la vederea lui nu fusese durerea. „N-are rost să mă grăbesc – își spusese – mă pot așeza.” Se dusese la o cafenea și comandase o ceașcă de ceai. Abia după a doua ceașcă începuse să simtă durerea.

Același lucru și acum. Își spunea: „Nu trebuia să

mă grăbesc, nu trebuia să mă fac de râs în fața femeii ăleia cu bretelele. Ana o fi moartă. Nu trebuia să mă las copleșit în halul acesta!”.

— Mulțumesc, domnule dragă – îi zise bătrâna și puse deoparte bucata de stofă roz.

Nu încăpea nicio îndoială în privința poșetei. Mather i-o dăruise personal – era o poșetă scumpă, de un model pe care nu te puteai aștepta să-l găsești la Nottwich. Parcă anume pentru a-și confirma impresia, văzu, în interiorul unui ineluș de sticlă răsucită, urma celor două inițiale înlăturate. Totul se sfârșise pentru totdeauna: nu mai avea niciun rost să se grăbească. Îl aștepta o durere mai puternică decât aceea pe care o simțise în cafeneaua unde intrase atunci. (La o masă vecină cu a lui, un tip mânca plătică prăjită, iar Mather asocia acum, fără să știe de ce, o anumită durere cu mirosul de pește.) În primul rând, însă, simțea o satisfacție rece și calculată, la gândul că-i avea ca și în mână pe vinovați. Cineva avea să plătească cu viața pentru crima asta!

Bătrâna găsise un mic sutien și-i încerca elasticul cu un rânjet malițios, deoarece sutienul era făcut pentru o femeie tânără și frumoasă, cu sâni ce meritau să fie ocrotiți.

— Ce modă aiurită! exclamă ea.

Mather ar fi putut s-o aresteze pe loc, dar hotărâse că n-avea rost: în povestea asta erau amestecați și alții, nu numai bătrâna. Îi va prinde pe toți! Cu cât mai mult va dura urmărirea, cu atât mai bine va fi pentru el: până la terminarea ei, nu va trebui să se gândească la viitor. Acum era bucuros să-l știe înarmat pe Raven: în felul acesta va fi silit el însuși să poarte revolver și – cine știe? — poate că va avea șansa de a-l folosi. Ridică privirea și zări, de cealaltă parte a standului, figura sumbră și amară a

aceluia pe care-l căuta și care stătea acum cu ochii ațintiți asupra poşetei Anei: o mustăcioară crescută de câteva zile îi ascundea prost buza-de-iepure.

Capitolul IV

1

Raven umblase toată dimineața. Era nevoit să umble. Nu-și putea cumpăra ceva de mâncare cu mărunțișul ce-i mai rămăsese, pentru că nu îndrăznea să se oprească locului: nu voia să dea nimănui ocazia de a-i cerceta fața. Ajuns în fața Poștei, cumpără un ziar și-și văzu semnalmentele tipărite cu litere negre într-un chenar. Faptul că anunțul era publicat pe o pagină din interiorul ziarului îl scoase din sărite: prima pagină era ocupată de știrile privind situația din Europa. Tot umblând de colo până colo, cu ochii mereu la pândă în căutarea lui Cholmondeley, pe la amiază se simți frânt de oboseală. Se opri o clipă și-și privi mutra în vitrina unei frizerii. Nu se mai bărbierise de când fugise din cafeneaua aceea. O mustață i-ar fi ascuns cicatricea, dar Raven știa din experiență că părul îi creștea brambura – des pe bărbie, rar pe buză și de loc pe ambele laturi ale cicatricei sale roșii. Acum, firele crescute pe bărbie erau bătătoare la ochi, dar nu avea curajul să intre în frizerie ca să se bărbierească. Trecu prin fața unui automat cu pachețele de ciocolată, dar aparatul nu funcționa decât cu piese de șase pence sau un șiling, iar Raven avea în buzunar numai jumătăți de coroană, florini și jumătăți de penny. Dacă n-ar fi fost mistuit de ura asta aprigă, s-ar fi predat: n-ar fi fost condamnat la mai mult de cinci ani; dar acum, când era atât de obosit și hărțuit, moartea bătrânului ministru îi atârna de gât ca un albatros[11]. Îi venea greu să creadă că era

11 Aluzie la balada *The Ancient Mariner de Coleridge* (1772 -1834). După ce a împuşcat albatrosul, eroul acestui poem romantic are

căutat de poliție doar pentru un furt.

Ocolea aleile înguste, fundăturile: dac-ar fi trecut pe acolo vreun polițist și l-ar fi văzut, ar fi întors poate capul ca să-l mai privească o dată pe acest om singuratic și suspect. De aceea mergea tot timpul pe străzile cele mai aglomerate, riscând să fie recunoscut. Era o zi rece și mohorâtă, dar tot era bine că nu ploua. Magazinele gemeau de daruri de Crăciun; o mulțime de fleacuri stupide, care zăcuseră tot anul în rafturile din fund, erau acum expuse în vitrine: broșe cu capete de vulpi, suporturi de carte în formă de Cenotaf[12], păhărele de lemn pentru ouă fierte, nenumărate jocuri cu jetoane și zaruri, variante absurde ale biliardului și „săgeților”, apoi clasicul joc de tir denumit „Pisici la perete” și cel botezat „Pescuitul peștilor de aur”. La un magazin de articole bisericești, situat aproape de catedrala catolică, se pomeni din nou în fața acelorași imagini care-l înfuriaseră în cafeneaua din Soho: statuetele de ghips ale Mamei și Pruncului, ale magilor și păstorilor. Erau așezate într-o peșteră de carton cafeniu, printre cărți de rugăciuni și săculețe cu moaștele sfintei Tereza. Raven își lipi fața de vitrină, înciudat și îngrozit totodată că povestea asta cu „sfânta familie” continua să fie crezută… „Căci nu mai era loc, pentru ei, în casa de popas”… Își aminti de copiii care ședeau în bănci și așteptau masa de Crăciun, în vreme ce o voce subțire și profesorală le citea despre porunca lui Cezar August ca toată lumea să se înscrie, fiecare în cetatea lui de obârșie… În prima zi de Crăciun, nimeni nu putea fi bătut – toate pedepsele erau rezervate pentru a doua zi. Iubire, Caritate, Răbdare, Smerenie…

remuşcări pentru că a ucis „pasărea care făcea să sufle briza mării.”

12 Monument ridicat la Londra în memoria ostaşilor căzuţi în primul război mondial.

Raven era un om cu carte și cunoștea totul despre aceste virtuți creștinești, dar experiența îl învățase cât preț aveau. Totul era fals: până și povestea asta, care se întâmplase aievea, fusese falsificată pentru a răspunde anumitor scopuri. Îl transformaseră pe Isus într-un Dumnezeu ca să se umfle ei înșiși în pene și ca să nu se simtă câtuși de puțin vinovați de tratamentul barbar la care fusese supus de către niște oameni aidoma lor. Nu se lăsase, oare, de bună voie răstignit? Dac-ar fi vrut să scape, ar fi putut lesne chema în ajutor „o legiune de îngeri”. Ăsta era argumentul lor.

„Da, da, sigur c-ar fi putut, tot așa cum și taică-meu ar fi putut să se salveze când au deschis trapa sub el, la Wandsworth – își spuse Raven cu o amarnică necredință.

Stătea acolo, cu fața lipită de vitrină, așteptând parcă pe cineva care să-i contrazică raționamentul și privindu-l țintă, cu o tandră oroare, pe pruncul acela în scutece, pe „micul bastard”. Fiind om cu carte, știa adevărul despre copil, știa că pătimise din pricina acelor iudei blestemați și a fățarnicului Iuda, și că un singur învățăcel îi rămăsese credincios și trăsese sabia ca să-l apere, atunci când soldații veniseră să-l prindă în grădină.

În timp ce se zgâia la vitrină, un polițist trecu pe stradă, fără să-l privească. Raven se întrebă cât anume știau despre el? Le spusese cumva fata ce pățise? De bună seamă că da. O fi apărut și în ziare. Raven deschise ziarul și citi, dar, spre mirarea lui, nu găsi niciun cuvânt despre Ana. Fusese cât pe ce s-o omoare, și totuși ea nu se dusese la poliție: crezuse, pesemne, în ceea ce-i spusese el.

Se întoarse cu gândul în garajul de lângă Weevil, prin ploaie și întuneric, copleșit de o îngrozitoare tristețe, de sentimentul că scăpase o ocazie unică în

felul ei, că săvârșise o greșeală ireparabilă... Nu se mai putea consola cu vechea lui formulă: „O fustă sfârșește totdeauna prin a te trăda... dă-i numai un răgaz”. Acum ar fi vrut s-o găsească pe fată, dar își spunea că n-avea nicio șansă: nu putea da nici măcar de Cholmondeley.

— Dac-ai fi un Dumnezeu – îi spuse el cu amărăciune pruncului de ghips culcat în ieslea sa de ghips – ai ști că nu vreau să-i fac niciun rău fetei și mi-ai da o șansă. M-ai îndemna să-mi întorc brusc fața și aș vedea-o, poate, pe trotuar...

Și Raven se întoarse, crezând pe jumătate, dar nu văzu, firește, pe nimeni. Depărtându-se, zări în rigolă o monedă de șase pence. O ridică și făcu cale-ntoarsă până la automatul acela care distribuia pachețele de ciocolată, în fața unei cofetării și alături de o biserică. Pe trotuar stăteau înșirate o mulțime de femei, așteptând deschiderea unui bazar. Erau gălăgioase și nerăbdătoare, deoarece ora deschiderii trecuse de mult. „Un hoț de buzunare priceput ar da o lovitură aici” își spuse Raven în gând, uitându-se la femeile astea: „Înghesuite unele într-altele, nici n-ar băga de seamă o mică apăsare pe fermoarul poșetei...” Gândul acesta nu avea nimic personal: Raven nu decăzuse chiar până la treapta inferioară a hoților de buzunare. Cel puțin așa își închipuia.

Înaintând de-a lungul șirului de femei, se uita, – totuși, în neștire, la poșetele lor. Îi atrase brusc atenția o poșetă care nu semăna cu celelalte – o poșetă nouă, elegantă și fistichie, purtată de o femeie bătrână și cam îngălată. Parcă o mai văzuse undeva... Își aminti de mica sală de baie, de revolverul ridicat asupra fetei, de pudriera pe care aceasta o scosese din poșetă...

Ușa se deschise și femeile se repeziră înăuntru.

Raven se pomeni singur pe trotuar, lângă automat și lângă afișul care anunța bazarul: „Intrarea, șase pence”. Deși își spunea că poșeta aceea nu putea fi a Anei – existau, desigur, sute de asemenea poșete – intră și el pe ușa din lemn de brad.

— ...Și nu ne duce pe noi în ispită – spunea vicarul, cocoțat pe o estradă la capătul sălii, pe deasupra pălăriilor vechi, a vaselor ciobite și a maldărelor de lenjerie femeiască.

După terminarea rugăciunii, presiunea mulțimii îl împinse pe Raven lângă un stand cu „fanteziuri”: mici acuarele de amatori, înfățișând peisaje din ținutul lacurilor, tabachere pestrițe („suvenir din Italia”), scrumiere de alamă și un teanc de romane desperecheate. Apoi mulțimea îl luă pe sus și-l duse, fără voia lui, spre standul principal. N-ar fi putut găsi pe nimeni în această mulțime, dar n-avea importanță, căci se pomeni deodată împins în spatele unei tarabe, în fața căreia o văzu pe bătrână. Se aplecă peste tarabă și privi cu atenție poșeta. Își aminti de vorbele fetei: „Mă cheamă Ana”... Și iată că pe poșeta de piele zări urma ștearsă a unui „A”: litera metalică fusese probabil scoasă. Ridică privirea, fără să observe prezența altui ins lângă tarabă: ochii lui nu vedeau decât fața prăfuită și ticăloasă a bătrânei. Era intrigat, așa cum fusese intrigat de duplicitatea domnului Cholmondeley.

Nu se simțea câtuși de puțin vinovat de moartea bătrânului ministru de război: acesta fusese una dintre mărimile lumii, unul dintre barosanii așezați în primele rânduri (era un om cu carte, cunoștea expresiile potrivite), iar dacă-și amintea, uneori, cu oarecare jenă, de geamătul secretarei întinse dincolo de ușa prost închisă, se liniștea de fiecare dată cu scuza că o omorâse în stare de legitimă apărare.

Acum, însă, era la mijloc o mare ticăloșie, căci numai un ticălos putea fi în stare să jefuiască pe cineva din aceeași tagmă cu el... Înaintă de-a lungul tarabei până când ajunse alături de bătrână.

— De unde ai poșeta asta? o întrebă el în șoaptă, aplecându-se.

Dar un grup de femei vorace îl despărți de ea: bătrâna nici nu avusese, poate, răgazul să vadă cine-i vorbise. Își spunea, poate, că fusese o cucoană, care-și închipuia, în mod greșit, că poșeta era de vânzare.

Totuși, întrebarea lui o speriase pe bătrână, căci o văzu făcându-și loc cu coatele spre ușă, și se luă după ea. În clipa când ieși din sală, bătrâna tocmai dădea colțul străzii, târându-și fusta lungă și demodată. Raven grăbi pasul. În graba lui, nu băgă de seamă că era, la rându-i, urmărit de către un individ pe care l-ar fi identificat numaidecât după pălăria-i moale și după pardesiul purtat ca o uniformă. În curând recunoscu locurile prin care trecea: pe-același drum mersese împreună cu fata.

Avea senzația că retrăiește, în gând, o experiență mai veche. Iată: în curând va vedea un chioșc cu ziare, în fața căruia stătuse un polițist; da, acolo avusese de gând s-o omoare pe fată, s-o ducă undeva afară din oraș și s-o împușște pe la spate, ca să nu sufere. I se păru că fața zbârcită și rea, întrezărită dincolo de tarabă, îi face semn: „Nu te necăji, am avut noi grijă de toate astea".

Era de necrezut cât de repede putea alerga bătrâna. Într-o mână ținea poșeta, iar cu cealaltă își ridica fusta absurd de lungă. Ai fi zis că-i o replică feminină a lui Rip Van Winkle[13], care s-ar fi trezit din

---

13 Personaj celebru dintr-o povestire a scriitorului american Washington Irving (1783-1859); Rip Van Winkle este un fermier naiv, care, într-o zi, pe când se afla la plimbare într-o pădure, adoarme

somn în straiele purtate cu o jumătate de veac în urmă. „Ăia i-au făcut desigur ceva” – își spuse. Dar cine erau „ăia”?

Ana nu se dusese la poliție: crezuse în ceea ce-i spusese el. Iar dispariția ei nu putea fi decât în folosul lui Cholmondeley. Pentru prima oară de la moartea maică-si, Raven se temea pentru altcineva decât pentru sine însuși, deoarece știa prea bine că Cholmondeley era un om lipsit de scrupule.

După ce trecu de gară, bătrâna o luă la stânga, pe Khyber Avenue în sus, între două șiruri de locuințe mizere. Perdelele cenușii, brodate cu dantelă ieftină, ascundeau interioarele căsuțelor; ici-colo câte o plantă înfiptă într-o glastră își lipea de geam frunzele verzi și lucioase.

Îndărătul ferestrelor închise nu se zăreau mușcate: florile astea roșii aparțineau unei clase mai sărace decât locatarii de pe Khyber Avenue, și anume clasei exploataților. Pe Khyber Avenue puteai vedea aspidistrele[14] micilor exploatatori, care erau, toți, niște Cholmondeley mai mărunți.

În dreptul casei cu numărul 61, bătrâna se opri și-și căută cheia în poșetă, dându-i astfel răgaz lui Raven s-o ajungă din urmă. Vârându-și piciorul în ușă, îi spuse

— Aș dori să-ți pun câte va întrebări.

— Ieși afară! îl repezi bătrâna. Nu vreau să am de-a face cu asemenea indivizi!

Raven împinse încet ușa, pân-o deschise.

— Ai face mai bine să m-asculți – o sfătui el. Ar fi mult mai bine pentru dumneata.

Bătrâna porni de-a-ndărătelea, poticnindu-se

---

buştean şi, trezindu-se peste douăzeci de ani, nu mai recunoaşte nimic din satul şi din ţara lui, devenită între timp o republică independentă.

14 Plantă decorativă.

printre lucrurile aruncate vraiște în vestibulul strâmt și întunecos. Raven privi cu ură totul: fazanul împăiat din cușca de sticlă, capul de cerb mâncat de molii (cumpărat pesemne la vreo licitație rurală și folosit în chip de cuier), rastelul pentru umbrele, făcut dintr-un metal negru, presărat cu steluțe de aur, becul electric acoperit cu un abajur roz.

— De unde ai luat poșeta asta? o întrebă el. A, tare-aș avea poftă să-ți sucesc gâtul de babă!

— Acky! strigă bătrâna. Acky!

— Ce-nvârtești aici?

Raven deschise la nimereală una din cele două uși și văzu un divan lung și grosolan, a cărui cuvertură nu acoperea cu totul salteaua, o oglindă mare cu ramă aurită, un tablou înfățișând o fată goală, cufundată până la genunchi în mare. Cămăruța duhnea a parfum și a gaz.

— Acky! Acky! strigă din nou bătrâna.

— Vasăzică așa? Codoașă bătrână! mârâi Raven, întorcându-se în vestibul.

Ea însă nu mai era singură: îl avea pe Acky. Acesta alergase în ajutorul ei tocmai din fundul casei, fără să facă zgomot, căci purta pantofi cu talpă de cauciuc, înalt și chel, cu o mutră pioasă și echivocă, îl înfruntă pe Raven:

— Ce dorești, omule?

Făcea parte dintr-o cu totul altă categorie socială; o școală aleasă și un colegiu teologic îi formaseră accentul deosebit; un factor ceva mai prozaic îi spărsese nasul.

— Ce insulte! se văită bătrâna, privindu-l pe Raven pe sub brațul protector al lui Acky.

— Mă grăbesc – spuse Raven. N-aș vrea să vă fac praf lucrurile din casă. Spune-mi, de unde ai luat poșeta asta?

— Dacă te referi la poșeta soției mele – zise chelul – a primit-o în dar de la o locatară, nu-i așa, Tiny?

— Când anume?

— Acum câteva seri.

— Unde-i locatara acum?

— A rămas aici o singură noapte.

— De ce ți-a dăruit poșeta?

— Cel ce vrea să facă un dar, nu zăbovește… Cunoști zicala.

— Era singură?

— Firește că nu – zise bătrâna.

Acky îi astupă gura cu palma, tușind, și o împinse încetișor în spatele lui.

— Era cu logodnicul ei – spuse el, și adăugă înaintând spre Raven: Fața dumitale mi se pare cunoscută. Tiny dragă, du-te și adu-mi jurnalul.

— Nu-i nevoie – zise Raven. Sunt chiar eu… M-ați mințit în legătură cu poșeta. Dacă fata a fost vreodată aici, nu putea să fie decât noaptea trecută. Mă văd silit să scotocesc prin bordelul ăsta infect.

— Tiny, du-te și cheamă poliția – spuse Acky.

Raven ținea mâna pe revolver, dar nu-l scoase din buzunar: o urmărea din ochi pe bătrână, care ieșea cu pași nehotărâți pe ușa dinspre bucătărie.

— Grăbește-te, draga mea!

— Dac-aș fi convins că se duce, te-aș împușca, dar nu se duce la nicio poliție. Voi vă temeți de poliție mai mult decât mă tem eu. Bătrâna stă acum în bucătărie, ascunsă într-un colț.

— A, nu! protestă Acky. Te asigur că s-a dus. Am auzit ușa, n-ai decât să te încredințezi.

În clipa când Raven trecu prin fața lui, Acky ridică mâna și-l izbi pe după ureche cu o „gură-de-lup”. Dar Raven se așteptase la asta. Aplecându-și

capul, ajunse fără dificultate în pragul ușii dinspre bucătărie, cu revolverul îndreptat asupra lui Acky.

— Stai locului! îi porunci el. Revolverul ăsta nu face zgomot. Dacă te miști, trag, așa fel ca să simți din plin lovitura!

O găsi pe bătrână acolo unde se așteptase s-o găsească: ghemuită într-un ungher, între ușă și dulăpiorul pentru veselă.

— Ah, Acky! gemu ea. De ce nu l-ai nimerit?!

Acky începu să înjure. Sudălmile îi curgeau mașinal din gură ca balele, dar tonul și accentul cu care le rostea rămăseseră neschimbate, vădind aceeași școală aleasă, același colegiu teologic. Erau și unele cuvinte latinești, pe care Raven nu le înțelegea.

— Hai, spune-mi unde-i fata! îi porunci el, nerăbdător.

Dar Acky nu-l auzea: stătea acolo, pradă unei crize de nervi, cu ochii rostogolindu-i-se pe sub pleoape, ca și cum s-ar fi rugat. Raven își spunea că unele din cuvintele astea latinești puteau foarte bine să fie dintr-o rugăciune: „Saccus stercoris”, „fauces”…

— Unde-i fata? repetă el.

— Lasă-l în pace! zise bătrâna. Nu te poate auzi! Acky! gemu ea din colțul unde se ascunsese. Totul e în ordine, dragul meu, te afli acasă! Uite cum l-au chinuit! adăugă ea, cu patimă, adresându-i-se lui Raven.

Deodată, sudălmile conteniră. Proțăpindu-se în pragul ușii dinspre bucătărie, Acky îl apucă de reverul hainei pe Raven, cu mâna care ținea „gura-de-lup”.

— La urma urmei – rosti el cu blândețe – sunt sigur că și dumneavoastră, domnule episcop, v-ați tăvălit în căpițe, pe când erați tânăr…

Și începu să chicotească.

— Spune-i să-mi dea pace! mârâi Raven. Vreau

să scotocesc prin casă.

Nu-i slăbea din ochi pe amândoi. Apartamentul ăsta mic și înăbușitor îi călca pe nervi. Era ca și cum nebunia și ticăloșia și-ar fi dat întâlnire aici, în bucătărie. Bătrâna îl privea cu ură din colțul ei.

— Dac-ați omorât-o – exclamă Raven – pe Dumnezeul meu că... Știi cum e când ai un glonte-n burtă? Te lungești pe jos și sângerezi...

Ar fi omorât-o pe bătrână cu satisfacția cu care-ar fi strivit un păianjen.

— Nu-mi sta în drum! răcni el către Acky.

— Până și sfântul Pavel... — zise acesta, privindu-l cu ochii lui sticloși, fără să se miște din pragul ușii.

Raven îl plesni peste față și se trase înapoi numaidecât, ferindu-se de brațul dezlănțuit ca un bici. Apoi își ridică revolverul.

— Nu trage! strigă bătrâna. Îl scot eu afară... Nu care cumva să te-atingi de Acky! Destul l-au chinuit!

Îl apucă de braț pe soțul ei; căruntă, soioasă și jalnic de tandră, abia îi ajungea până la umăr.

— Acky, dragul meu, hai în salonaș – miorlăi ea. Și adăugă, frecându-și de mâneca lui fața zbârcită și rea: Acky, scumpule, ai o scrisoare de la episcop.

Pupilele lui se rostogoliră la loc în găvane, întocmai ca ochii unei păpuși, își venise iarăși în fire.

— Am impresia că am făcut o mică scenă – zise el. Apoi, recunoscându-l pe Raven: Tiny, văd că individul ăsta e încă aici.

— Hai în salonaș, Acky dragă. Trebuie să-ți vorbesc.

Raven o lăsă să-l împingă în vestibul și porni după ei, pe scări. În timp ce urca, îi auzea vorbind – puneau desigur ceva la cale: poate că vor chema poliția, de îndată ce va ieși din casă.

Dacă într-adevăr fata nu se afla aici, sau dacă se

descotorosiseră de ea, nu aveau de ce să se teamă de poliție. Pe palierul primului etaj zări o oglindă înaltă, crăpată; urcând scările, se văzu în ea, nebărbierit, hidos, cu buza-de-iepure. Își simți inima zvâcnind între coaste. Dac-ar fi fost silit să tragă, acum, repede, ca să se apere, mâna și ochiul l-ar fi trădat. „E jale! își spuse, deznădăjduit. Încep să-mi pierd controlul. A fost de ajuns o fustă ca să mă dea gata!”

Deschise cea dintâi ușă și se pomeni într-o încăpere care era, desigur, dormitorul-model: un pat larg, dublu, acoperit cu o plapumă înflorată, o masă și câteva scaune cu furnir de nuc, un săculeț brodat, pentru piepteni, și o măsuță de toaletă, cu un pahar de „Lysol” pentru dantura falsă a cuiva. Raven deschise garderoba și simți în nări un miros greu de haine vechi și de naftalină. Merse la fereastra închisă și privi în jos, spre Khyber Avenue, auzind tot timpul cum șușoteau în salonaș Acky și Tiny: puneau desigur ceva la cale. Ochiul lui observă o clipă un individ spătos, dar cam șleampăt, cu o pălărie de fetru i stătea de vorbă cu o femeie, în fața casei de peste drum. Un alt individ apăru din susul străzii și dispăru în curând, împreună cu celălalt. Raven pricepu îndată că erau de la poliție. Poate că nici nu-l zăriseră, poate că făceau o inspecție obișnuită.

Ieși repede pe palier și trase cu urechea: Acky și Tiny amuțiseră. Primul lui gând fu că ieșiseră, poate, din casă, dar încordându-și auzul desluși răsuflarea șuierătoare a bătrânei, undeva, lângă piciorul scării.

Pe palier mai era o ușă. Raven apăsă pe clanță. Ușa era încuiată. N-avea rost să-și mai piardă vremea cu cei doi bătrâni. Trase un glonț în broască și deschise ușa. Înăuntru, nimeni. Era o odăiță obișnuită, ocupată aproape în întregime de un pat dublu și de un cămin ascuns după o grilă de aramă afumată. Se uită

pe fereastră și văzu doar o curticică de piatră, o ladă de gunoi, un zid înalt și plin de funingine (care despărțea casa asta de casa vecină), și lumina sură a zilei în scăpătare. Pe măsuța de toaletă se afla un aparat de radio. Garderobul era gol. Raven pricepu limpede la ce folosea cămăruța. Ceva însă îl făcu să rămână, poate senzația că în odaia asta cuiva îi fusese frică. Era o senzație irezistibilă. Și apoi trebuia să lămurească misterul ușii încuiate: cei doi bătrâni n-ar fi încuiat o odaie goală, dacă aceasta n-ar fi ascuns un indiciu primejdios pentru ei.

Raven întoarse pe toate fețele pernele de pe pat. Cu mâna pe revolver, fremăta la gândul că cineva se chinuise aici. O, cât ar fi vrut să știe! Se simțea jalnic de neputincios, ca orice om care se bizuie exclusiv pe o armă. „Sunt un om cu carte” – vorbele astea îi reveneau, batjocoritoare, în minte. Era convins însă că oricare dintre polițiștii de afară ar fi putut să descopere mai multe decât el în cămăruța asta. Îngenunche și privi sub pat. Nimic. Însăși curățenia din încăpere avea ceva nefiresc; poate că fusese dereticată după săvârșirea unei crime. Până și scoarțele de pe jos păreau să fi fost scuturate.

Se întrebă dacă nu cumva se lăsa dus de închipuire. Poate că fata îi dăruise într-adevăr bătrânei poșeta aceea. Rămânea însă faptul că bătrâna îl mințise în legătură cu noaptea petrecută de fată în casa ei și faptul că inițialele de pe poșetă fuseseră smulse. De asemenea, faptul că încuiaseră ușa. Dar mulți oameni au obiceiul să încuie ușile – contra hoților – având, ce-i drept, grijă să lase cheia afară. Exista, desigur, o explicație pentru toate astea, Raven își dădea seama: la urma urmelor, pentru ce să lași inițialele altei persoane pe o poșetă primită în dar? Când ai mai mulți locatari, e firesc să uiți în care

noapte… Da, existau explicații, dar Raven nu-și putea alunga impresia că în odăița asta se petrecuse ceva și că fusese curățată în grabă, pentru a înlătura niște urme. Și se gândi cu jale că nu putea să cheme poliția pentru a o căuta pe fată. Din pricină că el era un proscris, trebuia și ea să fie la fel. „Dumnezeule! Dac-aș putea!…”

Ploaia biciuind apa Weevil-ului, micul Isus de ghips, lumina după-amiezii stingându-se încet în curticica de piatră, imaginea propriei lui hidoșenii ștergându-se în oglindă, răsuflarea șuierătoare a bătrânei sub scară… „O, de-aș putea s-o văd, măcar o oră!…”

Se întoarse pe palier, dar ceva îl trăgea mereu înapoi, ca și cum ar fi părăsit un loc drag. Izbuti totuși să se urce la etajul al doilea și să cerceteze, pe rând, toate încăperile de-acolo. În fiecare din ele găsi aceleași paturi și dulapuri, același miros stătut de parfum și de articole de toaletă. Într-un singur garderob găsi un baston rupt. Toate odăile astea erau mai prăfuite și mai murdare decât cea pe care-o cercetase adineauri. Raven se opri, cu urechea la pândă, în mijlocul acestor odăi goale. Nu se mai auzea niciun zgomot. Tiny și Acky amuțiseră, așteptându-l să coboare. Raven se întrebă din nou dacă nu cumva se vârâse singur în primejdie, ca un prost. Dar dacă bătrânii ăștia n-aveau nimic de ascuns, de ce nu încercaseră să prevină poliția? Doar îi lăsase singuri, nu aveau de ce să se teamă, atâta timp cât el era sus, și totuși ceva îi reținuse locului, tot astfel cum ceva îl atrăsese pe el în camera de la etajul întâi.

Se întoarse acolo. Se simți mai liniștit după ce încuie ușa și se văzu din nou în spațiul îngust dintre perete și patul comun. Inima îi bătea mai ușor. Putea din nou să reflecteze. Începu să cerceteze cu grijă

încăperea, centimetru cu centimetru. Mută chiar și aparatul de radio de pe măsuță. În clipa aceea auzi un scârțâit pe scări și-și lipi urechea de ușă: cineva, probabil Acky, urca scările treaptă cu treaptă, stângaci de grijuliu. Iată-l traversând palierul – acum era, desigur, lângă ușă, cu urechile ciulite, în așteptare. Cum puteai crede că bătrânii ăștia n-aveau a se teme de nimic?

Ghemuindu-se lângă pat, Raven se târî pe lângă pereți și începu să pipăie cu degetele tapetul lucios, înflorat: auzise că unii își camuflau după tapet câte o nișă secretă. Când ajunse în fața căminului, dădu la o parte grila de aramă. Înăuntru zări un trup de femeie, ghemuit cu picioarele spre grilă și cu partea de sus trasă înspre horn. Primul său gând fu acela al răzbunării: dacă-i chiar Ana și dacă-i moartă, îi va împușca pe bătrâni, pe amândoi, în așa fel încât să moară încet, chinuindu-se.

Se lăsă în genunchi, pentru a putea scoate afară trupul. Mâinile și picioarele îi erau legate zdravăn; o rochie veche, de stambă, fusese vârâtă în chip de căluș în gura fetei, iar ochii-i erau închiși. Smulse întâi călușul, fără să-și poată da seama dacă fata era vie sau moartă. Începu s-o înjure:

— Trezește-te, cățea! Trezește-te! Apoi se aplecă asupra ei, rugător: Trezește-te!

Se temea s-o lase singură. În carafă nu era pic de apă, dar nu putea face nimic. După ce tăie sforile, se așeză lângă fată, pe podea, cu o mână pe revolver și cu cealaltă pe pieptul ei. Se uita țintă la ușă. Simțind că fata respiră sub mâna lui, avu din nou, el însuși, senzația că renaște.

Fata nu știa unde se află.

— Te rog – bâigui ea. Soarele… E prea tare…

În cămăruță nu era de loc soare; în curând avea

să fie prea întuneric ca să se mai poată citi. „Cât o fi stat închisă acolo?” se întrebă el și-și duse palmele deasupra ochilor ei, ca să-i ferească de lumina tulbure a acelui amurg de iarnă.

— Aș vrea să dorm – zise ea, cu un glas obosit. Bine că pot să răsuflu!

— Nu, nu! Trebuie să ieșim de-aici! spuse Raven.

Nu se aștepta însă la încuviințarea ei.

— Bine, dar unde să mergem?

— Văd că nu mă mai ții minte. N-am unde să merg. Dar am să te las într-un loc sigur.

— Am aflat unele lucruri – zise Ana.

Raven își spuse că fata avea în vedere frica, sau moartea, dar ea îi explică destul de limpede, cu o voce din ce în ce mai fermă:

— Era chiar individul despre care vorbeai, Cholmondeley.

— Vasăzică mă recunoști.

Fata însă nu era atentă la vorbele lui. S-ar fi zis că, în lunga ei noapte, repetase tot ce voia să spună în clipa când va fi găsită și că, acum, vorbea pe nerăsuflate, știind că nu era timp de pierdut:

— Am căutat să aflu unde anume lucrează. La nu știu ce firmă, cică. S-a speriat. Da, se vede că lucrează acolo, am uitat numele firmei. Trebuie să-mi amintesc…

— Nu te osteni. Drăguț din partea dumitale. O să-ți amintești. Dar cum se face că nu ți-ai pierdut mințile?… Dumnezeule! Mare curaj ai!

— Până mai adineauri, am ținut minte. Te-am auzit cum mă căutai prin odaie, pe urmă ai ieșit, și am uitat tot.

— Crezi c-ai putea să umbli?

— Sigur că da. Trebuie să ne grăbim.

— Încotro?

— Mă gândisem la tot, în amănunt. O să-mi amintesc eu. Am avut destul timp să mă gândesc la toate.

— Vorbești ca și cum nu ți-ar fi fost de loc frică.

— Știam c-o să fiu găsită până la urmă. Trebuie să ne grăbim. N-avem prea mult timp. M-am gândit la război, mereu.

— Mare curaj ai! repetă el, cu admirație.

Ea începu să-și miște mâinile și picioarele, metodic, ca și cum ar fi urmat un program dinainte stabilit.

— Da, m-am gândit mult la război. Am citit undeva, nu mai țin minte unde, că pruncii nu pot suporta o mască de gaz, pentru că n-are destul aer. Se ridică în genunchi, agățându-se de umărul lui Raven, și adăugă: Nu prea aveam aer acolo și asta mă făcea să văd lucrurile foarte limpede. Mă gândeam că ar trebui să împiedicăm războiul. Știu, e o prostie să-mi închipui că numai noi doi am putea opri războiul, dar de vreme ce nu există altcineva… Parc-aș avea ace în picioare. Asta înseamnă că se trezesc din nou la viață, încercă să se ridice, dar nu izbuti.

Raven o privea cu luare-aminte.

— La ce te-ai mai gândit? o întrebă.

— La dumneata. Aș fi vrut să nu fi plecat de lângă dumneata, lăsându-te așa…

— Credeam că te-ai dus la poliție.

— N-aș face una ca asta.

Ținându-se de umărul lui, izbuti în sfârșit să se ridice în picioare.

— Sunt de partea dumitale – adăugă ea.

— Trebuie să ieșim de-aici. Poți umbla?

— Da.

— Atunci dă-mi drumul. E cineva afară.

Se apropie de ușă, cu revolverul în mână,

ciulindu-și urechile. Cei doi bătrâni avuseseră destul timp ca să urzească un plan. Mai mult timp decât avusese el. Deschise brusc ușa, dar nu zări pe nimeni. De altfel, pe palier era prea întuneric. „Diavolul ăla bătrân stă la pândă într-un colț, ca să mă pocnească-n cap cu vătraiul” – își spuse Raven și dădu să sară, dar se poticni numaidecât de o sfoară întinsă peste pragul ușii. Căzu în genunchi pe podea, cu revolver cu tot. Până să se ridice, Acky îl și izbi în umărul stâng.

Rămase buimăcit, neputând să se miște. Avu însă răgazul să-și spună: „Lovitura următoare o s-o primesc în cap. M-am prostit rău, altminteri ar fi trebuit să mă gândesc la trucul cu sfoara...” Deodată auzi glasul Anei:

— Aruncă vătraiul!

Se ridică anevoie în picioare. Fata luase de pe jos revolverul, îndreptându-l spre Acky.

— Ești grozavă! îi spuse Raven uimit.

Din josul scării se auzi vocea bătrânei:

— Acky, unde ești?

— Dă-mi arma – șopti Raven. Coboară scările, n-ai de ce să te temi de cățeaua aia bătrână!

Și porni după ea, cu revolverul ațintit mereu asupra lui Acky, deși nu mai era nevoie: bătrânii își consumaseră muniția.

— Dacă s-ar fi clintit, i-aș fi vârât un glonț în burtă – zise Raven, cu părere de rău.

— Nu m-ar fi impresionat – răspunse Ana. Aș fi făcut-o eu însumi.

— Ești o fată grozavă.

Aproape că uitase de agenții pe care-i zărise pe stradă. Dar când puse mâna pe clanță, își aminti de ei și spuse:

— Va trebui, poate, s-o șterg repede, dacă poliția așteaptă afară. Și adăugă, fără să stea mult pe

gânduri, convins că putea avea încredere în ea: Am găsit un adăpost pentru la noapte. În curtea depoului căilor ferate. O magazie părăsită. Te aștept astă-seară lângă gard, la vreo cincizeci de metri de gară.

Și deschise ușa. Pe stradă nu era nimeni. Ieșiră împreună și merseră prin mijlocul străzii pustii și întunecate.

— L-ai zărit pe individul ăla din pragul casei de peste drum? îl întrebă Ana.

— Da, l-am zărit.

— Mi s-a părut că seamănă cu… dar e, oare, cu putință?

— Mai era unul, în celălalt capăt al străzii. Sunt sigur că erau de la poliție, dar nu m-au recunoscut. Altminteri ar fi încercat să mă prindă.

— Și ai fi tras?

— Sigur c-aș fi tras. Dar nu m-au recunoscut. Strașnic i-am mai păcălit!

Și Raven începu să râdă, simțind în gâtlej umezeala nopții.

Dincolo de podul de cale ferată se vedeau luminile orașului, dar în locul unde se aflau ei nu era decât lumina cenușie a asfințitului. Se auzea pufăitul unei locomotive trase pe o linie de garaj.

— Nu pot merge departe – zise Ana. Îmi pare rău. Cred că sunt totuși cam bolnavă.

— Nu mai e chiar așa mult – o încurajă Raven. Era acolo o scândură care se clătina. Am fixat-o singur, azi-dimineață. Sunt și saci înăuntru, știi? O mulțime de saci. O să ne simțim ca acasă.

— Ca acasă?

Raven tăcu. Pipăind zidul smolit al curții depoului, mergea îngândurat: își amintise de bucătăria de la subsol și de imaginea maică-si, sângerând pe masă. Nu se ostenise nici măcar să

încuie ușa: nu-i păsa de el! Săvârșise și el, la vremea lui, destule fapte urâte, dar nu fusese niciodată în stare de atâta ticăloșie. Poate că, într-o bună zi, o să fie… Ar începe, atunci, o nouă viață, căci n-ar mai fi hărțuit de asemenea amintiri ori de câte ori cineva pomenea cuvântul „moarte”, „sânge”, „răni” sau „acasă”.

— E cam pustie casa asta – zise Ana.

— Nu trebuie să te terni de mine – îi spuse Raven. N-am să te rețin. O să șezi puțin și-o să-mi povestești ce ți-a făcut Cholmondeley, iar după aceea poți pleca unde vrei.

— N-aș avea putere să merg mai departe, chiar dacă m-ai plăti.

Raven fu nevoit s-o apuce de umeri și s-o rezeme de zidul smolit. Ar fi vrut să-i insufle o parte din voința lui inepuizabilă.

— Curaj! Aproape c-am ajuns.

Tremurând de frig, o sprijinea cu toată puterea lui. Încercă să-i vadă fața pe întuneric.

— În magazie te vei putea odihni – îi spuse. Sunt o mulțime de saci acolo.

Avea aerul unui proprietar care vorbește cu mândrie despre casa lui, cumpărată cu bani grei sau construită cu propriile-i mâini.

2

Mather se trase înapoi în pragul întunecos. Într-un fel, era mai rău decât se temuse. Își duse mâna la revolver. Trebuia doar să facă un pas și să-l aresteze pe Raven – sau să tragă în el, dac-ar fi încercat să fugă. Numai că, fiind polițist, Mather nu putea să tragă primul. Saunders îl aștepta la capătul străzii. Ceva mai încolo, un agent în uniformă îi aștepta pe amândoi. Dar Mather nu se clinti. Îi lăsă pe fugari să se depărteze pe stradă, încredințați că erau singuri.

După un timp, porni pe urmele lor, iar când ajunse la colț, îl luă și pe Saunders.

— La d-d-dracu’! mârâi acesta.

— Nu-i decât Raven, cu Ana – îl liniști Mather.

Scapără un chibrit și-și aprinse țigara pe care-o ținea între buze de vreo douăzeci de minute încoace. Abia îi putea vedea pe bărbatul și femeia care coborau strada întunecoasă din preajma depoului. Undeva, dincolo de ei, se mai aprinse un chibrit.

— I-am înconjurat – zise Mather. Nu mai au cum să ne scape.

— Vreți să-i p-p-prindeți pe-amândoi?

— Nu putem trage din pricina fetei. Îți dai seama ce tărăboi ar face ziarele dac-am răni o femeie? Altceva ar fi dacă individul ar fi comis o crimă…

— Trebuie să fim atenți cu logodnica dumneavoastră – rosti Saunders, fără să se bâlbâie.

— Mergi înainte – îi zise Mather. Să nu-i lăsăm să se depărteze prea mult. Nu mă mai gândesc la ea, te asigur. Frumos m-a mai dus da nas! Mă întreb doar cum ar fi mai bine să procedăm cu Raven și cu complicii pe care i-a găsit la Nottwich. Dacă vom fi siliți să tragem, vom trage.

— S-au oprit – anunță Saunders.

Avea vederea mai ageră decât Mather.

— Dacă l-aș fugări, crezi c-ai putea să pui mâna pe el?

— Nu – răspunse Saunders, grăbind pasul. A scos scândura. Acum intră amândoi prin deschizătură.

— Nu te speria. O să-i urmăresc. Du-te de fă rost de încă trei oameni și postează-l pe unul dintre ei în fața magaziei, ca să-l pot găsi. Toate porțile depoului sunt păzite acum. Adu-i pe ceilalți înăuntru. Dar fără zgomot.

Auzea cum scârțâie zgura sub pașii celor doi. Nu-

i putea urmări ușor din pricina zgomotului propriilor săi pași. Cei doi dispărură înapoia unui vagon. Lumina era din ce în ce mai slabă. Mather zări deodată umbrele lor mișcătoare și auzi șuieratul unei locomotive, care-l învălui într-un nor de fum, ca un panaș cenușiu. O clipă, avu senzația că umblă printr-o negură montană. Fața-i era umezită de un abur cald și murdar. Când aburul se risipi, nu-i mai văzu pe cei doi. Își dădea seama cât de greu trebuie să fie să găsești pe cineva în depou, noaptea. Peste tot erau vagoane; poate că se strecurasem într-unul dintre ele și stăteau ascunși. Mather se lovi la fluierul piciorului și înjură încet. În clipa aceea auzi, destul de deslușit, glasul Anei:

— Nu pot să merg mai departe.

Între ei nu erau decât vreo câteva vagoane.

În curând, pașii se auziră din nou – pașii grei ai unuia care poartă o povară.

Mather se sui în vagon și privi spre încrengătura aceea de linii ferate, hangare, movile de cărbuni și de cocs – un deșert dezolant, un fel de țară a nimănui prin ale cărei cioturi de fier și-ar fi croit drum un soldat purtând în brațe un camarad rănit. Mather îi observa cu un ciudat sentiment de rușine, ca și cum ar fi fost un spion. Umbra aceea firavă, care șchiopăta, era un om ce părea s-o cunoască pe fata îndrăgită de Mather. Între aceasta și omul urmărit exista așadar un soi de legătură.

„Câți ani o să capete pentru furtul ăla?” se întreba Mather. Nu mai voia să tragă. „Săracul, o fi desigur frânt de oboseală și caută, probabil, un loc unde să se odihnească!” Iată că l-a și găsit: o mică gheretă de scânduri, ridicată între linii, pentru muncitori.

Mather scăpără un chibrit și Saunders veni

numaidecât lângă el, așteptând ordine.

— Au intrat în ghereta asta – îi comunică Mather. Postează-i pe oameni. Dacă cei doi încearcă să iasă, pune mâna pe ei. Dacă nu, așteaptă să se lumineze de ziuă. N-avem nevoie de accidente.

— Dumneavoastră nu rămâneți?

— O să-ți fie mai ușor fără mine. Rămân la comisariat peste noapte. Și adăugă, cu blândețe în glas: Nu te mai gândi la mine. Mergi înainte și ai grijă de dumneata. Ți-ai luat revolverul?

— Firește.

— O să-ți trimit oameni. Mă tem c-o să-ți fie cam frig, dar n-are rost să intri cu forța în gheretă. S-ar putea ca ăla să tragă, încercând să fugă.

— E o lovitură g-g-grea pentru d-d-dumneavoastră!

Se făcuse noapte, iar întunericul atenua dezolanta pustietate a depoului. În gheretă, niciun semn de viață, nicio lumină. Saunders ar fi putut crede că ghereta nici nu există; stând rezemat cu spatele de un vagon, pentru a se feri de vânt, auzea răsuflarea polițistului celui mai apropiat și-și repeta în gând, ca să-și treacă vremea (în gând nu se bâlbâia niciodată), un vers dintr-o poezie pe care-o învățase la școală și în care era vorba despre un turn negru:

Rău mai era, de suferea atâta!

„Iată un vers încurajator” – își spunea. Nici nu se putea găsi unul mai potrivit pentru oamenii din tagma lui. Nu degeaba îl ținuse minte.

3

— Cine vine la masă, draga mea? întrebă prefectul, vârându-și capul pe ușa dormitorului.

— Ce-ți pasă? Ai face mai bine să te îmbraci – îi

răspunse doamna Calkin.

— Mă întrebam, draga mea, dacă…

— Dacă ce? îi tăie vorba nevastă-sa, autoritară.

— Dacă ai învățat-o pe noua slujnică să-mi spună „maior”. „Maiorul Calkin”…

— Ai face mai bine să te grăbești.

— Sper că nu-i vorba iarăși de primăreasă – bombăni prefectul, târându-se, mâhnit, spre baie.

Se răzgândi însă și coborî pe furiș în sufragerie, ca să arunce o privire în bufetul cu băuturi. Dacă era invitată primăreasa, n-o să fie nicio băutură. Piker, primarul, nu mai călca pe la el: nici nu era de mirare. „Ce-ar fi să trag o dușcă, dacă tot sunt aici?” își spuse prefectul și dădu repede pe gât un păhărel, pe care-l clăti apoi cu puțin sifon și-l șterse cu batista. După ce puse paharul lângă tacâmul pregătit pentru primăreasă, chemă la telefon comisariatul.

— Ceva nou? întrebă el, într-o doară.

Știa că n-aveau nevoie de el acolo, ca să-i ceară sfatul. Auzi vocea comisarului:

— I-am găsit ascunzătoarea. Am înconjurat locul. Așteptăm până se luminează.

— V-aș putea fi de folos cu ceva? Vrei să vin la comisariat, ca să discutăm?

— Nu-i nevoie, sir.

Decepționat, agăță receptorul în furcă, mirosi paharul primăresei (nu, ea n-o să bage de seamă!) și urcă scările. „Maiorul Calkin!” își spuse el, gânditor. Din nenorocire, maiorul Calkin e sub papuc… Privind pe fereastra camerei lui la șiragul de lumini ale Nottwichului, își aminti fără să vrea de război, de tribunalul militar, de zilele plăcute când băga groaza în cei ce refuzau să facă armata. Uniforma lui era încă în dulap, atârnată lângă fracul pe care-l îmbrăca o dată pe an, la agapa Clubului Rotary, când se mai

putea amesteca printre „băieți”. Un vag miros de naftalină îi gâdila nările. Deodată se înveseli. „Dumnezeule! își spuse. De azi într-o săptămână s-ar putea să înceapă… O să le arătăm noi din ce stofă suntem făcuți! Mă întreb dacă uniforma îmi mai vine bine.”

Nu se putu împotrivi ispitei de a-și trage tunica peste pantalonii de seară. Era cam strâmtă, desigur, dar imaginea din oglindă nu era de loc urâtă. Va trebui să lărgească puțin tunica, atâta tot. Cu influența pe care-o avea în district, va reuși să poarte din nou uniforma, de azi în două săptămâni. Cu puțin noroc, va fi mai ocupat decât fusese vreodată în războiul trecut.

— Ce faci acolo, Joseph? o auzi el pe nevastă-sa.

O zări în oglindă; stătea în prag, într-o atitudine statuară, cu noua ei rochie de seară, croită din mătase neagră, cu paiete de aur. Avea aerul unui manechin enorm, expus într-o vitrină.

— Scoate-o numaidecât de pe tine! îi strigă ea. Ai să miroși toată seara a naftalină! Primăreasa e jos și se dezbracă, iar Sir Marcus poate sosi dintr-o clipă în alta…

— Trebuia să mă previi! zise prefectul. Dac-aș fi știut că vine și Sir Marcus… Cum de-ai reușit să-l atragi pe bătrân?

— S-a invitat singur – explică doamna Calkin, cu mândrie. Tocmai de aceea i-am telefonat primăresei.

— Piker nu vine?

— N-a dat pe-acasă toată ziua.

Prefectul își scoase tunica și o agăță cu grijă în cuier. Dacă războiul ar fi continuat încă un an, ar fi fost avansat la gradul de colonel: se avusese foarte bine cu statul-major al regimentului, fiindcă aproviziona popota cu articole de băcănie, la un preț

nu cu mult superior celui de cost. În următorul război, avea să capete, desigur, gradul de colonel atât de mult râvnit.

Zgomotul făcut de mașina lui Sir Marcus pe prundișul aleii îl sili să coboare. Primăreasa își căuta sub divan cățelușul pechinez, care se ascunsese de frica străinilor. Ședea în genunchi și șoptea cu glas mieros:

— Chinezoiule! Chinezoiule!

„Chinezoiul” mârâia, nevăzut.

— Ia te uită! zise prefectul, încercând să fie afabil. Ce-i cu Alfred?

— Alfred? îngână primăreasa, ieșind de sub divan. Nu-i Alfred, ci „Chinezoiul” A! Întrebi de Alfred? Păi, iar a dispărut – adăugă ea, repede.

De obicei, nu pricepea imediat ceea ce i se spunea.

— Cine? „Chinezoiul”?

— Nu, Alfred.

Nu puteai ajunge prea departe cu primăreasa.

Doamna Calkin își făcu apariția.

— L-ai prins, draga mea? întrebă ea.

— Nu, iar a dispărut – zise prefectul. Dacă despre Alfred întrebi…

— E sub divan – spuse primăreasa. Nu vrea să iasă de-acolo.

— Trebuia să te previn, draga mea – zise doamna Calkin. Credeam, firește, că știi cât de mult detestă Sir Marcus câinii. Să nu-i vadă în ochi! Natural că, dacă stă liniștit acolo…

— Sărăcuțul de el! oftă doamna Piker. E atât da sensibil, încât a priceput de îndată că-i nedorit în casa asta.

Prefectul simți, deodată, că nu mai poate suporta.

— Alfred Piker e cel mai bun prieten al meu. Îți interzic să spui că-i nedorit în casa asta!

Nimeni însă nu-l luă în seamă: servitoarea anunțase că a sosit Sir Marcus.

Sir Marcus intră în vârful picioarelor. Era un bărbat foarte bătrân și bolnav, cu o bărbiță albă ce semăna cu pufușorul unui pui de găină. Ai fi zis că se uscase în hainele lui ca o nucă în coajă. Vorbea cu un foarte vag accent străin, deși cu greu ți-ai fi putut da seama dacă era evreu sau dintr-o străveche familie engleză. Dădea impresia unui om rafinat de contactul cu numeroase orașe: se lipise de el ceva din Ierusalim, dar și ceva din St. James[15] precum și ceva din Viena sau din vreun gheto din Europa centrală, iar unele gesturi vădeau că frecventase cele mai exclusive cluburi din Cannes.

— Ce drăguț din partea dumitale, doamnă Calkin, că mi-ai dat prilejul să…

Vorbea în șoaptă, așa că era greu să auzi ce spune. Ochii lui bătrâni și solzoși îi cuprindeau pe toți în aceeași privire.

— Am sperat totdeauna că voi face cunoștință cu…

— Sir Marcus, permiteți-mi să v-o prezint pe doamna primar.

Bătrânul se înclină cu grația nițeluș cam servilă a unui cămătar venit în saloanele doamnei de Pompadour.

— O persoană atât de cunoscută în orașul Nottwich!

Nu era nimic ironic sau condescendent în vorbele lui. Sir Marcus era pur și simplu bătrân. Pentru el, toți oamenii erau la fel. Nu se ostenea să facă vreo deosebire între ei.

---

15 Palatul regal englez şi cartierul aristocratic din jurul lui.

— Vă credeam pe Riviera, Sir Marcus – zise prefectul pe un ton jovial. Serviți un sherry. Doamnelor n-are rost să le ofer…

— Nu beau – șuieră Sir Marcus. (Prefectul se întunecă la față.) Abia acum două zile m-am întors.

— Umblă zvonuri despre război, nu-i așa? Câinilor le place să latre…

— Joseph! i-o tăie doamna Calkin, aruncând o privire semnificativă spre divan.

Ochii solzoși ai bătrânului se limpeziră puțin.

— Da, da, zvonuri – spuse el.

— Văd, Sir Marcus, că ați mai angajat oameni la Oțelăriile Midland.

— Așa mi s-a spus și mie – murmură Sir Marcus.

Slujnica vesti că masa e servită. Forfota oamenilor îl făcu să tresară pe cățeluș, care mârâi sub divan. Timp de câteva clipe, toți se uitară, cu moartea-n suflet, la Sir Marcus. Acesta, însă, nu auzise – sau poate că mârâitul răzbise totuși până-n subconștientul lui, căci îi șopti doamnei Calkin, cu ură, în timp ce-o conducea spre sufragerie:

— Câinii mă alungă…

— Joseph, oferă-i doamnei Piker o limonadă – zise doamna Calkin.

Prefectul se uită nervos la primăreasă; aceasta păru cam nedumerită de gustul limonadei, dar mai sorbi o dată.

— Ce limonadă grozavă! exclamă ea. Zău, are o aromă!

Sir Marcus trecu mai departe castronul cu supă, apoi tava cu pește. Când se servi „entrée”-ul, se aplecă deasupra vazei de flori argintate, pe care erau gravate cuvintele: „Lui Joseph Calkin, din partea colaboratorilor săi de la «Calkin & Calkin», cu ocazia…” (inscripția înconjura vaza, așa că nu se

vedea în întregime) și șopti:

— Aș putea căpăta un pesmet și puțină apă caldă? Doctorul nu-mi îngăduie să mănânc nimic altceva seara.

— Ce ghinion! exclamă prefectul. Nimic nu-i mai recomandabil, la bătrânețe, decât mâncarea și băutura…

Se uită cu jale la paharul său gol: ce viață! O, dac-ar fi putut să evadeze, să stea puțin cu „băieții”, să-și aducă și el contribuția la discuții, dovedind că-i bărbat!

— „Chinezoiul” s-ar delecta cu oasele astea! zise deodată primăreasa, și simți numaidecât că se sufocă.

— Cine-i „Chinezoiul”? întrebă Sir Marcus.

— Doamna Piker are un pisoi adorabil – se grăbi să explice amfitrioana.

— Îmi pare bine că nu-i un câine – șuieră Sir Marcus. Detest câinii, mai ales câinii pechinezi – adăugă el, fluturându-și în aer mâna ofilită, care ținea un pesmet cu brânză. Hau! Hau! Hau! izbucni bătrânul, cu o ură feroce.

Apoi sorbi puțină apă caldă.

Omul acesta se lipsea aproape de orice plăceri. Emoția lui cea mai puternică era ura, iar țelul lui suprem era să se apere – să-și apere averea, existența, bruma de vitalitate pe care o dobândea în fiece an sub soarele de la Cannes. Ar fi fost mulțumit să mănânce pesmeți cu brânză până la capătul zilelor sale, dacă în felul acesta și-ar fi putut prelungi viața.

„Nu mai are multe zile bătrânul” – își spunea prefectul, privindu-l pe Sir Marcus cum își muia în apă ultima fărâmă de pesmet și-și scotea din buzunarul vestei o cutiuță plată de aur, din care lua o pastilă albă. „Are inima slabă, se vede după cum vorbește” – își zise prefectul, amintindu-și că bătrânul călătorea

totdeauna cu un vagon special când mergea cu trenul și că folosea un fotoliu pe rotile pentru a circula, încet, pe lungile coridoare ale Oțelăriilor Midland. Prefectul îl întâlnise de mai multe ori, la niște recepții oficiale; după greva generală, Sir Marcus dăruise poliției un gimnaziu complet utilat, drept răsplată pentru serviciile ei; bătrânul îl vizita însă pentru prima oară acasă.

Toată lumea știa o mulțime de lucruri despre Sir Marcus. Partea proastă era că lucrurile astea se băteau cap în cap. Unii îl credeau de origine greacă, din pricina prenumelui său, alții erau convinși că se născuse într-un ghetou. Asociații lui afirmau că descinde dintr-o veche familie englezească. Nasul lui nu dovedea nimic: o mulțime de asemenea nasuri puteau fi văzute în Cornwall și în regiunile de vest ale țării. Numele lui nu figura de loc în anuarele *Who's Who*, iar un ziarist intrepid, care încercase odată să-i scrie biografia, descoperise în registre anumite goluri bizare.

Era imposibil să urmărești vreunul din zvonuri până la izvorul lui. Exista o lacună chiar și în arhivele judiciare ale Marsiliei, unde, potrivit unui zvon, Sir Marcus fusese, în tinerețea lui, trimis în judecată pentru furt, de către un client al unei case de toleranță.

Omul acesta, care era unul dintre cei mai mari bogătași din Europa, ședea acum în sufrageria mobilată greoi, în stil „eduardian”, și-și scutura de pe haină firimiturile de pesmet. Nimeni nu-i cunoștea vârsta – afară, poate, de dentistul său: prefectul era de părere că vârsta omului se poate ghici după dinți. Probabil însă că bătrânul purta dinți falși: încă o lacună, pe lângă cele din registre.

— Să-i lăsăm pe domni la băuturile lor – zise

doamna Calkin, pe un ton jovial, ridicându-se de la masă și fulgerându-l pe soțul ei cu o privire-avertisment. Presupun, totuși, că au de vorbit despre o mulțime de lucruri.

Când ușa se închise, Sir Marcus spuse :

— Sunt sigur c-am văzut-o undeva pe cucoana aceea, cu un câine.

— Îmi permiteți să beau puțin porto? îl întrebă prefectul. Nu-mi place să beau de unul singur, dar dacă realmente nu doriți… Serviți un trabuc?

— Nu, nu fumez – șuieră Sir Marcus. Voiam să vorbesc cu dumneata între patru ochi, în legătură cu individul acela, pe nume Raven. Davis e cam neliniștit. L-a văzut pe individ, cu totul întâmplător, în biroul unui prieten, îndată după furtul de pe Victoria Street. Raven a intrat acolo cu un pretext oarecare. Davis se teme că nebunul ăla umblă să se descotorosească de el… Ca de unicul martor.

— Spuneți-i că n-are de ce să se teamă – zise prefectul, mândru, turnându-și din nou vin în pahar. Individul e ca și prins. Știm unde se ascunde, chiar în clipa asta. E înconjurat. Așteptăm doar să se lumineze, căci atunci o să iasă și singur…

— De ce să așteptați? șopti Sir Marcus. N-ar fi mai bine să puneți numaidecât mâna pe dobitocul ăla?

— E înarmat, știți? Pe întuneric, orice se poate întâmpla… Ar putea să tragă orbește, ca să scape. Și mai e ceva. Are cu el o fată. Ar fi nu știu cum dacă el ar fugi, iar fata ar fi împușcată.

Sir Marcus își înclină capul bătrân deasupra mâinilor ce i se odihneau pe masă, fără niciun pesmet, fără nicio pastilă, fără niciun pahar cu apă caldă.

— Aș dori să înțelegi – adăugă el cu blândețe. Într-un fel, *noi* suntem răspunzători. Din cauza lui Davis. Dacă s-ar întâmpla ceva neplăcut, dacă fata ar

fi omorâtă… toți banii noștri ar fi la dispoziția poliției. În cazul unei anchete judiciare, ați avea cel mai bun avocat… Am și prieteni, după cum cred că presupui…

— Ar fi mai bine să așteptăm până mâine dimineață, Sir Marcus. Vă rog să aveți toată încrederea, înțeleg situația. Am fost în armată, știți…

— Da, mi-am dat seama.

— S-ar părea că bătrânului buldog i-a venit din nou poftă să muște, nu-i așa? Slavă Domnului că avem un guvern curajos!

— Da, da… Acum, războiul e aproape sigur, după părerea mea…

Ochii solzoși ai bătrânului se întoarseră spre sticla cu vin.

— N-aș vrea să te-mpiedic să-ți bei vinul, domnule maior.

— Bine, Sir Marcus, atunci o să mai beau un păhărel, ca înainte de culcare.

— Sunt foarte bucuros de veștile bune pe care mi le-ai dat – zise Sir Marcus. Faptul că un bandit înarmat se plimbă liber pe străzile Nottwichului este de natură să neliniștească. Nu trebuie, domnule maior, să pui în primejdie viața vreunuia dintre oamenii dumitale. E preferabil să piară acest… parazit, decât vreunul dintre ei.

Sir Marcus se lăsă deodată pe spătarul scaunului și începu să gâfâie ca un pește pe uscat:

— Repede, o pastilă! Repede, te rog!

Prefectul îi scoase din buzunar cutiuța de aur, dar nu mai era nevoie: Sir Marcus își venise în fire, așa că-și scoase singur o pastilă.

— Să vă chem mașina, Sir Marcus?

— Nu, nu-i niciun pericol – șopti bătrânul. Atâta doar, că mă doare… Ce spuneam? urmă el, privind cu niște ochi năuci firimiturile de pe pantaloni. A, da, nu

trebuie să primejduiești viața oamenilor dumitale, sunt băieți buni, iar țara o să aibă nevoie de ei.

— Adevărat.

— După mine – șopti Sir Marcus, cu venin în glas – nemernicul ăla e un trădător. În clipa de față, e nevoie de fiece om. Eu, unul, l-aș trata ca pe-un trădător.

— Da, e un punct de vedere.

— Nu mai bei un păhărel, domnule maior?

— Ba da, cred că da.

— Când te gândești câți oameni valizi vor fi împiedicați să-și facă datoria față de țară din pricina acestui individ, chiar dacă nu-l va împușca pe niciunul! Gardieni, paznici… Atâția oameni hrăniți și cazați pe socoteala statului, în vreme ce alții…

— …își dau viața… Aveți dreptate, Sir Marcus.

Cuvintele patetice ale bătrânului îi mergeau la inimă. Își aminti de uniforma atârnată în garderob: nasturii cu efigia regelui trebuiau lustruiți. Prefectul simțea încă în nări mirosul de naftalină.

— „E undeva un colț de câmp străin”… Știa Shakespeare ce spune. „Bătrânul Gaunt, cel mort la timp…”[16]

— Mult mai bine ar fi, domnule maior, ca oamenii dumitale să nu-și asume niciun risc; să tragă de îndată ce-l vor vedea. Buruiana rea trebuie smulsă din rădăcină!

— Da, ar fi mult mai bine așa.

— Ești un tată pentru oamenii dumitale.

— Așa mi-a spus și Piker odată, înțelegând însă cu totul altceva… Aș dori să beți un păhărel cu mine,

---

16 Personajul citează anapoda, întâi dintr-o poezie a lui Rupert Brooke (poet englez, 1887-1915): „Dac-o să mor, să vă gândiți atât:/ Că, undeva, pe-un câmp străin, e-un colţ/ Care-i în veci englez...", apoi un vers din tragedia shakespeariană „*Richard al II-lea*“.

Sir Marcus! Sunteți un om înțelegător. Știți ce se petrece în sufletul unui ofițer, căci am fost, cândva, în armată…

— Poate că vei fi din nou, de azi într-o săptămână.

— Știți ce simte un om într-o asemenea situație. N-aș vrea, Sir Marcus, să existe vreo umbră între noi. Aș dori să vă spun ceva, ceva care-mi apasă conștiința: sub divan era un câine…

— Un câine?

— Un câine pechinez, poreclit „Chinezoiul”. Nici nu știu cum…

— Păi, doamna spunea că-i un pisoi.

— Nu voia să știți.

— Nu-mi place să fiu păcălit – zise Sir Marcus. O să mă ocup eu de Piker, la alegeri…

Și scoase un mic suspin de oboseală, ca și cum ar fi avut prea multe lucruri de care trebuia să se ocupe, prea multe socoteli de încheiat, prea multe probleme – întinzându-se pe o nesfârșită perioadă de timp, din care trăise până acum atâția ani, de la ghetou încoace și de la bordelul din Marsilia, dacă zvonurile privitoare la un ghetou și la un bordel vor fi fost întemeiate.

— Așadar, vei telefona numaidecât la comisariat, ca să le spui să tragă în tâlharul acela, de îndată ce se va arăta? murmură el pe neașteptate. Spune-le că-ți asumi întreaga răspundere. Voi avea eu grijă de dumneata…

— Nu-mi dau seama cum aș putea…

Mâinile bătrânului se agitară, nervoase: erau atâtea lucruri de făcut, de aranjat…

— Ascultă-mă! Nu fac niciodată promisiuni decât când le pot îndeplini. Există, la o depărtare de zece mile de-aici, un centru de instrucție militară. Îți pot

asigura numirea în fruntea acestui centru, cu gradul de colonel, de îndată ce va izbucni războiul.

— Dar colonelul Banks?

— Va fi transferat în altă parte.

— Vreți să spuneți că, dacă telefonez…

— Nu, vreau să spun: dacă reușești…

— Adică, dacă individul va muri?

— Viața lui n-are importanță. E un ticălos, un ticălos tânăr. N-ai niciun motiv să șovăi. Mai bea un păhărel…

Prefectul întinse mâna după sticlă. „Colonelul Calkin” – își spuse el în gând, dar cu mai puțină încântare decât ar fi crezut. Fără voia lui, îl năpădiră alte amintiri. Era un bărbat sentimental, între două vârste. Își amintea de numirea lui în postul de prefect: deși fusese „aranjată”, desigur, la fel cum avea să fie și numirea lui la conducerea acelui centru de instrucție, se simțea totuși mândru că-i în fruntea uneia dintre cele mai bune unități polițienești din țară.

— Nu, prefer să nu mai beau – zise el, moale. Vinul mă-mpiedică să dorm, și-apoi soția mea…

— Ei bine, colonele – îl întrerupse bătrânul, clipind din ochi – te vei putea bizui pe mine în orice chestiune.

— Aș dori din suflet – spuse prefectul cu glas rugător – aș dori să vă fiu pe plac, Sir Marcus, dar nu văd cum aș putea… Poliția nu poate face una ca asta.

— Nu se va ști niciodată.

— Cred, de altfel, că nici n-au să-mi asculte ordinul… într-o chestiune ca asta.

— Vrei să spui că, în poziția dumitale, n-ai nicio *autoritate?* șopti Sir Marcus, cu uimirea unui om care își exercitase totdeauna autoritatea asupra subalternilor săi mai tineri.

— Aș dori să vă servesc.

— Telefonează! Oricum, poți încerca să te folosești de influența dumitale. Nu cer niciodată unui om mai mult decât poate face.

— E o echipă întreagă, băieți de ispravă cu toții – zise prefectul. Seara, mă duc adesea la comisariat și beau un păhărel cu ei. Buni băieți. Și ageri, neasemuit de ageri. Au să-l prindă pe individ, Sir Marcus, fiți fără teamă!

— Au să-l prindă mort?

— Viu sau mort. N-au să-l lase să fugă. Sunt băieți de ispravă.

— Dar individul trebuie să moară!

Sir Marcus strănută și izbuti cu mare greutate să-și tragă sufletul. Epuizat, se lăsă din nou pe spătar, gâfâind.

— Nu pot să le cer așa ceva, Sir Marcus. Ar fi ca o crimă…

— Absurd!

— Serile petrecute la comisariat cu băieții contează mult pentru mine. Nu m-aș mai putea duce acolo după ce-aș face așa ceva. Prefer să rămân ceea ce sunt. În orice caz, voi fi numit judecător la un tribunal. Atâta timp cât vor fi războaie, vor fi și dezertori.

— Nu vei căpăta niciun fel de slujbă! zise Sir Marcus. Voi avea eu grijă de asta!

Din cămașa de seară a prefectului se ridică un iz de naftalină, parcă în batjocură.

— Voi avea grijă, de asemenea, să nu mai fi nici prefect. Și ca Piker să nu mai fie primar… Hai, mai bea un păhărel – adăugă el, scoțând pe nas un șuier ciudat: era prea bătrân ca să râdă, ca să-și supună plămânii la un efort inutil.

— Nu, cred că-i mai bine să mă abțin. Uitați ce-o să fac, Sir Marcus: o să postez câțiva detectivi la

biroul dumneavoastră și-o să pun să-l păzească pe Davis.

— Nu prea îmi pasă mie de Davis – zise bătrânul. Vrei să fii bun să-mi chemi șoferul?

— Aș fi bucuros să vă servesc, Sir Marcus!… Nu vă luați rămas bun de la doamne?

— Nu, nu! șuieră bătrânul. Cu câinele ăla acolo…

Prefectul trebui să-l ajute să se ridice și-i întinse bastonul; în bărbița bătrânului rămăseseră câteva firimituri uscate.

— Dacă-ți schimbi încă astă-seară părerea, mă poți chema la telefon. Voi fi treaz.

„La vârsta lui – își spunea prefectul, compătimitor – vezi, firește, cu totul altfel moartea; ea te pândește în fiece moment: un pas greșit pe trotuarul lunecos, sau chiar în baie, sub forma unei bucăți de săpun… I se pare, desigur, destul de firesc să-mi ceară un asemenea serviciu. La bătrânețe, nu mai judeci lucrurile normal: cererea lui e scuzabilă…” Când îl văzu însă pe Sir Marcus mergând pe alee și intrând în limuzina-i spațioasă, cu ajutorul șoferului, nu se putu opri să nu-și spună: „Colonele Calkin, colonele Calkin…” Iar peste o clipă adăugă: „C.B.”[17]

Câinele lătra în salon. Îl scoseseră, pesemne, de sub divan. Era un câine de rasă, foarte nervos; când un străin îi vorbea prea aspru, sau pe neașteptate, începea să alerge de jur împrejurul lui, făcând spume la gură și urlând îngrozitor de omenește, în timp ce mătura cu blănița covorul, întocmai ca un aspirator.

„M-aș putea strecura afară, ca să beau un păhărel cu băieții” – își spuse prefectul. Dar gândul acesta nu izbuti să-i alunge tristețea și nehotărârea. Oare Sir Marcus putea să-i răpească până și această plăcere? De fapt, i-o și răpise. Copleșit de astfel de

---

17 *Companion of the Bath:* ordin nobiliar în Anglia.

gânduri, nu se simțea în stare să dea ochi cu comisarul sau cu inspectorul.

Merse în biroul lui și se așeză lângă telefon. Peste cinci minute, Sir Marcus va fi acasă… De vreme ce viața îi și răpise atâtea bucurii, prefectul nu mai avea mare lucru de pierdut acceptând… Ședea însă acolo, nefăcând nimic: un mic profitor rotofei, care făcea pe grozavul, deși era sub papucul nevesti-si. Aceasta își vârî capul pe ușă.

— Ce faci aici, Joseph? Vino imediat și fă-i conversație doamnei Piker!

4

Sir Marcus locuia, împreună cu valetul său, ce i slujea și de infirmier, la ultimul etaj al uriașului imobil de pe strada Tăbăcăriilor. Era singura lui locuință. Când pleca la Londra, trăgea la hotelul „Claridge”, iar când pleca la Cannes, poposea la „Ritz”,

Valetul îl aștepta la intrarea imobilului, cu jilțul său pe rotile. După ce-l ajută să se așeze, împinse jilțul în ascensor, apoi pe coridorul ce ducea spre birou. În încăpere nu era prea cald – temperatura fusese reglată. Teleimprimatorul țăcănea încet lângă masa de lucru. Perdelele nu erau trase, iar pe ferestrele mari, cu două rânduri de geamuri, se vedea cerul nocturn așternut deasupra Nottwichului și sfâșiat de reflectoarele aerodromului din Hanlow.

— Te poți duce la culcare, Mollison. Eu n-o să dorm.

Sir Marcus dormea foarte puțin în ultima vreme. La zilele numărate pe care le mai avea de trăit, câteva ore de somn însemnau foarte mult. De altfel, nici nu prea simțea nevoia să doarmă. Nicio oboseală fizică nu-l silea să se odihnească.

Cu telefonul la îndemână, începu să citească, întâi memorandumul de pe birou, pe urmă benzile

telegrafice. În memorandum era vorba de măsurile luate în legătură cu exercițiul aerian programat pentru a doua zi dimineață. Toți salariații de la parter, care puteau fi chemați să lucreze afară, primiseră deja măști de gaze. Sirenele urmau să sune alarma curând după începerea lucrului în birouri. Personalul serviciilor de transport, șoferii de camioane și curierii speciali trebuiau să-și pună măștile chiar la intrarea în tură: era singurul mijloc de a-i împiedica să și le lase pe undeva și să riște astfel să irosească, stând în vreun spital până la încetarea alarmei, prețiosul timp al Oțelăriilor Midland. Din noiembrie 1918 încoace, timpul nu mai fusese niciodată atât de prețios pentru ele.

Sir Marcus citi cifrele de pe benzi. Acțiunile uzinelor de armament continuau să crească și, o dată cu ele, prețul oțelului. N-avea nicio importanță că guvernul englez încetase să mai acorde permise de export: Anglia însăși absorbea acum mai mult armament decât oricând, depășind chiar nivelul atins în anul de vârf al ofensivei lui Haig[18] asupra Liniei Hindenburg.

Sir Marcus avea mulți prieteni, în multe țări; se întâlnea în fiece iarnă cu ei la Cannes sau pe bordul iahtului lui Soppelsa, în largul insulei Rhodes. Era, de asemenea, prietenul intim al doamnei Cranbeim. Exportul de arme era imposibil în clipa de față, dar încă se mai putea exporta nichel, precum și majoritatea celorlalte metale necesare pentru înarmarea națiunilor. Chiar în ziua declarării războiului, doamna Cranbeim spusese destul de

18 În 1917, în timpul primului război mondial, feldmareşalul englez Douglas Haig - conducătorul trupelor engleze trimise în Franţa - a străpuns cunoscuta poziţie de apărare a nemţilor denumită Linia Hindenburg, după numele feldmareşalului german Paul Hindenburg, comandantul suprem al armatei germane în timpul acelui război.

limpede (în memorabila seară când, din pricina tangajului, Rosen vomitase drept pe rochia de șaten negru a doamnei Ziffo) că guvernul britanic nu va interzice exportul de nichel în Elveția sau în alte țări neutre, atâta timp cât vor fi satisfăcute cu prioritate necesitățile interne.

Viitorul se înfățișa, așadar, în culori foarte trandafirii, căci te puteai bizui pe spusele doamnei Cranbeim. Prin gura ei vorbea însuși statul, întruchipat în persoana bătrânului om politic de a cărui încredere se bucura.

Acum, războiul părea inevitabil. Sir Marcus citi pe benzile telegrafice că primul dintre cele două guverne direct vizate refuza să modifice, iar al doilea să accepte termenii ultimatumului. Probabil că, de azi în cinci zile, cel puțin patru țări vor intra în război, iar consumul de muniții se va ridica atunci la un milion de lire pe zi.

Cu toate astea, Sir Marcus nu era pe deplin mulțumit. Davis încurcase lucrurile; când îi atrăsese atenția că nu trebuia să-i îngăduie ucigașului să profite de crima lui, nu prevăzuse c-ar putea interveni o poveste atât de stupidă ca aceea a furtului de bancnote. Acum era nevoit să stea treaz toată noaptea, în așteptarea unui telefon. Își așeză cât mai comod cu putință trupul firav și bătrân pe pernele pneumatice: își simțea dureros toate oasele, cum și le simte probabil un schelet când e vârât în căptușeala de plumb a veșmântului său de pe urmă.

Un orologiu sună de miezul nopții. Sir Marcus mai trăise o zi.

Capitolul V

1

Raven bâjbâi prin întunericul magaziei până dădu de saci. Scuturându-i ca pe niște perne, începu

să-i așeze unul peste altul.

— Ce-ar fi să te odihnești un pic? îi șopti el Anei, cu neliniște în glas.

Ea se lăsă călăuzită de mâna lui, spre un ungher al magaziei.

— E frig – zise ea.

— Culcă-te. Mă duc să mai caut niște saci.

Scăpără un chibrit. Flăcăruia subțire începu să se miște prin bezna înghețată. Raven mai aduse câțiva saci și-i întinse peste trupul Anei, apoi azvârli chibritul.

— N-am putea avea puțină lumină? întrebă ea.

— Ar fi periculos. Și-apoi, pentru mine e mai bine așa: nu mă poți vedea pe întuneric. Nu-mi poți vedea mutra...

Și-și atinse buza-de-iepure, în taină. Deodată ciuli urechile: dincolo de ușă se auzeau pași scârțâind pe zgura amestecată cu deșeuri metalice. Auzi și un glas șoptit.

— Trebuie să chibzuiesc bine – spuse el. *Ei* știu că mă aflu aici. Ar fi poate mai bine să pleci. Cu dumneata n-au nimic. Dacă au să intre aici, o să urmeze un schimb de focuri.

— Crezi că *ei* știu că mă aflu aici?

— Sunt sigur că ne-au urmărit.

— Atunci rămân – zise Ana. Atâta timp cât voi fi aici, nu vor trage. Vor aștepta până mâine dimineață, ca să ieși afară.

— E frumos din parte-ți – spuse el, cu un scepticism amar.

Atitudinea ei prietenoasă îi trezea din nou bănuieli.

— Ți-am mai spus-o: sunt de partea dumitale.

— Trebuie să găsesc o ieșire.

— Ai face mai bine să te odihnești puțin. Ai toată

vremea să te gândești.

— E destul de… plăcut aici – zise Raven. Departe de lumea lor blestemată… în întuneric…

Nu voia să se apropie de ea. Se așeză în colțul din fața ei, cu revolverul în poală.

— La ce ta gândești? o întrebă el, bănuitor.

— E ca-ntr-un cămin – zise ea, râzând, ceea ce-l uimi și-l intrigă în același timp.

— Nu pot să sufăr căminurile. Am avut și eu parte de unul.

— Povestește-mi. Cum te cheamă?

— Îmi cunoști numele. L-ai văzut în ziare.

— Întrebam de numele de botez.

— Botez! Bună glumă! Eu și botez! Îți închipui cumva că în zilele noastre s-ar mai găsi cineva să întindă obrazul stâng când a plesnit peste obrazul drept? (Și izbi cu furie țeava revolverului de podeaua prăfuită.) Vezi-ți de treabă!

O auzea răsuflând în colțul din fața lui, invizibilă și intangibilă, și avea senzația ciudată, copleșitoare, că ratase ceva.

— Nu vreau să te jignesc, ești foarte drăguță, dar ești o creștină, ce mai!

— Zău dacă pricep ce vrei!

— Te dusesem la casa aceea cu gândul să te omor…

— Să mă omori?

— Dar ce credeai? C-o să-ți fac curte, ca un amorez? Ca un prinț fermecat, chipeș ca raza soarelui?

— Și ce te-a împiedicat să mă omori?

— Au apărut indivizii ăia. Atâta tot. Nu mi-ai căzut cu tronc. Nu-mi plac fetele. De slăbiciunea asta sunt scutit. Pe mine nu mă poate da gata o fustă!… De ce nu m-ai denunțat poliției? adăugă el, deznădăjduit.

De ce nu-i chemi acum?

— Păi. Ești înarmat, nu?

— N-aș trage.

— De ce nu?

— Nu-s chiar așa nebun. Mă port corect cu cei ce se poartă corect cu mine. Hai, cheamă-i! N-o să fac nicio mișcare.

— La urma urmei, nu sunt obligată să-ți cer voie pentru a-ți fi recunoscătoare. Mi-ai salvat viața astăseară.

— Oamenii ăia nu te-ar fi omorât. N-au curajul să ucidă. Trebuie să fii bărbat ca să ucizi.

— Amicul dumitale Cholmondeley era cât pe ce s-o facă. Aproape că m-a strangulat, când și-a dat seama că-ți eram complice.

— Complice?

— Da, în urmărirea omului pe care-l căutai.

— Ticălosul!

Raven reflecta, aplecat peste revolver, dar gândurile lui reveneau mereu la acest colțișor întunecos, abandonând în chip ciudat ura.

— Ești deșteaptă – îi spuse. Îmi placi.

— Mulțumesc pentru compliment.

— Nu-i niciun compliment, degeaba vorbești. Aș dori să-ți mărturisesc ceva, dar nu pot.

— Care-i, mă rog, acest secret tenebros?

— Nu-i niciun secret. E vorba de o pisică pe care-am lăsat-o în locuința mea din Londra, când a trebuit să fug. Ți-ar fi plăcut s-o îngrijești.

— Mă dezamăgești, domnule Raven. Îmi închipuiam că-i vorba de cel puțin câteva crime... Mi-am adus aminte de locul unde lucrează Davis! exclamă Ana, devenind brusc serioasă.

— Davis?

— Omul pe care-l numești Cholmondeley. Sunt

sigură. Oțelăriile Midland. Pe o stradă de lângă „Metropol”. Un fel de palat uriaș.

— Trebuie neapărat să ies de-aici! zise Raven, izbind cu automatul în podeaua înghețată.

— N-ar fi mai bine să te duci la poliție?

— Eu? râse el. Eu, să mă duc la poliție? Asta ar fi grozav! Să-mi vâr singur mâinile în cătușe?!...

— Stai să mă gândesc – spuse Ana.

Când nu-i mai auzi glasul, Raven avu sentimentul că ea plecase.

— Ești aici? întrebă el, cu asprime.

— Sigur că sunt aici. Ce te frământă?

— Mi-ar fi nu știu cum să rămân singur.

Se simți din nou năpădit de scepticismul acela amar. Scăpără două bețe de chibrit și le apropie de obraz, de gura-i desfigurată.

— Privește-mă! îi spuse.

Flăcările mistuiau încet chibriturile.

— Mai vrei să mă ajuți? *Pe mine?*

— N-ai nimic anormal. Îmi placi...

Flăcările îi atingeau obrazul, dar Raven nu lăsă din mână chibriturile, deși-i ardeau degetele. Durerea asta era ca o bucurie, dar el o alungă: venea prea târziu... Șezând acolo, pe întuneric, simțea lacrimi grele sub pleoape, dar nu putea plânge. Nu cunoscuse niciodată trucul care face să se deschidă la timp zăgazurile lacrimilor. Merse de-a bușilea din colțul lui spre Ana, ajutându-se cu arma automată.

— Ți-e frig? o întrebă.

— Am cunoscut și locuri mai calde – răspunse Ana.

Nu mai erau alți saci, în afară de-ai lui. Raven îi împinse în direcția ei, spunându-i:

— Învelește-te-n sacii ăștia!

— Ți-ai păstrat destui?

— Sigur că da. Știu eu să-mi port de grijă și singur – o repezi el, cu ură parcă.

Mâinile-i erau atât de reci, încât i-ar fi venit greu să se folosească de armă.

— Trebuie neapărat să ies de-aici.

— O să găsim noi o cale. Până una alta, ai face mai bine să dormi puțin.

— Nu pot dormi – zise el. De la o vreme visez urât…

— Ce-ar fi să ne spunem povești? E ora copiilor, desigur…

— Nu știu nicio poveste.

— Atunci, o să-ți spun eu una. Cum vrei să fie? Una veselă?

— Nu le găsesc niciodată vesele.

— Povestea cu cei trei ursuleți, poate?

— Nu vreau s-aud nimic despre bani[19]!

Acum, când Raven venise mai aproape de ea, Ana începu să-l vadă: o siluetă neagră și cocârjată, care nu înțelegea nimic din vorbele ei. Știind că el nu-și putea da seama că-l lua peste picior, Ana îi vorbi, cu o ironie blândă:

— O să-ți spun povestea cu vulpea și pisica. Pisica a întâlnit odată o vulpe în pădure. Totdeauna auzise că vulpea se fălește că-i deșteaptă. De aceea, după ce-i vorbi politicos despre vreme, o întrebă cum îi mai merge. Vulpea însă, fiind fudulă, o repezi pe pisică: „Cum îndrăznești să-mi pui o asemenea întrebare, mâncătoare de șoareci veșnic flămândă ce ești?! Ce știi tu despre lume?” „Ba știu și eu ceva” – zise pisica. „Ce anume?” o întrebă vulpea. „Știu să scap de câini – răspunse pisica. Când sunt fugărită de câini, mă cațăr într-un copac, și gata”… Vulpea începu

---

19 Joc de cuvinte intraductibil : în limba engleză, *bear* înseamnă și urs și speculant la bursă.

atunci să se laude, făcând pe grozava: „Tu nu cunoști decât un singur șiretlic, pe când eu cunosc o sută. Am sacul plin de șiretlicuri. Vino cu mine și-o să-ți arăt”. Tocmai atunci trecea pe-acolo, încet-încet, un vânător cu patru câini. Pisica se cățără într-un copac și strigă: „Deschide-ți sacul, cumătră vulpe, deschide-ți sacul!” Dar câinii o și înșfăcaseră pe vulpe. „Cumătră care știi tot – râse pisica – dac-ai fi avut în sac doar șiretlicul ăsta, ai fi acum la adăpost în copac, împreună cu mine!”… Ai adormit? îi șopti Ana mogâldeței negre din fața ei.

— Nu, nu dorm – zise Raven.

— Acum e rândul dumitale.

— Nu știu nicio poveste – răspunse Raven posomorât.

— Nicio poveste? N-ai primit o educație bună.

— Ba am primit – protestă el – dar am atâtea pe cap! O mulțime de griji!

— Capul sus! Știu pe cineva care are mult mai multe griji.

— Cine?

— Tipul care l-a omorât pe bătrân și care-a stârnit toată istoria asta… Știi despre cine vorbesc: prietenul lui Davis.

— Ce tot vorbești? exclamă el. Furios. Prietenul lui Davis? Apoi, stăpânindu-se: Nu de crimă îmi pasă. Ci de jocul lor dublu.

— E și firesc – zise Ana cu însuflețire, de sub sacii în care era învelită. Nici mie nu-mi pasă de-o crimă: e o nimica toată, uneori.

— Nu-ți pasă? o întrebă Raven, însuflețit de o vagă speranță, – încercând s-o privească pe întuneric.

— Există crime și crime. Dacă l-aș avea aici pe omul care l-a omorât pe… cum îl chema pe bătrân?

— Nu mai țin minte.

— Nici eu. În orice caz, tot nu l-am putea pronunța.

— Continuă. Așadar, dacă l-ai avea aici…

— Ei bine, te-aș lăsa să-l împuști, fără să ridic nici măcar un deget. Și ți-aș spune după aceea: „Bine-ai făcut!” Din ce în ca mai entuziasmată de subiect, adăugă: Mai ții minte ce-ți spuneam, că nu se pot fabrica măști de gaze pentru sugaci? Cred că un asemenea gând ar trebui să-l frământe și pe *el*: imaginea unor mame cu măști, care se uită la pruncii lor ce-și scuipă plămânii…

— Oamenii săraci ar fi fericiți să scape de copii – spuse Raven, cu înverșunare în glas. Cât despre bogătași, ce-mi pasă mie de ei? Eu, unul, n-aș aduce pe lume copii, într-o lume ca asta.

Ana îi vedea silueta ghemuită și încordată.

— Veșnic același egoism! urmă el. Oamenii își văd de plăcerile lor, fără să le pese că unul sau altul e urât din născare. Trei minute de plăcere în pat sau la perete, și o viață întreagă pentru copilul care se naște… Dragostea maternă!… Începu să râdă, amintindu-și de masa de bucătărie, de satârul de pe linoleum, de rochia plină de sânge a maică-si. După cum vezi, sunt un om cu educație – urmă el. Am primit-o chiar într-una din instituțiile maiestății sale. Într-un „cămin”, cum li se spune. Ce crezi că-nseamnă un „cămin”? Și se grăbi să-i explice, fără a-i da răgazul să răspundă: Te înșeli dacă-ți închipui că înseamnă un soț care lucrează, o sobă de gaz frumoasă, un pat dublu, un leagăn, papuci de casă și alte asemenea lucruri. Nu, un cămin înseamnă cu totul altceva. Înseamnă carcera în care-i închis copilul care-a fost prins vorbind în capelă; înseamnă biciul cu care-i plesnit pentru orice fleac; înseamnă apă și pâine; înseamnă gardianul care-l bate pe copil când încearcă

să șterpelească ceva de mâncare. Iată ce înseamnă un „cămin”.

— Iar *el* a încercat să schimbe toate aceste lucruri, nu-i așa? Era sărac, ca și noi.

— Despre cine vorbești?

— Despre bătrânul ăla, cum l-o fi chemând? N-ai citit despre el în ziare? N-ai văzut că bătrânul redusese cheltuielile militare, ca să contribuie la înlăturarea cocioabelor? N-ai văzut fotografiile care-l arătau inaugurând locuințe noi și stând de vorbă cu copiii? Nu, nu era unul dintre bogătași. Cu el în guvern, n-am fi avut război. Tocmai de aceea l-au și omorât. Îți închipui că, acum, sunt destui care câștigă bani de pe urma morții lui. În ziare scria că bătrânul se ridicase prin propriile-i merite. Taică-su fusese hoț, iar maică-sa își făcuse…

— Își făcuse seama? bâigui Raven. Scria, poate, în ce fel?

— S-a înecat.

— Câte nu scriu ziarele!… Parcă vor dinadins să te pună pe gânduri…

— Păi cred că individul care l-a ucis pe, bătrân are motive să se frământe.

— Poate că n-a știut tot ce știu ziarele – zise Raven. Oamenii care l-au plătit știau însă. Poate că dac-am ști tot ce-i de știut, adică tot ce i s-a ascuns individului, am înțelege purtarea lui.

— Nu cred, dar ca să mă convingi de asta ar trebui să mai stăm mult de vorbă, și, oricum, am face mai bine să dormim.

— Eu trebuie să mai chibzuiesc – zise Raven,

— O să chibzuiești mult mai bine după ce-o să dormi puțin.

Lui Raven îi era însă prea frig ca să poată dormi. N-avea saci cu care să se acopere, iar pardesiul lui

negru și strâmt devenise străveziu ca pânza, de prea multă purtare. Pe sub ușă se strecura un curent de aer rece, un vânt aprig, dinspre nord-est, care cobora poate din Scoția, aducând neguri înghețate de pe mare.

Raven își spunea că n-ar fi vrut să-i facă vreun rău bătrânului. Nu-i purta, personal, nicio ură… «Te-aș lăsa să-l împuști, și-aș spune după aceea: „Bine i-ai făcut!”…» O clipă, simți dorința nebunească să iasă pe ușă cu automatul în mână și să se lase împușcat. „Domnule care le știi pe toate, ar spune fata atunci, dac-ai fi avut în sac doar acest șiretlic, câinii nu te-ar mai fi…” Avu deodată sentimentul că ceea ce aflase despre bătrân era un motiv în plus de a-l urî pe Cholmondeley. Chol-mon-deley știuse toate aceste lucruri. Drept care o să primească încă un glonț în burtă! Și stăpânul lui Cholmondeley o să primească un glonț! Dar cum îl putea găsi pe acel stăpân? Raven n-avea alt reper decât o fotografie de care-și amintea vag și pe care i se părea că bătrânul ministru o asociase cumva cu scrisoarea de recomandare adusă de Raven: fotografia unui tânăr cu o cicatrice pe obraz. Acum, tânărul acela era probabil un moșneag.

— Dormi? auzi el vocea Anei.

— Nu. Te supără ceva?

— Mi s-a părut că se mișcă cineva.

Raven ciuli urechile. Dar nu era decât vântul, care zgâlțâia o scândură pe-afară.

— Dormi – îi zise el. N-ai de ce să te temi. N-au să intre aici înainte de a se lumina destul ca să poată vedea.

„Unde s-or fi întâlnit ăia doi, în tinerețea lor?” se întrebă Raven în gând. Cu siguranță că nu într-un „cămin” ca acela în care fusese crescut el. Și-și aminti de scările reci de piatră, de clopoțelul spart care-i

chema pe copii, de celulele strâmte în care erau închiși cei pedepsiți…

Raven adormi brusc și visă că bătrânul ministru se apropie de el spunându-i: „Trage! Lovește-mă drept în ochi!” Raven era un copil, cu o praștie în mână. Plângea și nu voia să tragă, iar bătrânul îi spunea într-una: „Trage, copil drag! O să mergem împreună acasă. Trage!”

Raven se trezi la fel de brusc precum adormise. Chiar în somn, ținuse strâns arma, îndreptată spre colțul unde dormea Ana. Scrutând îngrozit întunericul, auzi un fel de murmur, asemănător aceluia pe care-l auzise prin ușa îndărătul căreia secretara ministrului încercase să strige după ajutor.

— Dormi? Ai spus ceva?

— Sunt trează și mă rugam – se justifică Ana.

— Crezi în Dumnezeu? întrebă Raven.

— Nu știu. Câteodată, poate, cred. E un obicei, să te rogi. Nu face niciun rău. E ca atunci când trecând pe sub o scară, îți încrucișezi degetele. Avem nevoie, cu toții, de orice șansă ce ni se oferă.

— La „cămin” ne rugam foarte mult. De două ori pe zi, precum și înaintea fiecărei mese.

— Asta nu dovedește nimic.

— Sigur că nu dovedește nimic. Atâta doar, că te-apucă pandaliile când vezi că totul îți amintește de ceea ce a fost, de trecut. Câteodată ai vrea s-o iei de la început, dar vezi pe cineva care se roagă, sau simți un anumit miros, ori citești ceva în ziar, și trecutul se întoarce, cu locurile și oamenii lui.

Raven veni mai aproape de Ana, prin magazia înghețată. Se simțea parcă și mai singur știind că afară erau niște agenți care așteptau doar să se lumineze de ziuă pentru a pune mâna pe el, fără riscul de a-l scăpa sau de a fi împușcați prin surprindere.

Raven se gândea s-o expedieze pe Ana de îndată ce va începe să se lumineze și să rămână singur în magazie, ca să se apere. Dar își spunea că în felul ăsta Chol-mon-de-ley și patronul său ar scăpa nepedepsiți: o asemenea soluție le-ar fi convenit de minune. Rosti cu glas tare:

— Am citit odată, îmi place să citesc, sunt un om cu carte, ceva despre psico… psica…

— Nu te osteni, știu ce vrei să spui.

— Se pare că visele noastre au un tâlc. Nu însă ca ghicitul în cafea sau în cărți…

— Am cunoscut odată o femeie care ghicea atât de bine în cărți, încât te treceau fiorii. Folosea niște cărți cu figuri ciudate, ca „Spânzuratul”…

— Despre altceva am citit eu – o întrerupse Raven. Nu mai țin minte precis, și nici n-am priceput totul. Se pare însă că atunci când îți povestești visele… E ca și cum ai purta o povară – cu o parte din ea te naști, vine de la părinți și de la bunici… din moși-strămoși, așa cum scrie în Biblie despre ispășirea păcatelor. Pe măsură ce crești, povara se face mai grea, sporește cu toate lucrurile pe care-ai dori să le faci, dar nu le poți face, apoi cu toate faptele pe care le săvârșești. Oricum, povara crește… Prinzându-și în palme fața tristă și feroce, de asasin, continuă: E ca și cum te-ai spovedi unui preot. Atâta doar că, după ce te-ai spovedit, o iei de la-nceput. Pe când după ce le destăinui ălora totul, toate visele, îți piere pofta să mai faci ce-ai făcut. Trebuie însă să le spui tot, să nu le ascunzi nimic.

— Nici măcar visele despre porcii care zboară?

— Nimic. Și după ce le-ai povestit tot, povara nu mai e.

— Nu mi se pare ceva serios.

— Cred că nu ți-am explicat eu bine. Dar am citit

despre asta și mi-am spus că, odată și-odată, n-ar fi rău să încerc.

— Viața e plină de ciudățenii amuzante. Faptul că eu și dumneata ne aflăm aici… Dumneata, care voiai să mă omori… Eu, care credeam că aș putea împiedica un război… *Psica* dumitale nu-i de loc mai amuzantă decât toate astea…

— Principalul este să-ți descarci sufletul, nu ceea ce face doctorul. Cel puțin așa am înțeles eu. Bunăoară, ca adineauri, când ți-am vorbit despre „cămin", despre regimul de pâine și apă, despre rugăciuni… După aceea, toate astea mi s-au părut mai puțin importante…

Deodată, Raven începu să înjure, în șoaptă. Apoi continuă:

— Totdeauna am spus că n-o să mă prăpădesc după o fustă. Totdeauna am crezut că buza-de-iepure o să mă ferească de primejdia asta. Nu-i bine să te amorezezi. Te moleșești. Am văzut ce-au pățit alții care-au ajuns la pușcărie sau au sfârșit înjunghiați, din pricina asta. Parcă m-am moleșit și eu acum, la fel ca ăilalți.

— Îmi placi – zise Ana. Îți sunt prietenă…

— Nu-ți cer nimic. Sunt urât, știu bine asta. Un singur lucru aș vrea: să nu fii ca celelalte. Nu te du la poliție, cum fac mai toate fustele. Am văzut cu ochii mei. Dar poate că nu ești o „fustă", ci o fată…

— Sunt fata *altuia*…

— Cu atât mai bine! exclamă el, cu o mândrie ce-l șfichiuia ca și frigul din magazia întunecoasă. Nu-ți cer decât un singur lucru: să nu mă vinzi!

— N-o să mă duc la poliție. Îți făgăduiesc. Îmi placi cum nu-mi place nimeni altcineva, în afară de… prietenul meu.

— Mă gândeam c-aș putea să-ți povestesc câte

ceva din visele mele… la fel ca unui doctor… îi cunosc eu pe doctori! Nu te poți bizui pe ei. M-am dus la unul, înainte de a veni aici. I-am cerut să-mi dreagă buza, iar el a încercat să mă adoarmă cu nu știu ce gaz. Voia să cheme poliția. Nu, nu te poți bizui pe ei! Dar în dumneata pot avea încredere.

— Deplină încredere – zise Ana. N-o să mă duc la poliție. Ai face însă mai bine să dormi mai întâi și să-mi povestești visele după aceea, dacă dorești. Noaptea e lungă…

Raven începu să clănțăne din dinți, fără voia lui, din pricina frigului. Auzindu-l, Ana întinse mâna și-i atinse pardesiul.

— Ți-e frig – îi spuse ea. Mi-ai dat mie toții sacii!

— N-am nevoie de ei. Am pardesiul.

— Suntem prieteni, nu-i așa? Amândoi în aceeași oală. Ia, te rog, o pereche de saci.

— Trebuie să mai fie și alții pe-aici. Mă duc să caut… Uite doi saci – minți el și se așeză ceva mai departe decât înainte, ca să nu-l vadă Ana. Nu pot să dorm ca lumea – adăugă. Adineauri am avut un vis. În legătură cu bătrânul *ăla.*

— Care bătrân?

— Bătrânul care-a fost omorât. Am visat că eram copil și țineam în mână o praștie, iar bătrânul mă ruga: „Trage în ochii mei!” Eu am izbucnit în plâns, iar el a repetat: „Trage în ochii mei, copile drag!”

— Și ai vrea ca *eu* să-ți tălmăcesc visul ăsta?

— Voiam doar să ți-l povestesc.

— Cum arăta bătrânul?

— Ca în realitate – răspunse Raven. Și se grăbi să adauge: Așa cum l-am văzut în fotografii.

Scormonea printre amintiri, simțind o nevoie din ce în ce mai aprigă de a se destăinui. Niciodată până acum nu întâlnise pe cineva în care să se poată

încrede.

— Te deranjează să asculți asemenea lucruri? o întrebă el și ascultă apoi cu o bucurie ciudat de adâncă răspunsul ei:

— Suntem prieteni.

— E cea mai frumoasă noapte din viața mea – șopti Raven.

Erau însă unele lucruri pe care nu i le putea spune. Și, atâta timp cât nu-i putea spune totul, cu o încredere deplină, fericirea lui nu avea cum să fie întreagă. Nu voia s-o îngrozească sau s-o tulbure peste măsură; de aceea își pregăti cu încetineală principala mărturisire.

— Am avut și alte vise, în care se făcea că sunt copil. Odată am visat că deschid o ușă, ușa unei bucătării, și c-o văd pe mama: își tăiase beregata și arăta groaznic, cu capul aproape smuls – și-l tăiase cu un cuțit de pâine…

— Ăsta n-a mai fost vis – îl întrerupse Ana.

— Ai dreptate, nu era un vis – recunoscu el.

Simțea un fluid de simpatie revărsându-se în tăcere prin întuneric, dinspre ea, în direcția lui.

— E îngrozitor, nu-i așa? Cred că mai îngrozitor decât atât nici că se poate. Maică-mea nu s-a gândit nici măcar să încuie ușa, ca să-mi cruțe ochii de o astfel de priveliște… Iar după aceea a urmat „căminul”. Ți-am vorbit despre asta. A fost îngrozitor și acolo, dar nu chiar așa cum fusese mai înainte. M-au învățat și carte, îndeajuns ca să pot înțelege lucrurile despre care scrie în ziare. Sau o chestie cum ar fi *psica*… Am învățat să și scriu, și să vorbesc englezește corect. La început am mâncat bătaie multă, m-au ținut închis în carceră, cu apă și pâine, mă rog, ca la „cămin”… Dar după ce m-au educat, nu le-a mai mers. Mă făcusem prea deștept ca să mă las prins de

ei. N-au mai putut să-mi arunce nimic în spinare. Mă bănuiau ei, firește, dar n-aveau niciodată vreo dovadă împotriva mea. Odată, capelanul a încercat să mă dea în gât, dar nu i-a mers. Nu degeaba, în ziua când am plecat de la ei, ne-au spus, mie, lui Jim și altor băieți ca noi, că „așa e viața”... Și adăugă, cu amărăciune: E pentru prima oară că sunt acuzat de ceva, iar eu n-am nicio vină!

— O să scapi – îi zise Ana. O să găsim noi o ieșire.

— Sună frumos acest „noi”, dar de data asta m-au prins. Mi-ar părea bine dac-aș izbuti mai întâi să pun laba pe Cholmondeley și pe patronul lui... Te-ai mira dacă ți-aș spune că am omorât un om? adăugă el nervos, cu un soi de mândrie.

Era ca un prim obstacol: dacă-l înlătura, putea avea încredere în Ana...

— Pe cine?

— Ai auzit vreodată de „Șoimul bătăios”?

— Nu.

Raven râse, mulțumit și speriat în același timp.

— Îți destăinui acum secretul vieții mele. Dacă mi-ar fi spus cineva, în urmă cu douăzeci și patru de ore, că o să-ți încredințez... Dar, de fapt, nu fac decât să vorbesc, fără a-ți da vreo „probă”... Pe vremea aceea, mă ocupam de curse. „Șoimul” avea o bandă rivală. Nu era nimic de făcut. „Șoimul” încercase să-l curețe pe șeful meu, chiar la hipodrom. Jumătate din ceata noastră ne-am suit într-o mașină, ca să ne-ntoarcem repede în oraș. „Șoimul”, însă, credea că suntem cu el în același tren. Dar când a sosit trenul, noi ne și aflam pe peron. L-am înconjurat pe „Șoimul” de îndată ce-a coborât din vagon; eu i-am tăiat beregata, iar ceilalți l-au ținut pân-am trecut buluc dincolo de barieră. Pe urmă l-am lăsat pachet lângă un

chioșc de ziare și-am tulit-o... Problema era care pe care. Ei veniseră la hipodrom înarmați cu brice. Era un război în toată legea.

— Da, înțeleg – zise Ana după un timp. Avea, cel puțin, cu ce să se apere.

— Povestite astfel, lucrurile sună foarte urât. Dar, ce ciudat, în realitate n-a fost de loc urât. A fost ceva natural.

— Și ai continuat să joci la curse?

— Nu. Nu era prea grozav. Nu te puteai bizui pe ceilalți. Fie că se moleșeau, fie că deveneau prea îndrăzneți. Și nu-și puneau de loc mintea la contribuție... Am ținut neapărat să-ți spun povestea asta cu „Șoimul”. Nu regret nimic. N-am nicio credință. Mi-ai vorbit, însă, despre prietenie și n-aș vrea să-ți faci o idee greșită. În afacerea aia, cu „Șoimul”, l-am cunoscut și pe Chol-mon-deley. Acum îmi dau seama că venea la curse numai ca să agațe oameni. Iar eu îl crezusem prost.

— Ne-am depărtat mult de vise...

— Tocmai mă-ntorceam la ele. Cred că din pricina felului cum l-am omorât pe „Șoimul” mi s-au zdruncinat nervii.

Vocea îi tremura ușor, de speranță și de frică – speranță, pentru că fata ascultase atât de liniștită povestea acelei prime crime, încât se aștepta s-o audă retrăgându-și vorbele („Bine-ai făcut”, „... n-aș ridica nici măcar un deget”) – și frică, pentru că Raven nu credea, de fapt, că puteai acorda cuiva o asemenea încredere deplină, fără a risca să fii înșelat. „O, ce bine-ar fi să poți spune tot, să știi că altcineva îți cunoaște taina și nu-i pasă! Ar fi liniștitor ca un somn lung, lung...”

— Adineauri – zise el cu glas tare – am dormit puțin, pentru prima oară după două sau trei nopți,

dacă nu și mai multe. Pesemne că nu-s destul de tare…

— Ba mie mi se pare că ești… Dar nu mai vreau s-aud despre „Șoimul”.

— Nimeni n-o să mai audă despre el. Dar dacă ți-aș spune că… Renunță însă la mărturisire și continuă: În ultima vreme am tot visat că nu pe „Șoimul” l-am ucis, ci pe-o bătrână. O auzeam strigând „ajutor” de după o ușă și încercam să deschid ușa, dar ea ținea strâns clanța. Am tras în ea prin ușă, dar bătrâna tot n-a lăsat clanța din mână. A trebuit s-o omor ca să deschid ușa. Pe urmă am visat că era încă vie și că am împușcat-o în ochi. Dar nici asta nu era ceva urât…

— Ești tare chiar și în visele dumitale.

— Am mai visat c-am omorât și un bătrân. Ședea la biroul lui. Aveam o armă cu amortizor. Bătrânul s-a prăbușit în spatele biroului. Nu voisem să-i fac vreun rău. Bătrânul nu însemna nimic pentru mine. L-am burdușit totuși cu gloanțe. Pe urmă i-am vârât în mână o bucățică de hârtie. Nu trebuia să iau nimic cu mine.

— Cum adică nu trebuia să iei nimic?

— Nu mă plătiseră ca să iau ceva de-acolo. Chol-mon-deley și patronul lui.

— Asta nu mai e vis.

— Da, nu e vis.

Tăcerea îl îngrozea. Ca s-o umple, începu să vorbească repede:

— Nu știam că bătrânul era de-al nostru. Dac-aș fi știut, nu m-aș fi atins de el… Toată vorbăria asta despre război nu înseamnă nimic pentru mine. Ce-mi pasă mie dac-o să fie sau nu război? Eu mă aflu în război de când mă știu. Vorbești într-una despre copii. Dar n-ar fi cazul să-ți fie milă puțin și de oamenii în toată firea?… Ori eu, ori el, așa se punea chestiunea: mi se ofereau cincizeci de lire pe loc, și alte două sute

la întoarcere. O mulțime de bani. O lovitură ca atunci, cu „Șoimul”. La fel de ușor cum fusese cu el... Ia spune, acum o să mă părăsești?

Ana îi auzi, prin tăcere, răsuflarea neliniștită, șuierătoare.

— Nu, n-o să te părăsesc – îi răspunse ea, într-un târziu.

— Ce bine! O, ce bine! exclamă Raven și, întinzând mâna, o atinse pe-a ei. Era rece ca gheața. Apucând-o, o duse o clipă la obrazul lui nebărbierit. Nu îndrăznea s-o sărute cu buza lui deformată. Ce bine-i să poți avea încredere deplină în cineva!

2

Ana așteptă mult timp până să deschidă din nou gura. Nu voia ca vocea să-i sune fals, sau să-i arate scârba. Dar când vorbi, în sfârșit, nu putu decât să repete aceleași cuvinte:

— N-o să te părăsesc.

Își amintea foarte clar ceea ce citise despre asasinat – despre bătrâna secretară care zăcea pe coridor, împușcată în ochi, despre bătrânul ministru socialist cu craniul sfărâmat. Ziarele arătau că un asemenea asasinat politic îngrozitor nu mai avusese loc din ziua când regele și regina Serbiei fuseseră azvârliți pe o fereastră a palatului lor, pentru ca pe tron să se poată urca viitorul „erou de război”.

— Ce bine-i să poți avea încredere în cineva! repetă Raven.

Și deodată Anei îi veni să vomite amintindu-și de gura lui, care nu i se păruse deosebit de urâtă până acum. „Trebuie, totuși, să merg mai departe – își spuse. Nu trebuie ca el să simtă. Întâi să-l găsească pe Cholmondeley și pe patronul acestuia, și pe urmă...”

Se trase ceva mai departe de el, pe întuneric.

— Ăia stau la pândă, pe-afară – zise Raven. Au

adus polițiști de la Londra.

— De la Londra?

— Scria în ziare – spuse el cu mândrie. Sergentul-detectiv Mather, de la Scotland Yard.

Ana își înăbuși cu greu un țipăt de groază și de disperare.

— Aici?

— Poate că-i și el afară, în clipa asta.

— De ce nu intră în magazie?

— Pe întuneric, n-au să mă prindă niciodată. Și apoi, cred că ei știu că dumneata ești aici. Așa că n-au cum să tragă.

— Dar dumneata ai trage?

— Mi-e egal dacă-l împușc pe vreunul.

— Cum o să ieși de-aici, mâine dimineață?

— N-o să aștept până atunci. Vreau doar să fie destulă lumină ca să pot vedea unde merg. Și ca să pot trage. *Ei* n-au să tragă primii, n-au dreptul. Asta o să-mi dea un avans asupra lor. Am nevoie doar de câteva ore de răgaz. Dacă izbutesc să fug, n-au să știe niciodată unde să mă găsească. Numai dumneata vei ști că sunt la Oțelăriile Midland.

Ana se simțea cuprinsă de o ură deznădăjduită.

— Ai fi în stare să tragi așa, cu sânge rece? îl întrebă.

— Parcă spuneai că ești de partea mea, nu?

— A, da – răspunse ea, prudentă.

Încercă să reflecteze. A salva și omenirea și pe Jimmy în același timp era prea mult. Dacă va fi silită să aleagă, lumea va trebui să treacă pe planul al doilea. „Dar ce-o fi gândind Jimmy?” se întrebă ea. Îi cunoștea bine judecata dreaptă, dar cam greoaie și lipsită de umor: i-ar fi trebuit mai mult decât capul lui Raven ca să priceapă ce-o făcuse pe ea să se poarte așa cum se purtase cu Raven și cu Cholmondeley.

Argumentul că voia să împiedice războiul i se părea ei însăși cam șubred și fantezist.

— Hai să dormim – zise ea. Ne așteaptă o zi lungă, foarte lungă…

— Cred că acum o să pot dormi. Nici nu știi ce bine e…

De data asta, Ana era cea care nu putea să doarmă. Trebuia să se gândească la prea multe lucruri. Îi veni ideea să-i fure arma, în timp ce dormea, și să-i cheme pe polițiști înăuntru. În felul ăsta, Jimmy ar scăpa de primejdie. Dar la ce bun? N-au să creadă în povestea ei; și n-aveau nicio dovadă că Raven îl omorâse pe bătrânul acela. Și-apoi el ar fi putut să fugă chiar și-atunci… Anei îi trebuia timp și n-avea destul. Auzi deodată bâzâitul stins al unor avioane care zburau, de undeva, dinspre miazăzi, unde se afla aerodromul militar. Zburau la mare înălțime, probabil o escadrilă cu misiunea specială de a păzi minele din Nottwich și industria-cheie a Oțelăriilor Midland; ca niște licurici, zburau în formație deasupra magaziei în care se ascundeau Ana și Raven; deasupra lui Saunders, care-și lovea brațele ca să se încălzească, în spatele unui vagon ce-l ferea de vânt; deasupra lui Acky, care se visa predicând din amvonul bisericii St. Luke; deasupra lui Sir Marcus, care stătea, treaz, lângă teleimprimator.

Pentru prima oară în aproape o săptămână, Raven dormi adânc, cu arma pe genunchi. Avu și un vis, în care se făcea că aprinde un foc mare, pentru ziua lui Guy Fawkes[20]. Arunca în acest foc tot ce-i cădea sub mână: un cuțit de bucătărie, un teanc de bilete de intrare la hipodrom, un picior de masă. Era

20 Soldat catolic englez, conducătorul faimoasei „conspiraţii a prafului de puşcă", organizată în 1605 împotriva regelui şi a parlamentului protestant al Angliei.

un foc strașnic, mare și dogoritor. În jurul lui țâșneau o mulțime de focuri de artificii, iar dincolo de foc apăru din nou fața bătrânului ministru de război. „Ce frumos!” exclamă bătrânul și se aruncă în flăcări. Raven se repezi să-l scoată din flăcări, dar bătrânul îi spuse: „Lasă-mă! E atât de cald aici!” Și se prăbuși în flăcări, ca un nou Guy Fawkes.

Ana auzi un orologiu. Îi numără bătăile, așa cum le numărase în toată noaptea asta. Se făcuse aproape ziuă și încă nu avea niciun plan. Începu să tușească. O înțepa în gât. Deodată își dădu seama, cu bucurie, că afară e ceață – nu una din negurile alea care zboară pe sus, ci o ceață galbenă, umedă și rece, emanată de fluviu. Dacă ceața asta era destul de deasă, un om se putea lesne strecura prin ea.

Ana întinse mâna spre Raven, în silă, și o atinse pe-a lui. El se trezi numaidecât.

— Se lasă ceața – îi spuse ea.

— Ce noroc! exclamă Raven, râzând încetișor. Te face să crezi în Providență, nu-i așa?

Începuseră să se vadă unul pe altul, în lumina palidă a zorilor. Acum, când era treaz. Raven tremura de frig.

— Am visat un foc uriaș – zise el, iar Ana văzu că nu era învelit cu niciun sac. Dar nu simți nici pic de milă.

Pentru ea, el era doar un animal sălbatic, cu care trebuie să te porți cu băgare de seamă înainte de a-l nimici... „N-are decât să înghețe!” își spuse.

Raven își cerceta arma. Ana îl văzu cum lasă în jos piedica.

— Iar dumneata ce-o să faci? o întrebă. Te-ai purtat bine cu mine. N-aș vrea să ai neplăceri. N-aș vrea ca ei să-și închipuie... Șovăi o clipă, apoi continuă, apăsat: N-aș vrea ca ei să-și închipuie că

suntem complici.

— O să găsesc eu un clenci – zise Ana.

— Te-aș putea da afară în brânci. Atunci, ei nu și-ar mai închipui nimic. Dar m-am cam moleșit. Nu te-aș lovi nici dacă mi s-ar plăti pentru asta.

Ana nu se putu stăpâni să-l întrebe:

— Nici măcar pentru două sute cincizeci de lire?

— Nu-i același lucru. *El* era un străin pentru mine. Credeam că e unul dintre barosanii ăi mari. Pe când dumneata ești... Șovăi din nou. Plecându-și privirea asupra armei, înainte de a spune: ...ești o prietenă.

— N-ai de ce să te temi – îl asigură Ana. O să născocesc eu o poveste.

— Ești deșteaptă! exclamă el cu admirație.

Pe sub ușa prost prinsă în balamale se strecura ceața, umplând cu ghemotoacele-i reci magazia strâmtă.

— În curând o să fie destul de deasă ca să pot ieși – zise Raven.

Ținându-și arma în mâna stângă, începu să-și miște degetele celei drepte, ca să le dezmorțească. Și râse, ca să-și dea curaj:

— N-au cum să mă prindă, pe-o ceață ca asta.

— O să tragi?

— Sigur c-o să trag.

— Mi-a venit o idee – spuse Ana. N-are rost să riscăm. Dă-mi pardesiul și pălăria dumitale. O să le pun pe mine și-o să ies eu întâi. Au să alerge după mine până n-au să mai poată. Pe o ceață ca asta n-au să observe nimic, până n-au să mă prindă. De îndată ce-ai s-auzi fluieratul lor, numără încet până la cinci și ia-o la sănătoasa. Eu am s-alerg la dreapta. Dumneata ia-o la stânga.

— Ești curajoasă – zise Raven, scuturând din cap.

Nu, nu e bine așa. Ar putea să tragă.

— Păi parcă spuneai că n-au să tragă primii…

— Așa e. Dar ai să capeți doi ani pentru treaba asta.

— Nu! O să le torn eu o poveste. O să le spun că m-ai silit… Asta o să-mi prindă bine și la teatru – adăugă ea cu o undă de amărăciune. Au să-mi dea și mie un rol, scoțându-mă din cor…

— Dacă le-ai da a înțelege că ești drăguța mea – zise el cu sfială – nu te-ar mai condamna. O să le spun chiar eu. De muieri li-e milă.

— Ai cumva un briceag?

— Da.

Raven se scotoci prin toate buzunarele, dar nu găsi nicăieri briceagul: îl lăsase, pesemne, în camera de oaspeți a lui Acky.

— Aș fi vrut să-mi tai fusta – zise Ana. Ca să pot alerga mai ușor.

— Am să încerc să ți-o rup – spuse Raven și, îngenunchind în fața ei, trase de fustă, dar degeaba.

Ana îi privi mâinile și rămase uimită de încheieturile lor subțiri: avea niște mâini slabe și delicate, ca ale unui băiețaș. Întreaga lui putere stătea în arma automată care-i zăcea la picioare. Se gândi la Mather și simți și dispreț, nu numai scârbă, pentru trupul firav și urât, îngenuncheat în fața ei.

— Nu face nimic – zise ea. O să mă descurc și-așa. Dă-mi pardesiul.

Raven și-l scoase, dârdâind, și păru să-și piardă o parte din aplombul lui macabru, o dată cu burlanul acesta negru, care ascundea un costum în carouri, foarte uzat, foarte larg și foarte lucios, cu găuri la ambele coate. Arăta ca un famelic, în acest costum: acum n-ar mai fi fost în stare să sperie pe nimeni, își lipi brațele de trup, ca să-și ascundă coatele rupte.

— Dă-mi și pălăria – îl rugă Ana.

Raven o luă de pe saci și i-o dădu. Părea umilit, și nu acceptase niciodată până atunci vreo umilință fără a turba de furie.

— Și-acum, fii atent!… Nu uita să numeri până la cinci, după ce auzi fluierul.

— Nu-mi place treaba asta – mârâi Raven.

Încercă în zadar să-și exprime adânca durere pricinuită de plecarea ei: pentru el, era ca și cum s-ar fi sfârșit totul.

— O să ne revedem noi odată și odată – îi spuse.

Iar când ea îi răspunse, mașinal, „da”, Raven izbucni într-un râs dureros, deznădăjduit:

— Deși nu prea cred c-o să se poată, după ce-o să-l omor pe…

Nu știa, însă, nici măcar numele omului pe care voia să-l omoare.

Capitolul VI

1

Saunders era pe jumătate adormit. Un glas răsună lângă el, trezindu-l:

— Ceața e din ce în ce mai deasă, domnule.

Era, într-adevăr, foarte deasă. Primele licăriri de lumină o stropeau cu o pulbere galbenă. Saunders l-ar fi înjurat pe agent pentru că nu-l trezise mai devreme, dar bâlbâiala îl făcea să evite orice risipă de cuvinte. Îi spuse, așadar:

— Comunică-le tuturor să se pregătească.

— O să luăm cu asalt magazia, domnule?

— Nu. E și fata acolo. Nu putem t-t-trage. Așteptăm până iese individul.

Polițistul nu plecase încă de lângă el, când Saunders observă că ușa se deschide. Își duse fluierul la gură și coborî piedica armei sale automate. Lumina era slabă, iar ceața înșelătoare. Recunoscu, totuși,

pardesiul negru, care se strecura spre dreapta, în umbra vagoanelor cu cărbuni. Saunders fluieră și porni pe urmele pardesiului. Acesta avea un avans de o jumătate de minut și se mișca repede prin ceață. Vizibilitatea se reducea la vreo douăzeci de pași. Dar Saunders alerga încăpățânat, fluierând mereu, fără să slăbească din ochi pardesiul. Deodată, așa cum sperase, auzi un alt fluier, în fața lui. Fugarul păru descumpănit. Șovăi o clipă, iar Saunders câștigă teren. Știa că acesta era momentul cel mai periculos pentru fugar, care era încolțit. Fluieră de trei ori, insistent, pentru ca polițiștii să formeze un cerc perfect. Alte fluiere îi răspunseră prin ceața gălbuie: un cerc larg, nevăzut. Cum însă Saunders trebui să-și încetinească pasul, fugarul o zbughi înainte și dispăru. Saunders fluieră de două ori, ceea ce însemna: „Înaintați încet și rămâneți în legătură”. În fața lui, spre dreapta, răsună un fluierat prelung, anunțând că fugarul fusese văzut. Toți polițiștii se repeziră într-acolo, concentric. Fiecare ținea legătura cu vecinii lui din dreapta și din stânga. Era cu neputință ca fugarul să scape din cercul care se închidea. Dar când cercul se strânse efectiv, fugarul nu se afla în mijlocul lui. Semnalele scurte ale agentului care-i prevenise pe ceilalți continuau să răsune, inutil de zglobii. În cele din urmă, Saunders zări în fața lui silueta ștearsă a unui polițist, ieșind din ceață cu vreo zece metri mai încolo. Atunci îi opri pe toți cu un semnal. Fugarul trebuia să fie pe undeva înaintea lor, în încrengătura de vagoane. Cu revolverul în mână, Saunders înaintă, iar un polițist îi luă locul, închizând cercul.

Deodată, Saunders îl zări pe fugar. Acesta ocupase o poziție strategică, în fața unei stive de cărbuni și a unui vagon gol, care-l apărau ca o fortăreață, punându-l la adăpost de orice surpriză.

Polițiștii din spatele lui nu-l puteau vedea; stând răsucit în flanc, ca un spadasin, își expunea doar un umăr în direcția lui Saunders; un șir de traverse vechi îi ascundeau picioarele până la genunchi. Toate astea însemnau pentru Saunders că fugarul avea de gând să se apere cu focuri de armă; era, desigur, nebun și capabil de orice, în deznădejdea lui. Pălăria-i era trasă peste ochi, pardesiul îi atârna pe trup într-un fel ciudat și-și ținea mâinile în buzunare. Saunders îi strigă prin vălătucii de ceață gălbuie:

— Ai face mai bine să te predai fără gălăgie!

Cu degetul pe trăgaciul revolverului ridicat, începu să înainteze. Dar imobilitatea siluetei îl înspăimânta: învăluită în ceață, nu se vedea decât pe jumătate. Saunders era, în schimb, foarte expus: venind dinspre est, avea în spatele lui lumina palidă a zorilor. Era ca și cum și-ar fi așteptat propria execuție, căci nu putea trage primul. Totuși, având în vedere că știa ce-i în sufletul lui Mather și că logodnica acestuia se încurcase cu fugarul. Saunders își spunea că nu-i trebuiau prea multe justificări ca să tragă: Mather va fi de partea lui. O mișcare de-a individului va fi de-ajuns…

— Mâinile sus! strigă el, tăios, fără să se bâlbâie.

Silueta nu se clinti.

Saunders își spuse din nou, cu o ură aprigă împotriva omului care-i făcuse rău lui Mather:.. Dacă nu se supune, îl omor – toți au să-mi ia apărarea; îi mai dau o ultimă șansă…” Și repetă cu glas tare:

— Mâinile sus!

Iar când văzu că silueta rămâne nemișcată, continuând să-și țină ascunse, în chip amenințător, mâinile, Saunders trase. Dar tocmai când apăsa pe trăgaci, auzi din direcția străzii și a zidului un șuierat lung, stăruitor și plângăreț, ca fâsâitul unui animal de

cauciuc. Cum semnificația acestui semnal era cât se poate de limpede, Saunders înțelese deodată totul: trăsese în logodnica lui Mather, care-i abătuse pe o pistă falsă.

— Înapoi la poartă! le strigă el oamenilor din spatele lui. Și alergă spre fată: o văzuse clătinându-se. Ești rănită? o întrebă și-i smulse pălăria de pe cap, ca să-i vadă mai bine fața.

— Ești al treilea om care-ncearcă să mă omoare – spuse Ana cu o voce stinsă, rezemându-se de vagon. Să mai vii în „Însoritul Nottwich”... Noroc că am șapte vieți în mine!

Saunders începu să se bâlbâie:

— U... u... u...

— Acolo ai nimerit, dacă asta vrei să știi – îl întrerupse ea, arătând spre o stinghie lungă și galbenă de la marginea vagonului. Cam departe de țintă. N-o să capeți nici măcar o cutie cu bomboane de ciocolată.

— Va t-t-trebui să mă ur... urmați.

— Cu plăcere. Ai ceva împotrivă dacă-mi scot pardesiul? Mă simt cam ridicolă în el...

La poartă, patru polițiști stăteau în jurul unei mogâldețe întinse pe pământ.

— Am trimis după o ambulanță – zise unul dintre ei.

— E mort?

— Încă nu. A fost împușcat în stomac. Continuase, pesemne, să fluiere...

Saunders răcni, într-un acces de furie:

— În lături, băieți! Faceți-i loc doamnei să vadă!

Stingheriți, ca și cum ar fi ascuns cu trupurile lor vreo figură obscenă desenată pe zid, polițiștii se traseră înapoi, dezvăluind o față lividă, fără pic de sânge în ea, de parcă n-ar fi fost niciodată vie și

îmbujorată. Despre expresia ei nu se putea spune că era pașnică – de fapt, n-avea niciun fel de expresie. Pantalonii, pe care polițiștii îi desfăcuseră, erau plini de sânge închegat, ca și aleea presărată cu cărbuni.

— Doi dintre voi s-o conducă la comisariat pe doamna! porunci Saunders. Eu rămân aici până vine ambulanța.

2

— Dacă vrei să faci o declarație – zise Mather – te previn că tot ce vei spune va putea fi folosit împotrivă-ți.

— N-am de făcut nicio declarație – răspunse Ana. Vreau să vorbesc cu tine, Jimmy.

— Dacă ar fi fost aici comisarul, l-aș fi rugat să se ocupe el de istoria asta. Aș vrea să înțelegi că nu trebuie să mi te adresezi personal… Faptul că nu te-am pus sub acuzare nu înseamnă că…

— Ai putea să-i oferi unei fete o ceașcă de cafea – zise Ana. Se apropie ora micului dejun.

Mather izbi, furios, cu pumnul în masă!

— Unde s-a dus?

— Dă-mi un răgaz. Am atâtea lucruri de povestit! Dar tu n-ai să mă crezi…

— L-ai văzut pe omul în care a tras? Are o nevastă și doi copii. S-a telefonat de la spital. Omul are o hemoragie internă.

— Cât **e** ceasul? întrebă Ana.

— Opt. E totuna dacă vorbești sau nu. Individul nu ne mai poate scăpa. Peste o oră începe alarma aeriană. Pe străzi nu va mai fi nimeni fără mască de gaze. Individul va fi identificat deîndată. Cum e îmbrăcat?

— Dacă mi-ai da măcar ceva de mâncare… N-am pus nimic în gură de douăzeci și patru de ore încoace… Aș putea să reflectez atunci…

— Ai o singură șansă ca să scapi de acuzația de complicitate: să faci o declarație.

— Asta se cheamă complicitate „de gradul trei”?

— De ce încerci să-l acoperi? De ce ții să-ți respecți cuvântul dat lui, când nu-ți respecți…

— Dă-i înainte – îl întrerupse Ana. Fii personal. N-o să ți-o ia nimeni în nume de rău. Eu, una, în niciun caz. Dar n-aș vrea să crezi că i-am promis ceva. El l-a omorât pe bătrân. Așa mi-a spus…

— Care bătrân?

— Ministrul de război.

— Va trebui să născocești ceva mai bun decât asta.

— Dar e adevărat! N-a furat niciodată bancnotele alea. A fost tras pe sfoară, i le-au dat ca plată pentru crimă.

— Grozavă minciună ți-a mai turnat! Știu eu de unde provin bancnotele alea.

— Și eu. Adică mi-e ușor să ghicesc. De undeva, din orașul ăsta.

— Te-a mințit. Bancnotele vin de la „United Rali Makers”, de pe Victoria Street.

Ana scutură din cap:

— Nu de-acolo vin, ci de la „Midland Steel”.

— Atunci acolo s-a dus, la Oțelăriile Midland, pe strada Tăbăcăriilor?

— Da – spuse Ana, cu o hotărâre care-o sperie și pe ea.

Acum îl ura de-a binelea pa Raven; polițistul pe care-l văzuse sângerând o făcuse să dorească din suflet moartea lui Raven, deși se gândea fără voia ei la magazia aceea înghețată, la maldărul de saci, la încrederea totală și deznădăjduită pe care i-o arătase Raven.

Rămase așa pe gânduri, cu capul plecat, în timp

ce Mather ridica receptorul şi dădea ordine.

— O să-l pândim acolo – îi spuse el apoi. Pe cine voia să vadă?

— Nici nu știa.

— S-ar putea să fie ceva la mijloc – zise Mather. O oarecare legătură între individ și întreprinderea aceea. A fost, probabil, tras pe sfoară de vreun funcționar al Oțelăriilor.

— Cel care i-a dat banii, și care a încercat să mă omoare, numai pentru că știam, nu era un simplu funcționar…

— Povestea asta a ta poate să mai aștepte – o întrerupse Mather. Și apăsă pe butonul unei sonerii. Rețineți-o pe domnișoara asta pentru cercetări – îi spuse el agentului care intră. Puteți să-i dați un sandviș și o ceașcă de cafea.

— Unde te duci?

— Să-ți arestez prietenul – răspunse Mather.

— O să te împuște! E mai iute de mână decât tine. De ce nu-i lași pe ceilalți?! îl imploră ea. O să fac o declarație completă. O să pomenesc și de felul cum l-a omorât pe „Șoimul”.

Mather îi spuse agentului:

— Ia-i declarația. Și adăugă. Îmbrăcându-și pardesiul: Ceața se risipește.

Ana izbucni:

— Nu-ți dai seama că dacă-i adevărat… Dă-i măcar răgazul să-l găsească pe individul ăla… și n-o să fie război!

— Ți-a spus un basm.

— Mi-a spus adevărul, dar, firește, nu erai acolo ca să-l auzi, de aceea pentru tine e cu totul altceva. Mie mi s-a părut că pot salva… întreaga omenire.

— Și ai izbutit să faci un singur lucru – îi reteză el vorba, cu brutalitate – și anume să omori un om!

— Aici totul mi se pare altfel! E de-a dreptul fantastic. Dar el credea în ceea ce-mi spunea. Poate că era nebun – adăugă ea, deznădăjduită.

Mather deschise ușa.

— Jimmy! îl strigă ea. Nu era nebun! Au încercat să mă omoare!

— O să-ți citesc declarația când mă întorc – zise el și închise ușa.

Capitolul VII

1

La spital petreceau cu toții de minune. Era cea mai grozavă farsă de care avuseseră parte, începând din ziua când, cutreierând străzile, îl răpiseră pe moș Piker și-l duseseră pe malul Weevil-ului, unde-l amenințaseră să-l înece dacă nu plătea o răscumpărare… Acum, totul fusese organizat de simpaticul Fergusson, zis și Buddy. În curte erau trei ambulanțe, dintre care una pentru cadavre, având un drapel cu un cap de mort.

Cineva strigă că Mike fura benzină din rezervor cu o seringă: începură să-l împroaște cu făină și cu funingine – le aveau pregătite în niște găleți mari. Asta era partea neoficială a programului: să-i tăvălească în făină și-n funingine pe toți răniții, nu însă și pe morții culeși de ambulanța specială. Morții urmau să fie duși în pivniță, unde instalația frigorifică menținea proaspete cadavrele pregătite pentru disecție.

Unul dintre principalii chirurgi traversă, grăbit și nervos, curtea spitalului. Se ducea să facă o operație cezariană, dar îi bănuia pe studenți c-ar fi în stare să-l tăvălească și pe el în făină și-n funingine, sau chiar să-l înece. Cu numai cinci ani în urmă, o femeie murise din pricina lor: chirurgul care trebuia s-o opereze fusese răpit și plimbat prin tot orașul, după ce-l

deghizaseră așa fel, încât să semene cu Guy Fawkes. Urmase un scandal nemaipomenit și, bineînțeles, o anchetă. Din fericire, nu era vorba de o pacientă cu bani, și deși soțul ei făcuse o criză de isterie în timpul anchetei, judecătorul de instrucție hotărâse că tinerii trebuiau să fie iertați, tocmai din pricina tinereții lor. Judecătorul fusese și el cândva student și-și amintea cu plăcere de ziua când, împreună cu colegii săi, îl mânjiseră cu funingine pe vicecancelarul universității.

Chirurgul fusese și el de față la cele întâmplate atunci. Acum, ajungând pe coridorul cu pereți de sticlă care-l fereau de primejdie, putea să zâmbească acelei amintiri. Vicecancelarul fusese un personaj lipsit de popularitate, un clasicist, ceea ce nu prea se potrivește cu o universitate provincială. Tradusese *Pharsalia* lui Lucan într-o prozodie complicată, născocită de el însuși. Chirurgul își amintea vag despre niște „accente tonice”. Parcă vedea și acum fața mică, uscată și îngrozită a bătrânului umanist, silindu-se să surâdă și să-și impună o ținută „sportivă”, în clipa când lornionul i-era spart. Se vedea, însă, cât de colo că nu era de loc un bun sportiv. Tocmai de aceea îl și tăbăciseră bine.

Simțindu-se la adăpost, chirurgul avu un surâs tandru pentru tinerii care forfoteau în curte. Halatele lor albe erau deja negre de funingine. Unul dintre ei făcuse rost de un clistir. În curând, au să dea năvală în prăvălia de pe High Street și-au să fure din vitrină tigrul împăiat: deși era cam mâncat de molii, le putea servi drept mascotă. „Tinerețe! Tinerețe!” oftă chirurgul, și râse încetișor când îl văzu pe Colson, trezorierul, furișându-se de la o ușă la alta, cu o mutră speriata. Poate c-au să-l prindă… Ba nu, l-au lăsat să treacă. O, ce glumă e totul! Ce „nori târâtori din

slavă”[21], „ca niște înotători sărind în puritate”[22].

Buddy se distra grozav. Toți ceilalți se grăbeau să-i execute ordinele. El era șeful. La un semn al lui, îl vârau în apă sau îl mânjeau cu funingine pe oricine. Buddy avea un instinct pronunțat al puterii, care compensa din plin rezultatele mediocre ale examenelor și observațiile sarcastice ale chirurgilor. Până și aceștia erau, azi, în pericol, dacă Buddy dădea un ordin… Funinginea, apa și făina fuseseră ideea lui; alarma aeriană ar fi fost un exercițiu plicticos și rutinier dacă Buddy nu s-ar fi gândit să-l transforme într-o *farsă.* Însuși cuvântul acesta sugera forță și îngăduia o libertate deplină, fără nicio opreliște. Buddy îi convocase pe studenții cei mai „răsăriți” și le explicase;

— Dacă vedeți pe careva fără mască de gaze, înseamnă că-i un dezertor. Sunt unii care încearcă să saboteze exercițiul. De aceea, dacă-l aducem pe vreunul la spital, trebuie să-l scărmănăm zdravăn.

Se foiau cu toții în jurul lui Buddy.

— Bun băiat, Buddy ăsta!

— Grozav clistir, ia te uită!

— Cine-i măgarul care mi-a șterpelit stetoscopul?

— Ce facem cu „Tigrul” Tim?

Se strânseseră buluc în jurul lui Buddy Fergusson, în așteptarea ordinelor lui, iar el îi domina superb, de pe scara unei ambulanțe, cu halatul alb desfăcut, cu degetele vârâte în buzunarele vestei sale la două rânduri și cu fața-i pătrată și masivă strălucind de mândrie.

— Tigrul Tim! Tigrul Tim! Tigrul Tim! zbierau ceilalți.

---

21 Vers dintr-o poezie de Wordsworth (Oda *Intimations of Immortality).*

22 Vers dintr-o poezie de Rupert Brooke.

— Prieteni! Cetățeni romani și compatrioți! li se adresă el, făcându-i să se cutremure de râs.

Era grozav, Buddy ăsta! Totdeauna găsea cuvântul cel mai potrivit. Cuvântul neașteptat, capabil să-i înveselească pe toți, până și pe cei mai pretențioși.

— Împrumută-mi, te rog, chestia ta…

Se sufocau de râs. Mare porc, Buddy ăsta! Simpaticul Buddy!

Ca un animal care simte nevoia de exercițiu, după ce s-a ghiftuit bine, Buddy Fergusson era conștient de propriul său trup. Își pipăi bicepșii: tânjea după mișcare. Prea multe examene, prea multe cursuri! Buddy Fergusson era ahtiat de acțiune. În timp ce colegii se îmbulzeau în jurul lui, el se închipuia un conducător de oameni. În cazul unui război, nu va lâncezi în vreun serviciu al Crucii Roșii! Buddy Fergusson, comandant de companie, Buddy Fergusson, erou al tranșeelor. Singurul examen pe care-l trecuse vreodată cu bine fusese cel pentru obținerea diplomei de absolvent al școlii O.T.C.[23]

— Am impresia că unii dintre prietenii noștri lipsesc – zise Buddy. Simmons, Aitkin, Mallowes. Watt. Sunt niște dezertori afurisiți, care tocesc la anatomie în timp ce noi ne slujim patria. O să punem noi mâna pe ei, în oraș. Brigada volantă va trece pe la domiciliile lor.

— Dar cu femeile ce facem, Buddy? strigă cineva.

Toți ceilalți râseră și începură să-și dea ghionți și bobârnace: Buddy avea, pare-se, succes la femei. Vorbea cu dezinvoltură despre ele; până și chelnerița-șefă a barului de la „Metropol” era pentru el o intimă: „Julieta cea dulce”. Avea darul de a sugera ascultătorilor săi scene uluitoare cu femei ce i se

23 *Officers’ Training Corps*: corpul de instrucţie ofiţerească.

abandonau la „ceaiurile” pe care le aranja acasă la el.

Buddy Fergusson stătea răscrăcărat pe scara ambulanței.

— Aduceți-mi-le mie! zise el. În timp de război avem nevoie de cât mai multe mame.

Se simțea puternic, vânjos ca un taur citadin. Uita că-i încă virgin și că nu se făcuse vinovat până-acum decât de-un atentat penibil și neizbutit la pudoarea unei prostituate bătrâne din Nottwich. Faima agonisită îi dădea curaj, purtându-l în închipuire în toate paturile, ca prin miracol. Le cunoștea el pe femei. Era un realist…

— Învață-le minte! îi strigară câțiva colegi.

— Las’ pe mine! le răspunse el, magnific.

Nu se gândea nicio clipă la viitorul lui – la cabinetul medical strâmt din orășelul de provincie, la pacienții fără plată înghesuiți în vreo sală de consultații infectă, la nenumăratele avorturi, la fidelitatea de-o viață față de-o soție posacă, fidelitate necompensată de nimic.

— V-ați pregătit măștile? îi întrebă el, cu glasul unui șef intrepid și necontestat.

Ce contează examenele, când ești un conducător de oameni? Se simțea privit de câteva din infirmierele mai tinere, care stăteau la ferestre. O vedea pe micuța brunetă, pe care o chema Milly: sâmbăta asta va fi invitata lui la un ceai. Simți că i se umflă mușchii de mândrie. „Ce orgie o să fie de *data asta!” î*și spuse, uitând tristul adevăr, cunoscut numai de el și de fiecare din fetele ce-i trecuseră pragul: lunga tăcere în fața prăjiturilor servite, încercările lui de a face conversație pe tema rezultatelor meciurilor de fotbal, despărțirea cu „pa” și „pusi”…

Sirena fabricii de clei își începu lungul șuierat, țipător ca lătratul unui cățeluș isteric, și atunci toți

rămaseră o clipă tăcuți, amintindu-și vag de momentele de reculegere din Ziua Armistițiului. Apoi se despărțiră în trei cete zgomotoase, care se cățărară pe capotele ambulanțelor. Cu măștile de gaze pe fețe, o porniră așa pe străzile reci și pustii ale Nottwichului.

La fiece colț, ambulanțele lăsau câțiva oameni, care-o porneau pe străzi, cu niște mutre de tâlhari dezamăgiți. Străzile erau aproape pustii. Doar câțiva băieți, probabil comisionari, treceau pe biciclete; măștile de gaze îi făceau să semene cu niște urși puși să umble pe biciclete în arena unui circ. Neștiind cum li se aude vocea în afara măștii, oamenii răcneau unii la alții. Se simțeau ca-ntr-o cabină telefonică etanșă. Se uitau lacomi la vitrine, prin vizierele lor late, făcute din cristale de mică. Căutau o victimă.

Micul grup strâns în jurul lui Buddy Fergusson propuse să pună mâna pe un polițist care, fiind de serviciu, era fără mască. Buddy respinse însă propunerea, spunând că de data asta nu era vorba de o farsă obișnuită. Trebuiau să prindă niște oameni care se sinchiseau atât de puțin de patria lor, încât nici nu-și dădeau osteneala să-și pună o mască de gaze.

— Asemenea oameni – zise el – se sustrag până și de la exercițiile nautice. Tii, ce-am mai râs odată, în Mediterana, de un tip care trăgea chiulul de la instrucție!

Asta le aminti tuturor de colegii care lipseau din mijlocul lor, fiind ocupați, probabil, să tocească la anatomie.

— Watt stă pe-aproape – spuse Buddy Fergusson. Hai la el, să-i scoatem pantalonii!

Încerca o senzație de plenitudine fizică, asemănătoare aceleia pe care i-ar fi provocat-o câteva

halbe de bere.

— Spre Tăbăcării! porunci el. Prima la stânga. Prima la dreapta, a doua la stânga. La numărul 12. Etajul întâi.

Cunoștea drumul, pentru că, în timpul primului semestru, înainte de a-și da seama ce „porc” era Watt, fusese invitat de el la câteva ceaiuri. Faptul că se înșelase în privința lui trezea într-însul o dorință deosebit de vie de a-i aplica lui Watt o pedeapsă corporală, pentru a marca ruperea prieteniei lor prin ceva mai usturător decât rânjetele disprețuitoare.

O luară la fugă pe strada pustie a Tăbăcăriilor: șase monștri mascați, în halate albe mânjite cu funingine. Nu-i puteai deosebi unul de celălalt.

Prin marea ușă de sticlă a Oțelăriilor Midland *zăriră* trei oameni care stăteau lângă lift, vorbind cu portarul. Mai erau pe acolo o sumedenie de polițiști în uniformă, iar în scuarul din fața imobilului zăriră un alt grup de studenți, care fuseseră mai norocoși decât ei, căci împingeau spre ambulanță un omuleț ce se zbătea și zbiera. Polițiștii asistau, râzând, la aceasta scenă. Deasupra, tocmai trecea o escadrilă de avioane, coborând în picaj spre centrul orașului, pentru a da autenticitate exercițiului antiaerian.

Prima la stânga… Prima la dreapta… Pentru un străin, centrul Nottwichului era plin de contraste neașteptate. Abia la marginea dinspre miazănoapte a orașului, dincolo de parc, puteai fi sigur că vei întâlni pretutindeni locuințele clasei mijlocii înstărite. Lângă piață, însă, treceai brusc, după un colț, de la birourile moderne la dughenele în care se vindea carne de calitatea a treia, de la luxosul „Metropol” la cocioabele mizere în care mirosea a supă de legume. Faptul că jumătate din populația Nottwichului ignora cum trăiește cealaltă jumătate nu avea nicio

justificare.

A doua la stânga… Pe o parte a străzii, casele făceau loc unui perete de stâncă, iar strada cobora în pantă pe sub un castel. De fapt, nu era un castel, ci o clădire de cărămidă galbenă, care adăpostea un muzeu municipal, plin de săgeți de silex și hârburi de ceramică neagră, plus câteva capete de cerb mâncate de molii, în sala destinată zoologiei, precum și o mumie adusă din Egipt, în 1843, de către contele de Nottwich. Moliile nu se atinseseră de mumie, dar custodele muzeului avea impresia că aude șoareci înăuntrul ei.

Înarmat cu un instilator nazal, vârât în buzunarul de la piept, Mike începu să se cațăre pe peretele de stâncă. El îi strigă lui Buddy Fergusson că-l vede pe custode fără mască, făcând semne aviației inamice. Dar Buddy și ceilalți nu-l luară în seamă și alergară mai departe, spre casa cu numărul 12.

Le deschise proprietăreasa. Zâmbindu-le cu toată gura, le spuse că domnul Watt era acasă – probabil că lucra. Ținându-l de un nasture pe Buddy Fergusson, îi comunică părerea ei, că domnului Watt i-ar prinde bine să-și scoată nasul din cărți timp de o jumătate de oră.

— Chiar așa o să facem – o asigură Buddy.

— A, matale ești domnul Fergusson! exclamă proprietăreasa. Ți-aș recunoaște oricând glasul, dar cu masca asta pe față, zău că n-aș fi știut cine ești, dacă nu mi-ai fi vorbit. Tocmai mă pregăteam să ies, dar domnul Watt mi-a amintit de exercițiu…

— Vasăzică n-a uitat?! făcu Buddy.

Roșise pe sub mască la gândul că fusese recunoscut de către proprietăreasă. De aceea simți, mai mult ca oricând, nevoia să-și afirme autoritatea.

— Mi-a zis că aș fi dusă numaidecât la spital.

— Hai, băieți! porunci Buddy.

Și porni, în fruntea lor, pe scări. Dar faptul că erau prea mulți la număr constituia un impediment. Nu puteau da buzna toți deodată în odaia lui Watt, pentru a-l smulge într-o clipă de pe scaunul pe care ședea. Trebuiră să intre unul câte unul, în spatele lui Buddy, apoi se înghesuiră lângă masă, într-o tăcere timidă. Un om cu experiență ar fi profitat de moment pentru a-i pune cu botul pe labe, dar Watt era conștient de lipsa lui de popularitate. Studios din fire, îi făcea plăcere să muncească, deși n-avea scuza că era sărac. Nu lua parte la jocurile celorlalți pentru că nu-i plăceau, nu pentru că ar fi fost slab de felul lui. Avea un soi de aroganță intelectuală, menită să-i asigure succesul în viață. Lipsa lui de popularitate printre studenți, care-l făcea să sufere cumplit, era de fapt prețul plătit de el pentru titlul său de baronet, pentru cabinetul medical ce-l aștepta în plin Harley Street și pentru clientela lui selectă. N-avea niciun motiv să fie compătimit. Ceilalți erau vrednici de milă, căci aveau înaintea lor cinci ani de studenție gălăgioasă și vulgară, ca preludiu al unei vieți întregi de claustrare provincială.

— Închideți, vă rog, ușa – le spuse Watt. E curent.

Teama ce răzbea prin cuvintele lui sarcastice le oferi ocazia de care aveau nevoie ca să se răzbune pe el.

— Am venit să te-ntrebăm pentru ce nu te-ai prezentat la spital azi-dimineață? începu Buddy.

— Ești Fergusson, nu-i așa? zise Watt. Nu pricep de ce vrei să știi!

— Ești cumva dezertor?

— Ce învechit ți-e limbajul! spuse Watt. Nu, nu sunt dezertor. Tocmai studiam niște vechi tratate de medicină și, întrucât nu cred că v-ar putea interesa, v-

aș ruga să ieșiți de aici.

— Studiezi?! Așa reușesc indivizii de teapa ta să fie primii, studiind în timp ce alții își fac datoria.

— Avem idei diferite despre distracție – zise Watt. Plăcerea mea este să citesc aceste cărți, iar plăcerea voastră este să vociferați pe străzi, îmbrăcați în costumele astea fistichii.

Vorbindu-le astfel, le dădea singur o armă împotriva lui. Era ca și cum ar fi insultat uniforma regală.

— O să te despuiem! mârâi Buddy.

— Perfect. Ca să câștigăm timp, o să mă dezbrac singur – zise Watt și începu să-și scoată hainele de pe el. Acțiunea asta are o semnificație psihologică interesantă. E un fel de castrare. După mine, ceea ce faceți voi are la bază gelozia sexuală.

— Porcule! mârâi Buddy.

Și apucând călimara, o vărsă pe tapetul de pe perete.

Nu-i plăcea cuvântul „sex". Se dădea în vânt după fetele care serveau la bar, după infirmiere și după prostituate, dar pe de altă parte credea în dragoste, într-o dragoste cvasimaternă, cu sânii mari. Cuvântul „sex" îl scandaliza, deoarece sugera că între aceste două lucruri exista o legătură.

— Devastați odaia! lătră Buddy.

La auzul acestei chemări, ceilalți se bucurară nespus și se puseră numaidecât pe treabă, cu sprinteneala unor tăurași. Dar tocmai pentru că erau din nou fericiți, nu făcură mari pagube, mulțumindu-se doar să azvârle cărțile din rafturi pe podea și să spargă – apucați de-un zel puritan – geamul unui tablou înrămat, cuprinzând o reproducere după un nud feminin de Munke[24]. Watt se uita la ei speriat, dar

24 Pictor norvegian.

de ce se speria mai mult, de aceea devenea mai sarcastic. Deodată, Buddy îl zări așa cum stătea acolo, în izmene, și simți că-l urăște pe acest tânăr distins, hărăzit din născare să reușească în viață. Se simțea neputincios în fața lui: nu avea nici „rasa”, nici inteligența lui Watt; peste câțiva ani, nimic din vorbele sau faptele lui nu vor putea știrbi prosperitatea sau fericirea viitorului specialist de pe Harley Street, a medicului ginecolog, a baronetului. La ce bun, atunci, să se mai vorbească atâta despre liberul arbitru? Numai războiul și moartea îl puteau salva pe Buddy de mediocritatea unei cariere de medic provincial, de căsnicia cu o femeie posacă, de partidele de bridge. I se părea c-ar fi putut, totuși, să fie fericit, dac-ar fi avut tăria de a-i da o lecție lui Watt, ca să-l țină minte. Apucă, așadar, călimara și o răsturnă pe pagina de gardă a tratatului deschis pe masă.

— Hai, băieți! zise el. Odaia asta pute!

Și ieși, în fruntea celorlalți, pe palier, apoi coborî scările. Se simțea nespus de vesel, ca și cum și-ar fi dovedit bărbăția.

Ajunși în stradă, se legară numaidecât de o bătrână, care nu avea habar de ce se-ntâmplă. Închipuindu-și că e vorba de o colectă publică, ea le oferi un gologan. Băieții o rugară, politicoși, să-i urmeze la spital. Unul dintre ei se oferi chiar să-i poarte sacoșa. După violența de adineauri, simțeau nevoia să fie mai politicoși ca de obicei.

— Voi, tinerii, născociți mereu câte ceva! zise bătrâna, râzând.

Iar când unul dintre ei o luă de braț și porni încetișor cu ea în susul străzii, bătrâna întrebă:

— Care dintre voi e Moș Crăciun?

Buddy strâmbă din nas, simțindu-se jignit în demnitatea lui. Căci începuse, deodată, să fie copleșit

de conștiința nobleței lui sufletești: „Femeile și copiii mai întâi…”, „Deși ploua cu bombe în jurul lui, a izbutit s-o salveze pe biata femeie”… Se opri locului, lăsându-i pe ceilalți să meargă înainte, cu bătrâna. Aceasta se amuza copios: chicotea și le dădea cu cotul în coaste, iar vocea ei se auzea până departe, prin aerul rece.

— Scoateți-vă drăciile astea, domnilor, ca să văd cum arătați! le tot spunea.

Iar înainte de a coti după primul colț, ajunsese să le spună „mormoni”. Se gândea, de fapt, la „mahomedani”, pentru că-și închipuia că mahomedanii își ascund fața și au mai multe neveste.

Pe cer, chiar deasupra lor, trecea un avion. Buddy rămase singur în stradă – cu morții și cu muribunzii – până-n clipa când apăru Mike. Acesta îi spuse că-i venise o idee grozavă: ce-ar fi să pună mâna pe mumia din castel și s-o ducă la spital, sub cuvânt că nu purta mască? Băieții din ambulanța cu cap de mort îl prinseseră deja pe „Tigrul” Tim și acum cutreierau orașul, zbierând, în căutarea lui moș Piker.

— Nu! hotărî Buddy. Asta nu-i o farsă obișnuită. E ceva serios.

În aceeași clipă, la intrarea unei străzi lăturalnice zări un individ fără mască. Acesta făcu însă cale-ntoarsă când îi văzu.

— Repede! Hai după el! strigă Buddy.

Și o luă la goană împreună cu Mike, în susul străzii. Mike alerga mai repede decât Buddy, care se cam îngrășase, așa că în curând avu un avans de vreo zece metri asupra lui. Individul făcu o săritură și dispăru după colț.

— Fugi după el și ține-l până sosesc! răcni Buddy.

Mike dispăru la rându-i. Deodată, Buddy auzi un glas dinspre ușa pe lângă care tocmai trecea:

— Hei, ascultă! De ce alergi așa?

Buddy se opri. Individul stătea cu spatele rezemat de ușa unei case. Se întorsese pur și simplu din drum, lăsându-l pe Mike să alerge mai departe. Atitudinea acestui om avea ceva grav, hotărât și malefic. Strada mărginită de vilișoare în stil gotic era pustie.

— După mine alergai, nu-i așa? zise individul.

— Unde-i masca dumitale de gaze? îl întrebă, tăios. Buddy.

— Ce fel de joc e ăsta? mârâi individul, furios.

— Nu-i niciun joc – răspunse Buddy. Dumneata ești un rănit și trebuie să vii cu mine la spital.

— Trebuie, da? îl îngână individul, stând mai departe rezemat de ușă: un tip pirpiriu și cam scund, cu haina ruptă în coate.

— Ai face mai bine să vii – zise Buddy, umflându-și pieptul și bicepșii.

„Disciplina înainte de toate! își spunea el în gând. Animalul ăsta e dintre cei care nu-i salută pe ofițeri când îi văd. Dacă nu mă urmează fără să menească, o să-i zdrobesc nasul!” Simțea satisfacția forței sale fizice superioare.

— În regulă – zise individul. Te urmez.

Și ieși din umbra ușii: o față slută și rea, cu o buză-de-iepure, un costum ieftin, în carouri… Supunerea lui avea ceva sinistru și agresiv.

— Nu pe-acolo – îi spuse Buddy. La stânga!

— Mișcă-te! mârâi individul, vârându-i între coaste un revolver, ascuns sub haină. *Eu,* rănit?! Asta-i bună! Și izbucni într-un râs lipsit de veselie. Intră pe poarta asta, dacă vrei să nu fii *tu* rănitul! adăugă el.

Tocmai treceau prin fața unui mic garaj gol, al cărui proprietar plecase, pesemne, cu mașina la birou; hardughia era deschisă, la capătul unei alei de câțiva

metri.

— La dracu'! bombăni Buddy.

Dar în aceeași clipă recunoscu mutra, ale cărei semnalmente apăruseră în ambele ziare locale. De altfel, gesturile individului vădeau o stăpânire de sine care-l îngrozi pe Buddy, convingându-l că avea de-a face cu unul care n-ar șovăi să tragă.

N-avea să uite niciodată acest moment din viața lui. Prietenii, care nu vedeau nimic urât în purtarea lui, nu-l puteau ajuta să uite. Toată viața lui avea să fie urmărit de această poveste: va vedea o aluzie la ea în cele mai neverosimile situații descrise în cărțile pe care le va citi, fie ele cărți serioase, de istorie, sau relatări despre crime celebre. Îl va urmări prin toate cabinetele medicale obscure de care va avea parte. Chiar dacă, acum, nimeni nu va vedea ceva nefiresc în purtarea lui – fiecare fiind convins că ar fi făcut la fel, adică ar fi intrat în garaj și ar fi închis ușa din ordinul lui Raven. Dar prietenii nu puteau bănui cât de groaznică era lovitura primită de Buddy: ei nu stătuseră, ca el, pe stradă, sub o grindină de bombe, și nu doriseră atât de aprig ca el un război Nici măcar o clipă nu fuseseră în pielea lui, a viteazului Buddy „diavolul tranșeelor", înainte ca războiul real să se abată asupra-i, sub forma unei arme automate strânsă de mâna osoasă a unui disperat.

— Jos masca! îi porunci Raven.

Iar Buddy se supuse. Dar fu nevoit să-și scoată nu numai masca, ci și costumul verde de tweed, și halatul alb. O dată cu hainele, își pierdu orice speranță: nu mai putea nădăjdui că, într-un război, va deveni un conducător de oameni. Era un tinerel grăsun și roșu, în izmene, care tremura de frig și de frică într-un garaj înghețat. Pe deasupra, izmenele aveau o gaură la spate! Iar genunchii lui erau

trandafirii și fără pic de păr. Deși nu se putea spune că nu era voinic, se vedea după pântecul lui rotund și după gâtul lui gros că începuse să se cam îngrașe. Aidoma unui dulău, ar fi avut nevoie de mai mult exercițiu decât îi îngăduia viața citadină, deși de câteva ori pe săptămână, chiar pe gerul cel mai mare, își punea un pantalonaș și-un maiou și alerga încet prin jurul parcului, cu fața nițeluș cam roșie, fără să-i pese de rânjetele guvernantelor și de comentariile stridente, dar pline de adevăr, ale copiilor obraznici din cărucioare. Da, își păstrase condiția fizică, dar îl apuca groaza când se gândea că și-o păstrase parcă anume ca să ajungă să stea, dârdâind, în izmenele-i rupte, și să se uite fără să crâcnească la șobolanul ăsta famelic, căruia ar fi putut lesne să-i sucească brațul printr-o simplă smucitură, dar care-și punea acum costumul lui, și halatul lui alb, și masca lui de gaze.

— Întoarce-te! îi porunci Raven, iar Buddy Fergusson se supuse.

Era atât de deprimat și de speriat, încât chiar dacă Raven i-ar fi oferit o șansă, n-ar fi fost în stare să se folosească de ea. Buddy nu prea avea imaginație: niciodată nu văzuse primejdia atât de aproape cum o vedea acum, sub forma acestei țevi metalice lungi și cenușii, încărcată cu suferință și moarte, care strălucea sinistru sub becul din garaj.

— Pune-ți mâinile la spate!

Raven îi legă pumnii puternici, trandafirii ca niște șunci, cu cravata galbenă, în dungi ciocolatii, păstrată ca amintire de la una din școlile obscure în care învățase.

— Culcă-te pe jos!

Buddy Fergusson se supuse, iar Raven îi legă picioarele cu o batistă și-i vârî în gură o altă batistă.

Nu era prea solidă legătura, dar Raven n-avea timp de pierdut, trebuia să se grăbească. Ieși din garaj și închise încet ușa după el. Acum putea spera într-un avans de câteva ore, dar fiecare minut era prețios. Pășind încet și cu băgare de seamă, trecu pe sub castelul de pe stâncă. Se temea să nu se întâlnească în drum cu alți studenți. Dar aceștia se risipiseră în alte părți, unii merseseră la gară ca să aștepte trenurile, alții cutreierau străzile ce duceau spre minele de la nord de oraș. Principala primejdie era acum încetarea alarmei – sirenele puteau să sune dintr-un moment în altul.

Pe străzi erau o mulțime de polițiști: Raven știa de ce, dar trecu fără șovăire prin fața lor, continuându-și drumul spre Tăbăcării. N-avea de gând să meargă mai departe de marile uși de sticlă ale Oțelăriilor Midland. Era însuflețit de o credință oarbă în destin, într-un soi de justiție, poetică: era convins că, odată ajuns în interiorul clădirii, îl va găsi pe omul care-l înșelase.

Făcând un ocol, ajunse pe strada Tăbăcăriilor, o stradă îngustă, cu sens unic, și porni în direcția uriașului imobil de oțel și sticlă fumurie. Își lipi arma de coapsă, cu un sentiment de satisfacție deplină. La ura și la răutatea lui obișnuite se adăuga acum un fel de degajare pe care n-o mai simțise niciodată; parcă și-ar fi pierdut amărăciunea și acreala, parcă n-ar mai fi pus la cale o răzbunare personală, ci ar fi acționat în numele altcuiva.

Dincolo de intrarea Oțelăriilor Midland, un om contempla mașinile parcate și strada pustie. Arăta ca un funcționar. Raven traversă strada și-l privi, prin mască, pe omul de după ușă. Ceva îl făcu să șovăie – poate amintirea unei fețe întrezărite o clipă lângă cafeneaua din Soho, deasupra căreia locuise. Se

depărtă brusc de ușă și coborî în grabă strada: poliția venise înaintea lui la Oțelării. „Nu contează” – își spuse Raven, în timp ce pășea pe Strada Mare, pustie acum și tăcută: nu se vedea decât un băiat cu mască, un telegrafist care tocmai ieșise din clădirea poștei și încăleca pe-o bicicletă. Prezența polițiștilor dovedea doar că și ei observaseră existența unei anumite legături între biroul de pe Victoria Street și Oțelăriile Midland, nicidecum că Ana l-ar fi trădat, ca o „fustă” oarecare. Totuși, simți parcă din nou gustul amar al singurătății. „E o fată corectă – își spuse el, cu o convingere aproape deplină. N-ar fi în stare să mă vândă. Doar suntem amândoi amestecați în povestea asta!...” Și-și aminti, cu o senzație de liniște cam îndoielnică, de vorbele ei: „Suntem prieteni...”

2

Producătorul programase repetiția ceva mai devreme ca de obicei. N-avea de gând să facă cheltuieli suplimentare cumpărând măști de gaze pentru toți actorii. Aceștia trebuiau să ajungă la teatru înainte de începerea alarmei și să plece abia după încetarea ei. Întrucât domnul Davis își exprimase dorința de a vedea noul număr, producătorul îi trimisese un bilețel, prin care-i anunța repetiția. Domnul Davis vârâse acest bilețel sub rama oglinzii sale de bărbierit, lângă un cartonaș pe care-și notase numerele de telefon ale tuturor fetelor.

În apartamentul său de burlac – apartament altminteri modern, prevăzut cu încălzire centrală – era foarte frig: ca de obicei, se stricase ceva la cazanul de păcură, iar „apa fierbinte” era cel mult căldicică.

Domnul Davis se tăie de vreo câteva ori cu briciul și-și acoperi toată bărbia cu ghemotoace de vată. Deodată, se surprinse citind adresele: Mayfair 632 și Strada Muzeului 798. Respectiv, Coral și Lucy. Una

brună, alta blondă; amândouă tinere și zvelte. Îngerul negru și îngerul bălai…

Geamurile ferestrelor erau încă acoperite de o ceață gălbuie. Păcănitul unui motor de automobil îl făcu pe domnul Davis să-și amintească de Raven, care la ora asta era, desigur, înconjurat de polițiști înarmați, undeva, în apropierea gării. Știa că Sir Marcus aranjase totul și se întreba ce simte un om în zorii ultimei zile din viața lui. „Nimeni nu știe când anume îl va surprinde moartea” – își spuse el fericit, în timp ce-și plimba creionul hemostatic pe obraz și-și astupa cu vată tăieturile mai adânci. „Dar când știi, ca Raven, ce te așteaptă, oare te mai poți enerva din pricina unor fleacuri, cum ar fi defectarea unei instalații de apă caldă sau o tăietură de brici?”

Mintea domnului Davis era plină de abstracțiuni nobile și i se părea de-a dreptul grotescă ideea că un condamnat la moarte s-ar putea sinchisi de o biată tăietură de brici. Firește, însă, că Raven nu se putea bărbieri în magazia aceea…

Domnul Davis își luă în grabă micul dejun: două felii de pâine prăjită, două cești cu cafea, patru bucăți de rinichi, o porție de slănină și puțină marmeladă „Silver Shred”. Toate îi fuseseră trimise prin lift de la restaurant. Gândul că Raven nu putea avea parte de un asemenea dejun îi făcea o deosebită plăcere. („Un condamnat la moarte, în celula lui, da. Nu însă și Raven…”)

Domnul Davis nu înțelegea să facă nicio risipă: întrucât își plătise micul dejun, îi veni ideea să ungă cea de-a doua felie de pâine cu untul și marmelada ce-i mai rămăseseră. O fărâmă de marmeladă îi căzu pe cravată.

În afară de supărarea lui Sir Marcus, singurul motiv de îngrijorare era fata aceea. Da, își pierduse

capul de două ori: o dată, când încercase s-o omoare; iar a doua oară, când renunțase s-o mai omoare. Totul fusese din vina lui Sir Marcus. Domnul Davis se temuse de mânia lui Sir Marcus, în cazul când acesta ar fi aflat de existența fetei. Acum, însă, totul se va aranja: fata se demascase ca complice și niciun tribunal nu va cuteza să accepte acuzația de crimă adusă împotriva lui Sir Marcus…

Uitând de alarma antiaeriană, porni grăbit spre teatru: acum, când totul părea în regulă, își putea îngădui o mică relaxare. Pe drum, își oferi un pachețel cu caramele, vârând o monedă de șase pence într-un automat.

Îl găsi pe domnul Collier cam plictisit. Apucaseră să repete o dată noul număr, iar Miss Maydew, așezată în față și îmbrăcată într-un mantou de blană, spusese că era un număr foarte vulgar. Nu avea, cică, nimic împotriva erotismului, dar în cazul de față era ceva deplasat. Era un număr de music-hall, nu unul de revistă. Domnul Collier nu dădea doi bani pe părerile domnișoarei Maydew, dar se gândea că, poate, domnul Cohen…

— Te-aș ruga să-mi spui ce anume e vulgar – stărui domnul Collier. Eu, unul, nu-mi dau seama…

— O să vă spun eu dacă e vulgar sau nu. Repetați încă o dată. Și domnul Davis se așeză drept în spatele domnișoarei Maydew. Adulmecând parfumul ei scump, amestecat cu mirosul cald al blănii, și sugând o caramea, avea senzația că viața e cum nu se poate mai plăcută. Și-apoi, revista asta era *a lui*. Cel puțin în proporție de patruzeci la sută… Cifra asta îi ieși din minte în clipa când fetele intrară din nou în scenă; purtau sutiene, șorturi albastre cu dungi roșii și caschete de poștași, iar în mână țineau câte un corn al abundenței. Bruneta cu sprâncene orientale era la

dreapta, iar blondina cu picioare cam durdulii și cu o gură mare (semn bun la o fată!) era la stânga. Dansau între două cutii poștale, legănându-și coapsele musculoase, iar domnul Davis își sugea caramеaua.

— Numărul se intitulează „Crăciun în doi” – îi explică domnul Collier.

— De ce?

— Păi, vedeți dumneavoastră, cornul abundenței e un simbol clasic al cadourilor de Crăciun. Iar „în doi” vrea să dea o nuanță erotică. Orice scenă „în doi” se bucură de succes…

— Bine, dar am mai avut și „Un apartament pentru doi”! protestă Miss Maydew. Și un „Vis în doi”…

— Oricâte numere „în doi” am avea, tot n-ar fi destule – zise domnul Collier. Și adăugă, cu un glas jalnic: Mai bine ai spune ce anume ți se pare vulgar…

— Cornul abundenței, de pildă.

— Păi e un simbol clasic. Grecesc…

— Pe urmă, cutiile poștale…

— Cutiile poștale?! urlă domnul Collier, isteric. Ce-i rău cu cutiile poștale?

— Dragul meu – zise Miss Maydew – dacă nu pricepi singur, n-am de gând să-ți explic. Convoacă un comitet de femei, lor aș putea să le explic. Dacă ții neapărat la aceste cutii, vopsește-le în albastru și scrie deasupra: *Cu avionul.*

— E o glumă, sau ce? întrebă domnul Collier. Și continuă, pe un ton acru: în condițiile astea, îți piere cheful să mai trimiți o scrisoare!

În spatele lui, fetele continuau să se legene răbdătoare, în ritmul pianului, oferind câte un corn al abundenței, câte un dos strâns ca-ntr-un guler tare.

— Încetați o clipă! le strigă el, furios. Vreau să reflectez.

— E un număr foarte reușit – hotărî domnul Davis. O să-l introducem în spectacol.

Îi făcea plăcere s-o contrazică pe Miss Maydew, al cărei parfum îl respira acum cu voluptate. Era un echivalent al plăcerii pe care-ar fi simțit-o bătând-o sau culcându-se cu ea: plăcerea de a domina o femeie de obârșie mai aleasă decât a lui. Cam acesta era visul pe care-l nutrea încă din adolescență, când își cresta numele pe băncile unei școli nenorocite din Midlands.

— E chiar părerea dumneavoastră, domnule Davenant?

— Mă numesc Davis.

— Scuzele mele, domnule Davis.

„Ghinioane peste ghinioane! își spunea domnul Collier. Acum o să mă pun rău și cu noul suporter!”

— Eu găsesc că-i ceva oribil – zise Miss Maydew.

Domnul Davis mai scoase o caramea din pachețel.

— Dă-i drumul, bătrâne, dă-i drumul! îl îndemnă el pe domnul Collier.

Fetele continuară repetiția. Cântecele și dansurile pluteau agreabil prin conștiința domnului Davis – când melancolice, când duioase, când exuberante. Cel mai mult îi plăceau cântecele duioase. Când fetele cântară „Îmi amintești de mama”, își aminti efectiv de maică-sa: era un spectator ideal.

Cineva ieși din culise și-i strigă ceva domnului Collier.

— Ce spui? răcni acesta.

Un tânăr în maiou albastru tocmai cânta, mașinal:

— Fotografia ta
Îți seamănă și ea…

— Ai spus „Pom de Crăciun” ? zbieră domnul Collier.

— *Bătrână când vei fi,*
Eu îmi voi aminti...

— Ia-l de-aici! tună domnul Collier.
Cântecul se sfârși brusc, cu cuvintele.

...o altă mamă.

— Ai acompaniat prea repede – spuse tânărul și începu să se certe cu pianistul.
— Nu pot să-l iau – zise omul din culise, care purta un șorț și o caschetă de pânză. A fost comandat expres. L-au adus cu o căruță trasă de doi cai. Ați face mai bine să veniți să vedeți.
Domnul Collier dispăru, dar se întoarse numaidecât, spunând:
— Dumnezeule! E înalt de cinci metri! Cine-o fi făcut gluma asta proastă?
Domnul Davis era în culmea fericirii: visa că-și încălzea picioarele la flacăra căminului din sala unui castel baronial; în aer plutea un parfum vag, ca acela al domnișoarei Maydew, iar el se pregătea să se culce cu o aristocrată frumoasă, cu care se cununase chiar în dimineața aceea, în fața unui episcop. Fata îi amintea puțin de maică-sa.

Bătrână când vei fi...

Își dădu seama, deodată, că domnul Collier vorbea:
— Mai e și o ladă cu globuri și lumânărele...
— Aha! exclamă domnul Davis. Vasăzică, micul

meu cadou a sosit?

— Micul dumneavoastră cadou?…

— Da, m-am gândit că n-ar strica să improvizăm pe scenă și-o serbare de Crăciun – zise domnul Davis. Mi-ar face plăcere să-i văd pe toți artiștii și artistele într-o atmosferă familială. Puțin dans, câteva cântece… și multă băutură – adăugă el, constatând lipsa de entuziasm a celorlalți.

Pe fața domnului Collier se zugrăvi un surâs palid, când spuse:

— E foarte frumos din partea dumneavoastră, domnule Davis. Gestul dumneavoastră ne mișcă.

— Pomul e bun?

— Da, domnule Daven… Davis, e un pom superb.

Tânărul în maiou albastru avea aerul că se stăpânește cu greu să nu râdă: domnul Collier îi aruncă o privire încruntată și spuse:

— Vă mulțumim cu toții, din inimă, domnule Davis. Nu-i așa, fetelor?

— Așa e, domnule Collier – ziseră toate, în cor, ca și cum s-ar fi înțeles și-ar fi repetat aceste vorbe.

Numai Miss Maydew se abținu, iar o fată oacheșă, cu niște ochi jucăuși, rosti:

— Te cred și eu!

Vorbele astea îi atraseră atenția domnului Davis. „Independentă fată – își spuse el, cu satisfacție. Ține să se deosebească de gloată.”

— Aș vrea să intru puțin în culise, ca să arunc o privire asupra pomului – zise el cu glas tare. Nu te deranja, bătrâne. Continuă, continuă…

Și merse în culise. Pomul bloca drumul spre vestiarele artiștilor. Ca să se amuze, un electrician atârnase în pom câteva globuri, care străluceau cu o măreție glacială sub becurile chioare din tavan, în mijlocul recuzitei aruncate vraiște. Domnul Davis își

frecă palmele de bucurie – o bucurie copilărească, moartă de mult, reînvia în sufletul lui.

— Arată strașnic! exclamă el.

Pacea Crăciunului pusese stăpânire pe cugetul lui. Amintirea lui Raven, care-i revenea din când în când, era ca întunericul ce înconjura mica iesle luminată.

— Da, e un pom frumos! zise cineva.

Era bruneta aceea. Venise după el în culise, neavând niciun rol în numărul pe care-l repetau acum. Era o fată bondoacă și nu prea drăguță. Se așezase pe-o ladă și se uita la domnul Davis cu niște ochi melancolici, dar prietenoși.

— Îți dă senzația că-i Crăciun spuse domnul Davis.

— Ca și o sticlă de șampanie – zise fata.

— Cum te cheamă?

— Ruby.

— Ce-ai spune să ne-ntâlnim la un restaurant, după repetiție?

— Fetele care ies cu dumneata au obiceiul să cam dispară, nu-i așa?... Aș mânca eu un biftec cu ceapă, dar nu-mi plac misterele astea... Doar nu-s logodită cu un detectiv!

— Ce vrei să spui? o întrebă domnul Davis, tăios.

— Păi, fata aia e logodită cu tipul de la Scotland Yard care a fost ieri pe-aici.

— Fii pe pace – îi spuse domnul Davis, bosumflat. Cu mine ești în siguranță.

— Știi, sunt o ghinionistă...

În ciuda neliniștii ce încerca să pună din nou stăpânire pe el, domnul Davis se simțea plin de viață, în mare formă. Nu, asta nu era ultima lui zi! Îi cam veneau în sus slănina și rinichii de la micul dejun, iar în urechi îi bâzâia stins cântecul:

Fotografia ta
Îți seamănă și ea…

Stând sub bradul înalt și strălucitor, domnul Davis sugea o bucățică de caramea ce i se lipise de o măsea stricată.

— Acum ai spart ghinionul – rosti el. Mascotă mai bună ca mine nu există!

— Sper – răspunse fata, aruncându-i o privire melancolică.

— La „Metropol” la unu fix?

— O să fiu acolo. Dacă n-o să mă calce vreo mașină. Sunt genul de fată care pățește așa ceva tocmai când e invitată la masă.

— O să ne distrăm grozav.

— Depinde ce-nțelegi mata prin distracție – zise fata, făcându-i loc lângă ea.

Așezați amândoi pe ladă, se uitau la pom.

Bătrână când vei fi.
Eu îmi voi aminti…

Domnul Davis își duse mâna spre genunchiul ei gol. Cântecul, ca și atmosfera asta de Crăciun, îl cam intimidau. Palma lui atinse ușor și respectuos genunchiul, ca o mână de episcop care se lasă pe capul unui copil din cor.

— Sinbad! zise fata.

— Sinbad?

— Voiam să spun Barbă-Albastră. De atâtea spectacole, mi se încurcă toate cele în cap.

— Să nu-ți fie frică de mine! șopti domnul Davis, lipindu-și capul de cascheta de poștaș a fetei.

— Dacă e să dispară vreo fată, eu voi fi aceea!

— N-ar fi trebuit să mă părăsească îndată după masă. M-a lăsat să mă-ntorc singur acasă. Dac-ar fi rămas cu mine, n-ar fi pățit nimic.

Domnul Davis își petrecu brațul pe după mijlocul ei și o strânse, dar îi dădu drumul repede, zărind un electrician care se apropia.

— Ești o fată deșteaptă – îi spuse. Ai merita un rol important. Pun rămășag că ai o voce frumoasă,

— Eu, voce? Cam câtă are un păun, atâta voce am și eu.

— Îmi dai un pusi?

— Desigur.

Se sărutară – o sărutare cam umedă.

— Cum să-ți spun? îl întrebă Ruby. Ar fi stupid să-i spun „domnule" unui bărbat care-mi oferă o masă.

— Spune-mi Willie.

— Ei bine, Willie – zise fata, cu un suspin melancolic – sper să te văd, la ora unu, la „Metropol”. Voi fi acolo. Sper să te găsesc. Altfel, adio biftec…

Și se întoarse încet pe scenă, căci îi venea, în sfârșit, rândul.

Ce-a zis Aladin
Când a sosit la Pekin?…

— L-am data gata – îi spuse Ruby fetei de lângă ea, Din păcate, nu mă pricep să-i rețin. Bărbații ăștia își întorc spatele îndată ce le-ai dat ce-au vrut. Oricum, cu o masa bună tot o să mă aleg, se pare… Aoleu, am uitat să-mi încrucișez degetele!

Domnul Davis văzuse destul din spectacol. Găsise ceea ce căuta, iar acum nu-i mai rămânea decât să împartă puțină căldură și voie bună printre electricieni și ceilalți salariați, ca să le câștige prietenia. Porni așadar încet, de-a lungul cabinelor,

schimbând ici-colo câte o vorbă și oferind câte o țigară din tabachera lui de aur. Nu se știe niciodată. Necunoscând culisele acelui teatru, își spunea că ar putea găsi chiar printre costumiere niscaiva tinere talente, vrednice de a fi încurajate și, eventual, ospătate la „Metropol”. Constată însă, foarte curând, că toate costumierele de-aici erau bătrâne: neînțelegând intențiile lui, una din ele se ținu după el ca să-l împiedice să se ascundă în vreo cabină a actrițelor. Domnul Davis se simți jignit, dar nu încetă să fie politicos. Salutând cu mâna, ieși pe ușa artiștilor și se pomeni în strada rece și murdară. Sosise, oricum, momentul să treacă pe la Oțelăriile Midland și să-l viziteze pe Sir Marcus. Era sigur că dimineața asta de Crăciun le rezerva tuturor o veste bună.

Strada Mare era ciudat de pustie, deși erau parcă mai mulți polițiști ca de obicei. Uitase de exercițiul antiaerian. Polițiștii îl lăsară să treacă: toți îi cunoșteau la față, deși niciunul dintre ei n-ar fi putut spune care-i era ocupația. Dacă i-ar fi întrebat cineva, ar fi răspuns, fără niciun zâmbet, că era unul dintre „tinerii” aflați în slujba lui Sir Marcus, uitând de chelia lui, de pântecu-i cam rotund, de mâinile lui durdulii și zbârcite. În comparație cu un patron atât de bătrân, toți subalternii lui păreau tineri.

Domnul Davis îl salută voios pe un sergent de pe celălalt trotuar și-și vârî în gură o caramea. Nu era treaba polițiștilor să-i ducă la spital pe „răniți” și, oricum, niciunul nu s-ar fi atins de domnul Davis: omul ăsta gras și blajin își ieșea repede din fire. Se uitau amuzați la el în timp ce cobora spre strada Tăbăcăriilor; nu numai amuzați, ci și cu speranță, așa cum te uiți la un personaj important care se apropie de o pantă lunecoasă.

Dinspre Tăbăcării venea în direcția lui un student

cu o mască de gaze pe față. Domnul Davis îl observă abia într-un târziu pe student și tresări la vederea măștii de gaze. „Pacifiștii ăștia întind prea tare coarda! își spuse el. Ce prostie fără pereche!” Iar când omul îi ațīnu calea, bolborosind niște cuvinte ininteligibile prin masca lui greoaie, domnul Davis îl repezi cu trufie:

— Ce-i prostia asta? Doar suntem bine pregătiți!

Amintindu-și însă despre ce era vorba, deveni ceva mai prietenos: la urma urmelor, poate că nu erau niște pacifiști, ci niște patrioți.

— Bine, bine – îi spuse. Uitasem de exercițiul antiaerian.

Ochii anonimi ce-l priveau prin mască și vocea înăbușită a studentului îl cam neliniștea.

— Sper că n-ai de gând să mă duci la spital! îi spuse el, pe un ton jovial. Sunt un om ocupat.

Studentul păru să cadă pe gânduri, dar nu-și luă mâna de pe brațul domnului Davis. Acesta zări un polițist rânjind pe trotuarul din față și-și stăpâni cu greu enervarea.

Prin văzduhul încă învăluit de puțină ceață tocmai trecea un șir de avioane, zburând foarte jos, spre miazăzi, spre aeroport. Bâzâitul motoarelor umplea strada.

— După cum vezi, exercițiul s-a terminat – zise domnul Davis stăpânindu-se. Sirenele au să sune dintr-un moment în altul. Ar fi absurd să-mi pierd dimineața la spital. Doar știi cine sunt! Mă numesc Davis. Tot Nottwichul mă cunoaște. Întreabă-i pe polițiștii de colo. Nimeni nu mă poate acuza pe mine de lipsă de patriotism.

— Crezi că s-a terminat? îl întrebă omul.

— Mă bucur, băieți, că vă văd atât de entuziaști – spuse domnul Davis. Cred că ne-am mai întâlnit noi

cândva, la spital. Mă duc deseori acolo, la toate serbările, și am obiceiul să nu uit vocea nimănui… Păi, știi dumneata că eu am subscris cea mai mare sumă pentru noua sală de operații?

Domnul Davis ar fi vrut să-și vadă de drum, dar studentul îi aținea calea. N-ar fi fost de demnitatea lui să coboare de pe trotuar și să-l ocolească: studentul ar fi putut crede că încearcă să fugă; ar fi urmat o altercație, sub ochii polițiștilor care priveau de la colțul străzii. Domnul Davis se simți deodată năpădit de o ură care-i otrăvi toate gândurile, așa cum o sepie înnegrește cu cerneala ei toată apa din jur… „Maimuțoiul ăla de polițist, care rânjește!… O să-i arăt eu lui! O să mă duc la Calkin și-o să-i cer să-l dea afară!” Continuă însă să discute pe un ton jovial cu studentul mascat – un omuleț pirpiriu, un tinerel firav, pe care halatul alb atârna prea larg.

— Voi, tinerii, faceți o treabă splendidă. Nimeni n-o prețuiește mai mult decât mine. Dac-o să fie război…

— Vasăzică, Davis te cheamă – îl întrerupse vocea înăbușită.

— Mă faci să-mi pierd timpul! exclamă domnul Davis, iritat. Sunt un om ocupat. Bineînțeles că Davis mă cheamă…

Se sili să-și stăpânească mânia, și adăugă:

— Uite ce este: sunt un om rezonabil. Îți dau câți bani vrei pentru spitalul vostru. O răscumpărare de zece lire, să zicem.

— De acord – spuse celălalt. Să văd banii.

— Poți avea încredere în mine. Nu port asupra mea atâta bănet.

I se păru că studentul râde, ceea ce-l uimi din cale-afară. Prea era de tot!

— În regulă – îi spuse. N-ai decât să vii după

mine la birou, și-o să-ți dau banii. Dar să-mi aduci o chitanță iscălită de trezorierul vostru.

— O să primești chitanța – zise omulețul, cu vocea lui stranie, gâtuită și lipsită de timbru.

Și se dădu în lături, lăsându-l pe domnul Davis s-o ia înainte. Acesta își recăpătă buna dispoziție și începu din nou să trăncănească:

— Cu masca aia pe față, n-are rost să-ți ofer o caramea.

Un curier trecu pe lângă ei, fluierând batjocoritor spre domnul Davis: purta o caschetă înfiptă caraghios în creștetul măștii de gaze. Domnul Davis se îmbujoră la față, iar degetele lui se crispară: tare ar fi vrut să-i smulgă părul, să-l tragă de urechi sau să-i sucească mâinile obraznicului!

— Se distrează băieții! zise el cu glas tare.

Și cum prezența unui medic îl făcea totdeauna să se simtă sigur de sine și ciudat de important (unui medic îi poți povesti cele mai grotești amănunte despre digestie, întrucât pentru el asemenea lucruri contează cam tot atâta cât contează niște anecdote hazlii pentru un umorist de profesie), domnul Davis rosti pe un ton confidențial:

— De câtăva vreme sughit groaznic. După fiece masă. Nu pentru că aș mânca prea repede… dar, firește, dumneata ești încă student. Știi, totuși, mai multe decât știu eu despre lucrurile astea… Și mai e ceva: văd pete în fața ochilor. Poate c-ar trebui să țin puțin regim. Dar îmi vine greu. Un om în situația mea are nevoie de distracții. De exemplu (și domnul Davis apucă brațul rigid al celuilalt și-l zgâlțâi cu subînțeles), n-ar folosi la nimic dacă ți-aș făgădui că astăzi n-am să mai iau masa de prânz. Voi, medicii, sunteți oameni de lume, așa că nu mă sfiesc să-ți spun că am invitat o fată. La „Metropol”. La ora unu.

O asociație de idei îl făcu să-și vâre mâna în buzunar, ca să se-ncredințeze că pachetul cu caramelele era acolo.

Trecură pe lângă un alt polițist, pe care domnul Davis îl salută cu mâna. Mascatul era foarte tăcut. „E timid băiatul – își spuse domnul Davis. E pentru prima oară că se plimbă prin oraș cu un om ca mine!” Asta îi scuza oarecum purtarea cam grosolană; chiar neîncrederea pe care i-o arătase era probabil doar o formă de timiditate.

Pentru că ziua promitea să fie, totuși, frumoasă (un soare palid sfâșia vălurile reci ale ceții), pentru că slănina și rinichii fuseseră prăjiți „la fix”, pentru că-și afirmase personalitatea în fața fiicei unui lord (Miss Maydew), pentru că avea întâlnire la „Metropol” cu o fată de talent și pentru că, în clipa asta, cadavrul lui Raven zăcea probabil la morgă, pe o lespede rece – din toate aceste pricini, domnul Davis era predispus spre bunătate și milă creștinească. Vrând să-l facă pe student să se simtă bine, îi spuse:

— Sunt convins că ne-am mai întâlnit undeva. Poate că ne-a prezentat directorul spitalului.

Dar tovarășul său rămase la fel de posac și tăcut.

— Grozavă serbare ați dat la inaugurarea noii săli! urmă domnul Davis, uitându-se încă o dată la încheieturile delicate ale mâinilor studentului. Nu cumva ești băiatul care s-a deghizat în fată și a cântat cântecul ăla fără perdea?

Și izbucni într-un râs gros, amintindu-și cântecul acela. Tocmai intrau pe strada Tăbăcăriilor. Domnul Davis râdea de nenumărate ori așa, la un pahar de porto, cu amicii de la club, când vreunul dintre ei spunea o anecdotă porcoasă.

— Credeam c-o să mor de râs! zise el, apucându-l de braț pe student și împingându-l pe ușa de sticlă a

Oțelăriilor Midland.

Un necunoscut ieși la vedere dintr-un ungher, iar funcționarul de la „Informații” îi spuse, cu o voce încordată:

— E în regulă. Dumnealui e domnul Davis.

— Ce se-ntâmplă? întrebă acesta, pe un ton repezit și tăios: acum se simțea la el acasă.

— Nimic – zise detectivul. Stăm la pândă.

— Raven? îl întrebă domnul Davis, cu un glas cam pițigăiat.

Detectivul dădu din cap.

— L-ați lăsat să scape? Ce dobitoc!...

— N-aveți de ce să vă temeți – îl asigură detectivul. Va fi prins de îndată ce va ieși din ascunzătoarea lui. De data asta nu mai are cum să scape.

— Bine, dar pentru ce te afli aici? Crezi cumva că...

— Am primit ordin.

— L-ați anunțat pe Sir Marcus?

— Știe.

Domnul Davis arăta ca un bătrân obosit.

— Vino cu mine să-ți dau banii – îi spuse el studentului, cu asprime în glas. N-am vreme de pierdut.

Și porni cu pas nesigur printr-un coridor pardosit cu niște lespezi negre și strălucitoare, ce ducea spre ascensorul de sticlă. Omul cu mască îl urmă pe coridor și în lift; urcară împreună, ca două păsări închise în aceeași colivie. Etaj după etaj, imensa clădire se cufunda sub ei. Iată un funcționar în haine negre, zorit să execute o treabă misterioasă, care necesita multă sugativă; iată o fată tânără stând în fața unei uși închise, cu brațele încărcate de hârțoage și vorbind singură – pesemne repetând vreo scuză;

iată și un băiat de serviciu alergând printr-un coridor, cu un mănunchi de creioane pe cap.

Liftul se opri la un palier pustiu.

Domnul Davis era tulburat de un gând. Mergând agale, ajunse la ușă și-i răsuci încet clanța, ca și cum s-ar fi temut să nu-l pândească cineva înăuntru. Dar în încăpere nu era nimeni. O ușă interioară se deschise, făcând loc unei femei tinere cu un păr auriu și cu niște ochelari cu rame groase, de baga.

— Willie! exclamă ea, dar, văzându-l pe mascat, rosti: Domnule Davis, Sir Marcus dorește să vă vadă.

— În regulă, Miss Connett – zise domnul Davis. Fii bună și adu-mi *Mersul trenurilor.*

— Plecați… deîndată?

Domnul Davis șovăi înainte de a-i răspunde:

— Vezi, te rog, ce trenuri pleacă spre Londra… după-amiază.

— Da, domnule Davis.

Și se retrase, lăsându-i singuri pe cei doi. Domnul Davis fu străbătut de un fior și puse în priză radiatorul. Omul cu mască îl întrebă cu un glas vătuit și aspru, care-i zgândări din nou memoria:

— Te temi de ceva?

— E un nebun care umblă slobod prin oraș – îi răspunse domnul Davis.

Tresărea nervos, la fiece zgomot de pași, la fiece sonerie auzită pe coridor. Îi trebuise mult curaj ca să spună „după-masă”; ar fi vrut, de fapt, să plece numaidecât din Nottwich. Tresări la auzul scârțâitului unei mici platforme de zugrav, care cobora de-a lungul zidului curții interioare. Merse la ușă și o închise cu cheia: așa se simțea mai la adăpost în această încăpere familiară, unde-și avea masa de birou, fotoliul turnant, bufetul în care-și ținea o sticlă de porto și două pahare, biblioteca în care se aflau câteva

cărți tehnice despre oțel, un ghid *Whitaker's*, un anuar *Who's Who* și un exemplar din romanul *Concubina chineză.* Ambianța asta îl liniștea mai mult decât prezența detectivului din vestibul. Se uită la toate ca și cum le-ar fi văzut pentru prima oară; niciodată nu-și dăduse seama ca acum cât de liniștită și de confortabilă era odăița asta. Frânghiile care țineau platforma scârțâiră din nou, făcându-l să tresară. Închise fereastra și spuse pe un ton iritat:

— Sir Marcus poate s-aștepte!

— Cine-i Sir Marcus?

— Patronul meu.

Observând că ușa biroului secretarei sale era deschisă, domnul Davis se înfioră la gândul că putea intra cineva pe-acolo. Acum, când nu mai avea niciun zor, și nicio treabă precisă, simțea nevoia să nu rămână singur.

— N-are rost să te grăbești – îi spuse el mascatului. Scoate-ți masca – îmi închipui că te înăbuși în ea – și servește un pahar de porto.

În drum spre bufet, închise cu cheia ușa interioară. Răsuflând ușurat, scoase din bufet sticla și paharele.

— Acum, când am rămas singuri, aș vrea să-ți vorbesc despre sughițurile alea…

Umplu vârf paharele, dar cum mâna îi tremura, vinul curse pe margini.

— Mă apucă totdeauna după ce mănânc – urmă el.

— Banii! rosti mascatul.

— Ești cam obraznic, zău. În *mine* poți avea încredere! Sunt Davis…

Merse la birou și descuie un sertar, din care scoase două hârtii de câte cinci lire.

— Nu uita că aștept o chitanță în regulă din

partea trezorierului vostru – îi spuse, întinzându-i bancnotele.

Mascatul le împinse cu o mână (cealaltă mână rămase în buzunar) și-l întrebă:

— Și bancnotele astea sunt false?

O întreagă scenă reveni în mintea domnului Davis: braseria „Lyons Corner House”, gustul unei înghețate „Alpine”, imaginea asasinului care, șezând în fața lui, ar fi vrut să-i povestească în ce fel o omorâse pe bătrână… Domnul Davis scoase un țipăt – nu vreun cuvânt sau vreun strigăt de ajutor, ci un țipăt nearticulat, ca acela pe care-l scoate un pacient anesteziat, în clipa când bisturiul îi taie carnea. Repezindu-se spre ușa interioară, începu să-i zgâlțâie clanța. Se zbătea în zadar, ca un om prins într-o rețea de sârmă ghimpată, între tranșee.

— Pleacă de-acolo! îi spuse Raven. Doar ai încuiat ușa!

Domnul Davis se întoarse la masa lui de birou. Picioarele i se muiară și se prăbuși pe podea, lângă coșul pentru hârtii.

— Sunt bolnav – gemu el. Sper că n-ai de gând să omori un om bolnav…

Gândul acesta îi trezi în suflet o speranță reală. Începu să icnească, ca un om căruia îi vine să verse.

— Deocamdată nu te omor – îi spuse Raven. S-ar putea să nu te omor de loc, dacă o să stai liniștit și-o să faci ce-o să-ți spun… Sir Marcus ăsta îți este patron?

— E un om bătrân – protestă domnul Davis, plângând lângă coșul pentru hârtii.

— Am auzit că vrea să te vadă – zise Raven. O să mergem împreună la el… De zile-ntregi aștept clipa asta, să vă găsesc pe-amândoi. Aproape că nu-mi vine a crede, prea e frumos. Hai, scoală-te! Scoală-te

odată! repetă el, furios, către mormanul de carne flască de pe podea. Și nu uita: dacă țipi, te îndop cu plumbi, de-au să te poată folosi ca oblon.

Domnul Davis o luă înainte. Miss Connett tocmai venea pe coridor, ținând în mână o hârtiuță.

— Am notat trenurile, domnule Davis. Cel mai bun e cel de la trei și cinci. Cel de la două și șapte e un personal care merge foarte încet, încât n-ați ajunge decât cu zece minute mai devreme. Mai e și un tren la cinci și zece. Singurul înainte de trenul de noapte.

— Pune-mi hârtia pe birou – îi spuse domnul Davis.

Stătea în fața ei, pe coridorul luxos și modern, ca și cum ar fi vrut să-și ia rămas bun de la toate lucrurile astea – de la bogăție, de la confort, de la putere. O, dac-ar fi avut curaj!…

— Da, pune-o pe biroul meu, May…

Însuși faptul că zăbovise acolo exprima, poate, dorința lui de a arăta, în sfârșit, puțină tandrețe, cum nu-i trecuse niciodată prin cap să arate „fetițelor”.

Raven stătea în spatele lui, cu mâna în buzunar. Alarmată de expresia bolnăvicioasă a șefului ei, Miss Connett îl întrebă:

— Nu vă simțiți bine, domnule Davis?

— Ba mă simt destul de bine îi răspunse acesta.

Aidoma unui explorator care, înainte de a se aventura într-un tărâm necunoscut, simte nevoia să lase în urmă un indiciu la hotarul civilizației, spunându-i ultimului drumeț întâlnit: „Pornesc spre miazănoapte”, sau „spre apus”, domnul Davis spuse:

— Ne ducem la Sir Marcus, May.

— Vă așteaptă cu nerăbdare – îi zise Miss Connet.

Se auzi țârâitul unui telefon.

— Nu m-ar mira să fie chiar dumnealui – spuse

Miss Connett și porni pe coridor spre biroul ei, ciocănind pardoseala cu tocurile ei foarte înalte.

Domnul Davis simți din nou necruțătoarea forță ce-i apăsa cotul, silindu-l să înainteze, apoi să intre în ascensor. Urcară încă un etaj, iar când domnul Davis deschise ușile liftului, îi veni din nou să vomite. Ar fi vrut să se trântească pe jos, cu riscul de a fi împușcat pe la spate. Lungul coridor luminos ce ducea spre biroul lui Sir Marcus era pentru el ca nesfârșita pistă a unui stadion pentru un alergător epuizat și înfrânt.

Sir Marcus ședea în fotoliul lui pe rotile, cu un fel de măsuță pe genunchi. Ședea cu spatele la ușă, dar valetul de lângă el îl văzu cu uimire pe domnul Davis care intra cu pași împleticiți, alături de un student în medicină cu o mască de gaze pe față.

— E Davis? murmură Sir Marcus.

Și, rupând un pesmet, sorbi puțin lapte cald. Voia să prindă puteri pentru o nouă zi de lucru.

— Da, sir – răspunse valetul, urmărind cu uimire mersul împiedicat al domnului Davis pe carpeta de cauciuc.

Abia-abia se ținea pe picioare.

— Atunci lasă-ne singuri – șopti Sir Marcus.

— Da, vă rog.

Dar omul cu masca răsucise cheia în broască. Pe fața valetului se zugrăvi o vagă bucurie, un fel de așteptare deznădăjduită: se-ntreba parcă dacă se va întâmpla ceva deosebit, ceva care să nu mai semene cu împinsul unui fotoliu mobil pe covoare de cauciuc, nici cu îmbrăcatul și dezbrăcatul unui bătrân prea slab ca să se-ngrijească singur de propria-i curățenie și căruia trebuia să-i aducă mereu ba apă caldă, ba lapte cald, ba pesmeți uscați.

— Ce aștepți? îl întrebă Sir Marcus în șoaptă.

— Treci la perete! îi porunci Raven valetului.

— E înarmat! strigă domnul Davis, deznădăjduit. Fă așa cum ți-a spus!

Dar nu mai era cazul ca valetul să fie prevenit: Raven își scosese revolverul și-i ținea la respect pe toți trei – valetul la perete, domnul Davis clătinându-se în mijlocul încăperii și Sir Marcus în jilțul pe care-l răsucise ca să vadă ce se-ntâmplă.

— Ce dorești? întrebă bătrânul.

— Dumneata ești patronul?

— Poliția așteaptă jos. Nu vei putea ieși de-aici decât dacă eu…

Se auzi telefonul. După ce sună câtva timp, se opri.

— Ai o cicatrice sub barbă, nu-i așa? urmă Raven.

— N-aș vrea să fac vreo greșeală. Omul ăla avea o poză a dumitale. Ați fost colegi la același cămin.

În timp ce vorbea, cerceta furios încăperea largă și luxoasă, pe care-o compara în gând cu odăița unde ministrul acela își fierbea pe reșou câte un ou, sau cu băncile de lemn, cu scările de piatră și cu clopoțelul spart de la școala unde învățase el însuși. Omul din fața lui urcase mai sus decât bătrânul ministru.

— Ești nebun! murmură Sir Marcus.

Era prea bătrân ca să se mai teamă; revolverul nu reprezenta pentru el un pericol mai mare decât un pas greșit făcut în clipa când se așeza în jilț, sau când intra în baie. Părea doar iritat, contrariat de faptul că fusese întrerupt de la masă. Aplecându-se peste măsuța din poală, sorbi cu zgomot din laptele cald.

Deodată, valetul vorbi, de la perete:

— Da, are o cicatrice.

Dar Sir Marcus continuă să-și soarbă laptele, care i se prelingea pe bărbiță. Nici nu se mai sinchisea de ceilalți.

Raven își îndreptă revolverul asupra domnului

Davis și-l întrebă:

— El e, nu-i așa? Răspunde-mi dacă vrei să nu-ți umplu burta cu gloanțe!

— Da, da, el e! zise, speriat, domnul Davis, cu o grabă slugarnică. A lui a fost ideea. El a pus totul la cale. Eram pe drojdie, ne trebuiau bani, iar crima asta reprezenta peste o jumătate de milion, pentru el.

— Jumătate de milion! exclamă Raven. Iar mie mi-a plătit două sute de lire false!

— Eu i-am atras atenția că s-ar cuveni să fie generos, dar mi-a răspuns: „Ține-ți gura!"

— Dac-aș fi știut ce fel de om era bătrânul, nu i-aș fi zdrobit țeasta, și n-aș fi tras nici în ochii femeii ăleia bătrâne. Dumneata ai comis crima asta, așa să știi! răcni Raven.

Dar Sir Marcus nu păru de loc tulburat: bătrânețea îi ucisese imaginația. Asasinatele pe care le comandase nu erau mai reale pentru el decât crimele despre care citea în ziare. Un pic de lăcomie (pentru laptele cald), un mic viciu (să-și vâre din când în când mâna zbârcită în bluza unei fetișcane și să simtă căldura vieții), un pic de avariție și de calcul (o jumătate de milion obținută prin moartea unui om) și un foarte slab, dar persistent instinct de conservare, aproape mecanic: acestea erau singurele lui pasiuni, îmboldit de cea din urmă dintre ele, își mișcă imperceptibil jilțul spre soneria de la marginea biroului.

— Nu-i adevărat – murmură el. Ești nebun!

— Te-am adus unde-am vrut – zise Raven. Chiar dacă poliția o să mă omoare, am un martor (și-și lovi automatul). Cu arma asta am tras. Arma asta e dovada crimei. Mi s-a spus s-o las acolo, dar eu am luat-o cu mine. Chiar dacă nu te împușc, arma asta o să te scoată din circulație pentru multă, multă vreme.

Sir Marcus șopti încetișor, în timp ce împingea imperceptibil roțile de cauciuc ale fotoliului:

— Un „Colt” numărul 7. Se fabrică mii și mii de revolver e dintr-astea!

— Poliția poate dovedi orice pe baza unui revolver – zise Raven, furios. Există experți...

Ar fi vrut să-l sperie pe Sir Marcus înainte de a-l împușca: i se părea că ar fi nedrept ca Sir Marcus să sufere mai puțin decât bătrâna aceea, pe care nu avusese intenția s-o omoare.

— Nu dorești să te rogi? îl întrebă. Ești evreu, nu-i așa? Alți oameni, mai de soi decât dumneata, cred în Dumnezeu.

Își aminti de fata care se ruga în magazia aceea întunecată și rece.

O roată a jilțului lui Sir Marcus atinse biroul, apoi soneria, al cărei țârâit monoton se răspândi prin cușca ascensorului.

Raven înțelese ce se-ntâmplă abia în clipa când îi auzi pe valet izbucnind, cu o ură agonisită ani de-a rândul:

— Ticălosul! A apăsat pe butonul soneriei!

Înainte ca Raven să poată lua o hotărâre, cineva începu să scuture clanța.

— Spune-le să se care de-aici, altfel trag! mârâi Raven.

— Imbecilule! murmură Sir Marcus. Ești căutat numai pentru un furt. Dacă mă omori, au să te spânzure!

Dar domnul Davis, care era dornic să se agațe de orice pai ca să scape, strigă către omul de după ușă:

— Pleacă! Pentru Dumnezeu, pleacă!

— Ești un prost, Davis – îi spuse cu glas veninos Sir Marcus. Dacă și-a pus în gând să ne omoare...

Sub revolverul lui Raven, o ceartă absurdă

izbucni între cei doi.

— Pe mine n-are niciun motiv să mă omoare! țipă domnul Davis. Dumneata ne-ai vârât pe toți în beleaua asta! Eu n-am făcut decât să-ți execut ordinele.

Valetul începu să râdă:

— Doi contra unul!

— Ține-ți gura! îi zise bătrânul, cu ură, domnului Davis. Dacă vreau, pot să te nenorocesc oricând.

— Te sfidez! scânci domnul Davis, cu un glăscior de păun.

Cineva se trânti cu putere de ușă.

— Ți-am stocat acțiunile „West Rand Goldfields" și „East African Petroleum" – murmură bătrânul.

Raven simțea că-și iese din fire. Cu vorbele lor neghioabe, cei doi păreau să-i tulbure liniștea sufletească ce-l învăluise în clipa când îi spusese bătrânului să se roage. Își ridică arma și trase în pieptul lui Sir Marcus. Era singurul mijloc de a-i face să tacă. Sir Marcus se prăbuși peste măsuță, răsturnând cana cu lapte cald deasupra hârtiilor de pe birou. Sângele începu să-i țâșnească din gură.

Domnul Davis se pomeni vorbind foarte repede:

— Totul a fost din cauza bătrânului ăstuia afurisit. L-ai auzit ce spunea. Ce puteam să fac? Mă avea la mână. Eu nu sunt vinovat cu nimic!... Cărați-vă de la ușă! răcni el. Dacă nu plecați de-acolo, o să mă omoare! Vorbea într-una, în vreme ce laptele picura de pe măsuță pe birou: Nu m-aș fi amestecat, dacă n-ar fi fost el. Știi ce-a făcut? S-a dus la prefect și i-a cerut să ordone poliției să te împuște pe loc.

Încerca să-și ferească privirea de revolver, care continua să fie ațintit asupra pieptului lui. Valetul, palid și tăcut, stătea rezemat de perete, privind cu o ciudată fascinație sângele ce se scurgea din trupul lui Sir Marcus. Vasăzică, asta s-ar fi întâmplat dac-ar fi

avut el însuși curajul… așa cum îi venise de-atâtea ori ideea, în toți acești ani…

O voce rosti, de dincolo de ușă:

— Dacă nu deschideți numaidecât, tragem prin ușă!

— Pentru Dumnezeu, lăsați-mă-n pace! gemu domnul Davis. O să mă-mpuște!

Simțea căutătura intensă și satisfăcută a asasinului, care-l privea prin mască.

— Nu ți-am făcut nimic! protestă el.

Peste capul lui Raven, putea vedea orologiul: de la micul dejun trecuseră numai trei ore; încă mai simțea gustul rânced al slăninei și al rinichilor. Nu putea crede că acesta era într-adevăr sfârșitul definitiv: la ora unu avea întâlnire cu o fată… Cum să mori înainte de-o întâlnire?!

— Absolut nimic! gemu el.

— Ai încercat s-o omori pe…

— Nimic… Pe nimeni…

Raven ezita să rostească un cuvânt cu care buzele lui încă nu erau obișnuite:

— Pe prietena mea… Cărați-vă! strigă Raven către cei de după ușă. Dacă trageți, îl omor!… E vorba de fata aia… — adăugă el, încet.

Domnul Davis tremura tot. Ca un epileptic.

— Nu-ți era prietenă – bâigui el. Cum ar fi venit poliția aici, dacă fata n-ar fi… Cine altcineva ar fi putut să știe?

— Dacă n-aș avea alt motiv, te-aș omorî chiar numai pentru vorbele astea… E o fată cinstită!

— Bine, dar e logodită cu un polițist! gemu domnul Davis. E iubita omului de la Scotland Yard. A lui Mather!

Raven apăsă pe trăgaci. Disperat și hotărât în același timp, trase două gloanțe – deși unul singur ar

fi fost de ajuns – pierzându-și astfel ultima șansă de scăpare. Era ca și cum ar fi vrut să împuște întreaga lume în persoana rubicondului domn Davis, care gemea și sângera. Și, de fapt, nu greșea. Căci, pentru un om, propria-i viață e întreaga lume: Raven trăsese în lumea lui – în sinuciderea maică-si, în anii lungi petrecuți la „cămin”, în bandele de pe hipodrom, în moartea „Șoimului”, în moartea bătrânului ministru și a nefericitei sale secretare. Nu avea de ales: încercase să se spovedească, dar, firește, nu izbutise, din simplul motiv că nu se putea încrede în nimeni, în afară de sine însuși – nici în doctor, nici în preot, nici în femeie…

O sirenă sună deasupra orașului, vestind încetarea alarmei false. Peste câteva clipe, clopotele bisericilor intonară un zgomotos cântec de Crăciun („până și vulpile își au vizuina lor, pe când Fiul Omului…”). Un glonte sfărâmă broasca ușii. Raven spuse, ridicându-și revolverul în dreptul pântecului:

— E printre voi un ticălos pe nume Mather? Ar face mai bine să se țină deoparte!

Așteptând să se deschidă ușa, se simți năpădit de o mulțime de amintiri vagi – i se îmbulzeau toate de-a valma, ca un fel de negură ce-i încețoșa mintea, în timp ce aștepta ocazia unei ultime răzbunări… Un glas care cânta pe-o stradă întunecoasă și plină de zloată:

Se zice că-i un edelweiss
Adus din Groenlanda…

Vocea cultă, dar parcă inumană, a bătrânului critic care recita din *Maud* („O, dacă s-ar putea cumva, Isuse, măcar un ceas să-i revedem…”), în timp ce el stătea ghemuit în garaj și simțea că gheața din inimă i se topește, ciudat și dureros, ca și cum ar fi

trecut frontiera unei țări necunoscute, din care nu s-ar fi putut întoarce niciodată… Apoi vorbele fetei din cafeneaua din Soho: „E un adevărat monstru…” Pe urmă, statueta de ghips înfățișându-l pe pruncul Isus în brațele maică-si, în așteptarea trădării, a loviturilor de bici, a cuielor… Și fata care-i spusese: „Îți sunt prietenă. Poți avea încredere în mine…”

Încă un glonț explodă în broască.

— Pentru Dumnezeu, predați-vă! bâigui valetul, alb ca varul. Tot au să vă prindă! Nu v-a mințit: chiar fata le-a spus. L-am auzit vorbind la telefon.

„Trebuie să acționez repede – își spuse Raven. Când ușa se va deschide, va trebui să trag primul…” Dar prea multe gânduri îi luau cu asalt cugetul. Cu masca asta pe față, nu prea vedea limpede. Și-o scoase cu un gest neîndemânatic și o azvârli pe podea. Valetul îi putea vedea acum buza despicată și roșie, ochii negri și triști.

— Încercați să ieșiți pe fereastra asta – îi spuse. Dă pe acoperiș.

Dar îi vorbea unui om care nu mai înțelegea nimic, care nu știa dacă merită sau nu să mai facă un efort și care-și mișca fața atât de încet în direcția ferestrei, încât valetul zări înaintea lui platforma ce cobora, iar pe platformă se afla Mather: acesta încerca disperat să-l surprindă pe Raven pe la spate. Numai că detectivul uitase de propria-i lipsă de experiență. Mica platformă se bălăbănea de colo până colo, iar Mather ținea într-o mână o funie și cu cealaltă încerca să se agațe de fereastră. În clipa când Raven se întoarse cu fața spre el, Mather n-avea nicio mână liberă pentru a-și scoate revolverul, Hâțânându-se dincolo de fereastră, la etajul al șaselea, deasupra Tăbăcăriilor, era o țintă ideală pentru revolverul lui Raven. Acesta îl privea năuc, încercând să ochească.

Deși ar fi fost un fleac pentru el să tragă, s-ar fi zis că-și pierduse interesul pentru crimă. Simțea o durere și-o deznădejde mai dezarmante decât orice oboseală fizică. Gândul că fusese trădat nu trezea în sufletul lui niciun resentiment, nicio amărăciune. Între el și dușmani curgea parcă apa neagră a Weevil-ului, biciuită de grindină. „O, Dumnezeule, cum de-i cu putință?!...”

Dar fusese încă din născare menit să fie trădat rând pe rând de toți oamenii, până ce toate porțile vieții aveau să-i fie închise: de maică-sa, care sângera în bucătăria de la subsol, de capelanul de la „cămin”, de băieții fricoși cu care ieșise de-acolo, de doctorul acela suspect de pe Charlotte Street. Cum ar fi putut spera să evite cea mai obișnuită dintre trădări – aceea la care te supui amorezându-te de „o fustă”? Până și „Șoimul” ar mai fi rămas astăzi în viață dacă n-ar fi intervenit o „fustă”. Toți se muiau mai devreme sau mai târziu: Penrith și Carter, Jossy și Ballard, Barker și „Danezul”...

Ochi încet, cu gândul în altă parte, copleșit de un soi de smerenie și de senzația ciudată că nu era pe deplin singur, de vreme ce și „Cavaleristul”, și Mayhew, și ceilalți... Toți își închipuiseră la un moment dat că „fusta” lor era altfel decât celelalte, că legătura lor avea ceva deosebit.

Odată venit pe lume, singura problemă a omului este să părăsească această viață într-un mod mai elegant și mai expeditiv decât la intrarea în ea. Pentru prima oară se gândi fără amărăciune la sinuciderea maică-si, în timp ce-l ochea, în silă, pe Mather.

Deodată, ușa se deschise și Saunders îl împușcă pe la spate. Moartea se abătu asupră-i sub forma unei dureri insuportabile. Gemând și oftând, se căzni să-și lepede durerea, așa cum o femeie leapădă un prunc.

În cele din urmă, ea îl părăsi, iar Raven își însoți singurul prunc în neant.

Capitolul VIII

1

Ori de câte ori intra sau ieșea cineva pe ușa restaurantului, în salon se răspândea un miros puternic de mâncare. Membrii clubului „Rotary” din localitate luau parte la un banchet într-unul din saloanele de la etaj. Când ușa se deschise, Ruby putu auzi pocnetul unui dop și un crâmpei dintr-un cântec. Era ora unu și cinci minute. Ruby ieși puțin, ca să stea de vorbă cu portarul.

— Partea cea mai proastă e că-s o fată punctuală. Mi-a zis să vin la ora unu, și iată-mă c-am venit, ahtiată după o mâncare bună. Știu că-i bine ca o fată să se lase așteptată de un bărbat, dar ce te faci dacă ți-e foame?… S-ar putea să intre și să plece dacă nu mă vede înăuntru… Din păcate, sunt cam ghinionistă. Sunt genul de fată care n-apucă să se distreze un pic, că a și rămas grea. Asta nu-nseamnă că am avut vreodată un plod. Dar odată m-am molipsit de oreion. Așa-i că nu-ți vine a crede că un bărbat în toată firea îi poate da oreion unei fete? Ei bine, ăsta-i genul meu!… Arăți grozav în haina asta galonată, cu medalii pe piept. Păcat că ești așa de tăcut…

Piața era mai animată ca de obicei, pentru că toți locuitorii așteptaseră încetarea alarmei ca să iasă după cumpărături. Numai doamna Piker, în calitate de primăreasă, ținuse să dea un exemplu mergând la cumpărături cu masca pe față. Acum se întorcea acasă pe jos, împreună cu „Chinezoiul”, care-și târa prin noroiul înghețat burta îmblănită și labele păroase, ținând între colți masca de gaze a stăpânei. Cățelul se opri lângă un felinar și o scăpă într-o băltoacă.

— Vai, „Chinezoiule”! Răule! exclamă doamna

Piker.

Portarul în uniformă își plimba privirea deasupra pieței. Purta medaliile „Moms” și „Meritul militar”: fusese de trei ori rănit. Văzând că se apropie câțiva oameni de afaceri, le deschise ușa turnantă, de sticlă: iată-i pe voiajorul principal al firmei „Crosthwaite & Crosthwaite”, iată-l și pe directorul comercial al băcăniei angro de pe High Street… La un moment dat, se repezi în mijlocul străzii ca să-l ajute pe un domn gras să coboare dintr-un taxi. După care, se întoarse lângă Ruby și-i ascultă, amuzat, dar impasibil, pălăvrăgeala:

— Zece minute întârziere… Credeam că-i un tip pe care o fată poate conta. Ar fi trebuit să bat în lemn sau să-mi încrucișez degetele. Așa-mi trebuie! Aș fi preferat să-mi pierd onoarea decât biftecul… Îl cunoști? Se pare că-i un tip cu greutate. Davis îl cheamă.

— Vine mereu pe-aici cu câte-o fată – zise portarul.

Un omuleț cu lornion dădu buzna pe ușă, spunând:

— Sărbători fericite, Hallows!

— Și dumneavoastră la fel, domnule – zise portarul… N-ai fi ajuns prea departe cu el.

— N-am ajuns nici măcar la supă – oftă Ruby.

Un vânzător de ziare trecu prin fața lor strigând:

— Ziarul *News,* ediție specială (ziarul apărea la amiază)… Ziarul *Journal*, ediție de seară…

Câteva minute mai târziu trecu un alt băiețaș, cu o ediție specială a ziarului *Post* și cu ediția de seară a aristocraticului *Guardian.* Era cu neputință să deslușești vorbele pe care le strigau, iar vântul dinspre nord-est le lipea de trup afișele, așa încât nu se putea citi decât o silabă-două *„… gedie” „… sinat”*

— Totul are o limită – continuă Ruby. O fată nu trebuie să se înjosească peste măsură. Zece minute de așteptare e prea destul!

— Ai așteptat ceva mai mult – spuse portarul.

— Așa-s eu. Am aerul că mă agăț de bărbați, nu-i așa? Asta-i și părerea mea, numai că nu izbutesc niciodată să-i prind în plasă. Și adăugă, pe un ton de adâncă melancolie: Din păcate, sunt genul de fată menită să facă fericit un bărbat. Mi se citește pe față. De-aia fug toți de mine. Nu-i vina lor. Eu tot așa aș face.

— Uite-l pe domnul prefect! exclamă portarul. Se duce să bea un păhărel la comisariat. Acasă nu-i dă voie nevastă-sa… Petrecere frumoasă, sir.

— Pare grăbit.

Pe un afiș de ziar putură citi *„traged…”*

— Crezi că-i genul de bărbat care-ar putea să-i ofere unei fete un biftec cu cartofi prăjiți și cu ceapă?

— Uite ce-ți propun – zise portarul. Mai așteaptă vreo cinci minute, și pe urmă merg și eu la masă.

— Asta-i o întâlnire în lege – spuse Ruby.

Și după ce bătu în lemn și-și încrucișă degetele, intră în restaurant și se așeză la o masă, unde avu o lungă conversație imaginară cu un producător fictiv pe care-l vedea sub înfățișarea domnului Davis, dar a unui domn Davis parolist. Producătorul îi spunea că-i o „femeiușcă de talent” și o invita la masă, iar după aceea o ducea într-o garsonieră luxoasă și-i oferea câteva cocteiluri: „Ce-ai spune de un angajament în West End, cu cincisprezece lire pe săptămână?” îi propunea el, apoi o invita să-i vadă garsoniera… Fața rumenă și melancolică a actriței se lumină; începu să-și legene nervos un picior, până când atrase atenția și mânia unui om de afaceri care tocmai își nota într-un carnețel cotele bursei de la amiază. Bombănind

supărat, omul de afaceri se mută pe alt scaun. Ruby continuă să-și vorbească sieși, în numele producătorului imaginar: „Asta-i sufrageria. Acolo-i baia. Iar acesta e dormitorul, elegant, nu-i așa?” Ruby se grăbi să-i răspundă că i-ar conveni cincisprezece lire pe săptămână, dar oare angajamentul de a juca la un teatru din West End era neapărat necesar?... Deodată se uită la ceas și ieși afară. Portarul o aștepta.

— Cum așa?! îl întrebă ea. Rămâi în uniforma asta?

— N-am liber decât douăzeci de minute...

— Atunci, nu-i timp destul pentru un biftec. Cred ca o să mă mulțumesc și cu niște cârnați.

Intrară într-un bufet de pe cealaltă latură a pieței și comandară cafea și cârnați.

— Uniforma asta mă cam stânjenește – îi mărturisi ea. Toată lumea o să-și închipuie că ești un soldat din gardă care a ieșit să se distreze c-o fată.

— Ați auzit împușcăturile? întrebă omul de după tejghea.

— Ce împușcături?

— Chiar după colțul hotelului, la Oțelăriile Midland. Trei morți. Afurisitul ăla de Sir Marcus și încă doi.

Și, spunând aceasta, desfăcu un ziar pe tejghea. Fața rea a bătrânului Sir Marcus și fața grasă și speriată a domnului Davis îi priveau de după cârnați și cafele, de după solniță și vasul cu apă fierbinte.

— Vasăzică de-asta n-a venit! exclamă Ruby.

Și se cufundă, tăcută, în lectura ziarului.

— Mă întreb ce-o fi urmărit Raven ăsta – zise portarul. Ia te uită!

Și arătă spre un mic paragraf în josul coloanei, care anunța că șeful secției speciale politice a

Scotland Yard-ului sosise cu avionul și mersese direct la birourile Oțelăriilor Midland.

— Nu-nțeleg nimic – zise Ruby.

Portarul întoarse câteva pagini, căutând ceva.

— Ce ciudat! exclamă el. Ne pregătim să intrăm din nou într-un război, iar dumnealor umplu pagina întâi cu o crimă! Războiul a fost împins înăuntrul ziarului.

— Poate că n-o să fie război.

Rămaseră tăcuți, în fața cârnaților. Ruby se gândea la domnul Davis: i se părea ciudat că omul acesta, care șezuse alături de ea pe o ladă, contemplând pomul de Crăciun, murise – de o moarte atât de violentă și dureroasă. Poate că totuși avusese de gând să vină la întâlnire. Nu părea prost crescut.

— Îmi pare rău pentru el – zise ea.

— Pentru cine? Pentru Raven?

— A, nu! Nu pentru ăla, ci pentru domnul Davis.

— Îmi dau seama ce simți. Aproape că și mie îmi pare rău… pentru bătrân. Am lucrat și eu, pe vremuri, la Oțelăriile Midland. Avea momente când era cumsecade. De Crăciun împărțea curcani la toată lumea. Nu era un om prea rău. Măcar de-ar fi ca el și patronii hotelului!

— De, ce să-i faci? zise Ruby, sorbindu-și cafeaua. Viața merge înainte.

— Mai bea o ceașcă!

— N-aș vrea să te ruinez.

— N-avea grijă.

Ruby se rezemă de el, aplecându-se pe taburetul înalt; capetele lor se atinseră. Erau năpădiți de un soi de liniște, pentru că fiecare dintre ei cunoscuse câte un om care murise pe neașteptate. Gândul acesta îi făcea să se simtă solidari – un sentiment ciudat de plăcut și reconfortant. Era ca o senzație de confort, ca

o dragoste fără patimă, fără îndoieli, fără suferință.

2

Saunders îl întrebă pe un funcționar al Oțelăriilor Midland unde era lavaboul.

„Treaba asta s-a terminat” – își spuse el, spălându-și mâinile. Nu fusese o treabă prea plăcută: debutând ca un simplu furt, se încheiase prin două crime și prin moartea criminalului. Întreaga istorie continua să fie învăluită într-un soi de mister – existau încă multe lucruri nelămurite. Mather se afla acum la ultimul etaj, împreună cu șeful secției politice: examinau hârtiile personale ale lui Sir Marcus. Istoria povestită de fata lui Mather părea să fie adevărată.

Saunders era tulburat de fată mai mult decât de orice altceva. Nu se putea opri să nu-i admire curajul și impertinența, deși o ura în același timp pentru că-l făcuse să sufere pe Mather. Saunders era capabil să urască pe oricine îi făcea vreun rău lui Mather. Acesta îi spusese: „Va trebui să fie dusă la Scotland Yard. S-ar putea să existe un cap de acuzație împotriva ei. Du-o într-un vagon închis, în trenul de la trei și cinci. Nu vreau s-o văd înainte de a se lămuri toate lucrurile”.

Singurul fapt îmbucurător în toată povestea asta era că agentul pe care Raven îl împușcase la depoul de cale ferată începuse să se restabilească.

Saunders ieși din clădirea Oțelăriilor Midland cu senzația ciudată că n-are nimic de făcut. Intră într-un bufet de la colțul pieței și comandă o halbă de bere și doi cârnați reci. Era ca și cum viața ar fi intrat în matca ei obișnuită, curgând din nou între malurile-i firești. Un anunț atârnat dincolo de bar, lângă niște afișe de cinema, îi atrase luarea-aminte: „UN NOU TRATAMENT PENTRU BÂLBÂIȚI”. Domnul Montague Phelps, licențiat în litere, ținea o conferință în sala Masonică pentru a explica acest nou tratament.

Intrarea era liberă, la ora două fix – dar se anunța o colectă de bani... La unul din cinematografe era programat un film cu Eddie Cantor. La un altul, un film cu George Arliss. Saunders nu voia să se întoarcă la comisariat înainte de a o duce pe fată la tren. Încercase numeroase tratamente împotriva bâlbâieli. De ce să nu-l încerce și pe ăsta?

Era o sală încăpătoare. Pe pereți atârnau fotografii mari, ale unor demnitari masonici. Toți purtau panglici și insigne misterioase. Fotografiile astea îți evocau bunăstarea insolentă a unor băcani prosperi. Pozele acestor oameni bine hrăniți și lipsiți de griji dominau mica adunare a nenorociților cu impermeabile vechi, pălării de fetru mov cam decolorate și cravate școlărești. Saunders intră în spatele unei cucoane corpolente și sperioase, dar un controlor îl apostrofă, bâlbâindu-se:

— Bi-bi-bi...

— Un loc – zise Saunders și se așeză în față.

În spatele lui, doi bâlbâiți discutau aprins, parcă pe chinezește: mici elanuri de retorică impetuoasă, întrerupte brusc de beteșugul necruțător.

În sală erau vreo cincizeci de persoane. Se uitau unii la alții așa cum un om urât își contemplă propria imagine reflectată într-o vitrină, spunându-și: „Din unghiul ăsta de vedere, nu-s chiar așa urât”. Privindu-se, aveau sentimentul că se integrează într-o comunitate. Incapacitatea lor de a comunica unii cu alții era în sine un mijloc de comunicare. Așteptau împreună același miracol.

Saunders aștepta laolaltă cu ei, răbdător, așa cum așteptase rezemat de vagonul acela cu cărbuni care-l ferea de vânt. Nu se simțea nefericit. Își dădea seama că exagera, probabil, importanța beteșugului său: chiar dac-ar fi putut vorbi neîmpiedicat, fără grija

de a evita labialele, care-l făceau să se bâlbâie, tot n-ar fi izbutit să-și exprime mai ușor admirația și afecțiunea. Capacitatea de a vorbi nu-ți conferă și vocabularul necesar pentru a te exprima.

Domnul Montague Phelps, licențiat în litere, se urca la tribună. Purta redingotă și avea un păr negru, unsuros. Bărbia lui vânătă era ușor pudrată. Avea o ținută de un calm agresiv, ca și cum ar fi vrut să le spună prăpădiților care-l ascultau: „Uitați-vă cum ați putea s-ajungeți și voi dac-ați căpăta ceva mai multă încredere în voi înșivă, după câteva lecții luate cu mine!"

Era un om de vreo patruzeci și cinci de ani, care trăise bine și avea ceea ce se numește o „viață particulară". Privindu-l, te duceai cu gândul la paturi confortabile, la mese copioase, la hoteluri de lux. O clipă, Saunders își aminti de domnul Davis, pe care-l văzuse chiar în dimineața aceea agitându-se plin de importanță în birourile Oțelăriilor Midland, pentru ca, o jumătate de ceas mai târziu, să moară atât de brusc și de tragic. Era ca și cum crima lui Raven n-ar fi avut nicio consecință, ca și cum ar fi fost la fel de iluzorie ca un vis.

Ceea ce vedea acum Saunders la tribună era o nouă încarnare a domnului Davis: erau o mulțime de domni Davis, făcuți după același calapod, după un calapod care nu putea fi distrus…

Deodată, peste umărul domnului Montague Phelps, Saunders zări fotografia Marelui Maestru al Lojii, dominând tribuna: o față de bătrân, cu un nas coroiat și cu o bărbiță firavă. Era Sir Marcus.

3

Când ieși din clădirea Oțelăriilor Midland, maiorul Calkin era foarte palid: văzuse pentru prima oară ce însemna o moarte violentă. Adică războiul.

Merse cât putu mai repede la comisariat și fu bucuros să-l găsească pe comisar. Îi ceru, foarte umil, puțin whisky.

— E ceva de speriat! Nu mai târziu decât aseară a fost la mine acasă, la cină. Era și doamna Piker, cu câinele ei. Ce greu ne-a fost să-l împiedicăm să observe prezența câinelui!

— Câinele ăla ne dă mai multă bătaie de cap decât toți cetățenii din Nottwich – zise comisarul. V-am povestit, mi se pare, cum odată a intrat în closetul pentru femei de pe Higham Street. E o nimica toată de cățel, dar își iese mereu din minți. Dacă n-ar fi la mijloc doamna Piker, l-am fi curățat noi de mult.

— Ar fi vrut ca eu să ordon oamenilor dumitale să-l împuște pe loc pe individul ăla – urmă prefectul. I-am răspuns că nu pot. Iar acum mă gândesc că am fi putut salva două vieți.

— Nu vă mai frământați, domnule, căci oricum n-am fi putut asculta un asemenea ordin. Nici măcar dac-ar fi venit personal din partea ministrului de interne.

— Era un personaj ciudat – zise maiorul Calkin, îmi făcea impresia că-și închipuie că eu aș avea vreo putere asupra unora dintre voi. Mi-a promis tot felul de lucruri. Cred că era ceea ce se cheamă un geniu. N-o să mai vedem așa curând un om ca el. Mare pierdere! Își umplu din nou paharul și adăugă: Tocmai când aveam nevoie de asemenea oameni! Când războiul bate la ușă!…

Maiorul Calkin amuți, cu mâna pe pahar. Vedea fel de fel de lucruri în whisky: Centrul de instrucție, uniforma din garderob… N-o să mai fie avansat la rangul de colonel. Dar, pe de altă parte, Sir Marcus nu-l putea împiedica să… Lucru curios, prefectul nu era câtuși de puțin încântat de perspectiva de a

prezida din nou un tribunal militar.

— Exercițiul antiaerian – rosti el cu glas tare – pare să se fi desfășurat foarte bine. Dar cred că n-a prea fost o idee înțeleaptă să li se dea atâta libertate studenților în medicină. Ăștia nu cunosc măsura.

— Un grup de studenți a trecut pe-aici urlând că vor să pună mâna pe primar. Mă întreb de ce-o fi domnul Piker calul de bătaie al studenților?!

— Bun băiat, Piker ăsta – zise maiorul Calkin, mașinal.

— Merg prea departe studenții. Am primit un telefon de la Higginbotham, casierul Băncii Westminster, care mi-a spus că fiică-sa a intrat în garaj și a găsit acolo un student în izmene…

Maiorul Calkin simțea că începe din nou să trăiască.

— E vorba de Rose Higginbotham, nu-i așa? Să știi că-i o fată serioasă… Ce-a făcut?

— Higginbotham pretinde că fata i-a tras studentului un perdaf…

— Un perdaf?! Asta-i bună! exclamă prefectul. Și apucând paharul, îl goli. O să-i povestesc și lui Piker, neapărat… Iar dumneata ce i-ai spus?

— I-am spus că fiică-sa poate să zică merçi că n-a găsit în garaj un cadavru. Căci se pare că acolo și-a procurat Raven hainele și masca.

— Dar ce căuta, totuși, băiatul acela în garajul lui Higginbotham? întrebă prefectul. Cred c-o să mă duc să încasez un cec la bancă, pentru a-i cere bătrânului Higginbotham să-mi explice.

Și începu să râdă: aerul era din nou respirabil, viața intrase pe făgașul ei obișnuit – un mic scandal, un păhărel băut în prezența comisarului, o glumă bună pentru bătrânul Piker…

În drum spre Banca Westminster, aproape că se

ciocni cu doamna Piker. Trebui să se ascundă grabnic într-o prăvălie, ca s-o evite. O clipă – îngrozitoare clipă – se temu că javra aceea, care mergea cu câțiva pași înaintea ei, îl va urma înăuntru. Făcu disperat câteva gesturi amenințătoare, ca și cum ar fi vrut să arunce o minge, dar pechinezul nu era un câine sportiv și, de altfel, târa o mască de gaze, pe care-o ținea cu dinții. Maiorul Calkin fu nevoit să-și întoarcă brusc spatele și să se aplece peste o tejghea. Abia atunci își dădu seama că intrase într-o mercerie. Nu mai călcase niciodată în prăvălia asta.

— Cu ce vă pot servi, domnule?

— Cu niște bretele – zise maiorul Calkin, deznădăjduit. O pereche de bretele.

— Ce culoare, domnule?

Privind cu coada ochiului, maiorul Calkin văzu cum cățelul trecea dincolo de prăvălie, urmat de doamna Piker.

— Mov – răspunse el, răsuflând ușurat.

4

Bătrâna închise încet ușa din față și traversă tiptil micul vestibul întunecos. Un străin nu s-ar fi descurcat, dar ea cunoștea exact poziția cuierului, a măsuței și a scării. Ținea în mână un ziar de seară, iar când deschise ușa de la bucătărie (făcând cât mai puțin zgomot, ca să nu-l deranjeze pe Acky), fața ei strălucea de o fericire febrilă. Stăpânindu-și cu greu tulburarea, merse la dulăpior cu sacoșa și scoase din ea cartofii, un compot de ananas, două ouă și o bucată de „cod”.

Acky tocmai scria o lungă epistolă pe masa de bucătărie. Împinsese ceva mai încolo călimara cu cerneală violetă a nevesti-si și-și muia într-o cerneală albastră foarte fină stiloul, care încetase de mult să funcționeze. Scria încet și cu caznă, oprindu-se în

răstimpuri pentru a însăila câte o frază pe o altă hârtie, înainte de a o trece pe curat. Bătrâna îl privea de lângă chiuvetă, așteptând ca el să i se adreseze. Își ținea răsuflarea, dar din când în când îi scăpa câte un șuierat. În cele din urmă, Acky puse jos stiloul și o întrebă:

— Ce-i, draga mea?

— Ah, Acky! zise bătrâna, cu bucurie. Știi că domnul Cholmondeley e mort? A fost asasinat… Scrie în ziar… Și Raven ăla e mort.

Acky aruncă o privire asupra ziarului.

— Oribil – zise el cu satisfacție. Mai e și un al treilea mort. Un adevărat holocaust.

Și citi încet reportajul asupra evenimentului.

— Cine-ar fi crezut că așa ceva se poate întâmpla aici, la Nottwich?!

— Era un om rău – spuse Acky. Deși n-aș fi vrut să-l vorbesc de rău, acum, după ce-a murit. Ne-a silit să facem un lucru de care mi-a fost rușine. N-ar fi exclus ca de-aici înainte să putem rămâne liniștiți în acest oraș.

O expresie de mare oboseală se zugrăvi pe fața lui, – în timp ce contempla cele trei pagini pline de scrisul lui mărunt și curat.

— Vai, Acky, te-ai obosit atâta!

— Cred că scrisoarea asta va lămuri lucrurile.

— Citește-mi-o, scumpule – îl rugă bătrâna.

Rezemându-se de chiuvetă într-o atitudine de infinită răbdare îl privea cu ochii ei mici și răi, strălucitori de tandrețe.

Acky începu să citească, la început cu șovăială în glas, dar din ce în ce mai sigur de el, pe măsură ce se auzea. Citind, își ținea mâna pe reverul hainei:

— „Monseniore”… Am socotit că-i mai bine să mă adresez pe un ton oficial, fără a abuza de vechile mele

relații cu episcopul.

— E perfect, Acky, ești mai deștept decât toți…

— „Vă scriu pentru a patra oară… după un interval de circa optsprezece luni…”

— Așa de mult, scumpule? Era după călătoria noastră la Clacton.

— „Șaisprezece luni… N-am uitat răspunsurile dumneavoastră anterioare, precum că tribunalul eclesiastic de resort mi-a judecat cazul, dar nu pot crede, monseniore, că simțul dreptății, ce vă animă, nu vă va dicta să întreprindeți tot ce vă stă în putință pentru a dispune **o** reexaminare a cazului meu, de îndată ce vă veți convinge de grava nedreptate ce mi s-a făcut. Am fost condamnat să ispășesc toată viața **o** greșeală care, în cazul altora, este socotită un fleac, și de care, de altfel, nici măcar nu m-am făcut vinovat…”

— E scris grozav, scumpule!

— Și acum, scumpa mea, trec la amănunte: „Cum de-a putut servitoarea de la hotel să declare, sub jurământ, că e sigură de identitatea unui om pe care nu-l văzuse decât o singură dată, cu un an înaintea procesului, într-o cameră întunecoasă? Mai ales că, potrivit propriei ei declarații, recunoștea că el nu-i îngăduise să tragă perdelele?! Cât despre mărturia portarului, monseniore, l-am întrebat în plin proces dacă primise sau nu bani de la doamna și domnul colonel Mark Egerton, dar întrebarea mea a fost respinsă de tribunal. Oare o justiție întemeiată pe scandal, incomprehensiune și sperjur se mai poate numi justiție?”

Bătrâna surâse, mândră și drăgăstoasă.

— E cea mai grozavă epistolă pe care-ai scris-o vreodată, dragul meu Acky!

— „Se știe prea bine, monseniore, de întreaga parohie, că domnul colonel Mark Egerton era cel mai

înverșunat dușman al meu în Consiliul bisericii. Tocmai la instigația lui a avut loc ancheta. Cât despre doamna Egerton, era o târfă.”

— Crezi că-i prudent să folosești acest cuvânt, Acky?

— Uneori, draga mea, omul ajunge într-un asemenea impas, încât nu-i mai rămâne altceva de făcut, decât să spună ce-are pe suflet… Așadar, vorbesc în amănunt despre declarațiile martorilor, așa cum am procedat și în scrisorile anterioare, dar cu o forță de argumentare, cred, sporită. Iar la sfârșit mă adresez *omului* în singurii termeni pe care-i poate înțelege. Învățase pe dinafară acest pasaj, așa că-l spuse cu patos, privind-o cu ochii lui adânci și demențiali, de sfânt apucat: „Dar chiar admițând, monseniore, că aceste mărturii false și venale ar fi exprimat adevărul, ce importanță ar avea? Am comis, oare, un păcat de neiertat, ca să merit să suport toată viața consecințele lui, ca să fiu lipsit de mijloacele-mi de subzistență și să fiu silit să recurg la expediente ignobile spre a câștiga destui bani pentru a mă întreține pe mine și pe soția mea? Omul, și nimeni nu știe acest lucru mai bine decât dumneavoastră, monseniore – doar v-am văzut cum dădeați târcoale oalelor cu carne în bucătăria palatului episcopal[25] – este și trup, nu numai suflet. Un pic de poftă carnală îi poate fi iertată chiar și unui om din tagma mea. Dumneavoastră înșivă, monseniore, v-ați zbenguit desigur în tinerețe prin clăile de fân”. Se opri, gâfâind puțin, și schimbă cu nevastă-sa o privire temătoare și tandră în același timp. Și acum, draga mea – urmă el –

25 Aluzie la un paragraf din *Ieşirea* (16, 3): «Astfel, fiii lui Ismail ziceau către ei: „Mai bine mueam de mâna Domnului, în ţara Egiptului, când şedeam lângă oalele cu carne şi mâncam pâine de ne săturam !“».

aș dori să scriu un mic paragraf despre tine.

Învăluind-o într-o privire menită să exprime dragostea cea mai curată și mai profundă, îi contemplă fusta neagră și cam lăbărțată, bluza murdară, fața galbenă și zbârcită.

— Draga mea, ce m-aș fi făcut fără tine?

Începu să aștearnă pe o hârtiuță noul paragraf, citindu-i cu glas tare nevesti-si frazele, pe măsură ce le scria:

— „Ce s-ar fi întâmplat cu mine în cursul acestui lung proces… ba nu, martiraj… nu știu, nici nu pot concepe măcar… dacă n-aș fi fost susținut de încrederea și neabătuta fidelitate… ba nu, de fidelitatea și neabătuta încredere a scumpei mele soții, soție pe care doamna Mark Egerton s-a socotit în drept s-o disprețuiască. De parcă Domnul Nostru și-ar alege slujitorii din rândurile celor bogați și nobili de neam. Oricum, procesul acesta m-a învățat să-i deosebesc pe prieteni de dușmani. Și totuși, la proces, cuvântul *ei,* cuvântul femeii care mă iubea și credea în mine, nu a cântărit de loc în comparație cu acela… cu cuvântul acelei… acelei perfide și ticăloase scandalagioaice…”

Bătrâna se aplecă puțin: avea în ochi lacrimi da mândrie.

— E sublim! exclamă ea. Crezi că nevasta episcopului o să citească scrisoarea? Ah, scumpul meu, știu că ar trebui să mă duc să fac curat în camera de la etaj (s-ar putea s-o închiriem vreunei tinere perechi), dar aș dori, Acky dragă, să mai rămân lângă tine puțin. Ceea ce-ai scris despre mine mă face să mă simt ca o sfântă.

Trântindu-se pe scaunul de bucătărie de lângă chiuvetă, îi privi mâna care scria, ca și cum ar fi privit vreo arătare negrăit de frumoasă răsărită în încăpere,

ceva ce n-ar fi sperat niciodată să vadă, dar care acum îi aparținea.

— Iar în încheiere, draga mea – zise Acky – iată ce-aș vrea să scriu: „Într-o lume plină de înșelăciune și de cruzime, o femeie rămâne ancora mea de nădejde, o femeie în care pot avea încredere până la moarte și dincolo de moarte”.

— Ar trebui să le fie rușine! Ah, dragul meu Acky (și izbucni în plâns), când mă gândesc că s-au purtat cu tine cum s-au purtat! Dar ai spus adevărul: nu te voi părăsi niciodată, nici măcar după moarte! Niciodată, niciodată, niciodată!

Afirmându-și veșnica unire, cei doi bătrâni cu fețe ticăloase se priviră, însuflețiți de încrederea deplină, de spaima și suferința ce însoțesc o mare dragoste.

5

Ana încercă încetișor clanța ușii compartimentului în care fusese lăsată singură. Așa cum prevăzuse, ușa era încuiată, deși Saunders se folosise de tot tactul lui pentru a încerca să ascundă ceea ce făcea. Privi îngrozită pe fereastră gara murdară din Midlands. Avea sentimentul că tot ceea ce făcea ca viața ei să merite să fie trăită era pierdut acum: nu căpătase nici măcar un angajament. Dincolo de un afiș-reclamă a produselor Horlieks „pentru cei cărora li se face foame noaptea”, și dincolo de un panou strălucitor, în albastru și galben, înfățișând litoralul din Yorkshire, parcă vedea imaginea obositorului pelerinaj ce-o aștepta, de la un impresar la altul. Trenul se urni, trecând încet pe lângă sălile de așteptare, pe lângă latrine, pe lângă peroanele de beton înclinate, până când ajunse într-o încrengătură de șine.

„Ce proastă am fost! își spunea. Să-mi închipui c-

aș putea împiedica războiul! Trei morți, asta-i tot ce-am realizat!”

Acum, când, din vina ei, muriseră atâția oameni, nu mai putea simți aceeași repulsie față de Raven. Se gândea din nou la el, cu milă și jale, în timp ce trenul trecea prin pustietatea asta, printre mormanele de cărbuni și magaziile dărăpănate, printre vagoanele părăsite pe linii de garaj, în mijlocul cărora se ițise o iarbă firavă, sufocată de zgură. Fuseseră amândoi în aceeași tabără; el îi acordase încredere, ea îi făgăduise că nu-l va trăda… își călcase apoi cuvântul fără măcar să șovăie. El știuse, desigur, de trădarea ei, înainte de a muri: îi păstrase în suflet, pe veci, imaginea alături de aceea a capelanului care încercase să-l amăgească, și de aceea a doctorului care telefonase la poliție.

Ana îl pierduse pe singurul om de care se sinchisise pe lumea asta. Îl pierduse fără niciun rost, căci nu fusese în stare să împiedice războiul. „Și suferința e socotită o formă de ispășire” – își spuse ea. Oamenii sunt niște animale bătăioase, războiul e pentru ei o necesitate. În ziarul pe care i-l lăsase Saunders pe bancheta din față, Ana citise că mobilizarea generală fusese decretată în patru țări și că ultimatumul expira la miezul nopții; știrile acestea nu erau tipărite pe prima pagină doar din pricină că pentru cititorii din Nottwich exista un război al lor, mai apropiat, care se încheiase pe strada Tăbăcăriilor.

„Grozav le mai place războiul!” își spuse ea cu amărăciune, în timp ce întunericul nopții învăluia pământul rănit, iar văpaia furnalelor devenea vizibilă dincolo de lunga linie neagră a haldelor de zgură. Războiul însemna și haosul acesta prin care trenul înainta încet, scârțâind la fiece macaz, ca un soldat muribund ce se târăște cu greu prin „țara nimănui”,

departe de câmpul de bătălie.

Ana își lipi fața de geam, ca să nu izbucnească în plâns; contactul cu sticla înghețată îi dădu puteri. Trenul își mări viteza când trecu pe lângă o bisericuță neogotică și un șir de vile, după care începea câmpul. Câteva vaci tocmai intrau pe poarta unei ogrăzi, într-o uliță plină de hârtoape. Un biciclist își aprinse felinarul. Ana începu să fredoneze o melodie ca să-și dea curaj, dar singurele cântece care-i veneau în minte erau: *Aladin* și *Pentru tine, Kew nu-i decât*... Își aminti de lungul drum cu autobuzul până acasă, de vocea din telefon, de încercarea ei neizbutită de a merge la fereastră ca să-i facă semn cu mâna lui Mather, care stătea cu spatele la ea în timp ce trenul se urnea din gară. Și cu acel prilej, tot domnul Davis încurcase lucrurile.

Deodată, în timp ce contempla câmpia mohorâtă și înghețată, i se năzări că, chiar dac-ar fi izbutit să împiedice războiul, țara asta n-ar fi meritat, poate, să fie salvată. Își aminti de domnul Davis, de Acky și de bătrâna lui nevastă, de producător, de Miss Maydew și de proprietăreasa cu nasul brobonat de sudoare. Ce-o îndemnase, oare, să joace un rol atât de absurd? Dacă nu i-ar fi venit ideea să accepte invitația la masă a domnului Davis, Raven ar fi acum la închisoare, iar ceilalți ar mai fi, probabil, în viață. Încercă să-și amintească fețele neliniștite care urmăreau știrile pe panoul luminos de pe Strada Mare din Nottwich, dar nu le vedea decât foarte vag.

Cineva descuie ușa dinspre culoar; privind pe fereastră în seara cenușie de iarnă, Ana își spuse; „Iar au să mă descoasă! Când au să înceteze odată să mă sâcâie?”

— Doar am declarat ce-aveam de declarat! se pomeni ea spunând cu glas tare.

În aceeași clipă auzi vocea lui Mather:

— Mai rămân încă unele lucruri de discutat.

Ana se întoarse spre el, deznădăjduită:

— Trebuia neapărat să vii?

— Mi s-a încredințat acest caz – răspunse Mather, așezându-se în fața ei, cu spatele spre locomotivă, așa fel încât putea contempla câmpul, pe care Ana îl vedea precipitându-se parcă spre ea și dispărând peste umărul ei. Am verificat ceea ce ne-ai spus – urmă el. E o istorie ciudată.

— E adevărată – repetă ea, cu oboseală în glas.

— Am vorbit la telefon cu o jumătate din legațiile de la Londra. Fără a mai pomeni de Geneva și de șeful nostru.

— Regret că ți-am dat atâta bătaie de cap – zise ea cu o undă de maliție.

Dar nu fu în stare să continue pe același ton: indiferența pe care ar fi vrut s-o simuleze se spulbera în prezența acestui om mătăhălos, cu mâinile mari, stângace și cândva prietenești.

— Da, îmi pare rău… Ți-am mai spus asta, nu-i așa? Ce-aș putea să-ți spun?… Aș folosi aceleași vorbe dacă ți-aș răsturna ceașca de cafea, și iată că le folosesc acum, după ce atâția oameni au fost uciși! Nu există alte cuvinte, mai pline de sens, nu-i așa? Totul a ieșit pe dos, deși eu crezusem că-i cât se poate de limpede. Am dat greș. Nu voiam să-ți fac un rău, în niciun caz! Presupun că șeful…

Ana începu să plângă – un plâns uscat, ca și cum canalele lacrimale i-ar fi înghețat.

— Voi fi avansat în grad – zise Mather. Nu știu de ce. Am impresia că am făcut-o fiartă. Se aplecă spre ea și adăugă cu un glas blajin și rugător: Am putea să ne căsătorim… numaidecât… deși ai avea tot dreptul să nu mai vrei, acum… Ai să capeți o despăgubire.

Era ca și cum ar fi intrat la directorul teatrului cu gândul că va fi concediată, iar directorul i-ar fi oferit o avansare, sau un rol important – ceea ce, însă, nu i se întâmplase niciodată în realitate. Îl privi în tăcere.

— Firește – zise el, mohorât – acum ești furioasă. Ai fi vrut să împiedici războiul. Recunosc că nu te-am crezut. Am greșit. Speram să am totdeauna încredere… Am găsit chiar destule dovezi în sprijinul afirmațiilor tale, pe care le-am socotit mincinoase. Acum, vor trebui să-și retragă ultimatumul, nu vor avea încotro. Va fi senzația secolului – adăugă el, rezemându-se de spătar, cu o mutră posomorâtă: se vedea că-i era silă de vocabularul umflat al publicității.

— Vrei să spui că am putea să ne căsătorim de îndată ce vom coborî din tren? îl întrebă ea, neîncrezătoare.

— Ai fi de acord?

— Taxiul ne-ar duce prea încet!

— Chiar așa de repede n-o să meargă! E nevoie de trei săptămâni. Nu ne putem permite luxul unei autorizații speciale.

— Parcă mi-ai pomenit de o despăgubire. Am s-o folosesc pentru a obține autorizația.

Izbucniră amândoi în râs, ca și cum ultimele trei zile nici n-ar fi existat, sau ar fi făcut cale-ntoarsă, cu trenul, spre Nottwich. Totul se întâmplase acolo, și nimic nu-i obliga să mai pună piciorul în acel oraș. O singură umbră mai rămânea – spectrul neliniștit al lui Raven. Dacă memoria unui om constă în prezența lui pe buzele celor vii, Raven își dădea acum ultima bătălie pierdută împotriva uitării depline.

— Totuși, am dat greș – zise Ana (i se părea că Raven o acoperă cu sacul lui și-i atinge mâna înghețată).

— Ai dat greș? făcu Mather. Dimpotrivă, ai reușit pe deplin!

Ana avu o clipă certitudinea că acest sentiment al eșecului nu o va părăsi niciodată, că-i va întuneca toate bucuriile. Era ceva pe care nu-l putea explica lui Mather, un lucru pe care el nu-l va putea înțelege niciodată. Chiar în clipa când fața lui își pierdea expresia melancolică, Ana eșua din nou, eșua în încercarea ei de a-și ispăși vina.

Norul fu spulberat însă de vocea lui, se evaporă sub mâna lui mare, stângace și tandră.

— Un succes colosal! bâigui el.

Acum, când își dădea seama, de tot, vorbea la fel de împiedicat ca și Saunders. Limbajul publicității nu-i mai repugna. Pământul ăsta întunecat, care alerga de-a-ndăratelea dincolo de fereastră, era scutit de primejdii pentru încă vreo câțiva ani. Mather era un flăcău de la țară și n-ar fi îndrăznit să ceară un răgaz mai îndelungat pentru ceva care-i era atât de drag. Fragilitatea acestui răgaz îl făcea cu atât mai prețios.

Sub un gard, cineva aprindea un foc de vreascuri uscate. Pe o uliță întunecoasă, un fermier se întorcea singur acasă de la vânătoare; purta pe cap o pălărie fistichie și demodată și călărea pe un cal pe care nu ți-l puteai imagina sărind peste vreun șanț.

În rama ferestrei apăru un cătun luminat, care se depărtă aidoma unui mic iaht împodobit cu lanterne. Mather abia apucă să zărească biserica anglicană cenușie, pitulată ca un dulău bătrân, printre mormintele năpădite de tisă, în care odihneau morții câtorva secole. Pe peronul de lemn pe lângă care trenul trecu în viteză, un hamal citea o etichetă lipită pe un pom de Crăciun.

— N-ai dat greș – repetă Mather.

Londra avea rădăcini adânci în inima Anei;

câmpia întunecată nu însemna nimic pentru ea. Își îndreptă privirea spre fața radioasă a lui Mather și spuse, robită încă de spectru, însă nu pentru multă vreme:

— Tu nu înțelegi, totuși am dat greș.

Dar uită cu totul de spectru în clipa când trenul pătrunse în Londra peste un mare viaduct, sub care străduțele sordide, dar strălucitoare, se desfăceau ca razele unei stele – cu cofetăriile lor, cu capelele lor metodiste, cu pavajele lor de piatră mânjite cu inscripții scrise cu cretă.

Era rândul ei să-și spună: „E bine!” Ștergând geamul aburit, își lipi fața de el și privi cu bucurie, cu nesaț și cu duioșie, întocmai cum o fetiță rămasă orfană de mamă contemplă familia de care va trebui să se ocupe, fără să-și dea seama că noua ei răspundere e prea mare.

O ceată de copii coborau chiuind pe-o stradă – Ana era sigură că ei chiuie, pentru că era de-o seamă cu ei; nu le vedea buzele și nici nu le auzea glasurile. La un colț de stradă, un om vindea castane coapte, iar micul său foc îi lumina *ei* fața. Cofetăriile erau pline de ciorapi albi umpluți cu cadouri ieftine.

— Am ajuns acasă! oftă ea, copleșită de o fericire lipsită de umbre.

C U P R I N S